

VII CONGRÉS TREBALL DE FI DE GRAU EN PSICOLOGIA I LOGOPÈDIA

Facultat de Psicologia

Universitat Autònoma de Barcelona

5, 6 i 7 de juny de 2018

PROGRAMA I RESUMS

PROGRAMA

Dimarts 5 de juny de 2018

08:45 - 09:00: Inauguració (Aula P-10)

GRAU EN PSICOLOGIA

Dimarts 5 de juny de 2018

Dt. 5 | 09:00 - 11:30 | SO-H (Aula P-08, comunicacions orals) AVALUADORA: María José Luque

- Elena Cortel Perez, EFECTE D'UN ESTAT EMOCIONAL INDUÏT SOBRE EL RENDIMENT EN EL TEST ATENCIONAL D2
- Alba Rosa Lorente, ESTATS AFECTIUS I PERCEPCIÓ DE LA DISTÀNCIA VERTICAL: SI ESTIC NERVIOSA, A QUANTS METRES ESTÀ AQUELL PUNT DE MI?
- Jaume Boned Garau, COM PROCESSEM LA INFORMACIÓ QUAN LA NOSTRA VIDA ESTÀ EN RISC?
- Noelia López Mallorquín, EMOCIONES ESCONDIDAS DETRÁS DE LOS EMOJIS DE WHATSAPP
- Alba Villen Denia, ADAPTACIÓN SOCIAL, EMOCIONAL Y CONDUCTUAL EN PERSONAS CON ALTAS CAPACIDADES
- Patricia Heras Navas, CONTROL PERCEBUT I EMOCIONS EN UNA TASCA DE PERCEPCIÓ VISUAL VERTICAL

Dt. 5 | 09:00 - 11:30 | SO-AA (Aula P-09, comunicacions orals) AVALUADORA: Maria Olivella

- Xavier Gutiérrez Gil, VISIÓN TRANSPERSONAL DEL INCONSCIENTE DE FREUD
- Aina Serrano Pedrol, MARÍA LUISA NAVARRO, MERCEDES RODRIGO, REGINA LAGO. DIFICULTATS EN EL CAMÍ DE TRES PIONERES DE LA PSICOLOGIA ESPANYOLA
- Bernard García Fernández, TECNOLOGIA I PSICONÀUTICA: DISCURSOS SOBRE LES SUBSTÀNCIES PSICOACTIVES ENTRE ELS SEGLES XX I XXI
- Pablo Sánchez-Crespo Pifarré, EUGENESIA LIBERTARIA Y EUGENESIA FRANQUISTA. DOS PROYECTOS SOCIALES DIFERENTES EN LA ESPAÑA DE LA GUERRA CIVIL
- María Cambra Vilchez, ANÁLISIS DE LA INTERPRETACIÓN REALIZADA POR UNA PERSONA CON VIVENCIA DE AGORAFOBIA SOBRE LA REPRESENTACIÓN DEL TRASTORNO EN LA CULTURA POPULAR.
- Ivet Figueras Pujols, HISTÒRIES DE VIDA: VIVÈNCIES DE LA CELIAQUIA

Dt. 5 | 09:00 - 11:30 | SO-L (Aula P-10, comunicacions orals) AVALUADOR: Sergi Ballespí

- Elisabeth Castillo Jiménez, AVALUACIÓ I DIAGNÒSTIC DE LA SOBRESTIMULACIÓ SENSORIAL I DELS SEUS EFECTES EN EL DESENVOLUPAMENT DE L'INFANT: L'ERA DELS DISPOSITIUS ELECTRÒNICS
- Elisabet López Ribas, DESCRIPCIÓ DE L'ÚS PROBLEMÀTIC DE LES NOVES TECNOLOGIES EN NENS AMB TRASTORN DE L'ESPECTRE AUTISTA

- Meritxell Alcántara, ¿CÓMO INFLUYEN LOS MODELOS DE CRIANZA EN EL TRASTORNO DE CONDUCTA EN ADOLESCENTES?
- Laura Restoy Villarejo, FAMÍLIA COM A FACTOR PREDISPOSANT I MANTENIDOR DELS TRASTORNS ALIMENTARIS DE L'ANORÈXIA I LA BULÍMIA
- Maria Del Mar Vicens Mora, ELABORACIÓ D'UN PROTOCOL DE BON ÚS DELS VIDEOJOCES PER ELS NENS I NENES DE PRIMÀRIA
- Andrea Soro Joly, EFICACIA DEL ENTRENAMIENTO COGNITIVO EN NIÑOS Y ADOLESCENTES CON TDAH: UNA REVISIÓN SISTEMÁTICA

Dt. 5 | 09:30 - 11:15 | SP-E (Aula P-07, pòsters) AVALUADORA: Alicia Peralta

- Ferran Alsina Moral, LA ACTITUD DE LOS HOSPITALES BARCELONESES FRENTE A LOS PRIMEROS AUXILIOS PSICOLÓGICOS. ¿NECESIDAD O LUJO?
- Manuel José Gómez Díaz, BENEFICIOS DEL DEPORTE PARA UN ENVEJECIMIENTO SALUDABLE
- Nerea Manrique Serrano, CRECIMIENTO POSTRAUMÁTICO EN SUPERVIVIENTES DE CÁNCER DE MAMA
- Lidia Cugat García, GUÍA DE INTERVENCIÓN PARA LA PREVENCIÓN DEL SUICIDIO EN LA JUVENTUD
- Coral Báez Sáez, ¿QUÉ ES LO QUE MÁS PREOCUPA A LAS PACIENTES CON CÁNCER DE MAMA METASTÁSICO?
- Andrea Rodríguez Reina, SENSACIÓN DE CONTROL PARA EL BIENESTAR EN PACIENTES Y SUPERVIVIENTES ONCOLÓGICOS
- Desirée Carrasco Gonzalez, ANÁLISIS DE CONDUCTAS EXCESIVAS ACTUALES: ORTOREXIA, EJERCICIO FÍSICO Y DISPOSITIVOS MÓVILES
- Tania Zimmerlein Chamorro, RELATIONSHIP BETWEEN THE COACH COMMUNICATIVE STYLE AND THE USE OF COPING STRATEGIES IN RHYTHMIC GYMNASTICS ATHLETES

Dt. 5 | 11:45 - 14:15 | SO-V (Aula P-08, comunicacions orals) AVALUADORA: María José Luque

- Aura Sanchez Ribas, NECESSITATS I RESPOSTES A LES ADOPCIONS EN RISC. ANÀLISI DELS MODELS D'INTERVENCIÓ ACTUALS
- Laura Rodríguez Blanco, LA RECERCA DELS ORÍGENS EN L'ADOPCIÓ: CAUSES I CONSEQÜÈNCIES
- Mireia Alcañiz Montserrat, COM ENFORTIM EL VINCLE AMB ELS ADOLESCENTS?
- Alba Merino Camacho, SÍNDROME DE ALIENACIÓN PARENTAL: ¿REALIDAD O FICCIÓN?
- Montse Serrano Asensio, EL CAS JUANA RIVAS I ELS SERVEIS PSICOLÒGICS QUE VAN INTERVINDRE
- Sara Gómez Pérez, METAMORFOSIS GESTANTS

Dt. 5 | 11:45 - 14:15 | SO-Y (Aula P-09, comunicacions orals) AVALUADORA: Maria Olivella

- Mónica Torrecillas González, VALORACIÓN DE LOS ASPECTOS PSICOLÓGICOS DEL ACOSO SEXUAL EN EL ENTORNO LABORAL ACTUAL
- Irene Rey Jornet, LA RESILIÈNCIA EN ELS FILLS DE LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE. DESCRIPCIÓ I ANÀLISI
- Clara Hidalgo Castro, L'ABORDATGE CIENTÍFIC DE LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE A BRASIL I ESPANYA: ANÀLISIS TEMÀTICA DEL CONTINGUT D'UNA REVISTA CIENTÍFICA EN PSICOLOGIA DE CADA PAÍS
- Irlanda Puente Mercadé, L'ABORDATGE DEL FEMINICIDI A CATALUNYA A PARTIR D'UN REPÀS PER LES CAMPANYES DE SENSIBILITZACIÓ FETES DES DE 2010 I ELABORACIÓ D'UNA PROPOSTA D'INTERVENCIÓ
- Noelia Torres Inglés, POLÍTICAS PÚBLICAS SOBRE LA VIOLENCIA CONTRA LA MUJER: CATALUÑA-BARCELONA Y NORUEGA-TRONDHEIM
- Sara Megino Parcerisa, FACTORES PSICOLÓGICOS EN EL DELITO DE ONLINE GROOMING

Dt. 5 | 11:45 - 14:15 | SO-M (Aula P-10, comunicacions orals) AVALUADOR: Sergi Ballespí

- Yaiza Hernaiz Borsten, RELACIÓ DE LES ACTIVITATS EXTRAESCOLARS AMB LA CONDUCTA ADAPTATIVA DE PERSONES AMB DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL
- Andrea Rodriguez Valero, LA CONDUCTA ADAPTATIVA EN ALUMNES AMB INTL·LIGÈNCIA LÍMIT I D.I. LLEU
- Glòria Ruiz Ruiz i Judith Ruiz Gómez, LA DEPRESSIÓ INFANTIL EN EDAT PREESCOLAR
- Laura Castillo Gabarrón, LA CATAPLEJÍA EN NIÑOS Y ADOLESCENTES: UNA REVISIÓN DESCRIPTIVA
- Marina Navarro Mojón, ESTUDIO DE LAS DIFERENCIAS INDIVIDUALES Y LOS FACTORES CONTEXTUALES QUE INFLUYEN EN EL DESARROLLO DE PERSONAS CON TEA
- Elisabet Domènech Garcia, COM LA DEPRESSIÓ POSTPART EFECTE AL DESENVOLUPAMENT DE L'INFANT

Dt. 5 | 11:45 - 13:30 | SP-D (Aula P-07, pòsters) AVALUADORA: Mercè Botella

- Àngel Esquina Muñoz, CARACTERÍSTICAS DEL SÍNDROME DE BURNOUT EN PROFESIONALES ONCOLÓGICOS ESTRATEGIAS PARA SU PREVENCIÓN Y TRATAMIENTO
- Judit Figueras Molina, MESURA DE L'ESTRÈS ACADÈMIC EN ESTUDIANTS
- Maria Del Carmen Mora Terrín, EL SÍNDROME DE BURNOUT Y EL AFRONTAMIENTO, EN TRABAJADORES DEL SECTOR COMERCIO
- Saioa Alejo Nieva, PROTOCOLO DE INTERVENCIÓN CLÍNICA EN EL ÁMBITO DE LA PROMOCIÓN A CARGOS DIRECTIVOS CON PERSPECTIVA DE GÉNERO
- Jéssica Martín Pintado, NIVELES DEL SÍNDROME DE BURNOUT EN UNA EMPRESA FAMILIAR
- Cristina Logrosán Hernández, PROYECTE BAUMES: EFECTE DE L'ESTRÈS SOBRE LA PRESSIÓ INTRAOCULAR
- Raquel Beneito Vilaplana, EFECTES DEL MINDFULNESS SOBRE L'ESTRÈS D'ESTUDIANTS UNIVERSITARIS DE L'ÀMBIT DE LES CIÈNCIES DE LA SALUT
- Nara López Anglada, SÓN L'ESTAT D'ÀNIM I LA FREQUÈNCIA CARDÍACA DETERMINANTS PER EL RENDIMENT EN L'HOQUEI PATINS FEMENÍ?
- Andrea Fernández Alonso, COM AFECTA A L'ESTRÈS ACADÈMIC A LA PRÀCTICA D'ACTIVITATS FÍSQUES

Dt. 5 | 15:15 - 17:45 | SO-E (Aula P-08, comunicacions orals) AVALUADOR: Sergi Arenas

- Marina Guarch Oncins i Marta Domènech Cladellas, COMPROBACIÓN DE LA EFECTIVIDAD DE UN BREVE PROGRAMA DE MINDFULNESS
- Maria Aparicio Ballesta, EFECTOS DE LA TERAPIA INDIVIDUAL SOBRE EL BIENESTAR EMOCIONAL Y EL OPTIMISMO EN PACIENTES ONCOLÓGICOS
- Rubén Flores Sáez, QUIERES JUGAR? UNA PROPUESTA DE INTERVENCIÓN EN GENTE MAYOR
- Nora Pérez Chalabi, AVALUACIÓ D'UNA INTERVENCIÓ BASADA EN MINDFULNESS PER A PACIENTS AMB FIBROMIÀLGIA
- Irene Chicot López, PERCEPCIÓ Y SIGNIFICADO DEL CÁNCER EN PERSONAS AFECTADAS Y FAMILIARES
- Clàudia Umbert Vilà, FRIKIS APASSIONATS. ESTUDI DE LA CULTURA FANDOM I EL BENESTAR EMOCIONAL
- Paula Torner Tarrés, (SENSE TÍTOL)

Dt. 5 | 15:15 - 17:45 | SO-P (Aula P-09, comunicacions orals) AVALUADORA: Eva Prats

- Alicia Blázquez Romañá, RELACIÓN ENTRE LA PERSONALIDAD Y LAS CREENCIAS RELIGIOSAS (CATÓLICAS)
- Gemma Gómez García, ELABORACIÓ DE MATERIAL PSICOEDUCATIU PER FAMILIARS DE PERSONES AMB TRASTORN LÍMIT DE PERSONALITAT
- Carmen Antón Fernández, INVESTIGACIÓN EN PSICOLOGÍA FORENSE, JUDICIAL Y CRIMINAL: INFLUENCIA DE LOS RASGOS DE PERSONALIDAD <IMPULSIVIDAD> Y <BÚSQUEDA DE SENSACIONES>, EN EL COMPORTAMIENTO DELICTIVO DE LOS TPA Y TPL
- Sandra Valle Vives, ADICCIÓN AL JUEGO DE APUESTAS EN LOTERÍAS EN ESPAÑA: EPIDEMIOLOGÍA
- Marina Portillo De La Osa, REVISIÓ SOBRE L'ADDICCIÓ A LES XARXES SOCIALS I LA SEVA RELACIÓ AMB EL TRASTORN DISSOCIATIU
- Clara Cedó Tomàs, RESULTAT DEL TRACTAMENT PER ADDICCIÓ A LOTERIES: DIFERÈNCIES PER SEXE, EDAT I ESTAT CIVIL

Dt. 5 | 15:15 - 17:45 | SO-AB (Aula P-10, comunicacions orals) AVALUADOR: Daniel Fierro

- Diana Gabriela Muñoz Olmos, ANÁLISIS DEL DISCURSO DEL MANUAL PARA COMBATIR RUMORES Y ESTEREOTIPOS SOBRE LA DIVERSIDAD CULTURAL. LAS PERSONAS MIGRANTES EN BARCELONA
- Izaskun Manuel Lladós, DISCAPACITISMO AFECTIVO Y DISCAPACIDAD VISUAL: NEGOCIANDO EL OCULOCENTRISMO
- Raquel Picón Hernández i Inés Escayola Oliver, LA NATACIÓ SINCRONITZADA COM UNA PRÀCTICA PER A LA MILLORA EN LA QUALITAT DE VIDA DE LES PERSONES AMB DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL
- Cristina Ramírez Giménez, EL SEXISMO Y LA DISCAPACIDAD INTELECTUAL
- Laura Jiménez Saurina, INVISIBLES. APROXIMACIÓN AL IMAGINARIO SOBRE LAS PERSONAS REFUGIADAS
- Paola Campo Nieto, OBSTÁCULOS PSICOSOCIALES EN LA INTEGRACIÓN DE REFUGIADOS SIRIOS EN EL CONTEXTO CATALÁN

Dt. 5 | 15:15 - 17:00 | SP-L (Aula P-07, pòsters) AVALUADORA: Maria Olivella

- Caterina Viver Cloquell, SENSIBILITAT A LA COMUNICACIÓ ONSTENSIVA HUMANA EN PRIMATS NO HUMANS: UNA REVISIÓ SISTEMÀTICA
- Mara Santa, AUDIOVISUAL AND LITERARY MATERIAL DIDACTIC GUIDE FOR EUROPEAN'S WIDE PROJECT TO OVERCOME THE EFFECTS OF CHILD-WITNESS INTRAFAMILY VIOLENCE
- Mª Dolores Gallart De Mora, CONSTRUCCIÓN DEL GÉNERO EN EL ESPACIO URBANO
- Maria Ramajo Teixidó, REVISIÓ D'APLICACIONS DIRIGIDES A AFAVORIR EL BENESTAR EMOCIONAL DE POBLACIÓ UNIVERSITÀRIA AMB SIMPTOMATOLOGIA DEPRESSIVA
- Paula Valenzuela Cabrera, PROGRAMA D'EXPRESSIONI CORPORAL MITJANÇANT LA DANSA DIRIGIT A PERSONES AMB TRASTORN DEL DESENVOLUPAMENT INTEL·LECTUAL (TDI) I/O MALALTIA MENTAL (MM)
- Ana Torres Barros, REVISIÓN DE LOS ANÁLISIS PSICOSOCIALES DEL MOTIVO DE USO DE PSICOTRÓPICOS: FACTORES SOCIALES DESENCADENANTES DEL CONSUMO DE ANTIDEPRESIVOS EN POBLACIÓN ADULTA
- Natalia Valero Pau, L'EVOLUCIÓ DE LES TEORIES DE LA INTEL·LIGÈNCIA
- Aida Mateu Peñalva i Aran Torrents Casas, LA PROXÈMICA EN LA CULTURA ESPANYOLA I ALEMANYA

Dt. 5 | 18:00 - 20:30 | SO-C (Aula P-08, comunicacions orals) AVALUADOR: Sergi Serrano

- Oscar Capitan Del Rio, TRABAJO EN EQUIPO VIRTUAL Y BIENESTAR LABORAL: ¿QUÉ PAPEL JUEGAN LAS NUEVAS GENERACIONES?

- Àngels Forcada Semis, PROJECTE DE RECERCA SOBRE LA SÍNDROME DEL BURNOUT EN ELS TREBALLS DE PROVISIÓ DE SERVEIS A LES PERSONES
- Carlos Aguilera Marín, COM AFECTA L'ÚS DELS EQUIPS VIRTUALS A L'ESTRÈS, EN DIFERENTS EDATS
- Laia Cortina Jarque, RELATS VITALS D'UN JOVE EN EL MARC DE LA TRANSICIÓ PROFESSIONAL
- Alba Hernández Fábrega, GESTIÓN DE LA DIVERSIDAD GENERACIONAL: LOS POLOS OPUESTOS EN LAS ORGANIZACIONES
- Pau González Ramírez, LA VARIABLE DEL GÈNERE ALS CÀRRECS DIRECTIUS
- Clàudia Antonell Vilavella, (SENSE TÍTOL)

Dt. 5 | 18:00 - 20:30 | SO-S (Aula P-09, comunicacions orals) AVALUADORA: Eva Prats

- Marta Garcia I Palau, PROTOCOL D'AVALUACIÓ NEUROPSICOLÒGICA I DE NEUROIMATGE EN CIRURGIA DE L'EPILEPSIA
- Valeria Serrano Enrich, PROTOCOL D'INTERVENCIÓ: REDUIR L'INVESTMENT EN DONES MASTECTOMITZADES
- Cristina Garcia Martinez, EFFECTIVENESS OF VIRTUAL REALITY-BASED REHABILITATIONS ON POST-STROKE ADULT PATIENTS
- Ariadna Muñoz Tesoro, ¿CÓMO INFLUYE EL SÍNDROME DE PIERNAS INQUIETAS DURANTE EL EMBARAZO A LA CALIDAD DEL SUEÑO?
- Laura Sauter Soler, ALTERACIONES PSICOPATOLÓGICAS EN LA FAMILIA DEL PACIENTE CRÍTICO

Dt. 5 | 18:00 - 20:30 | SO-AC (Aula P-10, comunicacions orals) AVALUADOR: Daniel Fierro

- Mònica Xifré Solé, NAIEM HUMANS, PERÒ NO HUMANITZATS. PAS DELS VALORS DEL MACROSISTEMA A L'INFANT A TRAVÉS DE LES PEL·LÍCULES INFANTILS
- Nerea López Redondo, ANÀLISI DE LES MOTIVACIONS I L'APRENTATGE TRANSFORMATIU DELS PARTICIPANTS EN UN PROGRAMA DE VOLUNTARIAT UNIVERSITARI
- Maria Buades Duran, COLECTIVO LGTBI EN YOUTUBE
- Irene Curado Medina, LA XARXA I LA CULTURA POPULAR DES DEL FEMINISME DECOLONIAL: DIFONDRE UN ALTRE DISCURS SOBRE GÈNERE I ÈTNIA
- Loida Martínez Bueno, CLASE SOCIAL EN LAS AULAS DE CATALUÑA: ¿QUÉ OPINAN NUESTROS PROFESORES?

Dt. 5 | 18:00 - 19:45 | SP-H (Aula P-07, pòsters) AVALUADOR: Albert Bonillo

- Cristina Ramos Calderón, PROPOSTA PER A LA MILLORA DEL DIAGNÒSTIC PRECOÇ PER A PACIENTS AMB ESQUIZOFRÈNIA I EL POSTERIOR TRACTAMENT AMB TERÀPIA FAMILIAR
- Amalia Prat Avià, CRISIS PSICÓGENAS NO EPILÉPTICAS: DIAGNÓSTICO DIFERENCIAL CON EPILEPSIA
- Marian Blanch Morrissey, THE LINK BETWEEN SHAME, GUILT AND AGGRESSIVENESS ON BORDERLINE PERSONALITY DISORDER: A SYSTEMATIC REVIEW
- Clara Hernández Tienda, L'ADDICCIÓ AL JOC DE LOTERIES A ESPANYA: PERFILS
- Meritxell Alcobé Narciso, ACTUALIZACIÓ EN PSICOLOGIA CLÍNICA: DEPRESSIÓ MAJOR EN LA TERCERA EDAT
- Raquel Prieto Baluenga, ESTUDI DE LES ALTERACIONS PSICOPATOLÒGIQUES I COGNITIVES EN EL PACIENT CRÍTIC
- Marta Oliver Vallejo, FACTORS INFLUENTS EN EL DESENVOLUPAMENT DEL TRASTORN D'ESTRÈS POSTTRAUMÀTIC
- Mariona Basté Pelayo, REVISIÓ SISTEMÀTICA: CORRELACIÓ ENTRE TCA I PERSONALITAT I PRONÒSTIC EN EL TRACTAMENT
- Judith Castro Egea, PREVALENCIA DELS TRASTORNS DE LA PERSONALITAT EN JOVES I ADULTS AMB DEPENDÈNCIA DE COCAÏNA D'HORTA-GUINARDÓ

Dimecres 6 de juny de 2018

Dc. 6 | 09:00 - 11:30 | SO-D (Aula P-08, comunicacions orals) AVALUADOR: Albert Bonillo

- Judit Casimiro Fernnades, ESTUDI EXPERIMENTAL: ELABORACIÓ DEL PERFIL PSICOLÒGIC D'ACTIVITATS D'AVENTURA-NATURA
- Mar Castells Hugas, DIFERÈNCIES EN LA PERCEPCIÓ DELS NOIS I NOIES SOBRE EL SUPORT PARENTAL EN L'ESPORT
- Miquel Àngel Salvà Reda, COMPARACIÓ D'INTENCIONS D'ENGANY I TRAMPA EN EL FUTBOL
- Jose Antonio Serrano Muñoz, PERCEPCIÓN PARENTAL DE LAS CONDUCTAS REALIZADAS EN LAS ACTIVIDADES DEPORTIVAS DE SUS HIJOS/AS
- Edgar Erreyes Piloso, LESIONS ESPORTIVES; IMPACTE MOTIVACIONAL I EMOCIONAL EN EL RENDIMENT ESPORTIU DESPRÉS D'UNA LESIÓ
- María Barrero Moreno, EVALUACIÓN DE LA DEPORTIVIDAD EN RELACIÓN AL CLIMA MOTIVACIONAL Y LA DISPOSICIÓN AL ENGAÑO EN EQUIPOS DE FÚTBOL FEMENINO: UN MAL CLIMA DE EQUIPO, ¿DESENCADENA CONDUCTAS ANTIDEPORATIVAS?

Dx. 6 | 09:00 - 11:30 | SO-K (Aula P-09, comunicacions orals) AVALUADORA: Claudia Henao

- Iván Durán Mohedano, OBSERVATORI SOBRE L'ABANDONAMENT ESCOLAR PREMATUR A BADIA DEL VALLÈS
- Marina Bargalló Mandri, REPERCUSSIÓ DEL PROJECTE EBE-EUSMOSI (EVIDENCE-BASED EDUCATION: EUROPEAN STRATEGIC MODEL FOR SCHOOL INCLUSION) EN LES ESCOLES, DOCENTS I ALUMNES IMPLICATS.
- Robin Olivé Tous, REPETICIÓ, COMPRENSIÓ I APLICACIÓ DEL CONEIXEMENT: TRES TIPUS DE TASCA EN L'AVALUACIÓ PER COMPETÈNCIES
- Suiling Hernandez, LA LENGUA CATALANA COMO FORMA DE INCLUSIÓN EN LA EDUCACIÓN UNIVERSITARIA EN ALUMNOS EXTRANJEROS
- Alba Morató Catafal, ANÀLISIS DE PATRONS ATÍPICIS DE RESPOSTA EN EXÀMENS EDUCATIUS TIPUS TEST DE RESPOSTA MÚLTIPLE
- Daniel Mascarell Ruiz, HÁBITOS SALUDABLES EN ESTUDIANTES UNIVERSITARIOS. ¿L'ESPORT MILLORA EL RENDIMENT ACADÉMIC?

Dx. 6 | 09:00 - 11:30 | SO-J (Aula P-10, comunicacions orals) AVALUADORA: Alicia Peralta

- Cristina Corbera Banús, ELS MODELS MENTALS. UN NOU MÈTODE PER ASSOLIR UN APRENTATGE SIGNIFICATIU
- Laia Montero Torres, LES REPRESENTACIONS MENTALS DE DOCENTS RESPECTE AL TRASTORN ESPECÍFIC DEL LENGUATGE. ANÀLISI D'UNA SITUACIÓ REAL D'AULA.
- Ester Díaz Culebras, MODELS ORGANITZADORS EN LA CONSTRUCCIÓ DE LA IDENTITAT DES D'UNA PERSPECTIVA EVOLUTIVA. UN ESTUDI SOBRE LA RESILIÈNCIA
- Lúdia Canals Puig, ASSETJAMENT ESCOLAR DES DE LA MIRADA DEL PROFESSOR. REPRESENTACIONS MENTALS I PATRONS DE CONDUCTA
- Ariadna Concernau Vert, EL CONTE, UN RECURS EDUCATIU A L'ESO I BATXILLERAT? ANÀLISI DELS RECURSOS I MODELS ORGANITZACIONALS DEL PENSAMENT DE CONTES ELABORATS PER ESTUDIANTS DE SECUNDÀRIA I BATXILLERAT.
- Jose Maria Núñez Alcain, REVISIÓN SISTEMÁTICA DE LA BIBLIOGRAFÍA Y GUÍAS PSICOEDUCATIVAS EN SEXO-AFECTIVIDAD PARA PERSONAS CON DISCAPACIDAD INTELECTUAL EN BASE AL GRADO DE DESARROLLO ADAPTATIVO Y FUNCIONAL

Dx. 6 | 09:00 - 10:45 | SP-F (Aula P-07, pòsters) AVALUADORA: Clara Linares

- Denise Marlen Rodríguez Obando i Azucena Serrano Cuadra, LA FASE PRODRÓMICA DE LA PSICOSIS Y SU DETECCIÓN
- Sílvia Muñoz Jiménez, REFLEXIÓ SOBRE ELS ESTILS EDUCATIUS PARENTALS I LA SEVA INFLUÈNCIA EN EL CURS DEL TRASTORN PER DÈFICIT D'ATENCIÓ AMB HIPERACTIVITAT (TDAH)
- Judith Gámez Llunell, COMORBILITAT TRASTORN DE L'ESPECTRE AUTISTA I EPILÈPSIA A LA INFANTESA
- Inma Bosom Conesa, LOS FACTORES PSICOLÓGICOS FAMILIARES EN EL TRASTORNO DE ANSIEDAD POR SEPARACIÓN INFANTIL
- Gemma Marín Corominas, IMPLICACIONES DE LES CONDUCTES AUTOLÍTIQUES EN PACIENTS ADOLESCENTS AMB TRASTORNS DE LA CONDUCTA ALIMENTARIA
- Sara Rivera Montiel, ADICCIONES A LAS PANTALLAS EN INFANCIA Y ADOLESCENCIA: FACTORES DE RIESGO Y PROTECCIÓN
- Laura Sust Farriol, RELACIÓ ENTRE SIMPTOMATOLOGIA DEL TRASTORN PER DÈFICIT D'ATENCIÓ AMB HIPERACTIVITAT (TDAH) I NIVELL SOCIOECONÒMIC. UN ESTUDI AMB ALUMNES DE SECUNDÀRIA A SABADELL
- Sara Ochoa, EL CONSTRUCTO PSICOPATÍA EN LA INFANCIA Y LA ADOLESCENCIA
- Carla Blasco Gorina, ETIOLOGIA DE LA DEPRESSIÓ O DISTÍMIA INFANTIL

Dx. 6 | 11:45 - 14:15 | SO-T (Aula P-08, comunicacions orals) AVALUADOR: Albert Vinyals

- Judit Nicolás García, EL EFECTO DEL USO DE INSTAGRAM EN LA IMAGEN CORPORAL
- Ferran Pintó Haro, L'ÚS DE LES NOVES TECNOLOGIES I L'ASSERTIVITAT
- Cristina Castillo Alonso, RISA, COMUNICACIÓN Y COMPAÑERISMO. UNA EXPERIENCIA DE INTERVENCIÓN PARA DISMINUIR EL ESTRÉS LABORAL
- Sara Escribà Rascón, M'ACOMPANYES? PROGRAMA DE SUPORT A LES FAMÍLIES DE MARES I PARES ADOLESCENTS A L'HOSPITALET DE LLOBREGAT
- Clàudia Machado Azuaga i Alba Martínez Rodríguez, MESURA IMPLÍCITA DE L'AFECTIVITAT EN PREADOLESCENTS (MIAP)
- Clara Serra Arumi, PERMEABILITAT INTESTINAL: LA BARRERA INTESTINAL COM A MODULADOR DEL CERVELL I EL SISTEMA IMMUNITARI. QUINA ÉS LA SEVA IMPLICACIÓ EN LA SALUT?

Dx. 6 | 11:45 - 14:15 | SO-W (Aula P-09, comunicacions orals) AVALUADORA: Claudia Henao

- Carla Camacho Corral, LAS RELACIONES DE NIÑOS EXPUESTOS A LA VIOLENCIA DE GÉNERO
- Alba Roldán Regalón, INTERVENCIÓN EN HIJOS E HIJAS ADOLESCENTES EN SITUACIÓN DE VIOLENCIA DE GÉNERO
- Judith Viñas Gómez, "LA VICTIMITZACIÓ SECUNDARIA EN VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE". UNA VIOLÈNCIA QUE DOMESTICA
- Cristina Huerta I Piqueras, ¿CÓMO SE EXPLICAN LOS FEMINICIDIOS EN ESPAÑA DESDE UNA PERSPECTIVA DE GÉNERO?
- Laura Garcia Pina, LA VIOLÈNCIA GINECO-OBSTÈTRICA SOTA LA PERCEPCIÓ DE LES USUARIES DEL CAP VERDAGUER DE SANT JOAN DESPÍ
- Jorai Escobosa I Costi, FACTORS D'UN CONTEXT FAMILIAR DIFÍCIL QUE INFLUENCIEN L'ABANDONAMENT ESCOLAR. UN ESTUDI QUALITATIU DE CAS ÚNIC

Dx. 6 | 11:45 - 14:15 | SO-A (Aula P-10, comunicacions orals) AVALUADOR: Albert Bonillo

- Anna Ricart Rull, CONSEQÜÈNCIES DE L'ADDICCIÓ AL MENJAR OBESOGÈNIC
- Xènia Romeo Millán, LA SEROTONINA, "HORMONA DE LA FELICITAT", CAUSANT DELS TRASTORNS DE L'ESPECTRE AUTISTA (TEA)?
- Andrea Galera Ferreras, BASES NEURALS DE LA COMPULSIVITAT: DEL LABORATORI A LA PSICOPATOLOGIA
- Roger Estelrich Alzubide, GENÈTICA DE L'AUTISME: UNA APROXIMACIÓ DES DELS MODELS ANIMALS D'AUTISME
- Queralt Sales Nomen, THE INFLAMMATORY ETIOLOGY OF SCHIZOPHRENIA
- María Castillo Martín, ¿QUÉ CIRCUITOS NEURONALES ESTÁN IMPLICADOS EN EL MIEDO EN LOS TRASTORNOS DE ANSIEDAD?: UNA REVISIÓN SISTEMÁTICA

Dx. 6 | 11:45 - 13:30 | SP-K (Aula P-07, pòsters) AVALUADORA: Clara Linares

- Sara Flores Cruz i Dayanara Borda Jiménez, UNA LECTURA DEL PROCÉS D'ENAMORAMENT A L'ADOLESCÈNCIA; INICI, RUPTURA I REPERCUSSIÓ EN RELACIONS POSTERIORES
- Judit Castela Hernández, EL ROL PARENTAL
- Berta Rubio Cubero, COM VIUEN LES FILLES EL DIVORCI DELS SEUS PROGENITORS? ESTUDI DE TRES CASOS
- Anna Avilés Garcia, ELS CANVIS EN LES INTERACCIONS AMB ALTRES SIGNIFICATIUS DURANT L'ADOLESCÈNCIA I LA VIDA ADULTA
- Laura Romero Gómez, EL DIVORCI COM A FACTOR ESTRESSANT EN L'APARICIÓ DE PSICOPATOLOGIES INFANTILS: REVISIÓ
- Andrea Lastra Martinez, LA RESILIENCIA FAMILIAR EN CONTEXTOS DE DISCAPACIDAD: SÍNDROME DE DOWN. CÓMO ABORDAD LA DIFICULTAD Y SALIR FORTALECIDO
- Nerea Calero Miró, PROGRAMA PARA TRABAJAR LA RESILIENCIA FAMILIAR EN FAMILIAS CON ALTO RIESGO PSICOSOCIAL

Dx. 6 | 15:15 - 17:45 | SO-O (Aula P-08, comunicacions orals) AVALUADORA: Eva M. Álvarez

- Ada Campmany Rodríguez, LA TEORÍA DE LA MENTE EN LA ESQUIZOFRENIA: REPERCUSIONES EN EL TRATAMIENTO DE LA COGNICIÓN SOCIAL
- David Dalmau Navarro, SUBSTRATS NEURONALS DE LES AL·LUCINACIONS AUDITIVES EN PACIENTS AMB ESQUIZOFRÈNIA
- Yasmina Jorba Soler, EL LLENGUATGE I LA COMUNICACIÓ EN PACIENTS AMB ESQUIZOFRÈNIA
- Sandra Durán Cáceres, REALITAT VS. TEORIA: REVISIÓ I ANÀLISI SOBRE L'ABORDATGE PSICOTERAPÈUTIC EN EL TRASTORN ESQUIZOFRÈNIC
- Maria Inés Portero Fernández, EVIDÈNCIA DE L'EFICÀCIA DE L'ENTRENAMENT DE LES HABILITATS SOCIALS EN PERSONES AMB ESQUIZOFRÈNIA
- 2316 SO-O Anabella Grossi Baptista, ESTILO ATRIBUCIONAL Y FUNCIONAMIENTO NEUROCOGNITIVO EN PERSONAS CON PSICOSIS DE INICIO RECIENTE TRAS ENTRENAMIENTO META-COGNITIVO (EMC)

Dx. 6 | 15:15 - 17:45 | SO-Z (Aula P-09, comunicacions orals) AVALUADORA: Claudia Henao

- Arnau Torello Camps, COM LA TRANSICIÓ JÚNIOR-SÈNIOR GENERA ANSIETAT PRECOMPETITIVA I AFECTA L'AUTOCONFIANÇA EN JUGADORS DE BÀSQUET FORMATS A CATALUNYA. UNA VISIÓ DES DE TRES PUNTS DE VISTA. FUTUR, PRESENT I PASSAT
- Pol Soto I Mollfullada, LA CARRERA POST-ESPORTIVA: ESTUDI QUALITATIU DE TRES EX-BASQUETBOLISTES D'ELIT
- Estefania Martín Ruiz, ESTUDIO DE LA VIVENCIA DE LA FIBROMIALGIA

- Núria Ventura Pérez, EL CAMÍ ENTRE LES AFIRMACIONS "SÓC TDAH" I "TINC TDAH": ANÀLISIS DE LA NARRATIVA CONSTRUÏDA DELS ESTUDIANTS DE LA UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA DIAGNOSTICATS AMB TDAH
- Cristina Gallar Pérez, HISTORIA DE VIDA DE UNA PERSONA CON MIÓCARDIOPATÍA ARRITMOGÉNICA VENTRICULAR. REFLEXIONES SOBRE EL ESTIGMA Y ENFERMEDAD
- Elena Oliver Badia, LA VIVÈNCIA DEL TRASTORN D'ANSIETAT GENERALITZADA

Dx. 6 | 15:15 - 17:45 | SO-N (Aula P-10, comunicacions orals) AVALUADORA: Glòria Marsellach

- Amanda Ribell Delgado, ANÀLISI DE LA "TALKING CURE" DE RIVERS COM A TERÀPIA CONTRA EL SHELL SHOCK I EL SEU PAPER EN LA RECUPERACIÓ DE SIEGFRIED SASSOON
- Jennifer Aranda Pedreno, PREVENCIÓ I TRACTAMENT DEL TRASTORN PER ESTRÉS POSTTRAUMÀTIC POSTPART
- Sofía Basilio Puig, MINDFULNESS EFFICACY IN ADULTS DIAGNOSED WITH ADHD
- Marta Carbonell Antonés, MINDFULNESS APLICAT AL TRASTORN BIPOLAR. EFECTES EN EL FUNCIONAMENT COGNITIU I SOCIAL
- Albert Ferreres Pueyo, ABORDATGE TERAPÈUTIC DEL TRASTORN PER DÈFICIT D'ATENCIÓ AMB HIPERACTIVITAT (TDAH) EN ADULTS: ESTAT ACTUAL DE LA QÜESTIÓ DES D'UNA PERSPECTIVA COGNITIVO-CONDUCTUAL I AMB TÈCNiques DE MINDFULNESS
- Jan Viladoms Pastó, L'EFICÀCIA DE LA TERÀPIA COGNITIU-CONDUCTUAL EN EL TRASTORN OBSESSIU-COMPULSIU EN POBLACIÓ ADULTA: UNA REVISIÓ SISTEMÀTICA

Dx. 6 | 15:15 - 17:00 | SP-I (Aula P-07, pòsters) AVALUADOR: Daniel Fierro

- Judit Castet Luna, EL IMPACTO Y LOS EFECTOS DE LA VIOLENCIA DE GÉNERO SOBRE LOS NIÑOS, NIÑAS Y ADOLESCENTES
- Sonia Palacios Vilchez, LOS FEMINICIDIOS ¿CUÁLES SON LAS CARACTERÍSTICAS DE LOS ASESINATOS DE MUJERES?
- Laura Fernández Navarro, LUZ DE GAS: ORIGEN SOCIAL DE LA VIOLENCIA DE GÉNERO, FACTORES DE RIESGO Y ESTRATEGIAS DE AFRONTAMIENTO
- Marina Fernández Fernández, FEMINICIDIO POR PROSTITUCIÓN EN ESPAÑA
- Núria Molina Fernández i Marta Gutiérrez Vicens, INTERVENCIÓN EN VIOLENCIA DE GÉNERO, VÍNCULO ENTRE PADRES E HIJOS/AS
- Mònica Morlans, BULLYING HOMOFÒBIC: EXPERIÈNCIES DE LES AGENTS EDUCATIVES AL PROJECTE CARDEDEU COEDUCA
- Carla Palacios Demestres, EINES D'INTERVENCIÓ I PREVENCIÓ A L'ASSETJAMENT LGTB-FÒBIC

Dx. 6 | 18:00 - 20:30 | SO-Q (Aula P-10, comunicacions orals) AVALUADORA: Glòria Marsellach

- Rut López Corbalán, RESULTAT DE LA TERAPIA COGNITIU CONDUCTUAL EN PACIENTES ADDICTES A LOTERIES
- Susana González Díaz, EFICACIA DE LA MUSICOTERAPIA EN PACIENTES CON LA ENFERMEDAD DEL ALZHEIMER: UNA REVISIÓN SISTEMÁTICA
- Aina Pineda Comellas, ACT AUTOADMINISTRADA I SIMPTOMATOLOGIA DEPRESSIVA
- Neus Galofré López, PROTOCOL D'INTERVENCIÓ PSICOLÒGICA PER A PACIENTS AMB DOLOR DEL MEMBRE FANTASMA
- Laura Ruiz Iglesias-Fernández, POLY-FRIENDLY THERAPY: LES NO MONOGÀMIES CONSENSUADES PORTADES A TERÀPIA
- Curra Fernández Arregui, EXPOSICIÓN DE INHIBIDORES SELECTIVOS DE LA RECAPTACIÓN DE SEROTONINA DURANTE EMBARAZO Y RIESGO DE DESCENDENCIA CON TRASTORNOS DEL ESPECTRO AUTISTA

Dx. 6 | 18:00 - 19:45 | SP-A (Aula P-07, pòsters) AVALUADORA: Eva M. Álvarez

- Marta Tomàs Escoruela, LA RECONSOLIDACIÓ DE LA MEMÒRIA: UNA NOVA EINA TERAPÈUTICA PER EL TRACTAMENT DE L'ESTRÈS POST-TRAUMÀTIC
- Souad Izem Faitour, EL NIVEL SOCIOECONÓMICO. UN CAMINO HACIA LA VULNERABILIDAD Y LA RESILIENCIA.
- Anna Puig Aznar, IMPLICACIÓ DEL SISTEMA DE LES OREXINES EN LA NARCOLÈPSIA
- Maria Vera Trives i Aleix Andrés García, RESTRICCIÓ CALÒRICA I MECANISMES DE PLASTICITAT SINÀPTICA IMPLICATS EN L'ENVELLIMENT COGNITIU
- Sofia Marín Guerrero, LA INSTITUCIONALIZACIÓN COMO MODELO DE ESTRÉS AFECTA AL DESARROLLO DEL CEREBRO Y DE LA CONDUCTA
- Júlia Núñez Martínez, EL SISTEMA ENDOCANNABINOIDE I LA SEVA IMPLICACIÓ EN L'ADDICCIÓ AL MENJAR
- Laura Favà Pla, LA IMPULSIVITAT FEMENINA A TRAVÉS DE LA RÀTIO DELS DITS D2:D4
- Alba Tomeo Martínez i Uxue Gonzalez Armando, EFECTES DE LA RESTRICCIÓ CALÒRICA DURANT L'ENVELLIMENT: ANÀLISI COGNITIU I HORMONAL

Dijous 7 de juny de 2018

Dj. 7 | 09:00 - 11:30 | SO-ZZ (Aula P-08, comunicacions orals) AVALUADOR: Albert Bonillo

- Josep Maria Hernández Carrère i Arnau Domingo Rodríguez, ESTUDI CIENCIOMÈTRIC DEL TRASTORN D'IDENTITAT DISSOCIATIU
- Laura Aceña Milán, HOW FUNNY IS DUBBING? ENGLISH TO SPANISH DUBBING IN THE SITCOM "HOW I MET YOUR MOTHER"
- Sandra Linares Alonso, LA PSICOLOGÍA DEL TESTIMONIO: LA INFLUENCIA DEL ESTRÉS EN EL PROCESO DE CODIFICACIÓN DE UN ACTO DELICTIVO
- Joana Martínez Miquel, (SENSE TÍTOL)
- Núria Jurado Capellas, (SENSE TÍTOL)
- Juan Moreno Navas, (SENSE TÍTOL)

Dj. 7 | 09:00 - 11:30 | SO-I (Aula P-09, comunicacions orals) AVALUADORA: Carrasumada Serrano

- Núria Segarra Subirats i Mariona Duran Casas, MOTEMO GAME 2.0: MOTIVANT A TRAVÉS DE LA LUDIFICACIÓ
- Eva Garriga Hernández, VALIDACIÓN PSICOMÉTRICA DEL CUESTIONARIO DE PERFILES MOTIVACIONALES PARA LA GAMIFICACIÓN ACADÉMICA (CPMG-A)
- Noèlia Jurado Porras, DISEÑO, DESARROLLO Y EVALUACIÓN DE UN PROGRAMA DE DIVULGACIÓN DE LA NEUROCIENCIA EN LA EDUCACIÓN PRIMARIA
- Neus Cardos Minguillán, DIVULGUEM NEUROCIÈNCIA. PROJECTE D'INTERVENCIÓ PSICOEDUCATIVA PER A ALUMNAT DE PRIMÀRIA
- Wanda Vegara Simón, FLUIR AMB L'EMOCIÓ

Dj. 7 | 09:00 - 11:30 | SO-X (Aula P-10, comunicacions orals) AVALUADORA: Alicia Peralta

- Alba Gonzalez Martinez, OPTIMISMO, BIENESTAR Y CÁNCER
- Jaume Martinez Flores, EL RÈGIM DE LA FELICITAT: ANÀLISI CRÍTIC DEL DISCURS EN PRODUCTES DE MR.WONDERFUL
- Raquel Manjón Verdú, EL RASTRO DE LA ESCLERODERMIA: HISTORIA DE VIDA.
- Cristina Prieto Marin, HISTORIA DE VIDA SOBRE EL CÁNCER DE MAMA. ESTUDIO DE CASO ÚNICO
- Dènia Serrano Díaz, EL CÁNCER DE MAMA Y SU AFRONTAMIENTO: UNA HISTORIA DE VIDA
- Zoya Naumov Corbera, WELL-BEING IN SPANISH TRACK AND FIELD ELITE-ATHLETES: A COMPARISON STUDY BETWEEN CAREER PATHS

Dj. 7 | 09:00 - 10:45 | SP-B (Aula P-07, pòsters) AVALUADORA: Mayka Cirera

- Víctor Céspedes Romero, ¿CÓMO TE SIENTES CUANDO NO PUEDES SENTIR TU CORAZÓN? ALEXITIMIA E INTEROCEPCIÓN: UNA REVISIÓN SISTEMÁTICA
- Alba Pujol Busqueta, EFECTE D'UN ESTAT EMOCIONAL NEGATIU INDUÏT SOBRE L'EXECUCIÓ DE TASQUES D'ATENCIÓ
- Diana Garrido Delgado, REVISIÓ BIBLIOGRÀFICA SOBRE L'EFFECTE DE "FOCALITZACIÓ EN L'ARMA" EN LA MEMÒRIA DE TESTIMONIS
- Irene Domingo Blay i Àngela Sánchez Olmos, ELS AVANTATGES I INCONVENIENTS DE LES ACTUALS RODES DE RECONeixEMENT
- Laura Buxó Escoté, ORTHOGRAPHIC COMPETENCIES: WHICH EXECUTIVE FUNCTIONS PLAY A ROLE?
- Oriol Garcia I Garcia, COM ES CAPAÇ D'AFECTAR L'ACTIVITAT FÍSICA EN LA MEMÒRIA DE TREBALL EN PERSONES DE LA TERCERA EDAT
- Maria Del Mar Martínez Membrive, DETECCIÓN DE MENTIRAS Y CREDIBILIDAD: UNA REVISIÓN TEÓRICA
- Mª Del Mar López Blanco, EVOCAR EMOCIONS A TRAVÉS DE PETITES HISTÒRIES: EXPERIÈNCIA EN UNA MOSTRA LOCAL

Dj. 7 | 11:45 - 14:15 | SO-F (Aula P-08, comunicacions orals) AVALUADORA: Mayka Cirera

- Elena García Prieto, HI DA DIFERÈNCIES PSICOSOCIALS I ACADÈMIQUES A L'AULA ENTRE UN INFANT AMB PARES DIVORCIATS I UN INFANT AMB FAMÍLIA NUCLEAR UNIDA?
- Alex Romaní Rivera, ESTUDIO SOBRE LA FELICIDAD A LO LARGO DEL CICLO VITAL
- Olga Fàbrega Oliveras, ESTUDI DE CAS ÚNIC DES DE LA PERSPECTIVA FAMILIAR-SISTÈMICA: LES SEQÜELES PSICOLÒGIQUES D'UN PROCÉS DE DIVORCI D'UN NEN DE 6 ANYS
- Carla Prats Lucas, L'ORIGEN DE LA GENERATIVITAT
- Karla-Liseth Peralta Moncayo, PROGRAMAS DE EDUCACIÓN PARENTAL EN LOS SERVICIOS SOCIALES COMUNITARIOS
- Laura Parente Galindo, CONSTRUCCIÓ DE LA IDENTITAT EN ADOLESCENTS D'ORIGEN MARROQUÍ

Dj. 7 | 11:45 - 14:15 | SO-R (Aula P-09, comunicacions orals) AVALUADOR: Albert Bonillo

- Raquel Gutiérrez Teva, ADICCIÓN A LA COMIDA EN MUJERES CON DIAGNÓSTICO DE ANOREXIA NERVIOSA
- Patricia Sanazario González i Lidia Muñoz Pérez, ANÁLISIS DE LA DISTORSIÓN DE LA IMAGEN CORPORAL EN POBLACIÓN NORMAL. ¿ES SOLO COSA DE PATOLOGÍA?
- Roser Vallvé Gispert, LA INTEROCEPCIÓ EN ELS TRASTORNS ALIMENTARIS: UNA REVISIÓ SISTEMÀTICA
- Nora Gómez Rodríguez, ADDICCIÓ AL MENJAR

- Joan Miralles Garrido, INTEROCEPCIÓ I TRASTORNS D'ANSIETAT: UNA REVISIÓ SISTEMÀTICA
- Lia Ibañez Moros, L'ALZHEIMER EN ELS PACIENTS AMB SÍNDROME DE DOWN

Dj. 7 | 11:45 - 14:15 | SO-G (Aula P-10, comunicacions orals) AVALUADOR: Antoni Sanz

- Candela Bretó Caballero, ESTUDI DE LA INFLUÈNCIA DE L'ESTAT D'ÀNIM EN ELS RECORDS DE PERSONES GRANS
- Júlia Reina Castillón, MÚSICA I MEMÒRIA DE TREBALL
- Mª Del Carmen Rodríguez García, VALORACIÓN PSICOLÓGICA DEL TESTIMONIO DE PERSONAS CON AFECTACIÓN INTELECTUAL
- Adrià Gabarnet Prat i Laia Reig Mas, INFLUÈNCIA DE L'ESTAT EMOCIONAL SOBRE LA MEMÒRIA DE TREBALL EN ESTUDIANTS
- Ariadna Fons Traver, MEMÒRIA IMPLÍCITA, EXPECTATIVES I CULTURA COM A FACTORS FACILITADORS DE L'ANORÈXIA EN L'ADOLESCÈNCIA
- Arnau Costa Vilanova, DIFERÈNCIES ENTRE MUSICS I NO MUSICS EN LA MEMÒRIA DE TREBALL

Dj. 7 | 11:45 - 13:30 | SP-J (Aula P-07, pòsters) AVALUADORA: Mireia Faucha

- Paula Fargas Pons, ACTIVITAT SEXUAL I DISCAPACITAT: DOBLE TABÚ
- Clara Catibiela Ustrell, REFUGIATS EN PAUSA
- Mireia Font Sánchez, ¿QUÉ LE SUPONE A UN ADOLESCENTE CONSTRUIR SU IDENTIDAD CUANDO PERTENECE A UNA MINORÍA ÉTNICA?
- Amina Meghaouia i Cristina Aranda, EXPLORACIÓ I VALORACIÓ DE LES FORMES DE CONVIVÈNCIA ENTRE LA COMUNITAT CRISTIANA I LA MUSULMANA
- Arnau Malleu Sandaran, PLAÇA VIRREINA: CONVIVÈNCIA EN UN ESPAI URBÀ
- Ainhoa Campdepadrós Pons, DIFERÈNCIES ENTRE EDAT I GÈNERE EN LA CONSTRUCCIÓ DE LES TASQUES DOMÈSTIQUES A L'ESPAI URBÀ
- Mireia Fernández Rof, EL RESSÒ DE LA MÍSTICA DE LA FEMINITAT

Dj. 7 | 15:15 - 17:45 | SO-B (Aula P-08, comunicacions orals) AVALUADORA: Núria Ferré

- Maria Solé Ventura i Laia Pascual Costa, DESENVOLUPAMENT ONTOGÈNIC DELS SISTEMES DE MEMÒRIA EN ELS PRIMERS ANYS DE VIDA
- Alba Villacrosa Ruiz i Sandra Gutiérrez Martínez, EFECTES DE L'ESTIMULACIÓ DEL SISTEMA NERVIÓS DEL REFORÇ SOBRE LA FACILITACIÓ DE LA MEMÒRIA DECLARATIVA I L'ACTIVITAT CEREBRAL: AUTO VS. HETEROADMINISTRACIÓ
- Elena Villabona López i Mireia Seijo Rigau, EFECTES BENEFICIOSOS DE L'EXERCICI FÍSIC SOBRE ELS DÈFICITS COGNITIVUS EN PACIENTS AMB DANY CEREBRAL TRAUMÀTIC
- Patricia Soler Salmerón, TRACTAMENTS DE POTENCIACIÓ COGNITIVA EN ANIMALS VELLS QUE ACTUEN SOBRE ELS RECEPTORS GLUTAMATÈRGICS
- Laura González Llorente, USOS NO TERAPÈUTICS D'UN PSICOESTIMULANT SUBJECTE A PRESCRIPCIÓ MÈDICA: EL METILFENIDAT
- Francesc Almagro Corral, NON-INVASIVE NEUROMODULATION OF BRAIN CIRCUITS INVOLVED IN COGNITIVE-BEHAVIORAL THERAPY

Dj. 7 | 15:15 - 17:45 | SO-U (Aula P-09, comunicacions orals) AVALUADORA: Mireia Faucha

- Oriol Barat Auleda, SEPARAR LES DECISIONS DE LA NOSTRA MORAL? AGAFEM L'AVIÓ. CATALÀ
- Joan Tura Altayó, ECONOMIA CONDUCTUAL I EXPLAINAWAYTIONS: L'ESTUDI DE LA PRESA DE DECISIÓ
- Alexandre Nuevo Nebreda, PSICOLOGIA, LA BASE D'UN MÀRQUETING AL RITME DE LA SOCIETAT
- Estefanía Latorre Sebastián, PSICOLOGÍA DEL CONSUMIDOR. ESTUDIO SOBRE LAS PREFERENCIAS DEL CONSUMIDOR RESPECTO A LA VENTA ASISTIDA . DIFERENCIAS Y SIMILITUDES ENTRE LOS BABY BOOMERS Y LOS MILLENIALS
- Eva Montes Lara, ¿CÓMO SOMOS EN INSTAGRAM?
- Alvaro Elizalde Martinez, APROXIMACIONES TEÓRICAS AL CONCEPTO DE AUTOMEDICACIÓN

Dj. 7 | 15:15 - 17:00 | SP-G (Aula P-07, pòsters) AVALUADOR: Sergi Arenas

- Laia Ibañez Gimenez, EFICÀCIA COMPARATIVA DE LES INTERVENCIIONS CONDUCTUALS DE PARELLA
- Mireia Rodríguez Moreno, CÓMO EL ESTIGMA SOBRE EL TRASTORNO MENTAL AFECTA AL TRATAMIENTO DE LA ESQUIZOFRENIA
- Daniel Sánchez Serrano, RELACIÓN ENTRE PERSONALIDAD MEDIDA CON TCI Y RESPUESTA AL TRATAMIENTO PSICOLÓGICO EN ANOREXIA NERVIOSA: REVISIÓN SISTEMÁTICA
- Ignacio López Claramente, ALTERACIONS NEUROBIOLÒGIQUES I FISIOLÒGIQUES DELS PROCESSOS D'ADQUISICIÓ I EXTINCIÓ DE LA POR EN ELS TRASTORNS D'ANSIETAT
- Clara Ceriol García-Jáudenes i Sara Escuin López, AVALUACIÓ DEL PROGRAMA MY LIFE PER A PERSONES AMB DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL I/O AMB TRASTORNS MENTALS GREUS
- Sandra Pérez Valcárcel, IMPLICACIONES DEL PROGRAMA PAE-TPI EN EL FUNCIONAMIENTO GLOBAL DE LOS PACIENTES Y EN EL NÚMERO DE INGRESOS HOSPITALARIOS
- Mar Retamero Ribé, IMPLICACIÓ DE LA DURADA DE LA PSICOSIS NO TRACTADA EN EL PROGRAMA D'ATENCIÓ ESPECÍFICA A PERSONES AMB TRASTORN PSICÒTIC INCIPIENT
- Mireia Barcia Robles, ESTAT ACTUAL DE LA TERÀPIA D'ACCEPTACIÓ I COMPROMÍS (ACT) APLICADA A ADDICCIONS

Dj. 7 | 17:15 - 19:00 | SP-C (Aula P-07, pòsters) AVALUADOR: Vicente Peñarroja

- Paula Rodríguez Gutiérrez, ESTUDIO DE CASO SOBRE LA COMPAGINACIÓN DE LA CARRERA UNIVERSITARIA Y LA CARRERA COMO GOLFISTA
- Anna Vacas Amills, LA IGUALTAT D'OPORTUNITATS EN L'ÀMBIT LABORAL DE LA SALUT MENTAL. SITUACIÓ ACTUAL DELS EQUIPAMENTS COMUNITARIS DE L'HOSPITAL SAGRAT COR
- Eva Barranco Duran, CONCEPTUALITZACIÓ DE CONCILIACIÓ. ESTAT I ANÀLISI ACTUAL A BARCELONA
- Marc Rodríguez Fernández, ES EFICIENT L'ÚS DEL RECLUTAMENT 2.0 EN LES PYMES?
- Jordi Reyes Caldera, ESTRATÈGIES DE LES DONES DIRECTIVES PER CONCILIAR LA TRIPLE CÀRREGA
- Anna Domene Pérez, ¿HASTA QUÉ PUNTO CREE UN DIRECTIVO ESTAR IMPLICADO EN UNA CRISIS ORGANIZATIVA?
- Sergi Olivares Gálvez, FONTS DE RECLUTAMENT 3.0 I DIVERSITAT GENERACIONAL: DIVERGÈNCIES ENTRE PROFESSIONALS I ASPIRANTS
- María Campaña Otero, ¿QUÉ NOS ATRAE A LOS FUTUROS PSICÓLOGOS DE LA MARCA DE LAS EMPRESAS EN LAS QUE NOS GUSTARÍA TRABAJAR?
- Mike Pereda Caceres, ESTILS DE LIDERATGE EN FUNCIO DEL GÈNERE: ESTUDI A L'EMPRESA CONFORAMA IBÈRICA

GRAU EN LOGOPÈDIA

Dimarts 5 de juny de 2018

Dm. 5 | 09:00 - 11:30 (Sala P-11, comunicacions orals) AVALUADOR: Jaume Vives

- Marina Martinez Ramos, L'OPTIMITZACIÓ DEL PROCÉS D'APRENTATGE LECTOESCRITOR EN INFANTS AMB SÍNDROME DE DOWN
- Maria Saez Montllor, LA SÍNDROME DE WILLIAMS: COM ÉS EL SEU LLENGUATGE I QUINES ESTRATÈGIES EL PODEN MILLORAR?
- Aina Juanpere Bernal, EFICÀCIA DE LA INTERVENCIÓ LOGOPÈDICA DE TIPUS NATURALISTA EN UN INFANT AMB LA SÍNDROME DE TREACHER COLLINS
- Elma Yuleitty Ulloa Veliz, EVOLUCIÓN HISTÓRICA DE LA INTERVENCIÓN NATURALISTA Y REPERCUSIONES EN LAS FAMILIAS DE HIJOS CON SORDERA Y TEA, DESDE UNA PERSPECTIVA LOGOPÉDICA
- Maria Albà Roselló, ACTUALITZACIÓ BIBLIOGRÀFICA DE L'ÚS DELS SISTEMES ALTERNATIUS I AUGMENTATIUS DE LA COMUNICACIÓ EN NENS I NENES AMB UN DIAGNÒSTIC DE TRASTORN DE L'ESPECTRE AUTISTA I PARLA LIMITADA O NO FUNCIONAL
- Alícia Cabello Ruiz, INTERVENCIÓ NATURALISTA AMB UN INFANT D'AGONSTICAT D'AUTISME

Dm. 5 | 09:00 - 11:30 (Sala P-12, comunicacions orals) AVALUADORA: Neus Calaf

- Laia Valverde Velasco, ESTIMULACIÓ COGNITIVA EN PARKINSON
- Mercè Clapés i Arfelis, L'AFECTACIÓ COGNITIVA I L'AFECTACIÓ DE LA PARLA EN PACIENTS AMB PARKINSON
- Andrea Garcia Garcia, REVISIÓ SISTEMÀTICA DE LA INTERVENCIÓ LOGOPÈDICA EN LA MALALTIA DEL PARKINSON
- Raquel Peinado Arrontes, CONCIENCIA DE HIPOFONÍA Y SU RELACIÓN CON EL ESTADO ANÍMICO EN PERSONAS CON ENFERMEDAD DE PARKINSON
- Cristina Español Jaime, PROPUESTA DE UN PROTOCOLO DE EXPLORACIÓN DE LOS SÍNTOMAS BULBARES EN LA ELA

Dm. 5 | 11:45 - 14:15 (Sala P-11, comunicacions orals) AVALUADOR: Pere Jordi Fàbregues

- Carla Chacón Benítez, ESTRATÈGIES ADREÇADES ALS MESTRES DE PRIMÀRIA PER FACILITAR EL DESENVOLUPAMENT ACADÈMIC DELS INFANTS AMB TEL
- Helena Ibern Xirau, LA FIGURA DEL LOGOPEDA DINS L'ESCOLA INCLUSIVA
- Adriana Palacios Suarez, SCREENING ESPECÍFIC DE COMUNICACIÓ I LLENGUATGE
- Anna Rojas Morales i Camila Ariosa Puente, LA DISLÈXIA I LES DIFICULTATS LECTORES EN ELS INFANTS AMB EL CATALÀ COM LENGUA MATERNA
- Yana Ursu, DISSENY D'UNA ACTIVITAT: 'TWISTER – AGUDITZA LA TEVA VISIÓ'
- Marta Belmonte Sanou, IMPLICACIONES DE LA CONSCIÈNCIA FONOLÒGICA EN L'ACTE MOTOR DE L'ESCRITURA

Dm. 5 | 11:45 - 14:15 (Sala P-12, comunicacions orals) AVALUADORA: Neus Calaf

- Laura Pais i Faidella, **CONEXIEMENTS I CREENCES DE LOGOPEDES I DOCENTS ENVERS ELS INFANTS BILINGÜES**
- Mar Florit Florit, **ERRORS DE FUSIÓ BILINGÜE EN PARLA ESPONTÀNIA**
- Raquel Díaz Paniagua, **BILINGÜISME I DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL**
- Elisenda Izcarra López de Murillas, **LA COMUNICACIÓ ANIMAL I EL LLENGUATGE HUMÀ: EL CANT DELS OCELLS**
- Iban Morales Fugarolas, **LA COMUNICACIÓ HUMANA, BUSCANT RESPOSTES EN EL COMPORTAMENT COMUNICATIU DELS PRIMATS**
- Miriam Repiso Santana, **ESTUDI DE LES VARIABLES COMUNICATIVES EN LA INTERACCIÓ ENTRE MARE-FILL DES D'UNA PERSPECTIVA ECOLÒGICA**

Dm. 5 | 11:45 - 14:15 (Sala P-13, comunicacions orals) AVALUADORA: M. Claustre Jané

- Angela Serena Ferro, **ELS SORDS PARLEN. GUIA D'ESTRATÈGIES PER A ESCOLES D'EDUCACIÓ INFANTIL I PRIMÀRIA AMB ALUMNAT SORD**
- Bàrbara Molina Mañes, **SORDESA: ANÀLISI DE LA DIMENSIÓ LÈXICA EN INFANTS AMB IMPLANT COCLEAR**
- Anna Rodriguez Carrillo, **LA INTERACCIÓ SOCIAL DELS ADOLESCENTS AMB DEFICIÈNCIA AUDITIVA SEVERA I PREGONA SIGNANTS**
- Mar Soler Passolas, **LA FONOLOGIA EN INFANTS SORDS AMB IMPLANT COCLEAR I EN INFANTS OIENTS**
- Tamara Espinosa Moreno, **L'AUTOESTIMA I L'ESTRÉS EMOCIONAL D'UNA PERSONA SORDA, LLIGATS DE LA MÀ?**
- Rebeca Moreno Gordo, **LA CAPACITAT DE PERCEBRE EMOCIONS DELS JOVES SORDS I NORMOIENTS - AFECTA LA LLENGUA UTILITZADA A LA COMPRESIÓ DE LES EMOCIONS?**

Dimecres 6 de juny de 2018

Dc. 6 | 09:00 - 11:30 (Sala P-11, comunicacions orals) AVALUADOR: Sergi Balari

- Nora Baulida i Palomeras, **ESTABLIMENT D'UNS ESTÀNDARDS PERCEPTIUS DE CONSENS EN L'AVUACIÓ CLÍNICA DE LA QUALITAT VOCAL**
- Laura Graff Macias i Judith Jorquera Curiel, **ESTUDI DELS PARÀMETRES ACÚSTICS I PERCEPTIUS DE LA VEU EN PACIENTS AMB NÒDULS**
- Thaisma Galiano Expósito, **EL MORDENT DE LA VEU AL LLARG DE LA VIDA DELS HOMES**
- Caterina Alomar Cortés, **ANÀLISI DE L'AUTOESTIMA VOCAL D'UN GRUP D'ADOLESCENTS DE TERCER D'ESO**
- Alba Perona Navarro, **DIFICULTATS VOCALS EN FUTURS MESTRES I LA IMPORTÀNCIA DE LA FORMACIÓ EN AQUEST ÀMBIT**
- Irene Romera Martín, **DISSENY D'UN PLA DE PREVENCIÓ DE PATOLOGIES DE LA VEU PER A ENTRENADORS DE BÀSQUET**

Dc. 6 | 09:00 - 11:30 (Sala P-12, comunicacions orals) AVALUADORA: Neus Calaf

- Regina Dos Santos Estevez i Ester Gomez García, **IMPACTO DE LA POLIPOSIS NASOSINUSAL EN LA VOZ**
- Mireia Gayà Bofill, **CREACIÓ D'UN SCREENING PER AVALUAR EL LLENGUATGE I LA COMUNICACIÓ EN UNITATS HOSPITALÀRIES**
- Irina Xena Navarro, **REVISIÓ DE LES METODOLOGIES EMPRADES EN LA INVESTIGACIÓ EN LOGOPÈDIA**

- Silvia Jucla Salaver i Roser Garcia del Aguila, **INSUFICIÈNCIA VELOPALATINA**
- Carol Lage Rial, **PRESBIACUSIA EN LOS RESIDENTES DE CENTROS GERIÁTRICOS DE BARCELONA Y ESTRATEGIAS DE INTERVENCIÓN**
- Aida Casén Baeta i Iria López Cacabelos, **EL PAPER DEL LOGOPEDA EN TRAQUEOTOMIA PEDIÀTRICA: REVISIÓ BIBLIOGRÀFICA SOBRE LA LITERATURA ACTUAL**

Dc. 6 | 11:45 - 14:15 (Sala P-11, comunicacions orals) AVALUADOR: Josep M. Losilla

- Lucía Marfil Barquero, **COM GESTIONEN ELS JOVES AMB DISFÈMIA ELS SEUS PROBLEMES DE FLUÏDESA A LA VIDA QUOTIDIANA?**
- Anna Catalán Guillén, **ESTIMULACIÓ DE LA MEMÒRIA VERBAL PER NOMS SUBSTANTIUS I VERBS EN PACIENTS AFÀSICS**
- Erika Bello González i Sara Vera García, **RELACIÓ ENTRE EL LLENGUATGE NO VERBAL I LA MEMÒRIA DE TREBALL**
- Nerea González Romero, **INTERVENCIÓN TEMPRANA EN LA VELOCIDAD DE PROCESAMIENTO MEDIANTE TELEMEDICINA EN PERSONAS ADULTAS SANAS**
- Anna Fortuny Carles, **PAPER DEL BUCLE FONOLÒGIC I DE L'AGENDA VISUOESPACIAL EN L'ADQUISICIÓ DE VOCABULARI EN NENS/ES DE 4 ANYS**
- Laura Ricart Baqués, **POSSIBLES TRASTORNS PSICOLÒGICS DESPRÉS D'UN RETARD DEL LLENGUATGE**

Dc. 6 | 11:45 - 14:15 (Sala P-12, comunicacions orals) AVALUADORA: Neus Calaf

- Thais Nuñez Doladé, **CANTEM PER TORNAR A PARLAR**
- Sara Urpí Ariño, **ANÀLISI DE BABYPOD® I DISSENY D'UNA PRÀCTICA PER AL SEU ESTUDI**
- Addyela Norvelis Mendez Díaz i Berta Junqueras Pocerull, **LA LOGOPÈDIA APLICADA A LA HIPOTERÀPIA**
- Alba Bru Roura, **COMPARATIVA DE CORALS DE PERSONES AFÀSIQUES: CORAL CANTA SANT PAU VS. CORAL TALIQUAL (presentació a distància)**
- Marta Daniel Llinas, **UTILITAT DEL MOVIMENT I LA DANSA COM A TERÀPIA PER A LA INTEGRACIÓ DE LA PARLA I EL LLENGUATGE EN LA MALALTIA DE PARKINSON (presentació a distància)**

Dc. 6 | 11:45 - 14:15 (Sala P-13, comunicacions orals) AVALUADORA: Tatiana Rovira

- Keren Niquen Tapia, **ESTIMULACIÓ COGNITIVA LOGOPÈDICA A PERSONES AMB DETERIORAMENT COGNITIU**
- Cristina Pineda Vilanó, **DEMÈNCIA PER COSSOS DE LEWY: ELABORACIÓ D'UN PERFIL LINGÜÍSTIC**
- Júlia Filella Mercè, **EFICÀCIA DE LA INTERVENCIÓ LOGOPÈDICA ACTUAL EN DISFÀGIA OROFARÍNGIA NEUROGÈNICA EN PERSONES AMB DIVERSITAT FUNCIONAL**
- Ariadna Boada Taulats i Cora Codorniu Codorniu, **REVISIÓ DELS TRACTAMENT LOGOPÈDICS EXISTENTS I LA SEVA EFICÀCIA EN LA INTERVENCIÓ DE LA DISFÀGIA OROFARÍNGIA DELS PACIENTS DIAGNOSTICATS AMB LA MALALTIA DE PARKINSON**
- Helena Algueró Casas, **HISTÒRIA DE L'ATENCIÓ DE LA DISFÀGIA A CATALUNYA**
- Mariona Marcet Claramunt, **ESTUDI DE LA SITUACIÓ DE LA LOGOPÈDIA A L'HOSPITAL D'IGUALADA I PROPOSTA DE MILLORA**

RESUMS

GRAU EN PSICOLOGIA

HOW FUNNY IS DUBBING? ENGLISH TO SPANISH DUBBING IN THE SITCOM "HOW I MET YOUR MOTHER"

Laura Aceña Milán

Humour and language are both two elements which are undeniably part of human life and behaviour and social interactions. In the junction between the two we find linguistic humour, where the humoristic element is supported by the language. We wish to explore if there is a loss in the perception of linguistic humour when the jokes are translated. Using four different kinds of clips (six portraying different linguistic humours: Puns, Wordplay and Punchlines; and two showing contextual humour -not language dependant-) of scenes from the American TV Show "How I Met Your Mother", we compared the results obtained from two samples (one watched the original scenes in American and the other sample saw the scenes translated to Spanish) who rated how funny they had found the scenes in a 1-5 Likert Scale. We also used the Multidimensional Sense Of Humor Scale to assess the participant's understanding and use of humour. We found no correlation between the results of the MSHS Scale and the rating of the clips, but we saw significant differences in the rating of how funny the scenes were between the Spanish and the English sample, yet a significant difference was not shown when comparing the rating results of the contextual humour scenes. T tests were run and the difference between samples was that the Spanish ratings were on average lower than the English ones with a significance of $p < 0,005$, hence demonstrating a loss of linguistic humour appreciation when jokes are directly translated.

COM AFECTA L'ÚS DELS EQUIPS VIRTUALS A L'ESTRÈS, EN DIFERENTS EDATS

Carlos Aguilera Marín

L'objectiu d'aquest estudi és examinar en que grau la utilització d'equips virtuals pot afectar a l'estrès en diferents edats. La principal hipòtesis que es planteja és que l'estrès serà més alt segons s'augmenti l'edat. La mostra es compon de 48 participants, 24 homes i 24 dones de tres empreses diferents en edats compreses entre els 20 i els 65 anys. Es van utilitzar tant observacions quantitatives com qualitatives per dur a terme un anàlisi descriptiu dels resultats. Com a instrument per obtenir resultats quantitius es va modificar el qüestionari DASS-21 només observant les puntuacions obtingudes a l'escala d'estrès. Per altra banda l'anàlisi qualitatiu va ser la realització d'unes entrevistes. Els resultats mostren una covariància positiva molt baixa entre les dues variables a estudiar (0.06), mostrant el nivell d'estrès més baix en els 20 anys i el nivell més elevat als 30. Les puntuacions d'aquest estudi mostren que la hipòtesi prèvia es rebutjada ja que l'edat més gran (65 anys) obté una puntuació aproximada a la puntuació dels joves de 20 anys.

COM ENFORTIM EL VINCLE AMB ELS ADOLESCENTS?

Mireia Alcañiz Montserrat

He dissenyat un taller per a mares i pares en el que treballar les capacitats parentals, específicament l'autoritat i la comunicació durant l'adolescència. L'ànim d'aquest taller és treballar, com he dit, les capacitats parentals en l'adolescència, per tal d'ajudar a les famílies a poder satisfer les necessitats dels seus fills i les de la pròpia família, de la millor manera possible. En aquest taller introduïrem la sensibilitat cap al context socioeconòmic de la família i la sensibilitat cap a les diferents cultures, utilitzant un enfoc inclusiu, en el que cap tradició és millor que una altra. Considerarem essencial la incorporació de la interculturalitat com un factor present i decisiu en l'evolució de l'infant en l'adolescència, i sota la llum del qual es podran aportar noves perspectives i sensibilitat

¿CÓMO INFLUYEN LOS MODELOS DE CRIANZA EN EL TRASTORNO DE CONDUCTA EN ADOLESCENTES?

Meritxell Alcántara

El objetivo de esta revisión bibliográfica es responder a la pregunta ¿Cómo influyen los modelos de crianza en el trastorno de conducta en adolescentes? Se ha realizado una búsqueda sistemática por las bases de datos correspondientes y se han seleccionado los diferentes artículos en base a unos criterios de inclusión y exclusión. El trastorno de conducta (TC) se define como un patrón de comportamiento caracterizado por la realización repetitiva y persistente de actos en contra de las normas sociales y los derechos de los demás. Los resultados hallados muestran que los adolescentes con TC reportaron haberse sentido descuidados por sus padres, haber observado conductas violentas en el núcleo familiar, estar sometidos a un control psicológico excesivo, haber sido sometidos a amenazas y castigos físicos y/o verbales y tener padres con

múltiples trastornos psiquiátricos o con antecedentes de criminalidad. Los resultados expuestos muestran que las estrategias de control psicológico parental son poco recomendables y que sería necesario la intervención familiar a través de programas de apoyo y educación familiar.

ACTUALIZACIÓ EN PSICOLOGIA CLÍNICA: DEPRESSIÓ MAJOR EN LA TERCERA EDAT

Meritxell Alcobé Narciso

Es tracta d'un treball de revisió sistemàtica en el qual es pretenia fer una actualització en l'àrea de la psicologia clínica d'adults, fent una recerca acurada a estudis i així poder estudiar quins son els coneixements actuals respecte a la depressió en la gent gran. El mètode d'estudi ha estat principalment a través de texts i articles científics, fent servir un criteri de prudència en el sentit de no anar més enllà de deu anys d'antiguitat. Els principals resultats han estat molt gratificants així doncs he pogut obtenir informació actual i dades de prevalences respecte als coneixements que hi han actuals en l'àmbit de la depressió major. Tanmateix, he pogut fer una recerca del seu diagnòstic i diagnòstics diferencials, processos d'avaluació, tractaments i quin seria l'adequat suport familiar que hauria de dur a terme un psicòleg clínic. Donada tota la informació obtinguda, com a conclusió final crec que al llarg de la carrera s'han parlat de molts aspectes relacionats amb la demència i l'envelliment, crec però que aquests treball m'ha ajudat a conèixer com seria l'envelliment d'una persona amb depressió i com nosaltres com a psicòlegs podem ajudar a superar o a minimitzar els efectes que provoca aquest mal estar.

PROTOCOLO DE INTERVENCIÓN CLÍNICA EN EL ÁMBITO DE LA PROMOCIÓN A CARGOS DIRECTIVOS CON PERSPECTIVA DE GÉNERO

Saioa Alejo Nieva

El presente trabajo valora la situación actual de las mujeres que buscan acceder a puestos de dirección, centrándose en su estado de salud mental, bajo el enfoque clínico debido a la escasa información que hay desde este ámbito (se valora más desde lo social). Los objetivos principales son la valoración del efecto que la situación actual genera sobre la salud de las mujeres con este tipo de aspiraciones, para poder construir un protocolo. Tras el análisis del contexto, la entrevista a personal del sector y la revisión de protocolos, se construye un protocolo de actuación para el tratamiento de sus patologías, introduciendo de forma paralela otras consideraciones para trabajar sobre la situación a nivel social, jurídico y empresarial, que son necesarias para lograr la situación de igualdad real (podemos apreciar como hay una fuerte mejoría, pero sigue siendo mucho el trabajo a realizar para lograrla), debido a que se concluye que si solo trabajamos con la situación personal de ellas y no modificamos las situaciones que influyen en la patología, a la larga los efectos negativos sobre su salud volverían a aparecer.

NON-INVASIVE NEUROMODULATION OF BRAIN CIRCUITS INVOLVED IN COGNITIVE-BEHAVIORAL THERAPY

Francesc Almagro Corral

Cognitive-behavioral therapy (CBT) has become the most used technique in treating most of psychological disorders in the last three decades by psychologists. Lots of research have focused on the impact that CBT has on mood and anxiety disorders since these are the most prevalent disorders in the world. Since the implementation of new technologies in the world of psychotherapies, there are emerging techniques that are showing some evidence of their potential in recovering from a psychological disorder. Some of these new techniques focus on modulating neurons. On top of that there are some of them that are non-invasive, the ones that we want to study, the also called non-invasive neuromodulation techniques (NINTS). This study focuses on transcranial magnetic stimulation (TMS) and the transcranial direct current stimulation (tDCS), two NINTS. We sought to systematically review the studies which explain which brain circuits are involved in CBT, if they depend on the disorder that's being treated and see what has happened when NINTS has been used along CBT; seeing if the combination of the two techniques can improve the recovery or at least mitigate the symptoms of some disorders.

LA ACTITUD DE LOS HOSPITALES BARCELONESES FRENTE A LOS PRIMEROS AUXILIOS PSICOLÓGICOS. ¿NECESIDAD O LUJO?

Ferran Alsina Moral

El ataque terrorista que sufrió Barcelona en agosto de 2017 intensificó el debate sobre el protagonismo que los Primeros Auxilios Psicológicos (PAP) deben adoptar dentro de la sanidad barcelonesa. La iniciativa resultante ha sido el intento del Consorci Sanitari de Barcelona de unificar la atención psicológica temprana. Teniendo en cuenta los precedentes, este trabajo pretende averiguar la actitud del sector hospitalario ante los PAP tanto desde un punto de vista global como parcial, a través de las cuatro Àrees Integrals de Salut de Barcelona (AIS). Para obtener dicha información se entrevistaron Jefes de Servicio y se encuestaron médicos y enfermeras. Los resultados han demostrado el estado aún embrionario de la aplicación de los PAP en el sistema sanitario general, a pesar de una sensibilidad creciente.

El conocimiento en la dirección de servicio resulta superior que en los profesionales, que igualmente consideran oportuno integrar los PAP en el servicio hospitalario. En cuanto a las AIS no se aprecian grandes diferencias que justifiquen mayor sensibilidad hacia los PAP. Sin embargo, se defiende una versión integradora que armonice con los recursos actuales y que permita superar la visión ostentosa que para muchos aún tiene invertir en este tipo de prácticas.

INVESTIGACIÓN EN PSICOLOGÍA FORENSE, JUDICIAL Y CRIMINAL: INFLUENCIA DE LOS RASGOS DE PERSONALIDAD <IMPULSIVIDAD> Y <BÚSQUEDA DE SENSACIONES>, EN EL COMPORTAMIENTO DELICTIVO DE LOS TPA Y TPL

Carmen Antón Fernández

Objetivo: El objetivo del presente trabajo es estudiar si los rasgos de personalidad “impulsividad” y “búsqueda de sensaciones”, ambos muy elevados y característicos de los trastornos de personalidad límite y antisocial, podrían ser una de las variables explicativas de la alta prevalencia dentro de la población reclusa (35-70%) y la alta tendencia a delinquir de dichos trastornos.

Método: La muestra del estudio está compuesta por 50 sujetos varones, de población normal, comprendidos entre las edades de 18 a 35 años. Los instrumentos utilizados son los siguientes test psicológicos: Inventario de evaluación de personalidad (PAI), Escala de impulsividad de Barratt (BIS-11), Búsqueda de sensaciones forma V de Zuckerman y un cuestionario de delincuencia. Se han pasado todos los test a cada uno de los sujetos para ser contestados de forma manual. Una vez corregidos todos los test y realizado el pertinente vaciado de resultados, se ha elaborado un análisis estadístico correlacional entre las distintas variables, mediante el programa SPSS.

Las conclusiones son en base a los resultados obtenidos en población normal, contrastándolos con la hipótesis inicial que motiva el estudio y extrapolándolos a población con TPL y TPA.

(SENSE TÍTOL)

Clàudia Antonell Vilavella

(Sense resum)

EFFECTOS DE LA TERAPIA INDIVIDUAL SOBRE EL BIENESTAR EMOCIONAL Y EL OPTIMISMO EN PACIENTES ONCOLÓGICOS

Maria Aparicio Ballesta

El cáncer es una enfermedad con una alta prevalencia poblacional, que tiene un fuerte impacto en nuestras vidas y que se mantiene durante, relativamente, bastante tiempo. Por eso es de vital importancia una actuación en los pacientes oncológicos los cuales desencadenan diferentes consecuencias físicas, emocionales y sociales que afectan a su vida diaria. Por otra parte, la terapia psicológica breve denominada counselling se utiliza en diversos ámbitos donde se presenta como una herramienta clave para atender las necesidades de los pacientes, para reducir la angustia psicológica y mejorar el bienestar espiritual. El presente estudio trata el objetivo de comprobar los efectos de la terapia individual basada en psicología positiva (counselling) sobre el bienestar emocional y sus relaciones con el optimismo en pacientes oncológicos en diferentes fases de la enfermedad. Se trata de un estudio cuantitativo de diseño cuasi-experimental donde se administra a los pacientes una batería psicológica formada por diferentes cuestionarios. Obtenemos unos resultados significativos donde se observa una mejoría del bienestar psicológico después de la intervención psicooncológica, a de más de valores medios de optimismo estratégico y disposicional. Por tanto, la terapia individual breve tiene unos resultados favorables en la intervención.

PREVENCIÓ I TRACTAMENT DEL TRASTORN PER ESTRÉS POSTTRAUMÀTIC POSTPART

Jennifer Aranda Pedreno

El trastorn posttraumàtic postpart és un trastorn amb una prevalença que es situa al voltant del 4%, si bé aquesta es pot veure augmentada fins prendre valors entre el 15-18% degut a la influència de factors de risc i a comorbiditats associades. L'objectiu principal és fer una revisió sistemàtica de les intervencions que són aplicades en el tractament i la prevenció del TEPT postpart i veure la seva eficàcia. Un segon objectiu és portar a terme una revisió de les recomanacions terapèutiques en el TEPT postpart de les diferents Guies de Pràctica Clínica específiques de Salut Mental Perinatal i, examinar la informació que aporta la “Guía de práctica clínica de atención en el embarazo y puerperio”. Dintre de les intervencions més utilitzades en el tractament i que més eficàcia tenen trobem l'EMDR i la teràpia cognitivo-conductual. Per la banda de prevenció, destaca l'eficàcia de les tasques d'escriptura expressiva i de les intervencions psicològiques estructurades. Els resultats ens indiquen que encara falta aprofundir més en el tema de la prevenció i el tractament i fer més estudis per demostrar l'eficàcia de les intervencions que es realitzen. A més, els resultats no es poden generalitzar degut a la heterogeneïtat dels estudis.

ELS CANVIS EN LES INTERACCIONS AMB ALTRES SIGNIFICATIUS DURANT L'ADOLESCÈNCIA I LA VIDA ADULTA

Anna Avilés Garcia

En aquest treball el que es pretén investigar és el valor que se li dona a les interaccions amb diferents persones significatives com podrien ser determinats membres de la família, els amics o la parella..., amb l'objectiu de poder comparar aquesta valoració en tres franges d'edat entre l'adolescència i la joventut adulta, com reflexionar sobre els aspectes o factors que expliquen aquestes diferències. La part empírica d'aquest treball es basa en un qüestionari, NRI-SPV de Furman & Buhrmester (1985), passat a una sèrie de subjectes de tres franges d'edat diferents: entre 16-17 anys, entre 21-22 anys i entre 26-27 anys. Dins de cada un dels tres grups hi ha 20 participants; això ens permetrà l'ús d'estadística paramètrica amb una major fiabilitat pel que fa a l'ús de l'estadística. Per tal de dur a terme la redacció de les conclusions, el que s'ha realitzat és una taula d'Excel i amb el programa STATA s'ha calculat la χ^2 , on el que hem pogut observar és que hi ha resultats significatius en 29 (on 4 superen el 0,05 que indica que són significatives, però el superen per molt poc així que les afegim amb que hi ha diferències) de les 50 variables analitzades.

¿QUÉ ES LO QUE MÁS PREOCUPA A LAS PACIENTES CON CÁNCER DE MAMA METASTÁSICO?

Coral Báez Sáez

Introducción y objetivo: En occidente, el cáncer de mama es el tumor más frecuente en mujeres. El objetivo de la investigación es conocer las preocupaciones de pacientes con cáncer de mama metastásico.

Metodología: Forman la muestra 60 mujeres con cáncer de mama (30 metastásicas y 30 no metastásicas) de entre 36 y 83 años. Los datos han sido recogidos mediante una entrevista semiestructurada con preguntas abiertas. El análisis de datos se basó en la Teoría Fundamentada. Se codificaron las preocupaciones teniendo en cuenta la experiencia de dos profesionales.

Resultados: En la muestra conjunta (N=60) se observa que predomina el malestar psicosocial, concretamente las dificultades familiares (43,3%) y sociales (18,3%). Destacan las preocupaciones relacionadas con sus hijos, y perder la autonomía. No obstante, el malestar psicológico es mayor entre pacientes no metastásicas (56,7%) que entre metastásicas (46,7%).

Conclusiones: Pese a los problemas físicos que suelen acompañar esta enfermedad se observa que en ambos grupos las mayores preocupaciones son psicosociales. Entre pacientes metastásicas predominan preocupaciones relacionadas con perder la autonomía y morir, mientras que en no metastásicas se relacionan con trabajo y la posible recidiva. Identificar las principales preocupaciones permite centrar el apoyo que necesitan estas pacientes más allá del tratamiento oncológico.

SEPARAR LES DECISIONS DE LA NOSTRA MORAL? AGAFEM L'AVIÓ. CATALÀ

Oriol Barat Auleda

Investigacions recents demostren que davant un dilema en un context de llengua estrangera, les preses de decisions tendeixen a ser més utilitaristes que en contextos de llengua materna. És el que s'anomena Foreign Language Effect. La principal hipòtesi és que en un context de llengua estrangera desviem recursos cognitius cap a la traducció i interpretació del dilema, mentre que la valoració ètica d'aquest perd protagonisme, per tant, tendim a separar la presa de decisions de la moral. A més, sabem que quan realitzem un acte que no està en concordança amb els nostres valors es crea una dissonància cognitiva: una tendència a buscar la l'equilibri perdut entre actituds i conductes. En aquest treball hem obtingut resultats que ens indiquen que en contextos de llengua estrangera no només tendim a variar les respostes, com ja se sabia, sinó que també tendim a canviar el marc moral amb el que estructurarem els nostres valors i, per tant, tendim a tornar-nos més racionals.

ESTAT ACTUAL DE LA TERÀPIA D'ACCEPTACIÓ I COMPROMÍS (ACT) APLICADA A ADDICCIONS

Mireia Barcia Robles

Les conductes addictives i l'abús de substàncies és una problemàtica social estesa a la nostra comunitat. Hi ha medicaments efectius pel seu tractament, amb un ús conjunt amb tractaments psicosocials, no obstant, hi ha una mancança d'investigació empírica sobre les intervencions psicosocials òptimes per combinar amb aquests medicaments. La majoria de teràpies cognitiu conductuals (CBT) busquen la reducció de símptomes i del desig de consum com una forma per arribar a l'abstinència; en canvi, la Teràpia d'Acceptació i Compromís (ACT), consisteix en generar flexibilitat d'actuació a on hi havia rigidesa problemàtica i en el desenvolupament de l'acceptació psicològica, en presència de malestar. Donada la gravetat del problema actual respecte a l'eficàcia dels tractaments per les conductes addictives, l'objectiu d'aquest treball és obtenir una millor comprensió de l'efectivitat de dues teràpies psicològiques, ACT i CBT, per comprovar si ACT és una teràpia efectiva en els tractaments d'addiccions. Per això es porta a terme un estudi de revisió sobre la literatura especialitzada existent. Tot i que hi ha un volum acceptable de publicacions, es pot concloure que hi ha una necessitat de l'existència de més estudis amb dissenys metodològics sòlids per poder arribar a uns resultats més concloents.

REPERCUSSIÓ DEL PROJECTE EBE-EUSMOSI (EVIDENCE-BASED EDUCATION: EUROPEAN STRATEGIC MODEL FOR SCHOOL INCLUSION) EN LES ESCOLES, DOCENTS I ALUMNES IMPLICATS.

Marina Bargalló Mandri

Aquest treball presenta una avaluació de la continuïtat i la funcionalitat en el temps del programa PROSEL (Prosocial and Social Emotional Learning) del projecte europeu anomenat EBE-EUSMOSI (Evidence-Based Education: European Strategic Model for School Inclusion). Aquest projecte es centra en l'educació basada en l'evidència (EBE) i la inclusió escolar, que afecten tant al camp de la investigació educativa i la dimensió social relativa a les accions dirigides a les persones amb necessitats educatives especials (NEE). Durant tres anys es va formar a professors i professores en la prosocialitat i l'aprenentatge social i emocional (SEL) per tal de promoure noves eines per a l'educació i la inclusió social a les escoles. Des de la metodologia qualitativa s'analitzen les dades obtingudes mitjançant entrevistes semi-estructurades als diferents docents, tenint com a objectiu principal observar quin ha sigut l'impacte que ha tingut pels professors i professores, així com per les escoles i alumnes corresponents. En els resultats es presenta un anàlisi de quins han estat els beneficis i les limitacions de les estratègies prosocials i emocionals apreses i promogudes pels professors catalans que van participar en aquest projecte.

CONCEPTUALITZACIÓ DE CONCILIACIÓ. ESTAT I ANÀLISI ACTUAL A BARCELONA

Eva Barranco Duran

La conciliació forma part avui en dia de la reflexió acadèmica, de la intervenció pública i de la gestió empresarial. Aquest estudi ha volgut contribuir al debat e integra diferents visions, des d'una perspectiva sistèmica-ecològica. El conflicte ocorre quan les responsabilitats del treball interfereixen amb les activitats personals i familiars. L'objectiu d'aquest treball és conceptualitzar el terme tenint en compte aspectes comuns en les diferents visions i, analitzar l'estat actual de la situació per aconseguir un millor coneixement d'una problemàtica d'interès social. S'ha realitzat, per una banda, una revisió de la literatura i principals treballs i, per altra banda, un anàlisi de camp en dos empreses de Barcelona. Una gran empresa de serveis i una petita empresa de producció. En els resultats s'observa que el punt més destacat és la visió de la conciliació com un problema. Primer, per l'entrada de la dona al món laboral, després, pel temps, actualment, focus principal d'aquestes polítiques. També s'observen grans diferències entre la gran i la petita empresa. En una, més transparència i recursos, en l'altra, desconeixement. La conciliació resulta un repte per a les empreses que en aquest benestar han d'incloure el sosteniment econòmic que es genera si l'empresa és eficaç. Serà aquest el problema?

EVALUACIÓN DE LA DEPORTIVIDAD EN RELACIÓN AL CLIMA MOTIVACIONAL Y LA DISPOSICIÓN AL ENGAÑO EN EQUIPOS DE FÚTBOL FEMENINO: UN MAL CLIMA DE EQUIPO, ¿DESENCADENA CONDUCTAS ANTIDEPORATIVAS?

María Barrero Moreno

Pretende analizar la relación entre la orientación a la deportividad, el clima motivacional y la disposición al engaño en jugadoras de fútbol femenino de categorías formativas y no formativas. Para ello se administran tres cuestionarios, cada uno relacionado con una variable de estudio. En cuanto a resultados, observamos puntuaciones altas en el cuestionario orientación a la deportividad, excepto en 8 ítems de 25 totales. Las puntuaciones más bajas corresponden a ítems relacionados con el engaño mediante la astucia. El cuestionario de disposición al engaño da puntuaciones altas tanto en la aceptación de éste, como en la astucia, siendo algo mayor la última. El análisis del clima motivacional muestra puntuaciones muy altas en la escala de empoderamiento y generalmente bajas en la de no empoderamiento, excepto en los ítems relacionados con favoritismos e intromisión en la vida personal de las jugadoras. En relación a los datos obtenidos por ahora (categoría no formativa), determinamos que el entrenador ha creado un buen clima motivacional que empodera a las jugadoras, a pesar de mostrar una implicación excesiva en cuanto a las vidas personales de éstas. Y que ellas, compiten de forma honrada, aunque, aceptan el empleo de la astucia si lo consideran necesario.

MINDFULNESS EFFICACY IN ADULTS DIAGNOSED WITH ADHD

Sofía Basilio Puig

Introduction and objectives: Attention-deficit/hyperactivity disorder (ADHD) is a neuro-developmental disorder which begins during childhood but also affects adults. Currently, the most accepted treatment for ADHD in adults is Cognitive Behavioural Therapy. However, there are other treatments which try to prove their efficacy for treating this disorder, among which we find Mindfulness. The aim of this report is to systematically review the published literature on the efficacy of mindfulness for treating adult ADHD patients.

Method: Search method for the identification of studies was conducted in the following electronic databases: PubMed, PsychInfo/PsychNet, Mendeley, Sage Journal, Scopus, ScienceDirect, PSICODOC, PubPsych, ISOC and Scholar Google. Inclusion criteria consisted of studies with data from the last 10 years onward, conducted in adults, written in English, Spanish and Catalan.

Results: Most studies proved positive results on the efficacy of mindfulness for ADHD. This confirms that mindfulness techniques do reduce ADHD symptoms, improve executive functions, emotion deregulation, and show positive changes in cortical areas commonly affected in ADHD patients.

Discussion: Mindfulness-based interventions have shown promising results for treating adults with ADHD. However, future research is needed to include methodological improvements, such as: increase sample sizes, use more randomization techniques, case controls and examine appropriately follow-up assessments.

REVISIÓ SISTEMÀTICA: CORRELACIÓ ENTRE TCA I PERSONALITAT I PRONÒSTIC EN EL TRACTAMENT

Mariona Basté Pelayo

El treball consta de dos objectius. El primer d'ells és revisar i descriure quina correlació presenten les pacients amb TCA, tant ANP, ANR i BN, respectivament, amb factors de la personalitat. El segon objectiu, revisar en quines pacients, segons els trets de personalitat que presenten o la comorbiditat amb els TP es preveu un millor/pitjor pronòstic en el tractament, com revisar noves línies de tractament més eficaces. Per dur a terme la recerca bibliogràfica s'ha utilitzat la pàgina web PubMed amb descriptors tals com TCA, ANP, ANR, BN, TTCC i tractament, sent revisats un total de 12 articles científics. Els resultats obtinguts, pel que fa a el primer objectiu són diversos i contradictoris, però en línies generals sembla que hi ha una relació positiva entre TCA i TTPP. Pel que fa a el segon objectiu, sembla que el pronòstic dels TCA empitjora amb TTPP, però no hi ha resultats definitius que expliquin aquesta relació. Per últim, tot i haver-hi iniciatives respecte les propostes de tractament, no hi ha cap tractament ben establert que tracti la comorbiditat entre TCA i TTPP.

EFFECTES DEL MINDFULNESS SOBRE L'ESTRÈS D'ESTUDIANTS UNIVERSITARIS DE L'ÀMBIT DE LES CIÈNCIES DE LA SALUT

Raquel Beneito Vilaplana

Diversos estudis han valorat l'efectivitat de diferents tècniques per pal·liar el malestar emocional (distress), freqüent en joves en període universitari. Una tècnica que s'ha descobert eficaç pel tractament de trastorns clínics i símptomes de l'estrès en població estudiant és el Mindfulness. Així, l'objectiu del present treball és actualitzar les evidències científiques recents sobre l'efecte del Mindfulness, en aquest cas per a la prevenció de l'estrès, en estudiants universitaris de ciències de salut. Per aquest motiu, a partir de dos cercadors de llengua anglosaxona (PubMed i PsycNet), es van identificar 9 estudis científics que abordaven programes com el Mindfulness-Based Stress-Reduction (MBSR) per a la reducció de l'estrès. Set dels nou articles coincideixen en assenyalar que el MBSR aconsegueix una disminució significativa del distress. En dos dels treballs restants no s'obtenen resultats concloents sobre aquest tema. Així, les evidències apunten cap a una millora en l'esfera psicosocial i emocional després de la seva pràctica regular, trobant-se en la majoria de treballs una reducció significativa de l'estrès percebut i el nivell d'angoixa psicològica. Tot plegat suggereix que els ensenyaments en meditació podrien ser útils per a una major cura en l'autogestió dels pensaments i emocions de futurs professionals de l'àmbit de la salut.

THE LINK BETWEEN SHAME, GUILT AND AGGRESSIVENESS ON BORDERLINE PERSONALITY DISORDER: A SYSTEMATIC REVIEW

Marian Blanch Morrissey

Within the past years, there has been an increasing quantity of scientific literature regarding personality disorders and its comorbidity with criminal behaviour (Gilbert, F., 2011; Howard, R. et al., 2015; Fountoulakis, K., 2008; Turner, D. et al, 2017). The aim of this systematic review is to summarize assess the link between shame and guilt and aggressive acts on Borderline Personality Disorder, as it is considered one of the most emotional personality disorders. Understanding the roleplay of self-conscious emotions (shame and guilt) within aggressiveness and the motivation of violence may provide a baseline for the design of treatment and knowledge to be used for criminal profiling.

ETIOLOGIA DE LA DEPRESSIÓ O DISTÍMIA INFANTIL

Carla Blasco Gorina

La depressió o distímia infantil pot influir de forma negativa en el desenvolupament evolutiu del nen ja que pot afectar a molts factors de la seva vida quotidiana. L'objectiu principal d'aquest treball és conèixer els factors de risc que poden provocar depressió i/o distímia en la infantesa. S'ha dut a terme una cerca bibliogràfica de l'etiologia de la depressió major i distímia mitjançant manuals o llibres i bases de dades especialitzades, i ampliada en funció de la informació extreta. Els resultats indiquen que existeixen deu factors de risc per a patir el trastorn: sexe femení, major edat, alts nivells d'ansietat, abús a la infància, depressió prèvia, problemes de salut, insatisfacció escolar, consum de drogues, entorn insatisfactori i problemes en la convivència domèstica; que els trobem presents en 3 factors: personals (organisme, temperament i personalitat), familiars (mare, depressió parental, estils educatius i relacions familiars) i socials. Les conclusions indiquen

que tant els factors personals com els familiars i socials influeixen en el risc de patir depressió i/o distímia en la infantesa. Paraules clau: etiologia; factors de risc; depressió; distímia; infància; adolescència.

RELACIÓN ENTRE LA PERSONALIDAD Y LAS CREENCIAS RELIGIOSAS (CATÓLICAS)

Alicia Blázquez Romañá

No hay apenas estudios de investigación en este campo, y la trascendencia o espiritualidad es una característica de la persona. Por otro lado, la personalidad representa una de las mayores áreas de estudio de la Psicología. El objetivo del trabajo es estudiar si las personas con puntuaciones altas o bajas en religiosidad muestran un determinado patrón de personalidad. Con esto pretendo ver si es la personalidad la que lleva a tener creencias religiosas, o si por el contrario, no hay relación entre personalidad y religión. Para medir religiosidad, se ha elaborado una escala Likert que se ha pasado a una muestra de 389 hombres y mujeres españoles de entre 20 y 30 años. Una vez analizados los resultados, se ha seleccionado al 10% de los individuos con puntuaciones más altas en religiosidad, y al 10% con puntuaciones más bajas y se les ha pasado el cuestionario NEO-FFI de Costa y McCrae para medir la personalidad de los dos grupos.

COM PROCESSEM LA INFORMACIÓ QUAN LA NOSTRA VIDA ESTÀ EN RISC?

Jaume Boned Garau

El present treball estudia els efectes de l'activació i l'alerta (Arousal) davant una situació de risc sobre les capacitats cognitives. A més s'investiga com aquests efectes es veuen modulats per estats emocionals positius o negatius. S'ha pretès seguir una metodologia ecològica, i per provocar aquest efecte d'activació davant el risc s'ha utilitzat una activitat de puenting, i s'ha analitzat amb un model mixt les capacitats de Memòria de Treball, Atenció i Presa de decisions. El procediment va consistir en l'aplicació d'una bateria de tres proves que s'administrava abans de saltar per prendre una mesura basal i dos cops més de forma continuada just després del salt. La mostra ha consistit en 41 voluntaris que varen assistir a l'activitat de puenting i 20 participants d'un grup control per mesurar l'efecte d'aprenentatge per la repetició de les mesures. Aquests participants no tenien problemes cognitius ni perceptius, i si en tenien, estaven corregits. Els resultats indiquen que l'activació, quan s'experimenta un estat emocional negatiu com l'ansietat anticipatòria empitjora el rendiment, però amb un estat emocional positiu com l'eufòria del salt, el millora.

LOS FACTORES PSICOLÓGICOS FAMILIARES EN EL TRASTORNO DE ANSIEDAD POR SEPARACIÓN INFANTIL

Inma Bosom Conesa

En esta revisión se aborda el trastorno de ansiedad por separación (TAS) desde un punto de vista etiológico y se analizan distintos factores psicológicos relacionados con el entorno familiar más directo con la finalidad de examinar en profundidad su interacción con el trastorno. Los factores contemplados debido a su especial importancia en el desarrollo del TAS son en primer lugar, la psicopatología de los progenitores; seguidamente el tipo de apego entre los padres y la criatura, y finalmente el estilo educativo.

ESTUDI DE LA INFLUÈNCIA DE L'ESTAT D'ÀNIM EN ELS RECORDS DE PERSONES GRANS

Candela Bretó Caballero

L'objectiu del treball és veure si hi ha influència de l'estat d'ànim en el moment de dur a terme tasques de record, i si l'angoixa influeix també en aquest record. La mostra està formada per 27 persones d'entre 75 i 90 anys que pertanyen al Casal de Gent Gran del Baix Guinardó de Barcelona i que no pateixen problemes de memòria més enllà dels propis de l'edat. Les tasques que s'han dut a terme han estat, primerament, omplir l'inventari d'autoinforme EVEA, amb el que s'obtenen puntuacions en tristesa, alegria, ira i angoixa en el moment de realitzar-lo. Seguidament, es realitza la tasca de record, consistent en explicar un màxim de 5 records importants en la seva vida, i indicar quina emoció li desperta aquell record. Finalment, es procedeix a llegir un text amb 5 elements feliços i 5 de tristos, i a continuació, la participant ha de escriure tot el que recordi. Els resultats han estat que no hi ha relació significativa entre l'angoixa, l'estat d'ànim i la valència dels records en aquesta mostra, i per tant, no veiem que ni l'angoixa ni l'estat d'ànim siguin factors que facilitin un determinat tipus de record.

COLECTIVO LGTBI EN YOUTUBE

Maria Buades Duran

En la actualidad cada vez es más común el uso y la preferencia de los y las jóvenes por los medios de comunicación no tradicionales. Un ejemplo claro es la plataforma Youtube, un espacio donde tanto el contenido como su variedad no para de crecer y que además puede ejercer una gran influencia a las personas que lo consumen. En el presente estudio se ha

realizado un análisis del contenido de un canal pro-LGTBI desde una perspectiva psicosocial. También se ha investigado qué herramientas utiliza Youtube para regular el contenido de los videos que están en su plataforma y que pueden ser discriminatorios. Para todo ello, se hará un análisis temático y una observación sistemática del contenido de los videos del canal escogido siguiendo la teoría queer. Se ha observado que los protagonistas del canal, mediante su influencia, respaldan el colectivo LGTBI apoyando una difusión y una mayor visibilización del mismo. Además también tratan de romper con prejuicios y tabúes existentes en nuestra sociedad.

ORTHOGRAPHIC COMPETENCIES: WHICH EXECUTIVE FUNCTIONS PLAY A ROLE?

Laura Buxó Escoté

Les Funcions Executives han estat definides com un conjunt general de processos que regulen el nostre comportament, accions i pensaments. S'ha demostrat la rellevància del seu rol en nombroses activitats diàries com ara la supressió de respostes, la intel·ligència o l'autoregulació. Tot i això, el paper que juguen en les competències ortogràfiques no ha estat gaire estudiat. Estudis previs han demostrat una relació entre ortografia i flexibilitat cognitiva, però no es plantegen la implicació d'altres processos englobats dins les funcions executives. Aquest treball es proposa determinar si la perseveració, la memòria de treball i l'atenció sostinguda tenen algun paper en l'ortografia. Alhora, es proposa reafirmar la seva relació amb la flexibilitat cognitiva. La metodologia emprada és una eina de Realitat Virtual, juntament amb un test de percepció visual (TP-R) i l'ús d'un dictat com a mesura de competència ortogràfica. La població escollida són estudiants de la Universitat Autònoma de Barcelona d'entre 19 i 31 anys, tots ells amb formació bàsica a Catalunya. Els resultats obtinguts semblen confirmar el rol de la flexibilitat cognitiva; tot i que la relació dels processos ortogràfics amb altres funcions executives no sembla ser tan consistent.

PROGRAMA PARA TRABAJAR LA RESILIENCIA FAMILIAR EN FAMILIAS CON ALTO RIESGO PSICOSOCIAL

Nerea Calero Miró

El desarrollo de la resiliencia es de gran importancia para el bienestar del niño y la familia; ya que promueve el desarrollo de habilidades socioafectivas y habilidades de vida, dinamizando el desarrollo desde la primera infancia. En este sentido, las familias en alto riesgo psicosocial presentan mayores factores de riesgo tanto a nivel interno (recursos individuales) como externo (recursos familiares y sociales) y por lo tanto pueden ser más vulnerables frente a las múltiples adversidades que pueden acontecer en el devenir de sus historias. El Casal d'infants del Raval, una entidad plenamente insertada en el barrio a la que acuden niños, adolescentes y familias, es el lugar seleccionado para presentar este proyecto. Un conjunto de 10 sesiones de intervención psicoterapéutica con 3 familias que ya asisten regularmente al casal y donde se fortalecerán a lo largo de las sesiones los factores protectores y promotores familiares e individuales.

LAS RELACIONES DE NIÑOS EXPUESTOS A LA VIOLENCIA DE GÉNERO

Carla Camacho Corrales

En el presente estudio se realizó una revisión sistemática para comprobar si en los artículos científicos se estudian las relaciones de niños expuestos a la violencia de género y el volumen de artículos, debido a que se suele priorizar el estudio de la madre o padre, pero no tanto el de los hijos. Se llevó a cabo una búsqueda en bases de datos a través de una combinación de palabras clave. Posteriormente, se procedía a comprobar que en el resumen del artículo o entre sus palabras clave incluyeran información sobre las relaciones de los niños en su contenido. Y una vez revisadas, se hizo un vaciado de datos, en el que se incluía o excluía definitivamente los artículos encontrados previamente. El total de artículos incluidos fueron nueve, los cuales hablaban de la relación de los niños con animales, la relación de las jóvenes sin hogar expuestas durante la infancia con sus amistades hombres, el aumento de probabilidades de que estos hijos se vuelvan violentos y de que las hijas sean víctimas directas, las relaciones con sus compañeros de clase son más violentas y, en general, de cómo los/as niños/as adquieren un rol que perpetúa la violencia.

ANÁLISIS DE LA INTERPRETACIÓN REALIZADA POR UNA PERSONA CON VIVENCIA DE AGORAFOBIA SOBRE LA REPRESENTACIÓN DEL TRASTORNO EN LA CULTURA POPULAR.

María Cambra Vilchez

La presente investigación parte de la idea de realizar una aproximación al marco teórico de las representaciones sociales de los trastornos mentales y su repercusión en la sociedad. Concretamente la representación que de ellos se hace en la cultura popular, puesto que se trata de una herramienta con mucho poder para la formación de las representaciones colectivas. Pero en este caso, el interés no se centra en la población (público de la cultura popular) ajena a los trastornos mentales, sino en aquella parte de la población con experiencia en ellos. Esta parte del público experimenta como una de sus condiciones vitales es representada por un medio mayor, influyendo en su propia representación mental del trastorno, y pudiendo dar lugar a procesos de autoestigmatización. El objetivo pues, es conocer como un joven diagnosticado de

agorafobia interpreta la representación que se hace de ella en la serie televisiva Merlí, serial con gran popularidad en España. Para ello se emplea la metodología fenomenológica por su carácter interpretativo y la técnica de análisis temático.

¿QUÉ NOS ATRAE A LOS FUTUROS PSICÓLOGOS DE LA MARCA DE LAS EMPRESAS EN LAS QUE NOS GUSTARÍA TRABAJAR?

María Campaña Otero

A la hora de buscar empleo, los millennials se ven atraídos por una serie de atributos, que la imagen que las empresas empleadoras ofrecen en las redes sociales ha de cumplir. En estudios previos, se ha visto que los atributos organizacionales predicen las percepciones de los solicitantes de empleo sobre el atractivo de la empresa empleadora. Siguiendo esta línea de investigación y con el objetivo de conocer qué atrae a los millennials estudiantes de psicología de la marca que las empresas empleadoras ofrecen en las redes sociales, se ha seleccionado una muestra de 100 estudiantes de Psicología de la generación millennial y se han diseñado dos escalas, destinadas a evaluar cada una de las variables del estudio. Los datos resultantes fueron sometidos a un análisis estadístico descriptivo y de regresión, encontrándose que el grado en que los participantes del estudio buscaban determinados atributos organizacionales en una empresa estaba correlacionado positivamente con su grado de atracción hacia la misma. Estos resultados tendrían su explicación en que la exposición a la publicidad de la marca corporativa y la reputación de las empresas afectan a la percepción que tienen los solicitantes de empleo sobre dichas empresas, viéndose estos más atraídos hacia las mismas.

DIFERÈNCIES ENTRE EDAT I GÈNERE EN LA CONSTRUCCIÓ DE LES TASQUES DOMÈSTIQUES A L'ESPAI URBÀ

Ainhoa Campdepadrós Pons

El present treball s'emmarca en un context de desigualtat entre homes i dones en diversos àmbits, així com les diferències en l'ús dels espais públic i privat per les persones d'ambdós gèneres. Així doncs, l'estudi pretén conèixer quines persones són les principals executores de les tasques domèstiques, basant-se amb les seves pràctiques quotidianes construïdes a l'espai urbà. L'estudi és una etnografia urbana, on s'han fet observacions a peu de carrer i en diversos establiments de la ciutat de Vic; s'ha obtingut un registre d'aquelles persones que portaven a terme tasques domèstiques o bé que es trobaven al bar i s'han classificat en funció de l'edat i el gènere. Mitjançant les observacions s'ha obtingut un diari de camp, que s'ha completat amb entrevistes fetes a l'atzar a diverses persones que estaven presents als establiments o bé al carrer. Els resultats han estat que les pràctiques relacionades amb tasques domèstiques executades al carrer les protagonitzaven 1 home per cada 3 dones, fet que fa palès l'ús diferenciat dels espais públic i privat entre homes i dones, les quals estan relegades a l'espai privat i fan ús del públic per qüestions d'índole igualment domèstica.

LA TEORÍA DE LA MENTE EN LA ESQUIZOFRENIA: REPERCUSIONES EN EL TRATAMIENTO DE LA COGNICIÓN SOCIAL

Ada Campmany Rodríguez

La presente revisión sistemática pretende explorar los avances en la Teoría de la Mente y su relación con la Cognición Social en el marco del Trastorno Esquizofrénico. Se explora la factibilidad y eficacia de nuevas terapias que integran aspectos de la Teoría de la Mente en su formulación. Se han seleccionado y revisado 35 artículos, teniendo en cuenta la calidad, la fiabilidad y la validez de los mismos. Los resultados apuntan que a mayor duración de enfermedad, y en fase aguda, los déficits se agravan. Esta relación está a su vez mediada por el tipo de sintomatología asociada, específicamente la sintomatología positiva o desorganizada se relaciona con el déficit general en Cognición Social y en Teoría de la Mente específicamente. Los déficits que se presentan en la Teoría de la Mente en la Esquizofrenia son de reducción de capacidades, no su falta completa, y se constituyen como una entidad funcional separada de las Funciones Ejecutivas, así como del CI. Los tratamientos en Cognición Social que incluyen aspectos de Teoría de la Mente muestran resultados prometedores respecto a una mejora sustancial del funcionamiento comunitario en pacientes de Esquizofrenia; concluyendo así la necesidad de futuras investigaciones en esta línea de tratamiento.

OBSTÁCULOS PSICOSOCIALES EN LA INTEGRACIÓN DE REFUGIADOS SIRIOS EN EL CONTEXTO CATALÁN

Paola Campo Nieto

Más de 6 millones de personas han huido de sus hogares debido a la guerra en Siria. Una guerra en la que luchan diferentes bandos, sin un objetivo en común, lo cual aumenta su complejidad y por lo tanto no da luces de una próxima solución. Cada día los sirios viven los horrores de la guerra, ven familiares morir, ven como destruyen su ciudad, tienen miedo, se exponen a largo y peligrosos caminos para lograr salir del país, sin conocer su futuro, pero con la certeza de que no puede ser peor que lo ya vivido. Ingresan a países nuevos, con nuevas culturas y barreras de idioma, adoptando su nuevo estatus de refugiado. Las consecuencias de la guerra son amplias, desde problemas psiquiátricos, psicológicos, sociales y físicos. Por medio de una revisión bibliográfica y un ejercicio crítico de reflexión, el presente trabajo pretende exponer estas dificultades sociales y emocionales de los refugiados, así como exponer los programas de intervención con los que cuenta Cataluña para atenuar estas consecuencias. De igual manera, se pretende visibilizar la problemática y crear conciencia

sobre la importància de tenir bons professionals, contar amb bons programes d'integració i estar preparats per a una intervenció d'emergència.

ASSETJAMENT ESCOLAR DES DE LA MIRADA DEL PROFESSOR. REPRESENTACIONS MENTALS I PATRONS DE CONDUCTA

Lídia Canals Puig

L'assetjament escolar és una problemàtica vigent, que posa en risc els drets dels infants. Dan Olweus fou el pioner en l'abordatge de tal problema. Des de llavors, són molts els estudis que s'han realitzat tant focalitzats en l'assetjat o assetjador, com en les famílies i els docents. El present estudi, tracta de mostrar què entén un professional de l'educació per tal fenomen, què és el que fa realment per gestionar una situació d'aquesta complexitat, i observar si hi ha similituds d'actuació per part de docents d'un mateix centre. Per fer-ho, s'ha dut a terme una entrevista individualitzada amb cadascun dels 14 professors de primària que conformen la mostra, per tal d'extreure els corresponents models organitzadors. A més, a partir de les aportacions dels subjectes que han gestionat exitosament una situació d'assetjament, s'ha elaborat un manual Best Practices, amb la finalitat de donar a conèixer les considerades millors estratègies d'actuació. S'han obtingut models mentals de diversos nivells de complexitat, caracteritzats pel reconeixement de reiteració, de la necessitat d'ajuda i corroboració del cas, així com la implicació d'altres professionals.

TRABAJO EN EQUIPO VIRTUAL Y BIENESTAR LABORAL: ¿QUÉ PAPEL JUEGAN LAS NUEVAS GENERACIONES?

Oscar Capitan Del Rio

En el mundo y sociedad actual, la tecnología juega un papel muy importante en nuestras vidas. En la mayoría de los empleos se utilizan equipos informáticos o virtuales para mejorar, en la medida de lo posible, la eficacia del trabajo y los recursos de cada empleado. El trabajo en equipo, hoy en día, se ve involucrado en esta trata con la tecnología moderna. Por lo tanto, bastantes tareas se llevan a cabo mediante equipos informáticos, dándose en la mayoría de las situaciones, un trabajo en equipo virtual. Este marco tecnológico nos sitúa frente a nuevas circunstancias en el ámbito organizacional. En la presente investigación se han tenido en cuenta aspectos como la satisfacción laboral y el rendimiento autopercebido en esta nueva época de informatización. Se ha observado qué papel juega el grado de virtualidad en los equipos de trabajo. Por otro lado, se ha tenido en cuenta que las nuevas generaciones crecen rodeado de elementos digitales y en cambio, generaciones más avanzadas tienen que aprender y adaptar sus condiciones y herramientas de trabajo a esta nueva era. ¿Tendrá influencia en el rendimiento y satisfacción de los equipos este hecho?

MINDFULNESS APLICAT AL TRASTORN BIPOLAR. EFECTES EN EL FUNCIONAMENT COGNITIU I SOCIAL

Marta Carbonell Antonés

Actualment hi ha molt interès en analitzar els efectes de les teràpies basades en mindfulness pel que fa a la simptomatologia associada al trastorn bipolar, tot i així, a hores d'ara, l'efectivitat d'aquestes teràpies segueix sent incerta. El trastorn bipolar es una malaltia crònica que es caracteritza per episodis recurrents de depressió, hipomania i/o mania. Hi ha evidències que proven que les persones que pateixen aquest trastorn, tot i seguir les indicacions farmacològiques i mantenir-se en fase eutímica, presenten alteracions en algunes àrees de funcionament. S'ha realitzat una revisió sistemàtica de 12 estudis sobre el mindfulness aplicat en el trastorn bipolar extrets de diferents bases de dades amb l'objectiu de comprovar l'eficàcia d'aquestes teràpies en quan a la millora de les funcions cognitives i socials en les persones que presenten trastorn bipolar. Tot i les limitacions que presenten els estudis, els resultats d'aquest article ens porten a concloure, que les teràpies basades en mindfulness poden ser un bon complement al tractament farmacològic per tal de millorar la qualitat de vida de les persones que presenten el trastorn.

DIVULGUEM NEUROCIÈNCIA. PROJECTE D'INTERVENCIÓ PSICOEDUCATIVA PER A ALUMNAT DE PRIMÀRIA

Neus Cardos Minguillán

És un fet que cada cop més persones s'interessen sobre el món de les neurociències, bé per conèixer el perquè de les seves actuacions o emocions com per adquirir coneixements sobre l'òrgan més complex del nostre cos. Aquest fet pot ser degut a l'era de comunicació i informació en la qual vivim que ens motiva a saber més sobre allò que ens envolta o a l'actual creixement de consciència de les malalties mentals. Per aquest motiu, les persones que es dediquen a aquesta disciplina han cregut convenient divulgar els seus coneixements. "Divulguem neurociència" és un projecte que vol col·laborar amb aquesta tasca fomentant el coneixement del sistema nerviós tant a l'alumnat com al professorat de primària. L'objectiu és despertar l'interès per aquesta disciplina així com generar un coneixement sobre aquesta. Per fer-ho s'han realitzat dues sessions divulgatives sobre els sistema nerviós i les emocions a l'alumnat de primària d'una escola del Vallès. S'ha avaluat l'interès i els coneixements a través de la comparació de qüestionaris realitzats prèvia i posteriorment a la intervenció. Els resultats mostren diferències significatives en quant al coneixement dels conceptes treballats, així com un augment de la motivació dels alumnes per saber més sobre les neurociències.

ANÁLISIS DE CONDUCTAS EXCESIVAS ACTUALES: ORTOREXIA, EJERCICIO FÍSICO Y DISPOSITIVOS MÓVILES

Desirée Carrasco Gonzalez

La ortorexia, el ejercicio físico y el uso abusivo de dispositivos móviles son conductas excesivas actuales que pueden llegar a ser adictivas, generando alteraciones graves del comportamiento y un síndrome de abstinencia. Podemos observar una relación entre estas tres conductas ya que el objetivo de estas es obtener un buen estado de ánimo o satisfacción, o evitar emociones negativas. El objetivo principal es analizar si existe correlación entre las conductas de realizar excesivo deporte, la ortorexia y el uso abusivo de dispositivos móviles. Cabe destacar que la autoestima se ha asociado con cuadros como la depresión, los trastornos alimentarios, la ansiedad y la fobia social, por tanto, podría estar relacionada con las emociones negativas que se dan en estas conductas excesivas, de modo que se plantea como un segundo objetivo analizar la relación entre estas tres conductas excesivas y la autoestima. Los instrumentos usados son preguntas sociodemográficas y de uso, "The Teruel Orthorexia Scale" (TOS), "The Exercise Addiction Inventory" (EAI), el Cuestionario de Experiencias Relacionadas con el Móvil (CERM) y la Escala de autoestima de Rosenberg. Estos instrumentos se han pasado a un formato on-line mediante "Google Forms" y se ha administrado a un total de 64 participantes.

ESTUDI EXPERIMENTAL: ELABORACIÓ DEL PERFIL PSICOLÒGIC D'ACTIVITATS D'AVENTURA-NATURA

Judit Casimiro Fernades

Aquest TFG forma part del projecte NAT (acrònim de Natura, Aventura i Teràpia) on s'està elaborant un tractament psicològic per a persones amb fibromiàlgia basat en la pràctica esportiva d'aventura en un entorn natural. Així doncs, és important fer un estudi comparatiu del potencial terapèutic de diversos esports d'aventura, per tal d'obtenir una caracterització dels diferents beneficis terapèutics que aquests aporten. Per tant, l'objectiu d'aquest estudi experimental és detectar i definir els atributs psicològics, afectius i cognitius lligats a la pràctica de diferents esports d'aventura (pensaments, emocions, etc), per discutir fins a quin punt aquestes activitats presenten un potencial terapèutic diferencial, i poder determinar de quina forma s'han de combinar per a garantir la màxima eficàcia del conjunt de la teràpia. Això, s'ha dut a terme a través de l'experimentació personal de totes les possibles activitats que inclourà l'assaig clínic de la teràpia (ex. Escalada, loga), les quals han estat seleccionades a partir de múltiples criteris proposats pel conjunt del grup de recerca. Per avaluar-les, s'ha elaborat una escala de mesura per tal de quantificar un conjunt d'ítems relatiu a les diferents categories d'anàlisi de la pràctica esportiva, derivades de l'estudi teòric del NAT (ex. Autoestima, Autoeficàcia, Estrès, etc.)

EL ROL PARENTAL

Judit Castela Hernández

Al igual que ha anat canviant el concepte de família, els rols i els estils parentals, també ho han fet les competències parentals. És per això que l'objectiu primordial establert en aquest treball és analitzar si els pares coneixen quines són les seves obligacions parentals. És a dir, si tenen consciència de quines són les competències com a pares i si saben què han de garantir al seu fill o filla. Per tal d'analitzar aquest objectiu principal, aquest s'ha descomposat en d'altres objectius, com per exemple, de quina manera duen a terme aquestes qüestions sobre les seves obligacions i competències com a pares, és a dir, quina és la metodologia emprada, i en quin moment s'ho plantejen. També s'ha volgut saber com les garanteixen, si busquen ells mateixos informació al respecte, si són informats o bé si les tenen assumides, és a dir, quines són les seves fonts d'informació. Per últim, també es fa un petit anàlisi de qui les garanteix o de quina manera les acompleixen i de les diferències trobades en aquest àmbit en quant als rols de gènere. Tota aquesta informació ha sigut recol·lectada a través del mètode autobiogràfic a través d'entrevistes i fotografies fetes pels mateixos subjectes, que són diverses famílies seleccionades per les diferents franjes d'edat dels fills i filles que tenen.

DIFERÈNCIES EN LA PERCEPCIÓ DELS NOIS I NOIES SOBRE EL SUPORT PARENTAL EN L'ESPORT

Mar Castells Hugas

El treball que es presenta vol esbrinar com valoren els fills i les filles l'acompanyament patern en la pràctica esportiva. També es pretén veure si hi ha diferències entre els nois i les noies en la valoració de la implicació, per tant la hipòtesi que condueix el treball és la següent: Hi ha diferències en la percepció de l'acompanyament i suport que els pares i mares donen als seus fills en l'àmbit de l'esport?

Es proposa fer un estudi quantitatiu d'un esport d'equip, en aquest cas l'hoquei patins. Es separa entre el gènere masculí i el femení per comprovar si hi ha diferències i finalment els dos grups responen a un qüestionari, el PISQ (Parent Involvement in Sport Questionnaire) de Lee i Maclean (1997) adaptat al castellà de García-Calvo et al (2011). Els resultats indiquen que les nenes han tret puntuacions més baixes respecte els nois en les 4 escales del PISQ. La conclusió que se'n pot treure corroboraria la hipòtesi inicial, ja que hi ha diferències entre la percepció dels nens i les nenes. Finalment es podria dir que les nenes perceben amb menys pressió les actituds i comportaments dels pares però tot i així sembla ser que la implicació i el recolzament dels pares i mares no arriba a ser tant significativa com ho és pels nois.

EL IMPACTO Y LOS EFECTOS DE LA VIOLENCIA DE GÉNERO SOBRE LOS NIÑOS, NIÑAS Y ADOLESCENTES

Judit Castet Luna

Actualmente, en el 2018 sabemos que cada día hay personas que son víctimas de violencia de género. ¿Pero hasta qué punto les damos importancia a las personas que indirectamente viven esta situación? ¿Nos hemos parado a pensar cómo les afecta? ¿O qué consecuencias puede llegar a tener? Por esta razón el punto de partida de este trabajo es la búsqueda bibliográfica de diferentes fuentes de información, como artículos, revistas, investigaciones, etc. Todos estos relacionados con la afectación o impacto de la violencia de género sobre los niños y niñas que viven en primera persona esta/s situaciones. En como indirectamente están involucrados, en cómo les puede llegar a afectar y cómo con el paso del tiempo se producen cambios evolutivos, sociales y/o físicos cada vez más representativos. La búsqueda acapara información desde el año 2.000 hasta el año actual 2018, con la intención de dar importancia a las personas que también son víctimas y que hasta el momento no se han considerado prioritarios, como también para ser conscientes de todo el daño que indirectamente se les hace, aunque directamente no lo podamos ver.

RISA, COMUNICACIÓN Y COMPAÑERISMO. UNA EXPERIENCIA DE INTERVENCIÓN PARA DISMINUIR EL ESTRÉS LABORAL

Cristina Castillo Alonso

El estrés tiene un gran impacto negativo en la salud. Buena parte del estrés sufrido por la población es de origen laboral, el estrés laboral es precisamente importante en el campo del comercio dado las condiciones laborales de sus trabajadores. Se ha llevado a cabo una experiencia de intervención para reducir el estrés laboral en una tienda del sector textil con aproximadamente 40 empleados. Con el acuerdo de la dirección se realizó la detección de necesidades en la reducción del estrés laboral a partir de entrevistas a los trabajadores. A partir de la información adquirida se generó un listado de necesidades de mejora que se añadió al cuestionario D-C-A de estrés laboral y se aplicaron a todos los trabajadores. Los resultados se discutieron con la dirección y el resultado fue fijar como objetivos mejorar el compañerismo y la comunicación. Para dar respuesta a estas necesidades se diseñó y ejecutó un plan de acción en el que se llevó a cabo un taller de risoterapia para mejorar el compañerismo y una dinamización de los briefings para reforzar la comunicación. Esta intervención ha sido útil para que el nivel de estrés de los trabajadores se mantuviera estable en momentos de mayor demanda.

LA CATAPLEJÍA EN NIÑOS Y ADOLESCENTES: UNA REVISIÓN DESCRIPTIVA

Laura Castillo Gabarrón

Una de las actividades que más contribuyen a un buen estado físico y psicológico es el sueño. Existen diferentes trastornos en esta función cerebral que repercuten en la calidad de vida. De entre estos, nos centramos en un síntoma llamado cataplejía. Conocido como un síntoma sugestivo de narcolepsia, aunque puede no darse en la totalidad de los casos, o no presentarse durante el inicio del trastorno. A veces puede aparecer como un síntoma aislado, o en otras enfermedades distintas. Además, cataplejía como síntoma puede ser confundido con otros síntomas de enfermedades semejantes, y su presentación puede ser diferente en niños y adolescentes respecto a la edad adulta. Esto hace retrasar su diagnóstico hasta un promedio en toda Europa de 14 años. En este trabajo se revisan los últimos estudios realizados para obtener unos conocimientos actualizados sobre la cataplejía pediátrica. El propósito es facilitar a tiempo el reconocimiento de la sintomatología con el diagnóstico adecuado y, desde aquí, proceder con un tratamiento que ayude a mejorar la calidad de vida de los niños y adolescentes. Los diferentes estudios sobre cataplejía muestran que hay una definición clara de las características clínicas asociadas y una falta de evidencia directa sobre los mecanismos subyacentes.

AVALUACIÓ I DIAGNÒSTIC DE LA SOBREESTIMULACIÓ SENSORIAL I DELS SEUS EFECTES EN EL DESENVOLUPAMENT DE L'INFANT: L'ERA DELS DISPOSITIUS ELECTRÒNICS

Elisabeth Castillo Jiménez

El treball "Avaluació i diagnòstic de la sobreestimulació sensorial i dels seus efectes en el desenvolupament de l'infant: L'era dels dispositius electrònics", partia del supòsit que un excés d'estimulació en la primera infància pot provocar complicacions en el desenvolupament de l'infant, sobretot en l'esfera de l'atenció i les funcions executives. Tanmateix, a mesura que es va aprofundir en la cerca, i degut a l'auge de les noves tecnologies, l'estudi de la sobreestimulació va operativitzar-se en termes d'ús (excessiu) i temps dedicat a les pantalles (ordinadors, TV...). Centrar la investigació en aquesta àrea de la sobreestimulació pretenia justificar que, a mesura que avancem en el temps, l'estimulació sensorial és més primerenca i intensa, substituint les experiències sensorials i socials per inputs artificials provinents de pantalles i altaveus. Atès que consisteix en un treball de revisió sistemàtica, s'ha realitzat una cerca transversal i especialitzada en el tema amb paraules clau com "Overstimulation", "Screen time", "Television viewing", "Assessment"... Els resultats que s'han trobat apunten a que l'ús excessiu dels dispositius electrònics té conseqüències a curt termini que es manifesten amb

problemes del son, distractibilitat i, com a conseqüència, un decrement executiu. Però, no és conclouent que aquests resultats puguin generalitzar-se a llarg termini.

¿QUÉ CIRCUITOS NEURONALES ESTÁN IMPLICADOS EN EL MIEDO EN LOS TRASTORNOS DE ANSIEDAD? : UNA REVISIÓN SISTEMÁTICA

María Castillo Martín

Introducción y objetivo: Los trastornos de ansiedad, por ejemplo el Trastorno por estrés post-traumático (TEPT), tienen una alta prevalencia en nuestra sociedad actual. La característica más relevante de estos síndromes es el desarrollo de patrones de alerta y miedo desadaptativos. El objetivo de esta revisión sistemática es entonces realizar un análisis de la información disponible recientemente sobre qué circuitos neuronales están implicados en el miedo en los trastornos de ansiedad.

Método: En el proceso de extracción de artículos obtenidos de la base de datos Pubmed, se incluyeron los posteriores al año 2015, que fueran escritos en lengua inglesa y que se trataran de investigaciones experimentales.

Resultados: Tras el análisis de los 19 artículos seleccionados, se obtuvieron los siguientes resultados. Las áreas neuronales más implicadas en el aprendizaje, la extinción y la memoria del miedo son: la amígdala (tanto basolateral como lateral), la corteza prefrontal, la corteza cingulada, la ínsula y el hipocampo.

Discusión: Las últimas dos décadas de investigación en el campo de la neurociencia han proporcionado relevante información sobre los circuitos neurales en el TEPT. La consecuencia directa de este conocimiento es poder crear terapias que tengan en consideración los correlatos biológicos de estos trastornos.

PREVALENCIA DELS TRASTORNS DE LA PERSONALITAT EN JOVES I ADULTS AMB DEPENDÈNCIA DE COCAÏNA D'HORTA-GUINARDÓ

Judith Castro Egea

En la patologia dual, uns dels diagnòstics psiquiàtrics més freqüents són els Trastorns de la Personalitat (TP), en els quals un dels Trastorns per Ús de Substàncies més observat és el de dependència de cocaïna. L'objectiu del present estudi es centra en analitzar la prevalença dels TP en la població amb dependència de cocaïna del barri d'Horta-Guinardó, Barcelona, per tal de definir un perfil clínic que permetria ajustar mètodes de prevenció, avaluació i tractament adequats a aquest. S'ha realitzat un estudi transversal amb una mostra de 85 subjectes que es troben en tractament en un servei de drogodependències. S'ha identificat una prevalença del 9,41% de TP, equiparable a la prevalença en població general (PG), però destaca una prevalença del 8,24% del Trastorn Límit de la Personalitat (TLP), molt superior al de la PG (entorn el 2%). Tots els subjectes de la mostra amb TLP presenten policonsum i múltiples recaigudes i, alguns d'ells, problemes legals i intents autolítics. Aquestes dades sobre les complicacions que comporta el consum de cocaïna – entre d'altres – a la clínica del TLP, mostren la necessitat de programes de prevenció de consum de substàncies en aquests pacients i programes terapèutics amb un abordatge conjunt a ambdues problemàtiques.

REFUGIATS EN PAUSA

Clara Catibiela Ustrell

L'objectiu d'aquest treball és descriure i analitzar l'interval de temps on es troben les persones refugiades des de que sol·liciten asil fins l'acollida temporal de dos mesos que se'ls dona. S'explicaran detalladament els passos que aquestes persones han de seguir per poder demanar asil i que aquest sigui acceptat tot mostrant els entrebancs que se'ls presenten durant el camí. S'exposaran algunes de les intervencions socials que es duen a terme a Barcelona amb aquest col·lectiu i quines entitats col·laboren amb aquesta causa. Finalment es mostraran quines repercussions mentals poden sorgir després de sobreviure durant aquest període i quines conseqüències pot tenir portar l'etiqueta de refugiat. A partir d'aquí s'explicaran quines franges d'edat són o poden ser més vulnerables a patir-ne i si és el més habitual.

RESULTAT DEL TRACTAMENT PER ADDICCIÓ A LOTERIES: DIFERÈNCIES PER SEXE, EDAT I ESTAT CIVIL

Clara Cedó Tomàs

S'avalua l'eficàcia terapèutica del Tractament Cognitiu Conductual en pacients demandants d'ajuda per addicció al joc de loteries, en una unitat hospitalària especialitzada en l'atenció d'individus que presenten addiccions comportamentals. S'analitza la diferència dels resultats en funció de les dades demogràfiques: sexe, grups d'edat (3) i estat civil (3). De 733 subjectes demandants durant 13 anys, s'avalua la psicopatologia general i la severitat de l'addicció abans i després de dur a terme el tractament. Tots ells compleixen criteris de Trastorn General d'Addicció al Joc del DSM-IV. Pel que fa a l'eficàcia del tractament, en les tres variables estudiades s'observen diferències. Els homes milloren més, per grup d'edat no s'observen diferències en la severitat de l'addicció però sí en simptomatologia psicològica general,

presenten una major millora els de més edat i, per estat civil, els que més milloren són els casats. En totes les avaluacions i tots els grups, l'aspecte psicològic que es presenta més alterat és la depressió.

Aquest estudi és pioner a Espanya i ajuda a la detecció precoç, a l'elaboració de qüestionaris i podria millorar el rendiment terapèutic. És un trastorn actualment de freqüència creixent i constitueix un problema de salut pública al nostre país.

AVALUACIÓ DEL PROGRAMA MY LIFE PER A PERSONES AMB DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL I/O AMB TRASTORNS MENTALS GREUS

Clara Ceriol García-Jáudenes i Sara Escuin López

Històricament, les persones amb discapacitat intel·lectual no tenien accés a una autonomia individual, on no se'ls permetia prendre les seves pròpies decisions argumentant que no eren capaces de fer-ho degut a les seves discapacitats. Hi ha evidències de que les persones amb discapacitat intel·lectual poden desenvolupar i utilitzar la seva autonomia si reben el suport adequat. El grup Sant Pere Claver és una entitat amb compromís social que fa dos anys va posar en marxa el programa MY LIFE per afavorir l'aprenentatge d'habilitats per a la vida quotidiana de persones amb discapacitat intel·lectual i/o trastorn mental sever i com a conseqüència, millorar la seva qualitat de vida. Plantegem un treball de recerca empírica on la nostra hipòtesi és examinar si el programa té un impacte significatiu a la vida de les persones usuàries a partir de les dades recollides a una base de dades amb SPSS. Un disseny quasiexperimental amb una mostra (n ~ 24) entre 17 i 50 anys en el que es té en compte la simptomatologia, el funcionament familiar i les capacitats dels usuaris.

¿CÓMO TE SIENTES CUANDO NO PUEDES SENTIR TU CORAZÓN? ALEXITIMIA E INTEROCEPCIÓN: UNA REVISIÓN SISTEMÁTICA

Víctor Céspedes Romero

La interocepción es el procesamiento sensorial consciente del estado fisiológico del cuerpo. Recientes investigaciones han demostrado que los déficits en la consciencia interoceptiva se relacionan con alteraciones en la experiencia emocional. Esta revisión sistemática tiene por objetivo analizar si existe asociación entre unos niveles de interocepción reducidos, concretamente en cuanto a la percepción de los latidos del corazón, y la presencia de alexitimia, un constructo sub-clínico caracterizado por dificultades para identificar y describir las propias emociones. Para ello, se ha utilizado una metodología estructurada y sistemática de búsqueda y cribado de artículos científicos, basada en una sintaxis y unos criterios de selección estrictos. Los artículos incluidos en la revisión son analizados en profundidad y, tras comparar e interpretar sus resultados y conclusiones, se deduce que existen datos significativos que apoyan la relación entre la alexitimia y los déficits en la interocepción. Aun así, el número de artículos que exploran específicamente esta temática es reducido y sus resultados variables. En conclusión, se trata de un área de estudio con mucho potencial para futuras investigaciones, que podría arrojar luz sobre la etiología y el funcionamiento de ciertos procesos cognitivos y conductas, tanto en individuos sanos como en la clínica de individuos con psicopatologías.

PERCEPCIÓN Y SIGNIFICADO DEL CÁNCER EN PERSONAS AFECTADAS Y FAMILIARES

Irene Chicot López

Actualmente, el cáncer es conocido como una de las primeras causas de muerte a nivel mundial. Con el fin de conocer mejor cómo los pacientes y sus familiares conviven con esta enfermedad el presente trabajo se plantea como un estudio acerca de las actitudes, las creencias y las estrategias de afrontamiento respecto al cáncer por parte de pacientes y familiares. Ello permitirá mejorar la comprensión de la díada "paciente-cuidador principal" por parte de los profesionales a fin de poder ofrecer una mejor atención. Además, conocer el significado que tiene el cáncer para una persona y sus familiares, y sus maneras de afrontarlo también podrá contribuir a mejorar la relación familiar-paciente. Para responder a todo ello se administró un cuestionario acerca de estrategias de afrontamiento a 30 pacientes diagnosticados de cáncer e ingresados en el Hospital de Terrassa. Además, también se plantearon algunas preguntas sobre el locus de control y otras para valorar qué significado tiene la enfermedad para cada participante. Igualmente, se llevó a cabo el mismo proceso con sus respectivos familiares.

EL CONTE, UN RECURS EDUCATIU A L'ESO I BATXILLERAT? ANÀLISI DELS RECURSOS I MODELS ORGANITZACIONALS DEL PENSAMENT DE CONTES ELABORATS PER ESTUDIANTS DE SECUNDÀRIA I BATXILLERAT.

Ariadna Concernau Vert

El present estudi es centra en l'anàlisi del conte com a recurs didàctic a l'ESO i Batxillerat. L'objectiu principal d'aquest estudi és identificar quins són aquells elements propis del conte que permeten que l'alumnat tingui una major comprensió dels continguts teòrics. Per a tal fi, s'analitzen els models organitzadors del pensament i els recursos utilitzats en contes elaborats pels propis alumnes. Aquests contes els elaboren a partir d'un vídeo on s'explica un contingut teòric de biologia, el qual és transversal en totes les edats participants de l'estudi. A més, s'administren dos formularis que permeten fer

l'anàlisi anteriorment esmentat juntament amb els contes elaborats. Els resultats principals mostren que no es pot afirmar que el conte sigui útil com a recurs educatiu per a tot l'alumnat; fet que posa de manifest les diferències individuals en els estils d'aprenentatge i la necessitat de múltiples recursos que permetin a tot l'alumnat una mateixa qualitat de comprensió de continguts curriculars.

ELS MODELS MENTALS. UN NOU MÈTODE PER ASSOLIR UN APRENTATGE SIGNIFICATIU

Cristina Corbera Banús

La teoria sobre les representacions mentals de Johnson-Laird (1983-1990), és la que emmarca el present estudi. Aquesta afirma que existeixen tres classes de representacions: els models mentals, les proposicions i les imatges. No obstant, per a l'autor, comprendre implica l'existència d'un working model o model mental en la ment de qui comprèn (Johnson-Laird, 1983, 1990). Una de les tècniques que ha demostrat ser de les més útils per assolir un aprenentatge més significatiu, ha estat la idea de crear mapes mentals que ens permetin treballar de manera més global i organitzada a partir de connexions entre els conceptes. Diferents estudis dins de l'àmbit de l'aprenentatge, han comprovat que els estudiants que construeixen un model mental correcte sobre un tema, poden resoldre més eficaçment un problema. Així doncs, la hipòtesi que pretén provar aquest estudi és la següent: l'alumnat que utilitza un model mental adequat per resoldre un problema, té més possibilitats d'arribar a una conclusió correcta que no pas aquell que utilitza altres mètodes d'aprenentatge com ara les representacions proposicionals. Així doncs, l'objectiu que es planteja en l'estudi és estudiar de quina manera influeix la creació d'un model mental sobre els conceptes bàsics de genètica a l'hora de resoldre un problema d'aquest àmbit.

EFECTE D'UN ESTAT EMOCIONAL INDUÏT SOBRE EL RENDIMENT EN EL TEST ATENCIONAL D2

Elena Cortel Perez

L'objectiu d'aquest estudi és observar si sota un estat emocional negatiu induït un subjecte rendirà pitjor en un test atencional, en aquest cas el test D2, que un subjecte el qual se li ha induït un estat emocional neutre. Per tal de posar de manifest aquest objectiu s'ha utilitzat un disseny experimental inter-subjecte de 2 grups de 10 subjectes cadascun. Els resultats mostren que les imatges presentades per induir un determinat estat emocional, negatiu o neutre, han aconseguit el seu propòsit. També s'observa una diferència estadísticament significativa entre el número d'errors comesos pels subjectes dels dos grups en el test D2. Els subjectes del grup experimental, als quals s'ha induït un estat emocional negatiu, han comés un major nombre d'errors que els del grup de control, als quals se'ls hi havia induït un estat emocional neutre. No s'han obtingut diferències en cap de les altres variables avaluades pel test atencional D2. Amb aquests resultats podem confirmar que la influència dels estats negatius sobre el rendiment atencional és significativa, tot i que només trobem evidències en el número d'errors.

RELATS VITALS D'UN JOVE EN EL MARC DE LA TRANSICIÓ PROFESSIONAL

Laia Cortina Jarque

En un moment en què els mitjans i polítics han deixat la crisi econòmica en el passat, trobem que 10 anys després encara en vivim les conseqüències. Concretament, persisteix una marcada precarietat laboral juvenil que fa que molts joves hagin vist frustrades les seves expectatives de feina. Molts d'ells han hagut d'emigrar, canviar d'àmbit respecte al que van estudiar, o acceptar condicions laborals precàries. Aquest treball pretén entendre el procés de transició entre la trajectòria acadèmica i la laboral de 6 joves de perfils diferents des d'una perspectiva positiva (fent una proposta de reversió a diferents nivells), tot centrant-nos en el relat d'un d'ells, per tal de descobrir quina trajectòria acadèmica-laboral l'ha portat a la situació actual, esbrinar com va dur a terme la presa de la decisions en aquest procés, explorar les preocupacions que li provoca aquesta situació, i com n'ha viscut el procés, i conèixer les expectatives de futur que té. Aquesta informació ha estat recollida mitjançant entrevistes semiestructurades i biogràfiques no-directives. L'anàlisi de contingut deixa a la llum una marcada predisposició dels joves per adaptar-se a les circumstàncies, aprofitant els aspectes positius amb què es puguin trobar, tot i mantenir certes esperances de que la situació canviï.

DIFERÈNCIES ENTRE MUSICS I NO MUSICS EN LA MEMÒRIA DE TREBALL

Arnau Costa Vilanova

En aquest TFG el que es pretén, és fer una investigació per a observar si hi ha correlacions entre aquells subjectes que tenen amplis coneixements musicals i una memòria de treball més potenciada, intentant trobar també diferències significatives en els diferents subapartats d'aquesta, tals com, el bucle fonològic, l'agenda viso-espacial i l'executiu central. El mètode pres per a tal investigació ha consistit en, la presa de 20 subjectes els quals 10 són músics i 10 són no músics, mantenint certes variables estables com l'edat o la llengua familiar. A aquests subjectes, se'ls han passat diferents tests que avaluen els diferents subapartats de la memòria de treball, aquesta en conjunt i les seves habilitats musicals. Pel moment encara no s'han obtingut resultats i per tant tampoc es tenen conclusions, doncs falta fer els estudis

estadístics, però si que es poden observar algunes tendències com que els músics acostumen a dur a terme millor les tasques relacionades amb el central executiu.

GUÍA DE INTERVENCIÓN PARA LA PREVENCIÓN DEL SUICIDIO EN LA JUVENTUD

Lidia Cugat García

El suicidio es definido como la muerte auto-inflingida intencionadamente. Es decir, “el acto consciente de aniquilación autoinducida, que se entiende mejor como un sufrimiento multidimensional en una persona vulnerable que percibe este acto como la mejor solución a sus problemas”. Actualmente cada año, en España se registran alrededor de 3500 muertes por suicidio por lo que podemos decir que cada día se suicidan 10 personas. El objetivo principal de este trabajo es conseguir la disminución de la tasa de suicidio de personas de 20 a 29 años, creyendo esta una edad muy vulnerable por la aparición de cambios muy significativos y por la gran presión social que se tiene del entorno. Especialmente realizamos una prevención secundaria, centrándonos en las personas que han producido una tentativa de suicidio con anterioridad. Para conseguir este objetivo, trabajaremos tanto con la población diana; creando un protocolo con estrategias para disminuir los factores de riesgo modificables. Y de igual modo, trabajaremos con la población intermedia; aportando una información sobre las señales de alarma y aportando una guía de intervención sobre cómo actuar para disminuir los suicidios de las personas de su alrededor.

LA XARXA I LA CULTURA POPULAR DES DEL FEMINISME DECOLONIAL: DIFONDRE UN ALTRE DISCURS SOBRE GÈNERE I ÈTNIA

Irene Curado Medina

Cada vegada es parla més de la necessitat de la lluita feminista per assegurar els drets de les dones en tots els àmbits i frenar les violències que patim. En el nostre context aquest discurs prové de dones blanques europees, ometent i invisibilitzant paradoxalment les discriminacions que pateixen dones racialitzades. Per garantir que la lluita feminista arribi a tothom, és necessari escoltar a les dones que pateixen discriminacions per altres motius a part del gènere. Amb ànim de ser altaveu d'aquestes dones, aquest projecte d'intervenció pretén qüestionar les creences existents sobre gènere i ètnia des d'una perspectiva feminista decolonial. Per fer-ho, s'han construït dos tallers basats en els seus discursos recollits d'entrevistes pròpies, publicacions dedicades a aquesta lluita i articles acadèmics. Aquests tallers van dirigits a estudiants universitaris i tracten per separat Internet i la cultura popular entesa com el conjunt de sèries, pel·lícules, llibres i cançons. Es pretén conscienciar del paper d'aquests en la propagació d'estereotips i prejudicis i fomentar un ús responsable i rebutjant dels discursos d'odi a la xarxa i un consum de productes culturals que mostrin la diversitat humana lluny de la perspectiva masclista i racista.

SUBSTRATS NEURONALS DE LES AL·LUCINACIONS AUDITIVES EN PACIENTS AMB ESQUIZOFRÈNIA

David Dalmau Navarro

Les al·lucinacions auditives són un símptoma que molts pacients amb esquizofrènia experimenten. Per comprendre la importància d'aquest símptoma dins el trastorn esquizofrènic cal dir que un 70% dels pacients diagnosticats amb esquizofrènia presenten al·lucinacions auditives en algun moment de la malaltia. El present treball pretén explicar quines són les causes a nivell neuro-cerebral de les al·lucinacions auditives i quins són els models actuals que expliquen el símptoma. Per això s'ha recollit i sintetitzat tota la informació existent sobre aquest tema mitjançant diferents articles publicats a PubMed, dels quals se n'ha fet una selecció. En l'actualitat, tot i que existeixen diferents models explicatius, cobra especial interès el model cognitiu del diàleg intern, el qual explica que aquestes al·lucinacions es deuen a un dèficit en l'autocontrol dels propis pensaments, interpretant que aquests provenen d'una persona aliena. Tanmateix, hi ha diversos autors que proposen l'activació de determinades xarxes neuronals davant les al·lucinacions auditives, com les àrees del llenguatge, que inclou la circumvolució temporal superior esquerra i la circumvolució frontal inferior esquerra, i la xarxa temporo-parietal dreta, encarregada de processar elements emocionals del discurs.

MODELS ORGANITZADORS EN LA CONSTRUCCIÓ DE LA IDENTITAT DES D'UNA PERSPECTIVA EVOLUTIVA. UN ESTUDI SOBRE LA RESILIÈNCIA

Ester Díaz Culebras

L'estudi pretén classificar segons els models organitzadors la resiliència dels adolescents en diferents grups segons gènere i edat, en l'àmbit de la identitat sexual. S'administra una història on hi ha present un conflicte sobre la identitat sexual i l'alumnat ha de dibuixar el final de dita història i respondre sis preguntes de caire obert. Aquestes preguntes van en relació a la identificació amb el personatge i la capacitat d'en sortir-se del conflicte emocional. Segons les preguntes amb resultats més rellevants es troben dos models organitzadors diferents: el primer està relacionat en trobar solucions per a un personatge aliè on es troben idees y/o solucions factibles amb el conflicte emocional. El segon model tracta de trobar

solucions del cas per a un mateix, a aquest es troben idees ambigües o poc concretes. Aquest fet pot estar relacionat amb l'adolescència, on encara s'està construint la identitat i per tant, sorgeixen dubtes sobre com actuar fins que no es consolida el propi self.

¿HASTA QUÉ PUNTO CREE UN DIRECTIVO ESTAR IMPLICADO EN UNA CRISIS ORGANIZATIVA?

Anna Domene Pérez

El estudio de la crisis empresarial es fundamental para evitar el deterioro o destrucción de una empresa, además tiene un peso social importante. El directivo es clave en la gestión de crisis. La evidencia sugiere que la mayoría de las empresas afrontan una situación de declive empresarial, de ahí la relevancia de profundizar en su estudio. El volumen de estudios sobre crisis y reflujo de empresas es escasa. Mediante la obtención de factores relevantes en el proceso de crisis se puede construir un herramienta para ofrecer nuevas propuestas de actuación, no ante la propia crisis, sino ante su incubación. La hipótesis del estudio expone que el directivo tiene la capacidad de percibir y actuar ante los acontecimientos susceptibles de provocar una crisis organizativa. Los objetivos del estudio son tres: Conocer la creencia que tienen los directivos acerca de los procesos de crisis; valorar el modelo teórico propuesto por Roux-Dufort (2007); y proporcionar una serie de factores relevantes para el futuro diseño de una herramienta de sensibilización o auto-evaluativa directiva. Ha participado una muestra de cuatro directivos de sectores variados. Para la evaluación se ha utilizado metodología cualitativa, una entrevista semi-estructurada. El análisis de la información se ha efectuado mediante el programa Atlas Ti8. Se prevén como resultados un conjunto mayoritario de directivos con sensibilidad-alta que apueste por factores relacionados con el modelo propuesto.

COM LA DEPRESSIÓ POSTPART EFECTE AL DESENVOLUPAMENT DE L'INFANT

Elisabet Domènech Garcia

La depressió postpart és un episodi depressiu que cursa amb: estat d'ànim deprimit, cansament, insomni, baixa autoestima, falta d'energia, d'interès, sentiments de culpa i incompetència envers la cura del nadó. Aquest trastorn té un efecte negatiu en el nadó perquè dificulta les interaccions mare-fill afectant la vinculació entre ells, i provocant ampli rang de problemes socioemocionals, cognitius, de llenguatge i psicomotrius. L'objectiu d'aquest treball és conèixer quin és l'efecte de la depressió post part en el desenvolupament infantil. S'ha dut a terme una revisió sistemàtica a través d'una cerca en diferents bases de dades dels últims 15 anys. Els diferents treballs revisats indiquen que la depressió postpart provoca un fort impacte en la cura del nadó, desenvolupant vincles insegurs, alterant el plor i l'alletament. A llarg termini també s'han observat problemes acadèmics, conductuals i del desenvolupament emocional; els resultats són més contradictoris en el desenvolupament del llenguatge i la cognició. Per altra banda, no s'ha trobat cap efecte en el desenvolupament psicomotriu. El sexe masculí i classe social desfavorida mostren més afectació. A curt termini els efectes de la depressió postpart en el nadó són evidents, mentre que l'efecte a llarg termini és més evident quan la depressió és crònica.

ELS AVANTATGES I INCONVENIENTS DE LES ACTUALS RODES DE RECONeixEMENT

Irene Domingo Blay i Àngela Sánchez Olmos

Els diferents formats de presentació de les rodes de reconeixement utilitzades en l'actualitat presenten imperfeccions que deriven en una taxa d'errors d'identificació molt alta. Aquest treball se centra en el conjunt de factors d'interès que intervenen en l'estudi del testimoni i té com a objectiu principal identificar quina és l'estructura més adequada de presentació del sospitós en les rodes de reconeixement per a l'obtenció d'una correcta identificació, destacant els avantatges i inconvenients que presenten cadascuna d'elles. La recerca estableix una comparació entre les dues modalitats més emprades, és a dir, la seqüencial i l'estàtica, a partir de les postures dels diferents experts en aquest camp. Com a metodologia emprada s'ha utilitzat la recerca bibliogràfica, en cercadors especialitzats, per construir el marc teòric que dona suport documental al treball i, d'aquesta manera, aconseguir l'objectiu desitjat.

La conclusió bàsica a la que arriba l'investigació és que, la controvèrsia entre ambdues rodes segueix vigent, ja que cap d'elles aconsegueix sortejar els errors que poden induir a una identificació errònia per part del testimoni. Tot i això, la roda de reconeixement seqüencial és la que menys detractors té, aportant resultats més veraçs i fiables al reduir la taxa d'error sense disminuir el nombre d'encerts.

REALITAT VS. TEORIA: REVISIÓ I ANÀLISI SOBRE L'ABORDATGE PSICOTERAPÈUTIC EN EL TRASTORN ESQUIZOFRÈNIC

Sandra Durán Cáceres

L'esquizofrènia és un trastorn mental greu amb afectació multidimensional de l'individu. Els símptomes característics de l'esquizofrènia engloben tot un conjunt de disfuncions cognitives, conductuals i emocionals que posteriorment comportaran un deteriorament psicològic, laboral i social. Això implica que el seu tractament sigui complex i compregui multiplicitat d'eixos a tenir en consideració. Objectiu: Elaborar un anàlisi exhaustiu de base empírica sobre els tractaments

psicoterapèutics actuals que existeixen i s'apliquen, dirigits a la població amb esquizofrènia i oferir una proposta de millora en relació. Mètode: La metodologia emprada ha consistit en obtenir la màxima informació actualitzada i demostrada empíricament en relació als tractaments psicoterapèutics que s'empren a l'actualitat. A més, s'ha contrastat la informació actual amb una entrevista realitzada a un psicòleg clínic del centre assistencial Dr. Emili i Mira (Torribera) de Santa Coloma de Gramenet sobre els tractaments que s'apliquen actualment en el centre. Discussió: El gran ventall de tractaments disponibles empíricament demostrats en quant a eficàcia es refereix, s'estan aplicant a la realitat de forma parcial degut a la manca de recursos econòmics; afectant al nombre de professionals, temps dedicat a les intervencions, etc. Conseqüentment posen en risc l'optimització del tractament psicoterapèutic perjudicant així la millora de la qualitat de vida d'aquestes persones.

OBSERVATORI SOBRE L'ABANDONAMENT ESCOLAR PREMATUR A BADIA DEL VALLÈS

Iván Durán Mohedano

L'abandonament escolar prematur es defineix com el percentatge de població d'entre 18 i 24 anys, amb un nivell d'estudis no superior a l'ESO, que declaren no haver rebut cap tipus d'educació o formació en les quatre setmanes precedents a la recollida de dades. L'any 2016 l'abandonament escolar prematur de la població de Catalunya és del 18,0%. En concret al municipi de Badia del Vallès les taxes de fracàs escolar són considerablement superiors a la mitjana. Les teories clàssiques sobre abandonament escolar, proposen dos factors de risc, l'acadèmic que fa referència a comportaments que es donen a l'escola durant el procés educatiu; i el social que fa referència a factors demogràfics que poden afavorir a una major dificultat a l'escola. A partir de les dades obtingudes a partir de trucades i de la informació extreta pels centres d'ensenyament, es realitzarà un anàlisi quantitatiu, que permetrà obtenir una bases de dades que conformaran l'observatori municipal "L'Eina", que ens permetrà conèixer la realitat educativa dels estudiants d'entre 16 i 20 anys del municipi.

APROXIMACIONES TEÓRICAS AL CONCEPTO DE AUTOMEDICACIÓN

Alvaro Elizalde Martinez

La automedicación se está expandiendo a nivel mundial y ha sido ampliamente atendida por la OMS debido a sus riesgos potenciales para la salud y el uso no racional de los medicamentos. Éste fenómeno ha sido abordado desde diferentes posturas y perspectivas con implicaciones muy diferentes. El presente trabajo pretende realizar un análisis de todas estas perspectivas para poder crear un cuerpo de conocimiento actualizado e integrado que sea útil en futuras investigaciones y a la hora de diseñar intervenciones que promuevan una automedicación consciente y responsable. Este trabajo de investigación se llevará a cabo mediante una revisión bibliográfica de la literatura científica contrastada y relevante en el ámbito de la Psicología en la Biblioteca Digital de la UAB utilizando la aplicación Mendeley. La concepción más completa de la automedicación la sitúa dentro del proceso de autoatención (cualquier conducta dirigida a atender los padecimientos). En los últimos años se ha cambiado debido a la predominancia del modelo biomédico sobre modelos de autoatención tradicionales, y por la promoción de los medicamentos por parte de la industria farmacéutica. Estamos ante un fenómeno en plena transformación, y los expertos en el tema advierten de su relevancia en el futuro.

LESIONS ESPORTIVES; IMPACTE MOTIVACIONAL I EMOCIONAL EN EL RENDIMENT ESPORTIU DESPRÉS D'UNA LESIÓ

Edgar Erreyes Piloso

L'objectiu d'aquest treball experimental és observar i valorar, si existeixen, canvis cognitius en la motivació i emoció dels jugadors que hagin patit una lesió esportiva. Buscant les diferències entre abans i després de la lesió en qüestió, en conductes emocionals, motivacionals i psicosocials, per tal d'abordar un possible estudi cognitiu-conductual que millori el rendiment del/la esportista. Per abordar aquesta investigació, com a proposta personal de l'autor del TFG s'ha decidit mesurar la motivació percebuda de l'esportista mitjançant l'Escala de Motivació Esportiva. Per així abordar els factors de motivació actuals de cada esportista. Juntament amb l'escala de benestar psicològic, per mesurar els factors de risc emocional. En aquest estudi experimental la mostra total serà de 44 participants, dividit en 4 grups d'11 persones, on es tindrà en compte les següents condicions: mostra control, composta per 11 homes no lesionats i 11 dones no lesionades; mostra experimental formada per 11 homes lesionats i 11 dones lesionades. Els criteris d'inclusió de la mostra experimental va ser centrar-se en joves, tant noies com nois d'un interval d'edat de 18-25 anys (sent aquesta condició indiferent per l'estudi), d'ambdós sexes i que hagin o no patit una lesió esportiva durant la seva carrera esportiva.

FACTORS D'UN CONTEXT FAMILIAR DIFÍCIL QUE INFLUENCIEN L'ABANDONAMENT ESCOLAR. UN ESTUDI QUALITATIU DE CAS ÚNIC

Jorai Escobosa I Costi

Són molts els joves que decideixen abandonar els estudis, i entre les seves raons per fer-ho trobem varis factors i contextos que els influeixen de manera directa a prendre aquesta decisió. Entre les diferents raons podem trobar raons relacionades amb l'escola, laborals i econòmiques o personals. Entre els factors demogràfics i individuals destacaria sobretot la família, ja que les circumstàncies familiars tenen un gran efecte en l'assoliment de l'educació. Dins d'aquests factors familiars trobem l'estatus socioeconòmic, l'estructura familiar i l'estat de feina dels pares, entre altres. L'objectiu d'aquest treball és realitzar un estudi qualitatiu de cas únic d'un noi que va abandonar els estudis a segon de batxillerat, en l'educació secundària postobligatòria, el qual ha crescut en un context familiar complicat amb indicis de maltractament físic i psicològic. Es pretén esbrinar si els factors familiars d'aquest context viscut han influenciat i com en la decisió d'abandonar els estudis tenint en compte també els factors psicològics implicats. La tipologia d'aquest estudi de cas es denomina estudi de cas intrínsec. S'ha realitzat una recollida i l'anàlisi de la informació post facto mitjançant l'entrevista etnogràfica. Les entrevistes realitzades han estat semiestructurades i les principals fonts d'informació han estat el subjecte, familiars i amics.

M'ACOMPANYES? PROGRAMA DE SUPORT A LES FAMÍLIES DE MARES I PARES ADOLESCENTS A L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

Sara Escribà Rascón

Rere fer un anàlisi del context a la ciutat de L'Hospitalet de Llobregat sobre com els serveis públics aborden la maternitat adolescent s'ha trobat que no hi ha cap recurs per a les famílies d'aquestes mares joves. L'objectiu d'aquest treball de fi de grau és dissenyar un programa dirigit a les famílies de mares adolescents per facilitar coneixements i estratègies a per afrontar la nova situació de manera òptima i eficaç. La metodologia emprada ha estat un seguit d'entrevistes a diferents serveis que tracten amb mares joves (ASSIR, residències maternals, punt jove) de la ciutat de L'Hospitalet i de la ciutat de Barcelona, cerca bibliogràfica per actualitzar continguts relacionats amb la maternitat adolescent i entrevistes amb noies que son o han estat mares adolescents per recollir la seva experiència. Amb el recull de totes aquestes informacions s'ha generat un programa prototipus per a les famílies de les mares adolescents amb la intenció de ser implementat al servei sanitari públic de la ciutat de L'Hospitalet de Llobregat.

CARACTERÍSTICAS DEL SÍNDROME DE BURNOUT EN PROFESIONALES ONCOLÓGICOS ESTRATEGIAS PARA SU PREVENCIÓN Y TRATAMIENTO

Àngel Esquina Muñoz

El síndrome de Burnout es un trastorno psicosocial que afecta a los individuos que lo padecen con un agotamiento físico y emocional que produce conductas negativas y comportamientos fríos, indiferentes, cínicos, pérdida de productividad y falta de ilusión por el trabajo. El personal sanitario y en especial el relacionado con la oncología está más expuesto y debido a ello creemos que es de suma importancia plantearnos esclarecer los factores que subyacen a este síndrome y podrían ayudar a definirlo, diagnosticarlo y tratarlo de manera más eficiente en este colectivo.

Realizamos una revisión bibliográfica en revistas especializadas y una búsqueda en base de datos PubMed. Los resultados muestran que el personal sanitario oncológico está más expuesto a burnout que otros ámbitos de la salud pero muestran diferencias entre especialidades dentro de la oncología, como radioterapeutas, enfermería, radio-físicos, oncólogos y residentes en formación, incluso en diferentes períodos de formación el burnout puede variar. Si bien es cierto que los estudios que hay a disposición son de gran variabilidad y los métodos y cuestionarios que utilizan son dispares y dificultan su análisis, hay parámetros que apoyan que este síndrome tiene la suficiente importancia como para que se siga desarrollando su investigación por su efecto a nivel profesional como en otras áreas de la vida de las personas que lo padecen.

GENÈTICA DE L'AUTISME: UNA APROXIMACIÓ DES DELS MODELS ANIMALS D'AUTISME

Roger Estelrich Alzubide

El present treball consisteix en la revisió bibliogràfica de diferents articles actuals (escrits des del 2012 fins l'actualitat) sobre les aportacions de l'experimentació amb models animals d'autisme a les diferents components que constitueixen l'afectació cerebral dels Trastorns de l'Espectre Autista. La introducció consistirà en una aproximació al concepte d'Autisme i com aquest ha anat canviant al llarg del temps. Seguidament es pretén exposar quins són els principals models animals d'autisme i quines són les seves limitacions i punts forts. A continuació es descriurà la metodologia emprada en la selecció i buidatge dels articles, especificant els criteris corresponents. El cos de l'exposició consistirà en les troballes en els camps de la neurogènesi, plasticitat cerebral i vies neurals en el camp de l'experimentació amb models animals d'autisme. Ahora, es

pretén recollir quina es la implicació de la genètica en l'afectació d'aquests elements. L'exposició finalitzarà amb un resum de les dades revisades i una petita conclusió de la solidesa de les mateixes, tenint en compte les limitacions dels models animals i la conceptualització dels trastorns de l'espectre autista que existeix avui per avui.

ESTUDI DE CAS ÚNIC DES DE LA PERSPECTIVA FAMILIAR-SISTÈMICA: LES SEQÜELES PSICOLÒGIQUES D'UN PROCÉS DE DIVORCI D'UN NEN DE 6 ANYS

Olga Fàbrega Oliveras

El divorci ha estat un fenomen que s'ha incrementat clarament en els últims anys i les investigacions respecte a aquest s'han basat en trobar factors en comú entre els diferents casos de divorci. En aquest estudi, però, es tracta de donar importància als professionals de la individualitat de cada cas a partir d'una investigació descriptiva i analítica de la relació entre els membres de la família a partir de dues variables: la parentalitat i la conjugalitat, que permeten definir els factors protectors i de risc de la situació. Participen com a objecte d'estudi: la mare, el pare i el fill. S'ha inclòs també, informació de persones les quals el nen estava amb contacte durant el procés de divorci i actualment. El treball consta de 3 vies d'anàlisi: l'anàlisi de les entrevistes semiestructurades a partir del programa Atlas.ti, l'anàlisi subjectiu dels dibuixos del fill i els testos (DAS i PBI). Els resultats mostren una bona conjugalitat entre els pares, i una parentalitat baixa percebuda per el fill: percep poca protecció per part de la mare i poc afecte per part del pare. La combinació d'aquestes dues variables dona lloc a les deprivacions, que en un futur poden causar altres conseqüències més greus com serien la depressió i els trastorns de la vinculació social.

ACTIVITAT SEXUAL I DISCAPACITAT: DOBLE TABÚ

Paula Fargas Pons

L'activitat sexual és un dret vital per a tots que hauria d'englobar totes les condicions. Tanmateix, per a les persones que presenten alguna discapacitat que els impedeix beneficiar-se de tots aquests termes de manera autònoma, l'assistent sexual es presenta com una alternativa. En base això, el primer objectiu del present treball és crear un programa de difusió respecte l'activitat sexual assistida, quins recursos podem trobar, on i quines possibilitats engloba. Per tal de dur-ho a terme, i enllaçant-ho amb un segon objectiu, es dissenyarà una pàgina web on es reuneixin totes les alternatives que hi ha respecte les possibilitats de tenir assistència sexual assistida per tal que tant les persones que hi participen, voluntaris, com qualsevol que hi estigui interessat, tingui un punt d'informació complet. Així doncs, es pretindrà englobar totes les possibilitats i recursos que podria tenir algú interessat en aquests serveis, cenyint-nos però, a Catalunya. Actualment, a Catalunya, contem 3 alternatives principals que tindria a l'abast qualsevol persona amb diversitat funcional: Primerament, un dels centres pioners en assistència sexual a Catalunya, l'associació Tandem Team, diferents serveis d'assistència sexual a través del portal: <https://asistenciasexual.org/> i finalment la tercera alternativa és "La Senyora Rius", una casa de cites on Lidia Rius n'és al capdavant.

LA IMPULSIVITAT FEMENINA A TRAVÉS DE LA RÀTIO DELS DITS D2:D4

Laura Favà Pla

Hi ha influències biològiques en la impulsivitat? Aquestes bases biològiques poden ser determinades durant el període prenatal? Ja hi ha diversos estudis que mostren l'existència d'una relació entre l'exposició a andrògens prenatals, concretament la testosterona, i la ràtio dels dits D2:D4. Altres estudis han mostrat correlacions entre l'exposició a la testosterona en el període prenatal i conductes criminals o trastorns externalitzants. En el present estudi ens proposem estudiar la relació que hi ha entre la ràtio dels dits D2:D4 i les conductes impulsives en subjectes femenins, a través de dues proves conductuals (Iowa i GoNoGo) i dos qüestionaris (ZKAPQ i UPPS) aplicades a una mostra formada per 30 dones (edat mitjana=27,4 anys, SD=12,34 anys). Els resultats que s'espera trobar és una relació inversa entre els valors de la ràtio D2:D4 i els nivells d'impulsivitat, a més també es buscarà relació entre aquesta ràtio i les facetes que formen part de cadascun dels qüestionaris per veure amb quines d'aquestes està més relacionada.

COM AFECTA A L'ESTRÈS ACADÈMIC A LA PRÀCTICA D'ACTIVITATS FÍSQUES

Andrea Fernández Alonso

En molts estudis s'ha avaluat com afecta practicar activitats físiques per disminuir l'estrès. Aquestes dues variables s'influeixen de forma bidireccional, malgrat majoritàriament només s'ha estudiat en un dels sentits. Per això l'objectiu i interès del treball és observar els efectes que té l'estrès sobre la quantitat d'activitats físiques que es practica. Per fer-ho, s'han agafat tres casos únics per mesurar la quantitat d'activitats físiques durant una setmana neutral, és a dir, sense estressors afegits, i comparar-la amb la d'una setmana crítica com pot ser la setmana d'exàmens. S'ha utilitzat el qüestionari RSAF per quantificar la pràctica d'activitats físiques i l'aplicació CardioCheck per avaluar la quantitat d'estrès a partir de la variació de freqüència cardíaca (VFC). L'aplicació permet calcular l'estrès puntual ja que si es pateix estrès la

VFC és més petita, perquè el cor es contrau d'una forma constant; mentre que si s'està relaxat els batecs són irregulars i per tant la VFC és més gran. Per altra banda, els nivells basals d'estrès i d'activitat física són diferents per cada individu, per tant, amb l'estudi de casos únics es permet controlar aquest factor. La hipòtesi d'aquest estudi és que en èpoques de major estrès, la quantitat d'activitats físiques disminueixen.

EXPOSICIÓN DE INHIBIDORES SELECTIVOS DE LA RECAPTACIÓN DE SEROTONINA DURANTE EMBARAZO Y RIESGO DE DESCENDENCIA CON TRASTORNOS DEL ESPECTRO AUTISTA

Curra Fernández Arregui

La investigación que se ha abordado en este TFC se ha centrado en cómo influyen los inhibidores de recaptación de la serotonina (ISRS) que ingieren las mujeres embarazadas en el feto. Se ha observado si se puede deducir una relación entre el aumento de la serotonina en el feto causado por los ISRS y el autismo, entendiendo la serotonina como una potencial contribución en la etiología del trastorno del espectro autista (TEA).

El método empleado es una revisión sistemática a partir de recopilar toda la información, seleccionar aquella que nos de relevancia y válida para el trabajo, sintetizarla y discutirla e incluir una valoración.

Los resultados hallados han sido bastante diversos. Por un lado, diversos estudios no hallaron una asociación significativa entre la exposición prenatal a la medicación antidepresiva y los TEA en la descendencia. Por otro lado, otros estudios sugieren que el uso de antidepresivos, específicamente los ISRS, aumenta el riesgo de TEA en los niños.

Si bien hay estudios que no han hallado una asociación significativa, existen otras investigaciones donde se ha podido observar evidencias de cómo estos fármacos pueden pasar la placenta de la madre llegando al feto y aumentando el riesgo de TEA.

FEMINICIDIO POR PROSTITUCIÓN EN ESPAÑA

Marina Fernández Fernández

Los feminicidios de mujeres que se dedican a la prostitución no son considerados feminicidios en España y no son investigados de la misma manera que los feminicidios íntimos. El objetivo del presente trabajo es realizar un recuento de los casos comprendidos entre el 2016 y 2018 en España y analizar la prensa digital para conocer cómo es abordado y para dar visibilidad al feminicidio por prostitución. El trabajo consta de un marco teórico realizado a través de una búsqueda bibliográfica, y de un análisis documental basado en el recuento de los casos y la prensa digital. Para acceder a estos, se ha utilizado la base de datos Geofeminicidio (Feminicidio.net) que contabiliza todos los feminicidios oficiales y no oficiales. También se ha realizado una recopilación de las noticias digitales que aportan más diversidad en información, para analizar posteriormente. El resultado del análisis demuestra que en España, los feminicidios por prostitución no son considerados casos de violencia de género, ni por la Ley, ni por la prensa, ni por la opinión pública. La prensa reproduce la estigmatización social sobre la prostitución, se centra en la víctima más que en el victimario y no relaciona estos crímenes con la misoginia ni el patriarcado.

LUZ DE GAS: ORIGEN SOCIAL DE LA VIOLENCIA DE GÉNERO, FACTORES DE RIESGO Y ESTRATEGIAS DE AFRONTAMIENTO

Laura Fernández Navarro

La violencia de género es un problema que se remonta a tiempos inmemoriales y, aún hoy, sigue presente en nuestras sociedades. El sistema patriarcal, pretende ejercer un poder sobre la mujer para someterla, utilizándola con el fin de mantener el sistema inamovible. El estudio, pretende conocer el origen real de los contextos de la violencia de género, que significa hablar de violencia contra las mujeres, como influye el contexto, la educación, el entorno familiar y, que políticas de afrontamiento son efectivas para afrontar la problemática. Mediante una revisión bibliográfica, sobre el tema expuesto, pretendo dar respuesta a las preguntas planteadas, e investigar las políticas que actualmente están en marcha, a nivel de prevención, en centros especializados en esta temática, averiguar si la investigación y su puesta en marcha son efectivas. Las primeras conclusiones apuntan a la importancia de la intervención a nivel educativo, y familiar, principal medida preventiva del problema de la violencia machista. Las intervenciones, en dichos ámbitos, han resultado ser efectivas, todo apunta a que este es el camino para erradicar la violencia machista y que el cambio en la sociedad es posible.

EL RESSÒ DE LA MÍSTICA DE LA FEMINITAT

Mireia Fernández Rof

L'objectiu general del treball és conèixer si la publicitat exterior de grans marques internacionals de moda d'un territori urbà encara recorren a la mística de la feminitat per a crear una imatge ideal de dona. La mística de la feminitat és un terme que va impulsar Betty Friedan i atribueix a les dones "allò que era essencialment femení", per això, a mitjans del segle

XX, les dones sentien una profunda insatisfacció perquè es sentien incompletes al dedicar-se a la llar, als fills, al marit i preocupar-se per ser atractives.

La metodologia emprada ha sigut la deriva urbana en el territori de la Roca Village, on vaig extraure fotografies sobre la publicitat de botigues de grans marques de moda que reflectien un perfil de dona atractiva, eròtica, passiva i involucrada a la llar. Posteriorment, he realitzat entrevistes semi-estructurades a informants clau de la zona per acabar d'aprofundir la deriva.

Els resultats mostren que actualment les dones tenen més poder, reconeixement i èxit professional, però la publicitat segueix associar-la en la cura de la família i la llar. A més, la publicitat divulga a la dona una perfecció de la bellesa física que l'atrapa i li crea una obsessió pel seu cos.

ABORDATGE TERAPÈUTIC DEL TRASTORN PER DÈFICIT D'ATENCIÓ AMB HIPERACTIVITAT (TDAH) EN ADULTS: ESTAT ACTUAL DE LA QÜESTIÓ DES D'UNA PERSPECTIVA COGNITIVO-CONDUCTUAL I AMB TÈCNiques DE MINDFULNESS

Albert Ferreres Pueyo

La present revisió sistemàtica sobre intervenció psicològica en pacients adults amb TDAH té com a objectiu l'estudi dels diferents tractaments aplicats en aquest trastorn (concretament, la teràpia cognitivo-conductual i les tècniques de mindfulness), per tal de valorar-ne la seva eficàcia de manera crítica a través de la cerca bibliogràfica i comparació d'estudis sobre el tema. Un total de 7 articles han sigut seleccionats atenent criteris de disponibilitat, 5 d'ells referents a la CBT (teràpia cognitivo-conductual) i 2 orientats vers la intervenció basada en mindfulness. La comparació dels articles sobre CBT mostra que, tot i la existència de d'algunes diferències metodològiques (sobretot pel que fa als rangs d'edat), tots aquells estudis que mesuren la millora de la simptomatologia primària associada al TDAH (inatenció i hiperactivitat) obtenen resultats significatius i prometedors en aquest punt, amb diferents resultats pel que fa a millora d'altres símptomes secundaris associats al trastorn (ansietat, depressió i autoestima, entre d'altres). La intervenció en mindfulness també mostra una reducció important en simptomatologia TDAH, obrint la porta a més investigació sobre aquest tipus concret d'intervenció.

MESURA DE L'ESTRÈS ACADÈMIC EN ESTUDIANTS

Judit Figueras Molina

L'objectiu general del treball és mesurar el nivell d'estrès acadèmic d'un estudiant mitjançant la VFC; la VFC és la variació de la freqüència del batec cardíac durant un interval de temps definit amb anterioritat (mai superior a les 24 hores) en un anàlisi de períodes circadians consecutius. La hipòtesi és que durant els exàmens hi haurà menys variabilitat de la freqüència cardíaca i més freqüència cardíaca, per tant es tendirà cap al estrès i cap a una pitjor salut i benestar. Per a fer-ho, s'ha utilitzat l'aplicació FitLab test, amb la qual s'han recollit dades cardiorespiratòries mitjançant una banda cardíaca toràcica. Per una altra banda, s'han recollit també aspectes cognitius i conductuals mitjançant l'SF12, per tal de mesurar la salut i benestar del subjecte. Els resultats principals confirmen l'hipòtesi inicial; hi ha més variabilitat de la freqüència cardíaca durant el període d'exàmens, per tant, es tendeix cap a l'estrès i cap a una pitjor salut i benestar.

HISTÒRIES DE VIDA: VIVÈNCIES DE LA CELIAQUIA

Ivet Figueras Pujols

Aquest treball es centra en la visió que té una persona celíaca des de la basant més social i personal i no mèdica, és a dir, les vivències del seu dia a dia. Vivim en una societat on cada cop és més normal saber d'amics o familiars que tenen celiaquia i que han de fer una alimentació diferent a la nostre. Aquest concepte de "normalitat" fa que la majoria de la gent no es pari a pensar de que es tracta d'una malaltia crònica la qual a part de comportar canvis diaris a nivell físic, com el fet de seguir una dieta estricta també són presents els de caire personal i emocional. La qüestió que s'investiga són les vivències de la celiaquia, una malaltia crònica, de manera intersubjectiva perquè és pretén conèixer a partir de les històries de vida la visió d'aquesta per així poder comprendre com es viu a nivell emocional - emocions que experimenta en base als canvis i adaptacions dels diferents àpats i entorn familiar - i social més pròxim. De metodologia s'han utilitzat les històries de vida, un mètode biogràfic on ens aproxima a la persona en la seva part més interna, directe i personal.

UNA LECTURA DEL PROCÉS D'ENAMORAMENT A L'ADOLESCÈNCIA; INICI, RUPTURA I REPERCUSSIÓ EN RELACIONS POSTERiors

Sara Flores Cruz i Dayanara Borda Jiménez

L'amor s'ha estudiat des de temps anteriors fins l'actualitat, i encara no està consensuat, ja que per exemple la paraula amor com a tal, és polisèmica, no existeix un significat concret i definit ja que cada persona té una representació mental d'aquest concepte. Per tant, l'objectiu general del nostre treball és analitzar i treure conclusions sobre l'impacte que va tenir aquest procés d'enamorament i la posterior ruptura en el període de l'adolescència, així com la seva afectació i la

repercussió en relacions posteriors. Per poder dur a terme aquest treball hem realitzat un estudi qualitatiu amb un total de 178 participants que han viscut el període d'enamorament. 100 alumnes de primer de psicologia van realitzar un llistat de paraules les quals feien referència als conceptes d'enamorament i amor romàntic per separat. Seguidament, vam realitzar un focus grup amb 6 alumnes voluntaris de primer de psicologia i per últim, se'ls hi va passar una enquesta als 72 participants de totes les edats d'11 nacionalitats diferents. Una vegada amb totes les dades obtingudes es va procedir a l'anàlisi de la informació mitjançant la triangulació de les dades. Observant els aspectes comuns i diferències dels participants respecte la vivència personal del primer amor.

QUIERES JUGAR? UNA PROPUESTA DE INTERVENCIÓN EN GENTE MAYOR

Rubén Flores Sáez

Cada vez tenemos una población más envejecida y una esperanza de vida mayor con problemas de salud relacionados con las enfermedades cardiovasculares y el sedentarismo. Por ende nos preguntamos de qué manera podríamos aumentar la calidad de vida de esta población. La calidad de vida se puede ver afectada en diferentes ámbitos ya que es multidimensional, ¿existe alguna intervención enfocada en gente mayor? La respuesta más banal sería que sí, no obstante echamos de menos una intervención que se focalice en el nexo del problema: La promoción y la prevención a través de fomentar un cambio de hábitos. La propuesta está basada en el concepto de gamificación, si de pequeños nos pasábamos horas desarrollando juegos heurísticos, ¿porqué de ancianos no podemos desarrollar una intervención de manera similar, siendo dinámica y entretenida? Es aquí donde nace el proyecto "¿Quieres jugar?" Una propuesta de intervención en gente mayor que a través del juego trabaja las capacidades cognitivas y la actividad física para reducir el IMC, formar a personas mayores más activas y reducir el riesgo de sufrir patologías, todo ello acompañado de un sistema de relaciones alumno/clase/profesor cercano y gratuito para poder mejorar de igual manera las relaciones sociales entre los participantes.

MEMÒRIA IMPLÍCITA, EXPECTATIVES I CULTURA COM A FACTORS FACILITADORS DE L'ANORÈXIA EN L'ADOLESCÈNCIA

Ariadna Fons Traver

L'anorèxia s'ha estudiat a través de moltes vessants, però són pocs els estudis que destaquen la importància i influència dels mecanismes d'aprenentatge cognitiu presents en tots. L'objectiu del treball és el de sistematitzar les dades abordades des de la perspectiva cognitiva destacant la gran influència que exerceix la cultura sobre les expectatives, l'aprenentatge implícit i la memòria implícita i relacionar aquestes variables amb la predisposició per desenvolupar el trastorn. Un dels factors de risc de la cultura és la internalització dels estàndards de bellesa que marca la societat i la conseqüent comparació pròpia de l'aparença amb els ideals socials. Aquestes variables cognitives formen part de l'esquema mental cognitiu que té una influència directa sobre l'autoimatge, entesa com la imatge mental que té una persona sobre la seva aparença física. La percepció negativa de l'autoimatge generarà insatisfacció amb el cos, que té un paper fonamental en desenvolupament i manteniment dels TCA. La insatisfacció amb el cos pot promoure una dieta i segons el restrictiva que sigui, una anorèxia.

¿QUÉ LE SUPONE A UN ADOLESCENTE CONSTRUIR SU IDENTIDAD CUANDO PERTENECE A UNA MINORÍA ÉTNICA?

Mireia Font Sánchez

El objetivo principal de este proyecto es identificar las estrategias que adoptan los adolescentes de un grupo minoritario en cuanto a la formación de su identidad. Estudio realizado según la base teórica de Berry (1997,2001).La cuestión principal radica en si forman su identidad según su cultura y creencias religiosas del país de origen o procedencia paterna o por el contrario adoptan la cultura hegemónica. Para dar respuesta a este objetivo se han llevado a cabo diversos talleres de indagación psicosocial con ocho adolescentes (13 años) procedentes de diversas culturas. En los cuales se ha podido identificar qué estrategia de adaptación utilizan dichos jóvenes, según la base teórica en la que se basa el proyecto. Además, gracias al contenido obtenido por estos talleres, se ha ampliado el estudio mediante una entrevista individualizada exclusivamente a las chicas, para hacer una diferenciación sobre qué supone e implica ser mujer en cada una de estas culturas; una adolescente procedente de Gambia, una adolescente nacida aquí pero con cultura musulmana y una adolescente de etnia gitana. En las cuales se ha podido corroborar que ser mujer en determinadas culturas tiene un peso añadido, para estas adolescentes.

PROJECTE DE RECERCA SOBRE LA SÍNDROME DEL BURNOUT EN ELS TREBALLS DE PROVISIÓ DE SERVEIS A LES PERSONES

Àngels Forcada Semis

Aquest treball de final de grau estableix una proposta d'investigació sobre la síndrome del Burnout o desgast professional en treballadors que s'encarreguen de donar un servei a les persones, ja que aquesta genera una disminució de la seva qualitat assistencial. En aquest, es pretén identificar els factors que causen la síndrome i les conseqüències d'aquesta en el

benestar dels treballadors, i posteriorment realitzar una proposta d'intervenció per tal de millorar la seva situació laboral. Per això, s'ha emprat inicialment una tècnica quantitativa, el qüestionari Maslach Burnout Inventory (MBI) a partir del qual s'ha seleccionat la mostra d'estudi i una tècnica qualitativa, l'entrevista semiestructurada per obtenir les opinions dels treballadors sobre el seu entorn laboral. Els resultats obtinguts han indicat que pateixen la síndrome els professionals que es troben en un lloc de treball on hi ha un desequilibri entre les demandes psicològiques de la feina, l'esforç per dur-la a terme i les recompenses que reben a canvi. De manera que, s'ha de promoure la salut psicosocial dels treballadors per part de les organitzacions, per així maximitzar el seu benestar personal i laboral, i conseqüentment, augmentar la productivitat del treball realitzat.

INFLUÈNCIA DE L'ESTAT EMOCIONAL SOBRE LA MEMÒRIA DE TREBALL EN ESTUDIANTS

Adrià Gabarnet Prat i Laia Reig Mas

Estudis previs coincideixen en que les emocions afecten el rendiment cognitiu. Tot i així, sembla haver-hi discrepàncies sobre si aquest efecte és major o menor en les emocions positives o les negatives, i si és prou significatiu. És per això que aquesta investigació té com a objectiu principal comprovar si qualssevol estat emocional comporta una millora en la capacitat de memòria de treball que un estat de neutralitat, i si n'hi ha un que comporti una major millora que un altre. Per altra banda, també es pretén considerar si els individus amb una elevada predisposició a l'ansietat obtindran un rendiment inferior. El mètode emprat ha estat presentar als participants estimulacions de diferents estats emocionals mitjançant imatges, alhora que controlar prèviament la seva ansietat tret, així com enregistrar la valència de les seves emocions i nivell d'excitació. A continuació se'ls ha administrat tasques cognitives per tal d'avaluar la memòria de treball. En línies generals, el rendiment sembla major en els participants estimulats negativament, especialment els més ansiosos. Per tant, les emocions negatives provoquen un pitjor rendiment en tasques cognitives, mentre que les positives les milloren. A més, les persones amb una major predisposició a l'ansietat es veuen més afectades per la influència de les emocions positives.

BASES NEURALS DE LA COMPULSIVITAT: DEL LABORATORI A LA PSICOPATOLOGIA

Andrea Galera Ferreras

Actualment, existeixen una gran quantitat d'estudis respecte les bases neurals dels trastorns psicopatològics relacionats amb la compulsivitat, però, no tants de la compulsivitat específicament. Aquest treball té doncs, com a objectiu, descriure en aspectes generals les bases neurals de la compulsivitat i indagar i profunditzar sobre la seva relació amb el circuit cortico-subcortical. Els mecanismes de la compulsivitat estan implicats en molts trastorns psicopatològics i en molts d'ells, sembla ser que son el constituent més perjudicial. A través d'estudis de neuroimatge, neurocognició i neurobiologia sobre aquests trastorns, s'ha identificat i comparat quins son els processos i circuits neurals relacionats amb la conducta compulsiva que els caracteritza. L'estudi s'ha dut a terme mitjançant una revisió selectiva dels nous desenvolupaments en la investigació de la neurocognició de la compulsivitat, i d'una lectura crítica de la bibliografia relacionada amb la temàtica de diverses investigacions científiques actuals, per tal de poder comprendre la neurofisiologia i neurobiologia dels trastorns compulsius, impulsius i addictius.

HISTORIA DE VIDA DE UNA PERSONA CON MIÓCARDIOPATÍA ARRITMOGÉNICA VENTRICULAR. REFLEXIONES SOBRE EL ESTIGMA Y ENFERMEDAD

Cristina Gallar Pérez

El presente trabajo investiga la estigmatización asociada a la enfermedad, previamente estudiada por autores como Goffman (1989), Chamberline (1998) o Sampietro (2010). Se centra en un caso particular, en la experiencia personal y subjetiva de una persona con miócardiopatía arritmogénica ventricular. El objetivo es comprender su experiencia personal con la enfermedad y los significados que aporta a la definición de sí misma y si estos intervienen en la construcción de procesos de estigmatización y autoestigmatización. Utiliza la historia de vida, elaborada mediante la entrevista en profundidad y semiestructurada, como método etnográfico de obtención de información. Ésta es interpretada y analizada bajo un prisma constructivista, relativista y fenomenológico. Escuchar y comprender la vivencia e interpretación de su experiencia y cómo reorganiza su identidad social y realidad subjetiva a partir de la enfermedad y de la estigmatización vinculada a ella es el fin primero y último de esta investigación.

CONSTRUCCIÓN DEL GÉNERO EN EL ESPACIO URBANO

Mª Dolores Gallart De Mora

En este trabajo quiero analizar de qué manera se construye la imagen del género hombre, mujer y otros, en el espacio urbano del distrito de Gracia de Barcelona. Teniendo en cuenta que el espacio urbano está construido socialmente y, por lo tanto, está influido por el contexto socio-histórico actual. Para llevar a cabo este estudio, he usado la técnica de la deriva urbana, acompañada de un análisis de fotografías hechas durante estas derivas y la información extraída de un grupo de

discusión. A partir de los resultados obtenidos, considero que la transmisión de estereotipos de género es más prevalente de lo que creemos y pasa desapercibida muchas veces. Por otro lado, actualmente, el espacio urbano está siendo testigo de movimientos a favor de la igualdad de géneros, que construyen una imagen de mujer que lucha por la igualdad de derechos y oportunidades. Es importante tomar consciencia de cómo el espacio urbano puede influir en nuestras concepciones de género, cuanto antes mejor, y potenciar la diversidad a la hora de representar el género, de manera que la población tenga disponible una variedad de modelos de feminidades y masculinidades diferentes.

PROTOCOL D'INTERVENCIÓ PSICOLÒGICA PER A PACIENTS AMB DOLOR DEL MEMBRE FANTASMA

Neus Galofré López

Protocol d'intervenció psicològica per a pacients amb dolor del membre fantasma

Neus Galofré

Dins el gran ventall de dolors neuropàtics, trobem el dolor del membre fantasma, una tipologia de dolor amb més aviat poca evidència científica, ja que degut a les seves característiques, resulta difícil d'estudiar. Aquest fet, em va cridar l'atenció especialment i fer voler-ne saber més, a banda de poder proporcionar solucions per a pacients que pateixen aquest tipus de dolor. Així doncs, l'objectiu principal del treball és arribar a dissenyar un protocol psicològic que puguin seguir persones amb dolor del membre fantasma, i així millorar la seva qualitat de vida. A més a més, aquest treball pretén activar noves línies de recerca amb noves tecnologies i noves teràpies. Per a dur-ho a terme, s'ha fet una rigorosa revisió sistemàtica de la bibliografia existent sobre la matèria, a més a més de consultar a un doctor expert i visitar un centre especialitzat. Amb tot, s'ha dissenyat un protocol llest per a ser implementat, ajustat a les necessitats dels pacients que pateixen aquest tipus de dolor neuropàtic, proporcionant les eines necessàries per tal de millorar la seva qualitat de vida. A més, s'esmenten els aspectes sobre els quals hi ha menys evidència científica, proposant futures línies de recerca.

COMORBILITAT TRASTORN DE L'ESPECTRE AUTISTA I EPILÈPSIA A LA INFANTESA

Judith Gámez Llunell

L'autisme (TEA), és un trastorn del neurodesenvolupament caracteritzat per un dèficit persistent en la comunicació social i la interacció social en diversos contextos. Per altre banda, l'epilèpsia es un trastorn consistent en la repetició de crisis epilèptiques que es caracteritza principalment per la pèrdua de la consciència, fenòmens motors anormals, convulsions i trastorns psíquics o sensorials. Estudis recents han demostrat que hi ha comorbiditat entre aquests dos trastorns, amb l'objectiu de fer una revisió actualitzada de la comorbiditat entre el trastorn de l'espectre autista i l'epilèpsia a la primera infància hem realitzat el següent estudi. La metodologia emprada es basa en la cerca bibliogràfica d'articles en les diferents bases de dades que segueixen els criteris de qualitat i selecció en els que es basa l'estudi. S'ha pogut comprovar, que hi ha diferents factors implicats en la comorbiditat dels 2 trastorns com són: la genètica i els gens implicats comuns, els factors ambientals que interaccionen amb la genètica, els mecanismes fisiopatològics comuns i la etiologia de tipus neurològica comú, les diferències significatives que es donen en relació al sexe i edat del pacient, els tipus de crisis epilèptiques que pateixen els pacients i les tècniques d'investigació utilitzades en el procés d'avaluació.

TECNOLOGIA I PSICONÀUTICA: DISCURSOS SOBRE LES SUBSTÀNCIES PSICOACTIVES ENTRE ELS SEGLES XX I XXI

Bernard García Fernández

"La ruptura amb les plantes al·lucinògenes ens ha fet hereus quasi psicòtics d'un planeta que supura amb els subproductes tòxics de l'industrialisme científic". Aquesta és una de les idees centrals del llibre *El Manjar de los Dioses* de Terence McKenna (1993). El que l'autor proposa és una experimentació amb les substàncies psicoactives amb una finalitat terapèutica: obrir els ulls davant la realitat que ens costa veure. Aquesta voluntat d'autognosi mitjançant substàncies enteògenes -substàncies que provoquen estat alterats de consciència (EAC)- és la que persegueixen, als anys 90, McKenna i els psiconautes. Al llarg de la història més recent, els psiconautes -o viatgers de la ment- han tingut un paper important en la contracultura social: prova d'això en són el moviment New Age i totes les pràctiques que se'n deriven. Actualment, però, amb l'adveniment dels e-psiconautes, l'experimentació es porta al següent nivell: substàncies de disseny i blogs d'internet. Però, al cap i a la fi, ¿què és una droga? ¿Què és la psiconàutica? En el present treball em plantejo analitzar críticament la conceptualització de les substàncies psicoactives, i també discutir el paper de la psiconàutica en un món occidental on la tecnologia i la virtualitat són tan presents.

COM ES CAPAÇ D'AFECTAR L'ACTIVITAT FÍSICA EN LA MEMÒRIA DE TREBALL EN PERSONES DE LA TERCERA EDAT

Oriol Garcia I Garcia

L'estudi tracta la memòria de treball ja que és aquella més utilitzada en el dia a dia i en les activitats quotidianes i com l'activitat física pot arribar a influir en la seva capacitat i els beneficis que aporta en subjectes de la tercera edat en un rang

d'entre 65 i 75 anys, per què és en aquesta franja quan es troben majors dificultats i depèn la capacitat amb la que arribem condicionarà la nostra qualitat de vida. En l'estudi que componen 30 subjectes trobarem 3 grups diferenciats per l'experiment, dependent el seu nivell d'activitat física. La hipòtesi inicial que esperem trobar és que aquelles persones que actualment realitzen activitat física tenen una millor capacitat en la memòria de treball que aquelles que duen un estil de vida sedentari. Per a fer aquest experiment hem passat 6 tests diferents corresponents a la memòria de treball, 2 tests per a cada subsistema que la componen: Executiu central, bucle fonològic i agenda visuoespacial. Per a la realització dels tests tot i complint amb els principis ètics i normatius, com també amb els de confidencialitat ens hem basat per aconseguir la mostra tant en centres de dia, com residències, centres esportius o bé voluntaris. Els resultats i les conclusions que s'extreuen van dirigides entre les diferències grupals obtingudes, però també les diferències individuals de cada subsistema i exaltacions que s'hi poden trobar.

PROTOCOL D'AVUACIÓ NEUROPSICOLÒGICA I DE NEUROIMATGE EN CIRURGIA DE L'EPILÈPSIA

Marta Garcia I Palau

L'epilèpsia és una malaltia neurològica crònica que afecta a l'1% de la població general. La farmacoteràpia és el tractament principal tot i que entre el 20-40% dels pacients són farmacoresistents, i per tant són necessàries alternatives a aquest tractament. Quan el focus epilèptic es pot delimitar amb l'ajuda de la ressonància magnètica, s'ha d'oferir la possibilitat d'eliminar la zona epilèptica mitjançant la cirurgia. L'epilèpsia temporal és la més comú i en aquest cas, les cirurgies més realitzades són la lobectomia temporal anterior de forma conjunta amb l'amigdalohipocampectomia selectiva per tant, la neuroimatge funcional delimitarà quines són les zones a extirpar. D'altra banda, les funcions neurocognitives es veuen alterades i per tant, l'avaluació neuropsicològica és essencial pel diagnòstic i tractament.

En el present treball s'exposarà l'avaluació neuropsicològica i de neuroimatge funcional necessària per a la intervenció d'aquests pacients millorant així el procés quirúrgic i la qualitat de vida dels mateixos. Les àrees principals que s'avaluaran són el llenguatge, la memòria i la funcionalitat de l'amígdala. Com a resultat, s'ha obtingut un protocol d'avaluació neuropsicològica i de neuroimatge, pre i post cirurgia per a l'epilèpsia temporal refractària i així donar eines als professionals sanitaris envers aquesta situació.

EFFECTIVENESS OF VIRTUAL REALITY-BASED REHABILITATIONS ON POST-STROKE ADULT PATIENTS

Cristina Garcia Martinez

Stroke has been described as a brain disease caused by the interruption of the blood supply to the brain. It is responsible for a large number of deaths annually and the chances of having a stroke approximately doubles for each decade of life after age 55. Stroke survivors experience motor deficits resulting in diminished quality of life and virtual reality is a novel and potentially useful technology that could be applied in neurorehabilitation in a way that could improve these motor dysfunctions and consequently improve patients' quality of life. This virtual reality approach provides the opportunity to practice activities that are not or cannot be practiced within the clinical environment. Furthermore, virtual reality programs are often designed to be more interesting and enjoyable than traditional therapy tasks which could lead to a better adherence to the rehabilitation program. The aim of this paper is to do a review of the effectiveness of virtual reality-based rehabilitations on adult patients who have experienced any kind of stroke and see if this approach results as a benefit on their walking speed, balance, mobility and independence in daily life activities.

LA VIOLÈNCIA GINECO-OBSTÈTRICA SOTA LA PERCEPCIÓ DE LES USUÀRIES DEL CAP VERDAGUER DE SANT JOAN DESPÍ

Laura Garcia Pina

En aquest treball em centro en un tipus de violència de gènere que normalment passa desapercibuda: introdueixo la violència gineco-obstètrica com una problemàtica social. L'objectiu era veure com afecten l'edat i la consciència feminista de les usuàries en la percepció d'aquestes pràctiques violentes. De forma secundària també vaig posar sota mira altres variables. Per poder fer-ho es va passar un qüestionari de disseny propi en format on-line a les usuàries del CAP Verdaguer de Sant Joan Despí, les quals el responien de forma voluntària i anònima. Aquest qüestionari inclou preguntes de resposta oberta i també de resposta tancada, per tal d'obtenir informació tant qualitativa com quantitativa. Els resultats mostren, coincidint amb altres autors, que efectivament les usuàries perceben pràctiques que es considerarien violència gineco-obstètrica, encara que la majoria no coneix ni ha sentit a parlar d'aquest terme que la defineix. Les dades que he obtingut reflecteixen que l'edat i la consciència feminista no són variables que determinin diferències en la percepció d'aquest tipus de violència de gènere.

HI DA DIFERÈNCIES PSICOSOCIALS I ACADÈMIQUES A L'AULA ENTRE UN INFANT AMB PARES DIVORCIATS I UN INFANT AMB FAMÍLIA NUCLEAR UNIDA?

Elena García Prieto

El treball de final de grau "Hi da diferències psicosocials i acadèmiques a l'aula entre un infant amb pares divorciats i un infant amb família nuclear unida?" es basa en una situació de repercussió quotidiana a la nostra societat actual, ja que, parteix del supòsit que aquesta dissolució conjugal pot afectar significativament en el rendiment acadèmic i en el desenvolupament psicosocial dels infants que pateixen aquesta transició. Atès que aquest treball consisteix en un estudi de cas, s'ha realitzat una investigació comparativa entre un infant que presenta la variable de pares divorciats amb relativament poca distància temporal i un altre amb una família nuclear unida. Aquest estudi, es fonamenta en recopilar informació de diferents esdeveniments realitzats en un ambient natural per a ells, l'escola, i per fer-ho s'ha centrat en la utilització de l'etnografia i les entrevistes semiestructurades per a la recollida de dades i el programa ATLAS-TI per al tractament de la informació mitjançant una metodologia qualitativa. L'anàlisi dels resultats mostra l'existència de similituds i diferències entre els dos infants, a més de la gran influència de la implicació dels progenitors en que aquestes no s'agreugin indiferentment del tipus de divorci.

REVISIÓ BIBLIOGRÀFICA SOBRE L'EFECTE DE "FOCALITZACIÓ EN L'ARMA" EN LA MEMÒRIA DE TESTIMONIS

Diana Garrido Delgado

L'impacte d'una arma en la memòria és freqüentment esmentat com a factor d'influència en el testimoniatge, però pocs tribunals el reconeixen com a tal. La tendència de la presència d'una arma a deteriorar la capacitat per recordar amb precisió detalls rellevants sobre un delicte és conegut com a "efecte de focalització en l'arma". Aquest, s'ha atribuït a (a) l'excitació fisiològica que redueix el focus d'atenció (hipòtesi d'excitació o amenaça), o (b) al processament d'un objecte inusual (hipòtesi de l'element inusual). L'objectiu del treball és emfatitzar la importància d'aquest efecte en a la codificació de la informació d'un delicte, i possibles distorsions en l'exactitud de la memòria posterior, aportant claredat a les investigacions. S'ha realitzat una cerca sistemàtica a partir de la base de dades PsycINFO, on s'han considerat aquells articles sota el descriptor "Weapon Focus" de lliure accés i centrats en l'adultesa.

Els resultats, en general, mostren evidència de "l'efecte de focalització en l'arma", basada en la hipòtesi d'elements inusuals, independentment del context, el mètode de presentació, o el temps d'exposició. Així es conclou que aquest és un factor significativament important en el processament de la informació per part d'un testimoni que hauria de prendre's en consideració en qualsevol declaració.

VALIDACIÓN PSICOMÉTRICA DEL CUESTIONARIO DE PERFILES MOTIVACIONALES PARA LA GAMIFICACIÓN ACADÉMICA (CPMG-A)

Eva Garriga Hernández

Este trabajo consiste en la validación psicométrica del primer instrumento de medición de perfiles motivacionales en el contexto de experiencias de gamificación en educación superior. El objetivo es avanzar la validación del CPMG-A, creado por Èlia Martínez en su trabajo de final de grado el curso 2016-2017; en base a una revisión crítica de su estructura y contenido. Se realizaron dos administraciones diferenciando el formato papel y online. En la 1ª participaron 122 estudiantes (universitarios y no universitarios); que permitió tener una base para realizar la revisión de la estructura factorial, la fiabilidad y la validez, y dio pie a los cambios aplicados en la segunda muestra de 280 sujetos (todos universitarios).

El resultado de la 1ª fue que la mejor muestra eran los universitarios en formato online. No obstante, la distribución de los ítems en los distintos factores teorizados no eran los esperados. En la 2ª la varianza de la muestra universitarios/online disminuye pero se obtiene una distribución de ítems similar a la 1ª.

En síntesis, se ha avanzado en la realización del cuestionario pero es necesario continuar su validación el próximo curso para pulirlo y que el instrumento tenga aportación significativa para diseñar experiencias de gamificación académica.

BENEFICIOS DEL DEPORTE PARA UN ENVEJECIMIENTO SALUDABLE

Manuel José Gómez Díaz

Mediante este proyecto veremos los beneficios derivados de la práctica deportiva para fomentar un envejecimiento saludable. Trabajaremos con una muestra de personas mayores de 55 años residentes en Barcelona. Abordaremos este proceso desde dos perspectivas, por un lado la vertiente física para ver el progreso y fomentar la autonomía de los mayores y por otro lado la vertiente psicológica en la cual trataremos de fomentar un estado de ánimo positivo y adaptativo. Nos centraremos especialmente en fomentar los estados de ánimos saludables mediante el ejercicio físico y desarrollaremos las diferentes actividades, sesiones, que se deben llevar a cabo para que esto sea efectivo. En estas sesiones incluiremos charlas específicas sobre determinados temas relevantes. También, paralelamente, llevaremos un

registro del progreso que realizan físicamente los mayores e incluiremos una dieta a nivel informativo para que los mayores puedan extraer el mayor beneficio posible de los entrenos.

ELABORACIÓ DE MATERIAL PSICOEDUCATIU PER FAMILIARS DE PERSONES AMB TRASTORN LÍMIT DE PERSONALITAT

Gemma Gómez Garcia

Aquest treball presenta el procés d'elaboració d'uns fulletons didàctics sobre el trastorn límit de personalitat dirigits a persones properes als pacients. L'objectiu era obtenir material psicoeducatiu nou, considerat adequat i útil i centrat en la persona més que en un model mèdic. S'ha fet un llistat d'ítems i petits paràgrafs informatius partint d'informació extreta de publicacions acadèmiques i especialitzades en la psicoeducació dels familiars de persones amb TLP. S'ha difós entre una mostra de la població objectiu un qüestionari amb el llistat donant opció a valorar si cada ítem hauria d'aparèixer, podria, seria indiferent o no hauria d'aparèixer al material psicoeducatiu en producció. A partir de les respostes al qüestionari, s'han extret els 20 ítems puntuats com a més útils i adequats segons criteri de percentatge de respostes "Hauria d'aparèixer" i puntuació total un cop transformats els vots en puntuacions numèriques i sumades aquestes. La selecció final ha depès de les opinions recollides i la mediació del criteri professional. També s'ha parat atenció als comentaris i suggerències dels enquestats i s'han discutit les possibles raons que justifiquin les respostes obtingudes. Finalment s'ha fet el disseny gràfic, maquetació i impressió dels fulletons i la seva difusió física i virtual.

METAMORFOSIS GESTANTS

Sara Gómez Pérez

ADDICCIÓ AL MENJAR

Nora Gómez Rodríguez

L'addicció al menjar es va definir per primera vegada fa uns 60 anys, però el seu estudi no ha agafat força fins l'última dècada, en gran mesura com a resultat de l'increment de l'obesitat en països desenvolupats. L'addicció al menjar no s'inclou en el DSM-V, però forma part del grup d'addiccions comportamentals. L'objectiu de l'estudi ha estat estimar la prevalença d'addicció al menjar en població clínica amb diagnòstic de trastorn alimentari i realitzar una comparació amb un grup control sense patologia alimentària. L'estudi s'ha dut a terme amb n=287 subjectes, classificats en un grup control (n=152) i un grup clínic (n=135). Es van analitzar dades procedents d'entrevista clínica i el qüestionari YFAS (Yale Food Addiction Scale-). Els resultats van mostrar diferències significatives en el nombre de símptomes d'addicció al menjar que presenten els grups. No es van trobar diferències significatives respecte el grau de severitat de l'addicció, comparant els subgrups amb cribatge positiu a YFAS. L'addicció al menjar tendeix a presentar-se en forma severa. Els resultats d'aquesta recerca tenen implicacions en l'àmbit de disseny de proves de detecció precoç, i en la planificació de proves d'intervenció terapèutica efectives que contemplin l'existència d'aquests símptomes en població de pacients amb patologia alimentària.

EFICACIA DE LA MUSICOTERAPIA EN PACIENTES CON LA ENFERMEDAD DEL ALZHEIMER: UNA REVISIÓN SISTEMÁTICA

Susana González Díaz

La enfermedad del Alzheimer (EA) es un Trastorno Neurocognitivo Mayor (DSM-5) y el tipo de demencia más común en población mayor de 60 años. La ayuda psicológica ha estado más olvidada para esta enfermedad, por este motivo el interés de este trabajo es ir más allá de los diversos tratamientos farmacológicos, necesarios pero no suficientes y ahondar en la parte más emocional como es la música, que renace sentimientos y revive recuerdos. El objetivo de esta revisión sistemática es recoger la evidencia disponible del impacto y eficacia de la musicoterapia. El método de trabajo ha sido revisar la información y resultados de diversos artículos científicos para mostrar una visión tanto general como detallada de los diferentes hallazgos encontrados. Si bien es cierto que esta enfermedad no tiene una cura definitiva, o al menos, no se conoce, se ha comprobado que la exposición a música durante su desarrollo ayuda a calmar a estos pacientes, reduciendo su agitación, ansiedad y depresión. En definitiva, tanto dichos pacientes como sus cuidadores responden positivamente al efecto de la música en el desarrollo del Alzheimer y no hay mayor satisfacción que la de poder hacerles un poquito más felices en el transcurso de esta dura enfermedad.

USOS NO TERAPÈUTICS D'UN PSICOESTIMULANT SUBJECTE A PRESCRIPCIÓ MÈDICA: EL METILFENIDAT

Laura González Llorente

El metilfenidat és un psicoestimulant que es fa servir principalment pel tractament del TDAH. L'objectiu d'aquest treball és revisar els últims estudis sobre el consum de metilfenidat en subjectes sans amb finalitats no mèdiques. El mètode emprat és la cerca bibliogràfica a la base de dades MedLine, a través de la plataforma PubMed, d'articles relacionats amb el consum recreatiu del metilfenidat, els efectes que produeix en persones sanes i les conseqüències negatives que pot tenir el consum a llarg termini. El metilfenidat produeix augment dels nivells de dopamina al nucli accumbens, relacionat amb la gratificació. En les últimes dècades hi ha hagut un augment del seu consum tant en població amb prescripció mèdica com en població general. Hi ha una falsa creença que el seu abús és més segur, ja que és adquirit amb la prescripció d'un metge, però el metilfenidat té uns efectes adversos a curt i a llarg termini que es poden veure agreujats si no es prenen unes dosis terapèutiques adequades.

OPTIMISMO, BIENESTAR Y CÁNCER

Alba Gonzalez Martinez

El objetivo es estudiar la relación que puede tener el optimismo con el bienestar en los pacientes de cáncer. Se trata de comprobar si una predisposición optimista y una actitud positiva ante la enfermedad puede influir en una mejora en las condiciones de vida del paciente, mediante la reducción o la eliminación del malestar físico y/o emocional que el cáncer puede llegar a provocar. La metodología utilizada fue la revisión bibliográfica no sistemática, en la revista española Psicooncología, en la revista PSYCHO-ONCOLOGY y ampliada con una segunda búsqueda en bases de datos, a través del recurso digital PubMed. Los artículos fueron seleccionados mediante unos criterios de elegibilidad previamente fijados, según el tipo de estudio, la población de interés, la palabra clave y el lenguaje. Se seleccionaron 14 artículos cuyos resultados sugieren que el optimismo se relaciona con algunas dimensiones del bienestar psicológico: el apoyo social, el afrontamiento, la depresión, la ansiedad, la esperanza y la supervivencia. Si bien esto no se ha encontrado en todos los estudios que han analizado esta relación. Estas contradicciones podrían deberse a las diferencias en el tipo de tumor, las fases del cáncer y características personales como la edad, el sexo y la cultura.

LA VARIABLE DEL GÈNERE ALS CÀRRECS DIRECTIUS

Pau González Ramírez

Aquest és un estudi que pretén valorar si la variable gènere és significativa a l'hora d'escollir l'empresa a un càrrec directiu. La metodologia emprada ha estat qualitativa ,amb entrevistes a quatre directius/ves, i quantitativa amb enquestes als equips dels respectius directius/ves. Per tal de mesurar si la variable gènere és significativa, s'han establert uns criteris per comparar entre els diferents directius i directives. Aquests són: indicadors dels objectius de l'empresa i la satisfacció dels empleats desglossada en tres components (ajuda de la persona directiva a la consecució d'objectius, bon ambient de treball i bona comunicació a la feina). Es comparen quatre poblacions (empresa sector educatiu i dona directiva, empresa sector educatiu i home directiu, empresa sector comercial i dona directiva i empresa sector comercial i home directiu). Es fa una comparativa amb la metodologia esmentada per constatar que les diferències referents al gènere són realment significatives

ESTILO ATRIBUCIONAL Y FUNCIONAMIENTO NEUROCOGNITIVO EN PERSONAS CON PSICOSIS DE INICIO RECIENTE TRAS ENTRENAMIENTO META-COGNITIVO (EMC)

Anabella Grossi Baptista

Se propone analizar la relación entre cambios en el funcionamiento neurocognitivo y cambios en el estilo atribucional tras Entrenamiento Meta-Cognitivo (EMC) en personas con psicosis de inicio reciente. Secundariamente, se analiza si tras EMC los pacientes presentan mejoras en el estilo atribucional y el funcionamiento neurocognitivo. Se trata de un ensayo clínico formado por 65 individuos con psicosis de inicio reciente que realizaron EMC grupal. El EMC consistió en realizar una total de ocho sesiones (una por semana). Fueron evaluadas las características sociodemográficas y clínicas, el estilo atribucional mediante el IPSAQ y el funcionamiento neurocognitivo con una batería de pruebas neuropsicológicas. La evaluación fue llevada a cabo en tres momentos diferentes: basal, post-tratamiento y seguimiento. Tras EMC los pacientes reducen la presencia del sesgo personalizador ($p=0.021$). Mejoran el funcionamiento ejecutivo ($p=0.011$), la velocidad de procesamiento ($p=0.045$; $p=0.021$), la atención ($p=0.001$) y la memoria verbal ($p=0.005$; $p=0.000$; $p=0.007$). Por último, el cambio en el rendimiento de aspectos atencionales y de la velocidad de procesamiento está asociado a cambios en la tendencia a hacer atribuciones tanto externalizantes como personalizantes. Estos hallazgos podrían mejorar la clínica, la cognición y el funcionamiento diario de personas con un trastorno psicótico y prevenir su evolución tórpida.

COMPROBACIÓN DE LA EFECTIVIDAD DE UN BREVE PROGRAMA DE MINDFULNESS

Marina Guarch Oncins i Marta Domènech Cladellas

El Mindfulness consiste en anclar nuestra atención en el momento presente, tomando consciencia de las cosas que nos suceden a través de una actitud de libre juicio. El objetivo principal de este estudio es comprobar la efectividad de un breve programa de Mindfulness de 3 semanas para reducir la ansiedad, aumentar la capacidad de conciencia plena y aumentar la felicidad en un grupo de estudiantes de primer curso de Psicología de la UAB. El método empleado es un diseño mixto cuantitativo y cualitativo de tipo experimental de comparación de grupos pretest-posttest. Con este diseño se procede a la comparación de los resultados entre los dos grupos (experimental y control) y las diferentes medidas (pre y post-test). En cuanto a los resultados, se observan diferencias significativas en las variables Mindfulness y Ansiedad Rasgo, tanto entre los grupos experimental y control, como entre las medidas pre-test y post-test del grupo experimental. La variable Felicidad es quasi-significativa. Los resultados obtenidos de forma cuantitativa están en consonancia con la información recibida cualitativamente. Como conclusión, se confirma la hipótesis de partida: el programa de Mindfulness produce mejoras significativas en el grupo experimental -en comparación con el grupo control-, en las variables comentadas.

VISIÓN TRANSPERSONAL DEL INCONSCIENTE DE FREUD

Xavier Gutiérrez Gil

Desde la psicología transpersonal se plantea la idea que el individuo posee una capacidad innata para poder alcanzar la felicidad y la superación personal, contrastando en gran medida con la visión psicoanalítica de Freud, donde el ser humano está limitado por los acontecimientos de su historia, influenciado por su inconsciente. Se analizará el concepto de inconsciente desde la perspectiva psicoanalítica, que se entiende como una amplia zona dentro de la psique donde conviven pulsiones y todo tipo de informaciones no accesibles para la persona. A su vez se atenderá a la postura de la psicología transpersonal, que ha logrado ir un paso más allá, haciendo que esa zona oscura que determinaba la conducta, tal como entendía Freud, ahora pueda ser entendida como un potencial para alcanzar la felicidad y la superación personal. Con este enfoque más moderno de la realidad humana, no se habla explícitamente de inconsciente, pero podría plantearse que, de existir, sería externo a la persona y con cualidades enteramente positivas. Paralelamente y como única reminiscencia del psicoanálisis, se valen del concepto del ego, como ejemplo de lo que hay que trascender para llegar a un crecimiento personal.

ADICCIÓN A LA COMIDA EN MUJERES CON DIAGNÓSTICO DE ANOREXIA NERVIOSA

Raquel Gutiérrez Teva

La comida, especialmente aquella con alto poder de refuerzo como los dulces, puede dar lugar a una adicción de la misma forma que las drogas de abuso, desarrollándose un trastorno conocido como Adicción a la Comida, que con el tiempo puede llevar a otros trastornos. El objetivo de este trabajo es estudiar la prevalencia de adicción a la comida en personas con diagnóstico de anorexia nerviosa, y las diferencias entre las personas con anorexia que presentan tal adicción y las que no la presentan. Para identificar la severidad de la adicción a la comida se pasó un instrumento de cribado a una muestra de 40 pacientes con diagnóstico DSM-V de anorexia nerviosa. Las mujeres con cribado positivo y negativo fueron comparadas en el perfil clínico y de personalidad. Tras realizar la comparación, se encontraron diferencias estadísticamente significativas tanto en el perfil asociado al trastorno alimentario como a la personalidad y a la patología general. Estas diferencias se observaron en la mayoría de las escalas evaluadas. Viendo tales resultados, parece confirmarse que aquellas personas con cribado positivo presentan un perfil clínico y de personalidad diferente a aquellas que nunca han sufrido adicción a la comida.

CONTROL PERCEBUT I EMOCIONS EN UNA TASCA DE PERCEPCIÓ VISUAL VERTICAL

Patricia Heras Navas

Al llarg de la nostra vida ens trobem amb diferents situacions en les quals hem d'actuar i prendre determinades decisions. Així doncs, què fa que resolguem aquests esdeveniments d'una manera o d'una altra? Tant el control percebut com les emocions són factors moduladors de la percepció i de l'afrontament davant les situacions, però, com actuen entre ells? El present treball té com a objectiu observar i teoritzar sobre la relació que es dona entre aquests moduladors en una situació real, on es pot produir un desequilibri entre les demandes del moment i els recursos disponibles per fer-la front, influent, doncs, en les tasques a realitzar. Una via ferrada és un bon context natural on desenvolupar aquesta recerca, ja que permet treballar amb diferents nivells d'emocions, així com podem trobar diversos graus de control percebut, a l'hora de realitzar una tasca de percepció visual vertical. En aquest estudi plantejem, doncs, que aquelles persones que presentin major percepció de control en la situació, experimentaran una emoció menys aversiva en realitzar una mesura de percepció d'alçada.

RELACIÓ DE LES ACTIVITATS EXTRAESCOLARS AMB LA CONDUCTA ADAPTATIVA DE PERSONES AMB DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL

Yaiza Hernaiz Borsten

Diferents estudis demostren que realitzar activitats extraescolars aporta beneficis com una maduració ajustada i desenvolupen un gran rang d'habilitats. Malauradament, hi ha pocs estudis destinats a persones amb discapacitat intel·lectual (DI) i és per això que aquest estudi es centra en aquesta població. Per tant, l'objectiu és veure si existeix una relació entre el fet de fer activitats extraescolars i la conducta adaptativa de persones amb DI. La hipòtesis d'aquest estudi és doncs que els estudiants amb DI que facin una activitat extraescolar tindran una conducta adaptativa més funcional que els que no en realitzen. Per avaluar això, s'ha utilitzat l'escala Escolar-Professors de l'ABAS-II. La metodologia realitzada en aquest estudi és selectiva amb un disseny ex post facto. La població objecte d'estudi són 32 estudiants de l'Associació acidH (11 alumnes com a grup control i 21 com a grup experimental) on l'edat mitjana és de 15'38 anys. Els resultats obtinguts segons la prova T ens indiquen que no existeixen diferències significatives entre els dos grups i que per tant, la hipòtesis d'aquest estudi no es compleix. Si més no, hi ha hagut limitacions en l'aplicació de l'instrument que es podrien millorar en futurs estudis.

LA LENGUA CATALANA COMO FORMA DE INCLUSIÓN EN LA EDUCACIÓN UNIVERSITARIA EN ALUMNOS EXTRANJEROS

Suiling Hernandez

La comprensión del lenguaje es esencial para el conocimiento de la realidad cotidiana. La lengua y la escritura es el vehículo de la mayor parte de las interacciones que ocurren en nuestra vida social. Son las herramientas principales que tiene el ser humano para regular y controlar sus intercambios sociales y, en definitiva, para comunicarse. Los programas de inmersión lingüística en Cataluña constituyen un eje fundamental dentro del sistema educativo para que el alumnado de la lengua no vehicular aprenda el catalán. En este trabajo se pretende comprender cómo la inmersión en la lengua catalana influye en la inclusión de las y los estudiantes universitarios extranjeros/as en Cataluña. Se llevara a cabo mediante un análisis crítico del discurso, el cual se realiza a partir de entrevistas realizadas a estudiantes. Haciendo referencia a Iñiguez el lenguaje, y el discurso no pueden ser aislados de los contextos sociales y culturales es por ello que el análisis de discurso entiende el lenguaje como un indicador de la realidad social y como una forma de construirla.

ESTUDI CIENCIOMÈTRIC DEL TRASTORN D'IDENTITAT DISSOCIATIU

Josep Maria Hernández Carrère i Arnau Domingo Rodríguez

A partir de la voluntat de conèixer amb precisió l'estudi realitzat al llarg dels anys sobre el Trastorn d'Identitat Dissociatiu i sempre ubicats dins la disciplina de la cienciometria, l'objectiu general ha estat el de realitzar un estudi cienciomètric per tal de fer una descripció del camp d'estudi del trastorn, concretament descrivint l'evolució històrica del nombre de publicacions vinculades; autors amb major impacte en el camp; així com països i revistes que n'han aportat un major nombre de publicacions. Per fer-ho, s'ha realitzat una cerca documental a la base de dades Web of Science amb la qual s'ha pogut dur a terme els posteriors anàlisi descriptiu, bibliographic coupling i un anàlisi de co-ocurrències de paraules clau sobre el Trastorn d'Identitat Dissociatiu, amb l'ajuda de softwares com VOSViewer, que han permès la visualització dels mapes de ciència sobre aquest camp. Posteriorment s'han analitzat els resultats i s'han extret les conclusions pertinents en base als objectius marcats inicialment.

GESTIÓN DE LA DIVERSIDAD GENERACIONAL: LOS POLOS OPUESTOS EN LAS ORGANIZACIONES

Alba Hernández Fábrega

En los últimos años encontramos organizaciones con plantillas cada vez más heterogéneas en lo relativo a la edad. Varias generaciones (conjuntos de personas nacidas en una misma época), comparten lugar de trabajo. Esta realidad está creando nuevas necesidades estratégicas en el plano de los Recursos Humanos. Este trabajo nace con el objetivo de describir cómo se están adaptando las empresas, y qué tipo de medidas se están llevando a cabo ante las nuevas necesidades que se plantean a nivel de su capital humano. La metodología que se ha utilizado ha sido cualitativa, hemos entrevistado a directores y responsables de RRHH. El procedimiento de análisis de los datos de las entrevistas ha sido temático deductivo-inductivo. Podemos decir que, aunque en las organizaciones entrevistadas no existen planes estratégicos definidos, estas son conscientes del cambio que deben generar en su gestión de los RRHH, integrando más prácticas proactivas que reactivas. Encontramos algunas organizaciones que ya están trabajando en líneas de acciones que contemplen la diversidad generacional de sus plantillas. Concluimos, que este nuevo reto al que deben enfrentarse las organizaciones no puede pasar desapercibido, ya que de ello depende el bienestar de las personas que la integran.

L'ADDICCIÓ AL JOC DE LOTERIES A ESPANYA: PERFILS

Clara Hernández Tienda

Objectiu: Estimar quina ha estat la freqüència de l'addicció al joc específica a loteries a Espanya en els últims anys i determinar el perfil psicopatològic dels pacients que demanen assistència sanitària degut aquesta problemàtica. Mètode: S'usa una mostra n=3.662 pacients atesos en la primera visita a la Unitat de Trastorns de Joc i Altres Addiccions Conductuals de l'Hospital Bellvitge. Es classifiquen en dos grups segons el tipus d'addició a loteries sigui Principal o Secundari. Es comparen els perfils sociodemogràfics i clínics. Resultats: El perfil sociodemogràfic obtingut és majoritàriament masculí, d'edat avançada (55-75 anys), sense feina, amb nivell d'estudis primaris, estat civil casat i vivint en parella o divorciat-separat. El perfil clínic indica que són significativament menys cooperatius, per tant, menys tolerants i empàtics, però més pacients, creatius i espirituals en comparació amb altres pacients amb addicció al joc de diferent subtipus a loteries. Discussió: L'estudi remarca l'existència d'un perfil clínic i sociodemogràfic per a les persones amb addicció a loteries, podent així facilitar les fases de diagnòstic i tractament en el sector d'addiccions conductuals al joc. És necessari seguir aquesta línia d'estudi per tal de prevenir sobre l'addicció en loteries i conscienciar sobre els factors de risc que comporta en la població espanyola.

L'ABORDATGE CIENTÍFIC DE LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE A BRASIL I ESPANYA: ANÀLISIS TEMÀTICA DEL CONTINGUT D'UNA REVISTA CIENTÍFICA EN PSICOLOGIA DE CADA PAÍS

Clara Hidalgo Castro

El present projecte de recerca sorgeix de la inquietud per entendre com aborda la recerca en Psicologia la problemàtica de la Violència de Gènere (VG) des de diferents contextos culturals. L'objectiu plantejat és explorar les diferències entre la producció científica de Brasil i Espanya en relació a la violència de gènere. Per assolir-lo, porto a terme una comparació entre la revista científica espanyola del camp de la Psicologia Psicothema, i la revista Psicologia & Sociedade (P&S), de l'Associació Brasileira de Psicologia Social, a través d'una anàlisi temàtica del contingut dels articles sobre VG de cada revista. A Psicothema, la VG s'entén majoritàriament com un problema individual, exercida per un individu desviat de la norma i les solucions que es proposen passen, sobretot, per tractaments individuals a l'agressor. En canvi, a P&S, la problemàtica es defineix des de l'òptica social: entén la VG com una construcció social i les solucions que es busquen són predominantment institucionals (jurídiques, de millora dels serveis socials i educacionals). Per finalitzar, defenso que les idees que desenvolupa la recerca estan íntimament relacionades pel context cultural i social en que es gesten.

¿CÓMO SE EXPLICAN LOS FEMINICIDIOS EN ESPAÑA DESDE UNA PERSPECTIVA DE GÉNERO?

Cristina Huerta I Piqueras

Los feminicidios en España son un tipo de violencia de género muy visible y muy alarmante. Feminicidio se define como "homicidio en base a la condición de mujer de la víctima". El objetivo de este trabajo es identificar cuál es la explicación de este fenómeno aplicando una perspectiva de género. Para ello, se ha llevado a cabo una revisión bibliográfica de documentos relevantes y contemporáneos. Se da una definición del concepto para luego ver cómo se pueden explicar estos sucesos y posteriormente ver cómo se mantienen. Se sostiene que la violencia de género es la base de estos asesinatos y que ésta se deriva del sistema patriarcal; creador del género como tal y de la heteronormatividad. El mantenimiento del heteropatriarcado, que se sustenta gracias a los medios de comunicación, el amor romántico y los ideales de feminidad y masculinidad, entre otros, alimenta también este tipo de violencia de género.

EFICÀCIA COMPARATIVA DE LES INTERVENCIIONS CONDUCTUALS DE PARELLA

Laia Ibañez Gimenez

Aquest treball de final de grau recull la comparativa entre la Teràpia de Parella Conductual Tradicional i la Teràpia de Parella Conductual Integrativa, que són les principals propostes terapèutiques per aquests tipus de problemes, on la segona és la versió més renovada de la primera. La vida en parella és un factor molt important a la vida del ésser humà i contribueix en gran mesura en la seva felicitat, pel que solucionar problemes de parella mitjançant teràpies és molt bona forma d'invertir en la felicitat d'un mateix i per tant, en la continuïtat de la relació en parella. L'objectiu principal doncs, és comparar quina de les dues teràpies conductuals pot ser més efectiva per fer la solució de problemes maritals més eficaç en un futur per a la parella. Mitjançant un seguit d'articles on s'han estudiat aquestes teràpies, s'ha pogut extreure la conclusió de que la teràpia de Parella Conductual Integrativa obté millors resultats en comparació amb la Tradicional probablement degut a que la primera incorpora un èmfasi en promoure l'acceptació emocional mútua en la parella, així doncs facilitant la comunicació entre aquests.

L'ALZHEIMER EN ELS PACIENTS AMB SÍNDROME DE DOWN

Lia Ibañez Moros

Antecedents: Es troben alteracions patològiques pròpies de la malaltia de l'Alzheimer al cervell de totes les persones amb Síndrome de Down a partir d'una edat determinada com a conseqüència de la presència de marcadors biològics concrets que s'originen a partir del cromosoma 21. Objectiu: comprendre quins factors són decisius perquè l'Alzheimer es desenvolupi en pacients amb Síndrome de Down. Marcadors biològics i diagnòstic. Mètode: Cerca, lectura i revisió sistemàtica de informació extreta d'articles científics i llibres trobats a Pubmed, Psycinfo i altres cercadors. Resultats: L'envelliment precoç, l'estrès oxidatiu, la proteïna beta amiloide, la proteïna TAU i el gen DYRK1A són els factors biològics més influents i investigats que intervenen en la relació entre les dues patologies. Per al diagnòstic de l'Alzheimer en pacients amb Síndrome de Down, manquen eines i es tracta encara d'un procediment poc concretat. Discussió: es coneix la base fonamental neurofisiològica d'ambdues patologies, però calen més estudis per entendre- la a fons. Pel que fa al diagnòstic de l'Alzheimer en persones amb Síndrome de Down, el mètode es poc concret i existeixen pocs instruments de diagnosi. Paraules clau: Síndrome de Down; Alzheimer; proteïna beta amiloide; proteïna TAU; estrès oxidatiu; envelliment precoç.

EL NIVEL SOCIOECONÓMICO. UN CAMINO HACIA LA VULNERABILIDAD Y LA RESILIENCIA.

Souad Izem Faitour

En los últimos años la ciencia ha demostrado especial interés en el desarrollo del ser humano en sus primeros años de vida. Durante estos primeros años, el cerebro es una estructura muy sensible a los cambios, tanto positivos como negativos. El nivel socioeconómico del individuo ha demostrado ser un factor que tiene un gran impacto en el desarrollo y en la adaptación del niño/a. Sin embargo, es un factor que suele pasar desapercibido. Por esta razón, es interesante realizar una revisión exhaustiva de diferentes artículos y estudios sobre las diferentes interacciones del desarrollo cerebral y el nivel socioeconómico y sus consecuencias. Se han encontrado hallazgos de una relación estrecha entre ciertas estructuras cerebrales (amígdala, hipocampo y córtex frontal) y el nivel socioeconómico. Además, se ha demostrado que un nivel socioeconómico bajo está relacionado con la depresión y con la presencia de malas conductas. Respecto al nivel socioeconómico alto, se relaciona con mejores habilidades lingüísticas lo que también está relacionado con mejores habilidades académicas. Sin embargo, hay factores que pueden mitigar los efectos producidos por el nivel socioeconómico, tales como el estilo parental, educación materna, una autoestima alta, tipo de vecindario... fomentando así la adaptación positiva del niño/a.

INVISIBLES. APROXIMACIÓN AL IMAGINARIO SOBRE LAS PERSONAS REFUGIADAS

Laura Jiménez Saurina

El cuerpo sin vida de Aylan Kurdi en una playa turca conmocionó al mundo, y provocó una gran indignación pública. En este trabajo nos proponemos analizar el imaginario sobre las personas refugiadas desde ese momento a partir de dos fuentes de información: actores relevantes y medios de comunicación. En concreto se estudian los procesos de invisibilización y sus consecuencias; los resultados reflejan una diferencia en términos de visibilidad entre los colectivos en función de su país de origen. Se encuentra una homogeneización del colectivo de personas refugiadas y se ahonda en el concepto de "deservingness", que consiste en considerar a algunas personas merecedoras o no de solidaridad en función de la pertenencia a uno u otro grupo. Se han analizado temáticamente noticias y entrevistas enfocándonos en variables como el eurocentrismo de los medios, la visibilización del colectivo Sirio, y las discrepancias entre las instituciones. De esta misma manera se han analizado los discursos de los dos actores relevantes escogidos: un técnico de "Ciutat Refugi" y el coordinador de la campaña pública de solidaridad "Casa Nostra, Casa Vostra".

EL LLENGUATGE I LA COMUNICACIÓ EN PACIENTS AMB ESQUIZOFRÈNIA

Yasmina Jorba Soler

L'objectiu d'aquest treball és ampliar els coneixements sobre les alteracions del llenguatge presents en persones que pateixen esquizofrènia i com a conseqüència, les dificultats que presenten per comunicar-se. Aquest fet provoca en els pacients la necessitat insatisfeta de ser compresos i aquesta incomprensió suposa una disminució dràstica de la seva qualitat de vida. A través d'un procediment deductiu, s'ha realitzat una revisió sistemàtica que permet donar un enfoc del trastorn des del punt de vista històric, fent referència al desenvolupament i l'estigmatització de l'esquizofrènia al llarg del temps. A continuació es du a terme una revisió del punt de vista lingüístic, on s'exposen les afectacions que presenten els pacients en el llenguatge a l'hora d'expressar-se. Finalment, s'exposa el punt de vista artístic, considerant l'art com una via d'expressió per a les persones que pateixen esquizofrènia, tenint la possibilitat d'expressar-se a través d'imatges com alternativa a la comunicació verbal. Per aconseguir una comprensió mútua entre els professionals sanitaris i els pacients, s'ha de produir una millora en el procés comunicatiu. D'aquesta manera, es poden dur a terme models integradors per a la

prevenció de recaigudes i per oferir protecció davant l'impacte de les relacions interpersonals, aconseguint d'aquesta manera evitar l'exclusió social.

(SENSE TÍTOL)

Núria Jurado Capellas

(Sense resum)

DISEÑO, DESARROLLO Y EVALUACIÓN DE UN PROGRAMA DE DIVULGACIÓN DE LA NEUROCIENCIA EN LA EDUCACIÓN PRIMARIA

Noèlia Jurado Porras

Con el objetivo de divulgar y despertar el interés hacia la Neurociencia en estudiantes de Educación Primaria, se diseñan talleres innovadores para llevar a cabo una "ruta" con diversas paradas en diferentes zonas del Sistema Nervioso. Las hipótesis de partida son 1) Tras la implementación, el nivel de interés se verá incrementado y 2) El dominio en temática psicobiológica aumentará. El proyecto se aplica durante la Brain awareness week a 24 infantes (10-11 años) de un centro escolar. Con la finalidad de evaluar el efecto de los talleres en las variables de interés, se realiza un diseño cuasi-experimental pretest-postest y una evaluación longitudinal-cualitativa. Los resultados indican que hay diferencias significativas respecto a los conceptos trabajados ($p=0,0048$), así como un aumento en la motivación del alumnado ($p=0,0475$). Con la realización del proyecto se pretende animar la implantación de actividades que fomenten el conocimiento sobre el Sistema Nervioso en los centros educativos, ya que las conclusiones a corto plazo muestran una actitud más favorable hacia la Neurociencia y mayor conocimiento sobre el funcionamiento y la importancia del encéfalo, lo cual podría traer consigo mayor implicación en el descubrimiento y experimentación respecto enfermedades/trastornos mentales a largo plazo (como Alzheimer, Parkinson, esquizofrenia, entre otras).

LA RESILIENCIA FAMILIAR EN CONTEXTOS DE DISCAPACIDAD: SÍNDROME DE DOWN. CÓMO ABORDAR LA DIFICULTAD Y SALIR FORTALECIDO

Andrea Lastra Martinez

Este proyecto trata de crear un taller grupal psicoeducativo dirigido a familias con hijos con Síndrome de Down para tratar de ayudarlas y respaldarlas en el primer diagnóstico de la discapacidad, evitando así posibles crisis estructurales que comportan conflictos familiares y disrupciones en el seno familiar, a raíz de la noticia de discapacidad del hijo/a. Este taller está compuesto por 8-10 sesiones en las que se trabajará el vínculo seguro y el apego, las capacidades parentales y el duelo y sus fases, con el fin de que estas familias logren ser, al final, familias resilientes. Está indicado para entre 5 y 7 familias para lograr un entorno próximo y así ayudar a las familias el máximo posible. Los objetivos principales que nos planteamos son:

- Acompañar a las familias en el proceso del duelo hasta la aceptación del hijo con Síndrome de Down
- Velar por la constitución de un vínculo seguro
- Trabajar el duelo y sus fases
- Fortalecer las capacidades resilientes
- Fortalecer las capacidades parentales

En la fase previa al comienzo del taller, se evaluarán las capacidades parentales mediante la entrevista de desarrollo parental (PDI: Parent development interview) y un cuestionario de habilidades parentales. Al acabar el taller, se les volverá a pasar el cuestionario para comprobar la eficacia del trabajo realizado. Por tanto se utilizará como método el diseño pretest-postest.

PSICOLOGÍA DEL CONSUMIDOR. ESTUDIO SOBRE LAS PREFERENCIAS DEL CONSUMIDOR RESPECTO A LA VENTA ASISTIDA . DIFERENCIAS Y SIMILITUDES ENTRE LOS BABY BOOMERS Y LOS MILLENNIALS

Estefanía Latorre Sebastián

El estudio que se presenta es una aproximación sobre que aspectos inciden en la decisión de compra en la venta asistida, relacionados con el vendedor. De esta forma, se sale del enfoque del márketing para centrarse en una visión psicológica del comprador, dando respuesta a las necesidades del mercado actual.

El objetivo principal es conocer las preferencias respecto a la venta y el vendedor por parte de dos grupos generacionales: los Baby Boomers y los Millenials. La hipótesis principal es que hay diferencias entre las preferencias de atención en la venta entre las dos generaciones, los Baby Boomers preferirían un trato más personal y los Millenials una atención menos invasiva.

La metodología principal utilizada ha sido la búsqueda bibliográfica, la realización de un focus group y la realización de un cuestionario ad hoc, dirigido a los grupos de interés utilizando un método de muestreo no probabilístico para obtener los datos necesarios.

Los resultados obtenidos son inesperados respecto a las hipótesis planteadas, ya que muestran una gran similitud entre las dos generaciones comparadas sobre las preferencias en la venta asistida y aspectos psicosociales relacionados con la persona vendedora.

LA PSICOLOGÍA DEL TESTIMONIO: LA INFLUENCIA DEL ESTRÉS EN EL PROCESO DE CODIFICACIÓN DE UN ACTO DELICTIVO

Sandra Linares Alonso

Nuestra memoria tiene diferentes fases y maneras de almacenar información. Es por ello, que cabe tener en cuenta que existen factores que dificultan este proceso memorístico y por ende, cabe tenerlos en cuenta. El estrés es un factor de esta índole y juega un papel importante en situaciones de alto nivel emocional, ya que repercuten de forma directa sobre nuestra memoria.

PROJECTE BAUMES: EFECTE DE L'ESTRÈS SOBRE LA PRESSIÓ INTRAOCULAR

Cristina Logrosán Hernández

L'estrès és un estat mental que pot tenir a veure amb moltes malalties i trastorns que conviuen amb nosaltres en l'actualitat. En concret, des de l'àmbit de la psicoftalmologia, es relaciona aquest factor amb malalties oculars com el glaucoma. Es per això que es busca comprovar si existeix una relació entre un factor d'estrès d'alta intensitat i l'augment de la pressió intraocular (PIO). Aquesta és una resistència que s'exerceix als líquids a nivell intraocular. Si aquesta pressió supera els paràmetres establerts podria causar malalties oculars. El fet de veure si existeix la relació podria donar suport a noves investigacions sobre la gestió de l'ansietat en tractaments i prevenció del glaucoma. Aquesta investigació es fa per mitjà d'un estudi de camp en una via ferrata, concretament en un pont nepalès. Considerant que aquest és un estressant d'alta intensitat, es podria veure si la hipòtesi de que existeix una relació positiva es confirma. En aquest cas s'ha optat per un estudi pre-post sense grup control, amb les persones voluntàries presents durant la part experimental. S'apliquen tècniques per avaluar l'estrès, la capacitat de control dins de l'activitat i la pressió intraocular tant al principi de la via, abans del pont i just després.

SÓN L'ESTAT D'ÀNIM I LA FREQÜÈNCIA CARDÍACA DETERMINANTS PER EL RENDIMENT EN L'HOQUEI PATINS FEMENÍ?

Nara López Anglada

La influència de l'estat d'ànim i la freqüència cardíaca amb el rendiment esportiu, són variables àmpliament estudiades. En canvi, existeix una manca de literatura centrada en l'estudi d'aquestes variables en l'hoquei patins femení. L'objectiu d'aquest estudi és valorar si existeix relació entre l'estat d'ànim i la variabilitat de la freqüència cardíaca (VFC) abans (pre) i després (post) d'un partit hoquei patins femení, i amb el rendiment obtingut de cada jugadora. Van participar 10 jugadores d'hoquei patins d'elit ($=24,8 \pm 5,45$ anys), les quals van respondre al POMS i es va registrar el batec cardíac, a partir d'una banda toràcica Polar H7, abans i després d'un partit. Els resultats mostren un empitjorament significatiu de l'estat d'ànim i de la VFC després del partit. Per altra banda, s'observa una correlació negativa significativa del rendiment amb els paràmetres LF i HF de l'anàlisi de la VFC pre partit, i en situació post partit, amb tots els paràmetres analitzats, excepte per la mitjana RR i LF/HF. No s'han observat correlacions significatives amb l'estat d'ànim. Es constata la relació de l'estat d'ànim i la VFC com a indicadors de l'estat d'estrès/fatiga competitiu, i de la VFC i el rendiment esportiu en hoquei patins femení.

EVOCAR EMOCIONS A TRAVÉS DE PETITES HISTÒRIES: EXPERIÈNCIA EN UNA MOSTRA LOCAL

Mª Del Mar López Blanco

En un estudi titulat Neural Evidence that Human Emotions Share Core Affective Properties (Wilson-Mendenhall, C. D., Barrett, L. F., & Barsalou, L. W., 2013), els autors van avaluar la relació entre l'estat afectiu de cada individu i la seva activitat cerebral, mitjançant la presentació de d'escenaris que pretenien evocar alegria, por i tristesa. En un estudi posterior es van utilitzar alguns d'aquests escenaris reportats per Wilson-Mendenhall i col·legues (2013), per tal de generar prediccions emocionals de forma dinàmica (Chanes, L., Wormwood, J. B., Betz, N., & Barrett, L. F., 2018). L'objectiu d'aquest treball es traduir i adaptar aquests escenaris (utilitzats a Chanes et al., 2018) a la llengua espanyola per tal que puguin utilitzar-se en futurs estudis amb participants de parla no anglesa, així com explorar les seves propietats afectives per tal de validar-los en una mostra local. La validació dels escenaris reportats a Wilson-Mendenhall i col·legues (2013), es farà avaluant la seva capacitat evocadora per una banda en termes de valència (grau en que l'escenari es agradable/desagradable) i arousal (grau d'activació alt/baix), i, per altra banda, s'avaluarà el coneixement conceptual dels

escenaris en termes de grau de familiaritat de l'escenari i categorització (significat semàntic/conceptualització) de l'escenari (alegria, por, tristesa).

ALTERACIONS NEUROBIOLÒGIQUES I FISIOLÒGIQUES DELS PROCESSOS D'ADQUISICIÓ I EXTINCIÓ DE LA POR EN ELS TRASTORNS D'ANSIETAT

Ignacio López Claramente

La revisió sistemàtica consisteix en analitzar l'aprenentatge emocional de la por (adquisició i extinció) en el Trastorn d'Ansietat Generalitzada, però també es revisen el Trastorn d'Estrès Posttraumàtic i el Trastorn Obsessiu Compulsiu. Es dona molta importància al substrat neurobiològic, és a dir, s'estudia quines àrees cerebrals estan més implicades i quin procés segueix l'aprenentatge emocional. A més a més, es dona èmfasi a l'etapa vital dels subjectes ja que es té en compte l'edat adulta i l'adolescència. Respecte el mètode, s'ha utilitzat un únic cercador: PUBMED juntament amb els criteris d'inclusió i exclusió prèviament establerts. S'han utilitzat 34 articles per la revisió sistemàtica. Estudiar quins processos de condicionament de la por estan més relacionats amb un trastorn o un altre ha permès tenir-ho en compte per futures propostes de tractament. També, contemplar les diferències entre cada trastorn permet d'una manera més precisa i fiable establir una proposta de tractament.

RESULTAT DE LA TERÀPIA COGNITIU CONDUCTUAL EN PACIENTS ADDICTES A LOTERIES

Rut López Corbalán

L'objectiu d'aquest estudi és analitzar la taxa de recaigudes i d'abandonaments, així com el canvi pre i post tractament en la severitat de l'addicció a les loteries i en psicopatologia general comòrbida en una mostra clínica d'homes i dones que compleixen els criteris diagnòstics del DSM-IV-TR per Trastorn del Joc, i que han acudit per sol·licitar tractament cognitiu-conductual a la Unitat de Joc Patològic de l'Hospital Universitari de Bellvitge comparant el resultat per al subtipus d'addicció a loteries davant altres modalitats de joc. Pel que fa al mètode, es van emprar i comparar mesures de severitat del trastorn de joc (The South OAKS Gambling Screen; SOGS) i de severitat psicopatològica (The Symptom Checklist; SCL-90-R), en una mostra de 3236 pacients als quals se'ls ha realitzat una sessió setmanal de tractament cognitiu-conductual durant el transcurs de 4 mesos (el total de sessions fou 16). Mitjançant aquest estudi, hem trobat que la modalitat de joc (loteries o altres subtipus de joc) és una variable medidora de l'eficiència terapèutica, la severitat de l'addicció a les loteries i en la psicopatologia general comòrbida en pacients amb Trastorn del Joc.

EMOCIONES ESCONDIDAS DETRÁS DE LOS EMOJIS DE WHATSAPP

Noelia López Mallorquín

A pesar de la importancia de los emojis en el campo de la comunicación, en la actualidad no se encuentran muchos estudios sobre ello. Por eso, con este estudio se pretende esclarecer ciertos conceptos y entrar en un campo de trabajo relativamente nuevo. El objetivo de este estudio es comprobar si se dan diferencias significativas en los tres componentes (valencia/placer, arousal/activación, dominancia/control) frente a un emoji, comparando entre muestras de nacionalidad española y británica. Para ello se administró un cuestionario de manera aleatoria a participantes voluntarios en el que se recogían datos de los tres componentes, teniendo en cuenta la nacionalidad y ciertas variables para ser incluidos en el estudio. De esta manera en los resultados se obtuvo si se daban diferencias significativas por cada componente, siempre comparando entre nacionalidades, para finalmente poder comprobar si interpretamos igual las emociones escondidas detrás de cada emoji. Los resultados se discuten en el contexto del uso de los emojis en la comunicación entre personas de diferentes culturas.

ANÀLISI DE LES MOTIVACIONS I L'APRENENTATGE TRANSFORMATIU DELS PARTICIPANTS EN UN PROGRAMA DE VOLUNTARIAT UNIVERSITARI

Nerea López Redondo

Quin impacte pot arribar a tenir l'aprenentatge-servei a nivell personal i cívic? Com pot influenciar el desenvolupament cognitiu dels i les estudiants? A través de l'anàlisi al grup de voluntaris del programa sociosanitari de la FAS del curs 2017/18, mitjançant l'observació participativa a l'Hospital Vall d'Hebron, les entrevistes per descobrir si realitzen un aprenentatge transformatiu i de l'estudi a partir d'un qüestionari de la seva motivació vers la participació i perduració en el voluntariat; es podrà donar resposta a les preguntes plantejades. Els resultats principals mostren que la motivació a l'iniciar el voluntariat és autocentrada. A nivell funcional, els motius que porten als i les voluntàries a participar són motius de coneixement, és a dir, busquen aprendre sobre el tema o l'àmbit en que es treballa com a voluntari/a; o bé, motiu de millora de l'estima, sobretot, de creixement personal. Respecte a l'aprenentatge transformacional que experimenten, el fet d'endinsar-se en un nou context i conèixer una altra realitat els fa trobar dissonàncies en relació al que ells/es entenien

com a infància. Aquesta dissonància els condueix a un procés d'aprenentatge individual que els fa reflexionar i empatitzar amb les persones que es troben a l'obrir la porta d'una habitació a l'hospital.

DESCRIPCIÓ DE L'ÚS PROBLEMÀTIC DE LES NOVES TECNOLOGIES EN NENS AMB TRASTORN DE L'ESPECTRE AUTISTA

Elisabet López Ribas

L'objectiu principal d'aquest treball és poder descriure l'ús de les noves tecnologies dels nens amb Autisme, relacionant aquest ús amb les diferents edats dels adolescents i amb els continguts que aquests solen utilitzar amb les tecnologies. Per poder aconseguir-ho, s'ha passat el Qüestionari d'Ús Problemàtic de Noves Tecnologies (UPNT; (Labrador, Villadangos, Crespo, & Becoña, 2013)) a uns 20 joves d'entre 8 i 17 anys que presenten un diagnòstic de TEA amb grau d'autonomia i de capacitats cognitives dins de la normalitat. Les variables analitzades amb aquest, són l'edat, les hores de tecnologia en una setmana, i les hores que es dediquen a cada un dels aparells electrònics, per poder veure si n'hi ha algun que predomina per sobre dels altres. Com que la mostra de subjectes que hem pogut obtenir no és molt elevada, totes aquestes han sigut tingudes en compte de manera qualitativa, formant diversos grups i categories. D'aquesta manera l'estadística no paramètrica ens podrà garantir si els resultats obtinguts són significatius. L'anàlisi s'ha fet amb proves Chi quadrat, anàlisis descriptives i successius ANOVAs de les variables mencionades anteriorment.

MESURA IMPLÍCITA DE L'AFECTIVITAT EN PREADOLESCENTS (MIAP)

Clàudia Machado Azuaga i Alba Martínez Rodríguez

En la preadolescència s'observa un increment de problemes emocionals. Diversos estudis corroboren la importància de la detecció d'aquestes per una millor adaptació. L'escassa literatura en el camp presenta mesures explícites amb limitacions. Per això, el present treball té l'objectiu d'elaborar un instrument de Mesura Implícita de l'Afectivitat en Preadolescents (MIAP).

La mostra està conformada per 407 alumnes de Cicle Superior d'escoles de Barcelona. La investigació es basa en quatre estudis distints. Els dos primers tracten de validacions prèvies dels elements que conformen l'instrument. El tercer es basa en la validació en castellà d'un Procediment d'Inducció Emocional (PIE). En el quart, es construeix el MIAP i es comprova si és susceptible a la inducció d'estats afectius.

Els anàlisis mostren que no hi ha diferències de resposta als ítems entre la inducció neutre i positiva. S'observa que hi ha tendència a atribuir valència positiva als ítems quan s'ha realitzat una inducció positiva tot i que no és significativa ($p=0,13$). Tampoc s'obtenen resultats significatius en quant la influència de la inducció amb afecte negatiu en l'atribució negativa als ítems ($p=0,98$). Tot i així, en l'anàlisi de cada ítem es detecten alguns resultats favorables.

Concloent, l'instrument, en la seva totalitat, no ha permès detectar les emocions implícites que s'han induït a través del PIE. Malgrat tot, es podria seguir treballant en la present línia d'investigació a partir dels èxits.

PLAÇA VIRREINA: CONVIVÈNCIA EN UN ESPAI URBÀ

Arnau Malleu Sandaran

Aquest treball pretén arribar a entendre com en una mateixa plaça d'un barri com és Gràcia hi poden coexistir i conviure grups tant diferents a nivell identitari i de quina manera ho fan. És per això que l'objectiu principal es basa en determinar els diferents grups presents i les causes del seu mode de convivència. El treball en sí finalment posarà més èmfasi en el món nocturn de la plaça, quan després de les observacions s'ha convingut que és el moment d'on es pot extreure informació més útil de cara als objectius, centrant-nos així en els "llauners" i la seva invisibilització en front de determinats grups, així com en la interacció entre els diferents grups d'usuaris durant aquestes determinades hores. És per això que altres objectius que es plantegen són: relacionar l'estructura de la plaça amb la convivència entre aquests grups i observar les diferències i semblances entre aquests mateixos grups. Per a fer-ho, a més de les observacions s'ha realitzat una entrevista per tal de extreure més informació respecte actituds i pensaments d'aquests usuaris, ja que és més complicat de inferir per observació.

EL RASTRO DE LA ESCLERODERMIA: HISTORIA DE VIDA.

Raquel Manjón Verdú

Este Trabajo intenta plasmar como una mujer de 50 años vive su día a día sabiendo que tiene una enfermedad rara que le impide desarrollar su vida como realmente ella querría. Esta enfermedad es la Esclerodermia. Podemos definirla como una enfermedad rara autoinmune que se caracteriza por el engrosamiento y endurecimiento de la piel y que puede afectar a órganos internos como el tubo digestivo, el riñón, el corazón y el pulmón. Con lo cual, estudiaré la esclerodermia a través de las historias de vida, un método cualitativo que me permite vivir a viva voz los relatos de esta mujer, ya que me interesa conocer cómo la persona se enfrenta a su mundo, lo que siente y piensa. A partir de las entrevistas semiestructuradas, una

técnica muy utilizada en los relatos de vida he analizado el contenido temático de ellas para poder extraer unas unidades de registro que me han permitido realizar una discusión en base a mis objetivos planteados. Así, lo importante de este proyecto y el que lo hace diferente al resto de investigaciones sobre la esclerodermia es el hecho de poder escuchar en primera persona la experiencia de tener esta enfermedad.

CRECIMIENTO POSTRAUMÁTICO EN SUPERVIVIENTES DE CÁNCER DE MAMA

Nerea Manrique Serrano

El crecimiento postraumático (CPT) ha sido cada vez más reconocido en la literatura científica. Sin embargo, cuáles son los factores que lo favorecen, o sus efectos sobre otros parámetros, todavía distan de ser concluyentes. Asimismo, no está claro qué tipo de intervenciones psicológicas pueden favorecer o potenciar la ocurrencia de CPT. Dado el potencial beneficioso del CPT, resulta fundamental explorar los factores implicados en su aparición y mantenimiento. Por ello, el presente trabajo de revisión de la literatura pretende actualizar el conocimiento acerca del CPT en supervivientes de cáncer de mama y su posible relación con el bienestar y CV posterior. De igual modo, se pretende revisar el tipo de intervenciones psicológicas con mayor evidencia para promover la ocurrencia del CPT. A partir de la búsqueda bibliográfica en las bases de datos Pubmed, PsycINFO y Web of Science, se identifican 7 trabajos que demuestran la relación entre CPT, CV y bienestar. Asimismo, se obtienen 5 trabajos que describen que las intervenciones psicológicas basadas en mindfulness resultan eficaces en la reducción de sintomatología psicológica y física en supervivientes de cáncer de mama. Los resultados obtenidos revelan que el CPT es frecuente en esta población y, además, que tiende a relacionarse de forma directa y positiva con la CV y el bienestar. Consecuentemente, esta revisión pone de manifiesto la importancia de identificar intervenciones dirigidas a potenciar el CPT en esta población.

DISCAPACITISMO AFECTIVO Y DISCAPACIDAD VISUAL: NEGOCIANDO EL OCULOCENTRISMO

Izaskun Manuel Lladós

Este trabajo investiga las experiencias de discapacitismo afectivo de personas con discapacidad visual, así como el oculocentrismo que posibilita la existencia de dicho discapacitismo. Para ello, se explora el proceso de producción y subversión del sujeto "con discapacidad visual" en el seno de las situaciones de discapacitismo afectivo posibilitadas por el dispositivo de la discapacidad, así como la intersección de este dispositivo con el dispositivo de género. Se han realizado 4 producciones narrativas a dos hombres y dos mujeres con distintas discapacidades visuales y con formación universitaria. Todos los informantes sustentan el oculocentrismo en sus prácticas cotidianas. Además, el conflicto con las barreras del entorno y los actos del lenguaje peyorativos suponen un acto performativo que produce sujetos visualmente discapacitados. Asimismo, el oculocentrismo intersecciona con el heterosexismo condicionando las construcciones identitarias de género de las personas con discapacidad visual, especialmente de aquellas relacionadas con la feminidad. Todos los informantes apuntan la necesidad de educar a la población sobre la discapacidad visual como medio para reducir la discriminación.

IMPLICACIONES DE LES CONDUCTES AUTOLÍTIQUES EN PACIENTS ADOLESCENTS AMB TRASTORNS DE LA CONDUCTA ALIMENTARIA

Gemma Marín Corominas

Les conductes autolítiques poden presentar-se com a simptomatologia característica de diversos trastorns psicològics en adolescents. Actualment s'ha incrementat l'ingrés de pacients en unitats de psiquiatria pediàtrica a causa d'aquestes conductes que molts cops es relacionen amb trastorns de la conducta alimentària (TCA). L'objectiu d'aquest treball és, mitjançant la revisió bibliogràfica, intentar determinar les implicacions que adopten aquestes conductes dins el TCA en pacients adolescents revisant-ne la funcionalitat, risc i interferència en el pronòstic. Per a dur a terme aquest treball es van utilitzar les principals bases de dades amb uns criteris de cribatge que implicaven seleccionar la franja d'edat adolescent (12-18 anys) i la revisió d'articles publicats el 2010 i 2018 per oferir informació actualitzada. Estudis recents relacionen la ideació suïcida i les conductes autolítiques amb el TCA, tot i que la ideació suïcida no determina la presència d'autolesió. Altres estudis relacionen la desregulació emocional amb el TCA. Aquestes conductes es podrien entendre com a un mecanisme disfuncional d'autoregulació de les emocions negatives. Les troballes referents al risc vital de les conductes autolesives refereixen que no estan significativament relacionades amb la ideació suïcida o amb intents de suïcidi, però sí que n'afecten el pronòstic dificultant-ne la intervenció terapèutica.

LA INSTITUCIONALIZACIÓN COMO MODELO DE ESTRÉS AFECTA AL DESARROLLO DEL CEREBRO Y DE LA CONDUCTA

Sofía Marín Guerrero

El entorno social y las experiencias en la vida temprana pueden inducir efectos perjudiciales sobre el cerebro y el comportamiento. A lo largo de esta revisión se lleva a cabo la descripción de la institucionalización como modelo de estrés

en el desarrollo del niño, y los efectos y repercusiones que pueden tener lugar como consecuencia en esta experiencia vital. Las conclusiones sugieren que la institucionalización temprana conduce a profundos déficits en muchos dominios cognitivos, incluidos inteligencia (ie, IQ) y aspectos socioemocionales (es decir, apego), a cambios funcionales y estructurales en múltiples sistemas en todo el cerebro, alteraciones en el funcionamiento del eje hipotalámico-hipofisario-adrenal HPA, una incidencia muy elevada EN comportamientos de externalización, síntomas de TDAH y niveles elevados de ansiedad asociados a privación psicosocial del grupo CAUG. Teniendo en cuenta los hallazgos de los estudios, los datos muestran claramente la importancia del cuidado familiar temprano en la aparición del apego, en la prevención de la psicopatología.

NIVELES DEL SÍNDROME DE BURNOUT EN UNA EMPRESA FAMILIAR

Jéssica Martín Pintado

El Síndrome del Burnout es una patología derivada de la interacción del individuo con unas condiciones psicosociales de trabajo nocivas. Es por eso que este trabajo tratará de identificar este síndrome en los trabajadores de la empresa familiar para conocer las posibles causas que lo provocan.

Los objetivos consistirán en identificar los niveles de Burnout de los trabajadores y, por otro lado, analizar si tanto la satisfacción laboral como el estilo de vida de éstos influyen en sus propios niveles de Burnout a través de las escalas de Maslach Burnout Inventory-General Survey (MBI-GS; Maslach, Jackson y Leiter, 1996), Escala General de Satisfacción (Overall Job Satisfaction), Cuestionario Internacional de la Actividad Física (IPAQ), el índice Pittsburg Sleep Quality Index (PSQI), y por último la Encuesta sobre alimentación saludable, realizada por la Fundación Mapfre, Educa tu mundo y Vivir en salud.

Los resultados esperados son un nivel medio-bajo de síndrome del trabajador quemado, según puntuaciones de satisfacción general. Tampoco se descarta que hubiera factores que manifestaran que los trabajadores puedan presentar Burnout a causa del estrés que conlleva el trabajo bien hecho o también por una serie de variables de sus estilos de vida que pudieran repercutir en el favorecimiento de este síndrome.

ESTUDIO DE LA VIVENCIA DE LA FIBROMIALGIA

Estefania Martín Ruiz

La fibromialgia es una enfermedad de etiología desconocida definida por un dolor musculoesquelético crónico y de localización generalizada, que actualmente afecta al 3% de la población mundial. El objetivo principal en el cual se basa este proyecto es conocer cómo se desarrolla la vivencia personal de la fibromialgia en Cataluña, para comprender como afecta a las personas convivir con una enfermedad que no presenta sintomatología visible en la mayoría de los casos. Mediante una metodología cualitativa basada en entrevistas semi- estructuradas y el posterior análisis de la información basado en la fenomenología, se obtiene resultados sobre la experiencia de 3 personas con fibromialgia. Tras el análisis, se llega a la conclusión de que la fibromialgia limita a las personas que lo padecen en diferentes ámbitos de su vida, creando un hándicap para el desarrollo de su día a día. Y provoca que las personas que la padecen desarrollen un sentimiento de incompreensión que proviene tanto de su entorno social, como de su entorno médico.

CLASE SOCIAL EN LAS AULAS DE CATALUÑA: ¿QUÉ OPINAN NUESTROS PROFESORES?

Loida Martínez Bueno

La educación se presenta en la actualidad como la gran herramienta para el empoderamiento de las personas y el desarrollo individual pleno. Sin embargo, es sabido que el nivel socioeconómico del alumno sigue teniendo un gran impacto en sus posibilidades de éxito. Este trabajo busca visibilizar y analizar la percepción y/o valoración del profesorado acerca de esta influencia ya que es al fin y al cabo el colectivo que más está en contacto con los alumnos y el que puede detectar e intervenir en una primera instancia. Como método de obtención de información se ha empleado la entrevista semiestructurada y el cuestionario de manera que se ha obtenido información de tipo cualitativo y cuantitativo. Los primeros resultados indican falta de interés por la temática y la presencia de una serie de discursos contradictorios en muchas ocasiones que son construidos y transmitidos dentro de la comunidad educativa, que pueden tener un efecto de naturalización de la desigualdad existente.

EL RÈGIM DE LA FELICITAT: ANÀLISI CRÍTIC DEL DISCURS EN PRODUCTES DE MR.WONDERFUL

Jaume Martinez Flores

En plena crisi social i econòmica hem vist com han augmentat des de molt àmbits diferents una sèrie de discursos que comparteixen optimisme, individualisme i l'idealisme com alguns dels seus eixos centrals. Concretament aquest TFG estudiarà un fenomen paradigmàtic d'aquest gir a la felicitat: Mr.Wonderful. El contingut que hi trobem inscrit els seus

productes a priori sembla molt relacionat i amb valors promoguts pel nou regim moral de la felicitat. Així doncs en aquesta investigació ens disposem a analitzar els discursos emprats en productes de Mr.Wonderful per tal d'explorar quines implicacions tenen en la subjectivació i per comprendre com els discursos inscrits en productes quotidians reproduïxen determinades relacions de poder. Per fer-ho, partim de les perspectives més crítiques que problematitzen aquests discursos i que els veuen com una refundació de l'individualisme neoliberal disfressat de no-ideologia i a font d'angoixa i malestar. El mètode per estudiar-ho parteix de les eines i conceptes que ens dona l'Anàlisi Crític del Discurs, però amb un procés d'anàlisi adaptat i construït pel cas concret que ens ocupa.

DETECCIÓN DE MENTIRAS Y CREDIBILIDAD: UNA REVISIÓN TEÓRICA

Maria Del Mar Martínez Membrive

El objetivo del trabajo es la realización de una revisión teórica de la detección de mentiras y analizar dicha información. Se decidió realizar este trabajo por la relevancia social de las mentiras y la importancia de su detección en el ámbito jurídico, con consecuencias fatales y, a veces, irreversibles de una mala utilización de estas. El método que se ha empleado es una búsqueda exhaustiva en plataformas fiables, como bases de datos, de información que cumpla criterios de selección de validez y calidad, y el posterior vaciado de los artículos finalmente seleccionados. Por una banda, las técnicas en detección de mentiras conductuales y fisiológicas presentan muchas limitaciones y el porcentaje de detección de mentiras es prácticamente el azar, lo cual invalida su validez en un juicio. Pero, el Brain fingerprinting es una técnica en investigación muy esperanzadora por su elevada efectividad en laboratorio. Por otra banda, el análisis de la declaración presenta menos limitaciones y mayor efectividad. La conclusión principal extraída es que ninguna técnica es eficaz al 100%, por lo que su uso solo puede ser orientativo, y debe realizarse por un profesional especializado en dicha técnica con conocimientos en los procesos mentales y experiencia en detección de mentiras.

(SENSE TÍTOL)

Joana Martínez Miquel

(Sense resum)

HÁBITOS SALUDABLES EN ESTUDIANTES UNIVERSITARIOS. ¿L'ESPORT MILLORA EL RENDIMENT ACADÉMICO?

Daniel Mascarell Ruiz

Universitaris de tot el món dediquen hores a la pràctica esportiva, sigui per devoció o simplement per salut. Però es pot afirmar que tèn un benefici directe en el rendiment universitari? El present estudi s'ha centrat l'efecte de l'esport en el rendiment acadèmic i com aquest afecta en l'expedient acadèmic, depenent si l'esport es realitza col·lectivament o individualment. La implantació d'un programa esportiu de curta durada a l'universitat de la Laguna s'ha realitzat a partir d'una orientació qualitativa que ha permès l'elaboració del programa i la seva posterior avaluació.

LA PROXÈMICA EN LA CULTURA ESPANYOLA I ALEMANYA

Aida Mateu Peñalva i Aran Torrents Casas

Estudis recents han confirmat que solament el 35% del llenguatge humà s'aconsegueix amb la paraula, que a l'entonació li correspon el 38% i que la resta s'expressa amb l'actitud corporal. Tot i així, se li segueix donant molta més importància a la comunicació verbal que no pas a la no verbal, i segueix sent un camp poc estudiat. És per això que nosaltres volem remarcar la importància d'aquest camp estudiant la comunicació no verbal en diferents cultures, concretament en l'espanyola i l'alemanya, per veure si realment hi ha diferències en com ens comuniquem entre les persones en diferents cultures. Tot i així, la comunicació no verbal abarca un ventall molt gran d'estudis, nosaltres ens centrarem en la proxèmica, és a dir, el contacte físic i la distància entre la comunicació de dues o més persones.

EXPLORACIÓ I VALORACIÓ DE LES FORMES DE CONVIVÈNCIA ENTRE LA COMUNITAT CRISTIANA I LA MUSULMANA

Amina Meghaouia i Cristina Aranda

Els sentiments de racisme, xenofòbia i islamofòbia estan més presents en les societats occidentals des dels atemptats comesos per l'islamisme radical en diferents ciutats. Els recents atemptats "yihadistes" a Europa han condicionat a posar el focus sobre el conjunt de la població musulmana, que esdevé subjectes de prejudicis i suspicàcies. I, és en aquest context en què es percep a la comunitat musulmana com un risc per a la convivència i la cohesió a les societats occidentals. L'objectiu principal d'aquest estudi s'ha basat a explorar les formes de convivència veïnal entre la comunitat cristiana i la comunitat musulmana, concretament en el barri del Fondo de Santa Coloma de Gramenet. Per explorar les formes de

convivència s'ha utilitzat com a tècnica d'investigació qualitativa l'entrevista semiestructurada a actors claus i com a metodologia d'anàlisi el contingut de les narratives des d'una perspectiva basada en l'Interculturalisme.

FACTORES PSICOLÓGICOS EN EL DELITO DE ONLINE GROOMING

Sara Megino Parcerisa

La Red constituye una poderosa herramienta de la que pueden extraerse ininidad de ventajas, pero también facilita situaciones potencialmente arriesgadas para el desarrollo psicosocial de aquellas personas que están construyendo su Identidad. Como consecuencia de esta revolución informática ha surgido el Online Grooming. El Online Grooming es un conjunto de conductas realizadas por una persona adulta hacia una menor de edad a través de la red para ganarse su confianza con el fin de mantener relaciones sexuales o conseguir pornografía infantil. El propósito de este trabajo es estudiar los aspectos psicológicos que influyen en este delito. Así mismo, estudiar cómo se comporta la población adolescente, de entre 12 y 16 años, en las redes sociales. La metodología empleada se divide en una revisión sistemática de trabajos publicados y de un estudio llevado a cabo a partir de una encuesta realizada a 140 estudiantes de la ESO. Al tratarse de un delito que se da en un contexto que está en pleno auge se ha encontrado información actualizada sobre la manera de ser y actuar de las personas involucradas en esta problemática. Respecto al estudio se ha observado que la gran mayoría de estudiantes entre 12 y 16 años está activa en la Red y desempeña conductas de riesgo.

SÍNDROME DE ALIENACIÓN PARENTAL: ¿REALIDAD O FICCIÓN?

Alba Merino Camacho

El Síndrome de Alienación Parental (SAP) es un fenómeno que tiene lugar en ámbito psicológico, social y judicial. Aun la controversia que suscita, es una teoría que se aplica en los juzgados de nuestro país a día de hoy. El objetivo del presente trabajo es estudiar la naturaleza de este Síndrome y valorar las críticas existentes al respecto. La relevancia de esta revisión recae en los daños colaterales que puede ocasionar en caso de ser aplicado de forma inapropiada. El análisis se llevó a cabo a partir de la comparación de diferentes fuentes, tanto primarias como secundarias, de la literatura referente al SAP. Entre los resultados destacan las críticas en cuanto a la estructura, la fundamentación y la aplicabilidad del Síndrome. Por todo ello, sería conveniente una reconsideración en cuanto a la admisibilidad del Síndrome de Alienación Parental como prueba en contexto de litigio.

INTEROCEPCIÓ I TRASTORNS D'ANSIETAT: UNA REVISIÓ SISTEMÀTICA

Joan Miralles Garrido

El present treball es disposa a recollir i analitzar els articles científics que s'han fet en relació a l'interocepció relacionada amb el cor (que és la capacitat de percebre els senyals o sensacions internes provinents del cor) i els trastorns d'ansietat. Conèixer millor si existeix o no aquesta relació podria ajudar a comprendre millor els orígens i el manteniment d'aquests trastorns. I alhora podria oferir claus per al desenvolupament de noves eines terapèutiques en l'àmbit clínic. Hem fet la recerca a tres bases de dades científiques (PubMed, PsycINFO i Scopus) introduint unes paraules claus que filtressin prou bé els articles d'interès. Més endavant hem exclòs duplicats i extraient els que no complien alguns dels criteris que hem pautat per a considerar-los d'interès en aquesta revisió. Els resultats que hem trobat són que en general no es mostra una major habilitat interoceptiva en els pacients amb trastorns d'ansietat que en les persones sense trastorns. És a dir, que no existeix una relació entre aquestes dos variables. Es discuteixen alguns dels aspectes i factors que poden condicionar o esbiaixar els resultats d'aquestes conclusions.

INTERVENCIÓN EN VIOLENCIA DE GÉNERO, VÍNCULO ENTRE PADRES E HIJOS/AS

Núria Molina Fernández i Marta Gutiérrez Vicens

Se ha realizado una revisión actualizada sobre la bibliografía publicada hasta el momento sobre el impacto que causa la violencia de género en los hijos/as, justificando la elevada prevalencia. Este hecho, afecta a la sociedad y crea preocupación, no solamente a nivel institucional, sino que también a nivel poblacional y profesional. Así pues, en esta revisión se ha pretendido ampliar el conocimiento sobre los niños/as que son víctimas de violencia de género. Además, se ha pretendido revisar los conocimientos sobre el vínculo padre-hijo y revisar las intervenciones psicológicas focalizadas en éste.

Respecto a los resultados más relevantes, cabe decir que dentro de un núcleo familiar, la mujer no es la única persona que sufre las consecuencias negativas causadas por la violencia, sino que también los hijos/as la sufren como víctimas directas. Además, cabe destacar que los niños testigos de violencia doméstica se convierten en víctimas invisibles. Finalmente, se debería incrementar la necesidad de crear y conocer más intervenciones y/o incrementar el número de

profesionales dedicados a acompañar el proceso de vinculación e intervención entre padre-hijo/a. Siempre que se puedan llevar a cabo, y no supongan un problema en la integridad físico-psicológica del hijo/a.

LES REPRESENTACIONS MENTALS DE DOCENTS RESPECTE AL TRASTORN ESPECÍFIC DEL LLENGUATGE. ANÀLISI D'UNA SITUACIÓ REAL D'AULA.

Laia Montero Torres

L'estudi pretén mostrar com les representacions mentals de diferents docents d'una mateixa escola afecten la manera de gestionar una situació de conflicte a l'aula, presentada mitjançant un vídeo en primer moment, i després una entrevista i un segon vídeo per aclarir la informació. En un primer vídeo se'ls presenta la situació de conflicte entre alumnes i en un segon vídeo amb l'entrevista es mostra informació d'una d'aquelles alumnes que es troba en fase de diagnosi per un trastorn. Al presentar la informació de manera fraccionada, es demana en cada cas que responguin un seguit de preguntes: primer amb el vídeo principal, i després amb l'entrevista i l'altre vídeo. Gràcies a aquestes respostes i a l'anàlisi dels Models Organitzadors, que ens porten a la informació de les representacions mentals, podem observar com aquests mestres gestionarien el conflicte i a on posarien l'èmfasi d'aquest, de manera que observem si la informació nova sobre l'alumna amb trastorn farà que aquests actuïn d'una manera diferent o no davant la situació. Davant tota la informació presentada, on posen l'accent els docents davant de la problemàtica? Centren l'atenció ara en la nena o en la integració grupal de la diversitat? Necessitem una persona diagnosticada per gestionar adequadament la diversitat a l'aula?

¿CÓMO SOMOS EN INSTAGRAM?

Eva Montes Lara

Actualmente hemos incorporado a nuestras vidas cotidianas las redes sociales virtuales, en especial los adolescentes y jóvenes. Dentro de la gran variedad existente hay una que destaca sobre las demás, Instagram. Por ello, este estudio presenta una investigación para conocer la influencia de Instagram sobre la población de 15 a 25 años en relación con la autoestima y la autoimagen mediante la identidad digital y el consumo simbólico. A partir de focus group se recoge información para la creación de un cuestionario online. Trata aspectos como la forma y el tipo de perfil en Instagram, la actividad en la red, los seguidores, el mundo influencer y un conjunto de preguntas sobre su opinión de posibles efectos relacionados con la aplicación. Los resultados indican que dedican tiempo a la red y a todo lo que está relacionado con ella, también tienen especial cuidado a crear y gestionar sus perfiles. Buscan obtener publicaciones que les representen, su identidad digital está gestionada para proyectar los mejores aspectos de su vida. La forma de exponerse está influida por la deseabilidad social, los me gusta se convierten en una recompensa y comparten las vivencias porque parece que no se disfrutan igual si no se enseñan.

EL SÍNDROME DE BURNOUT Y EL AFRONTAMIENTO, EN TRABAJADORES DEL SECTOR COMERCIO

Maria Del Carmen Mora Terrín

El objetivo de este trabajo es observar si existe algún tipo de relación entre el burnout y el afrontamiento en trabajadores del sector comercio. El burnout se define como una respuesta a la sobrecarga de trabajo. El afrontamiento son los esfuerzos cognitivos y conductuales que se desarrollan para controlar las demandas externas y/o internas evaluadas como desbordantes para los recursos del individuo. La hipótesis es, que el afrontamiento actúa como factor protector sobre el burnout, y además se valorarán las diferencias a partir de las variables de sexo, edad, cargo y experiencia laboral, entre otras. La muestra se compone de 25 participantes, trabajadores de la tienda de DECATHLON. Para medir las variables se utilizaron dos cuestionarios, el Maslach Burnout Inventory-General Survey para el Burnout y el Ways of Coping Checklist para el Afrontamiento. Todas las puntuaciones obtenidas en los test son puntuaciones centrales, por lo que podemos concluir que en esta muestra no existe relación entre el Burnout y las estrategias de afrontamiento ($t=0,10$; $p=0,923$), tal como se había visto en otros estudios anteriores realizados en el ámbito médico.

ANÀLISIS DE PATRONS ATÍPICS DE RESPOSTA EN EXÀMENS EDUCATIUS TIPUS TEST DE RESPOSTA MÚLTIPLE

Alba Morató Catafal

A l'àmbit educatiu les proves tipus test es fan servir sovint per tal d'avaluar el nivell de coneixements dels alumnes sobre algun tema, que s'infereix a partir de la puntuació obtinguda per l'alumne a la prova. L'objectiu d'aquest estudi és aportar proves sobre la validesa de la inferència que es pot extreure de les puntuacions obtingudes a la prova per a esdevenir Psicòleg Intern Resident del 2005. Un indicador d'aquesta validesa és l'anàlisi de la versemblança de les respostes dels avaluats. El fet que un avaluat presenti respostes poc versemblants en molts ítems pot donar lloc a un patró atípic de resposta, el qual constitueix una evidència empírica que posa en dubte la validesa, a nivell individual, de les inferències sobre el nivell de coneixement en psicologia extrapolades a partir de la puntuació de la prova. Per a identificar aquests

patrons atípics de resposta s'ha fet servir alguns dels índexs existents més utilitzats, alguns de paramètrics, basats en la teoria de resposta a l'ítem, com l'índex lz i alguns de no paramètrics, com l'índex de precaució C.

(SENSE TÍTOL)

Juan Moreno Navas

(Sense resum)

BULLYING HOMOFÒBIC: EXPERIÈNCIES DE LES AGENTS EDUCATIVES AL PROJECTE CARDEDEU COEDUCA

Mònica Morlans

En els casos de bullying homofòbic, les agressores estableixen relacions de poder on es serveixen de l'homofòbia i el sexisme, per donar lloc a violències físiques, verbals i/o psicològiques. L'homofòbia s'inserta en el dispositiu de control de la sexualitat del qual parla Foucault. Aquest dispositiu és una xarxa de relacions de saber/poder entre elements institucionals, legals, científics; tots ells conjurats per disciplinar, governar i controlar les sexualitats. L'objectiu del treball és analitzar el rol de les agents educatives dins del dispositiu que tracta amb el bullying homofòbic als centres educatius del Projecte Cardedeu Coeduca. El primer objectiu específic és descriure com el dispositiu travessa les subjectivitats, cossos i praxi. El segon és analitzar les experiències de les professionals i, per últim, crear material de sensibilització local. Pel primer objectiu s'utilitza la revisió bibliogràfica, pel segon, s'analitza el contingut de les narratives en relació als factors de protecció psico-social recollits en diversos estudis. Aquestes narratives són produïdes conjuntament amb professores, dinamitzadores i dissenyadores del projecte. Aquesta intervenció ens ajuda a prendre consciència de com treballem entorn la diversitat afectiva-sexual.

REFLEXIÓ SOBRE ELS ESTILS EDUCATIUS PARENTALS I LA SEVA INFLUÈNCIA EN EL CURS DEL TRASTORN PER DÈFICIT D'ATENCIÓ AMB HIPERACTIVITAT (TDAH)

Sílvia Muñoz Jiménez

El propòsit d'aquest treball és examinar la influència que poden exercir els diferents tipus d'estils parentals en infants amb diagnòstic de Trastorn per Dèficit d'Atenció amb Hiperactivitat (TDAH) i identificar les variables que conformen l'estil educatiu parental. El context familiar influeix en el desenvolupament de l'infant a molts nivells (psicològic, socioafectiu i cognitiu), pel que les interaccions dins d'aquest context esdevenen molt significatives pel paper modulador que exerceixen sobre el trastorn; actuant com a variables de risc si augmenten la probabilitat d'aparèixer/empitjorar simptomatologia o variables de protecció, si disminueixen l'impacte. El clima familiar sol estar marcat per conflictes a causa de les adversitats que presenta la criança d'un infant amb TDAH, pel que els pares solen presentar un estil autoritari o bé, permissiu. Les conductes negatives dels infants porten als pares a què desencadenin cognicions negatives sobre el seu rol com a progenitors, que a la vegada, repercuteix en el desenvolupament de l'infant, creant-se un cercle d'interaccions negatives. Aquest treball pretén conscienciar sobre la importància que pot tenir intervenir en l'establiment de pràctiques de criança positives per a les famílies amb infants amb TDAH.

ANÁLISIS DEL DISCURSO DEL MANUAL PARA COMBATIR RUMORES Y ESTEREOTIPOS SOBRE LA DIVERSIDAD CULTURAL. LAS PERSONAS MIGRANTES EN BARCELONA

Diana Gabriela Muñoz Olmos

Debido al flujo de personas migrantes en la ciudad de Barcelona, el plan BCN Intercultural del ayuntamiento de Barcelona emplea como línea de acción la promoción del Manual Antirrumores, como parte de una estrategia cohesionadora entre personas autóctonas y migrantes. Este trabajo final de grado tiene como objetivo realizar un análisis crítico del discurso del manual, ya que es de especial interés como dispositivo gubernamental la imagen plasmada de las personas migrantes a través de un escrito creado en conjunto con la generalidad de Cataluña. La técnica de análisis crítico del discurso es una herramienta para incitar a la reflexión acerca de cuáles son las implicaciones (favorables o desfavorables) de la existencia de este manual; partiendo de las definiciones y conceptos encontrados en él podemos cuestionarnos que relaciones sociales son mantenidas o promovidas por medio de repertorios argumentativos, que son en todo caso el foco de nuestro análisis.

¿CÓMO INFLUYE EL SÍNDROME DE PIERNAS INQUIETAS DURANTE EL EMBARAZO A LA CALIDAD DEL SUEÑO?

Ariadna Muñoz Tesoro

El síndrome de piernas inquietas es un trastorno con una elevada prevalencia durante el embarazo. Se caracteriza por una serie de sensaciones desagradables en las extremidades inferiores en momentos de inactividad, sobre todo al final del día, que provocan la necesidad de moverlas y así reducir este malestar. Se ha realizado un trabajo de revisión para conocer la causa de este síndrome durante el embarazo y analizar su influencia en la calidad del sueño. Además, se pretende evaluar los tratamientos disponibles y su idoneidad para disminuir los síntomas. Para lograr los objetivos planteados se ha consultado la base de datos de PubMed, siguiendo unos criterios de calidad, para analizar diferentes estudios publicados sobre el tema. Los resultados de esta búsqueda indican que la fisiopatología incluye una deficiencia en el metabolismo del hierro y el folato, disregulación dopaminérgica y cambios hormonales. En cuanto a la calidad de sueño, se objetiva una mala calidad del sueño, una función diurna deficiente y somnolencia diurna excesiva. Finalmente, se observa que el manejo de los síntomas debe empezar con un enfoque no farmacológico para no afectar al embrión y, si no se produce una mejoría, incluir el farmacológico, como suplementos de hierro.

WELL-BEING IN SPANISH TRACK AND FIELD ELITE-ATHLETES: A COMPARISON STUDY BETWEEN CAREER PATHS

Zoya Naumov Corbera

In this study, subjective (SWB), psychological (PWB) and social well-being (SocialWB) were examined among 16 Spanish track and field elite-athletes (6 women and 8 men, median age = 23.2, range 21 to 30) during their mastery stage. Both global and sport-related well-being were taken into account. The aim was to explore whether there were differences between following a dual career path (DC) and not following one (non-DC). Data was collected through semi-structured interviews and analyzed using a thematic content analysis. Related with PWB, findings showed that non-DC athletes had single-minded athletic identities and less positive relations to others at a global level. Some non-DC athletes also showed less stable interpersonal relationships in the sports context. DC athletes showed more environmental mastery than non-DC athletes at a global level. Finally, no differences were found in SWB or SocialWB; all athletes presented positive feelings at a global and sports level while feeling socially integrated. Understanding the psychological impact of following a DC is important to help DCSP's (Dual Career Support Providers) improve DC programs and work on giving a more integral assistance.

ESTUDIO DE LAS DIFERENCIAS INDIVIDUALES Y LOS FACTORES CONTEXTUALES QUE INFLUYEN EN EL DESARROLLO DE PERSONAS CON TEA

Marina Navarro Mojón

Los trastornos del espectro autista (TEA) constituyen un grupo de trastornos del neurodesarrollo, con una prevalencia aproximada en torno al 1% (APA, 2013). Sabemos que las alteraciones que conlleva este trastorno acompañarán a las personas con TEA durante toda su vida, por este motivo, es primordial poder ofrecer un diagnóstico funcional que valore a nivel individual cada caso. Con este objetivo, nace el presente estudio, el cual tiene como finalidad estudiar la influencia de aquellos factores tanto individuales como contextuales que puedan relacionarse con el desarrollo de las personas con TEA. El método que se ha llevado a cabo es una revisión sistemática con las siguientes keywords: Autism Spectrum Disorders, Personality, Individual differences, Risk factors, Contextual factors, Intelligence Quotient y Growth. El análisis de los resultados muestra que existe una correlación positiva entre el TEA y el factor de personalidad Neuroticismo y, por el contrario, una correlación negativa con el factor Extraversión, según el modelo Big Five. A pesar de ello, aún falta mucha investigación sobre este tema para poder ofrecer un diagnóstico completo y poder así, aplicar las técnicas adecuadas para ayudar a progresar a cada persona con TEA acorde a sus capacidades.

EL EFECTO DEL USO DE INSTAGRAM EN LA IMAGEN CORPORAL

Judit Nicolás García

Instagram es una red social actual que ha conseguido, en tan solo 8 años, colocarse en la cuarta más usada a nivel internacional. El objetivo del presente estudio es investigar si la manera en la que se usa Instagram, teniendo en cuenta tanto la intensidad como la motivación del uso, tiene algún efecto en la insatisfacción corporal entre los jóvenes y adultos. En el estudio participaron 119 usuarios actuales de Instagram, 65 estudiantes y 54 trabajadores, a los cuales se les pasó tres cuestionarios para evaluar las motivaciones sociales y psicológicas para usar esta red social, las relaciones de experiencias relacionadas con el móvil y la escala de insatisfacción con la imagen corporal. Los resultados mostraron diferencias entre el uso intensivo del móvil y las diferentes motivaciones de usar Instagram entre adultos y jóvenes, presentando éstos últimos más adicción y motivación hacia la aplicación. Por otro lado, la insatisfacción corporal, pese a que los resultados mostrasen que a más uso de la aplicación más distorsión en la imagen corporal se tenía, las diferencias no van en función de la edad, sino más bien es una cuestión de género. Siendo las mujeres las que obtienen más insatisfacción con su imagen corporal.

PSICOLOGIA, LA BASE D'UN MÀRQUETING AL RITME DE LA SOCIETAT

Alexandre Nuevo Nebreda

Aquest treball va sorgir del meu gran interès pel món del màrqueting i la publicitat, i en general, pel món de les empreses, fins al punt de considerar actualment dirigir la meua carrera professional cap a la vinculació entre les empreses i el món de la psicologia. La principal qüestió que va començar a guiar-me en la realització d'aquest treball va ser conèixer realment quines han sigut les principals aportacions de la psicologia al món de la publicitat i el màrqueting, i també quina relació existeix actualment entre ambdós disciplines. Per a dur a terme aquesta cerca bibliogràfica he utilitzat buscadors acadèmics i les principals xarxes de biblioteques de les quals dispenso, utilitzant en tot moment termes clau i defintoris relacionats amb l' objectiu del treball. Mitjançant aquesta cerca s'està aconseguint establir un vincle entre ambdós disciplines, determinant així qüestions com a partir de quin moment es va començar a relacionar psicologia i publicitat, quines han sigut les principals aportacions i perspectives de la psicologia i quines han sigut les bases teòriques d'aquestes. Per acabar, un dels punts més importants de la discussió serà realitzar una crítica de la situació actual, fonamentada amb els resultats obtinguts.

REVISIÓN SISTEMÁTICA DE LA BIBLIOGRAFÍA Y GUÍAS PSICOEDUCATIVAS EN SEXO-AFECTIVIDAD PARA PERSONAS CON DISCAPACIDAD INTELECTUAL EN BASE AL GRADO DE DESARROLLO ADAPTATIVO Y FUNCIONAL

Jose Maria Núñez Alcain

El presente trabajo se desarrolla en un contexto en que ley, ciencia y sociedad comienzan a reconocer la necesidad de regular la dimensión sexo-afectiva en personas con discapacidad intelectual. La falta de organización y documentación rigurosa dificultan evitar la sobreprotección y desmitificación en este ámbito. Existe acuerdo en que la creación de material psicoeducativo de calidad es imprescindible para que esta práctica se lleve a cabo de la forma más sana y placentera posible. Así, el objetivo principal de este trabajo es revisar la evidencia disponible en programas psicoeducativos en sexo-afectividad dirigidos a personas con discapacidad intelectual. Teniendo en cuenta las diferencias funcionales en personas con DI, y siguiendo los criterios diagnósticos del manual DSM-V, se dividió la bibliografía en tres grupos en función de si utilizaba una muestra de usuarios con un grado de DI ([1] Indeterminado - [2] Leve/Moderado - [3] Severo/Profundo). Se realizó un estudio comparativo y observó una diferencia cuantitativa significativa en beneficio de los grupos 1 y 2. Se estudiaron las variables implicadas en este efecto y sus consecuencias. Con ello, se pretende promover la creación de nuevas líneas de investigación dirigidas a la creación de nuevos programas psicoeducativos y a la adaptación de estos.

EL SISTEMA ENDOCANNABINOIDE I LA SEVA IMPLICACIÓ EN L'ADDICCIÓ AL MENJAR

Júlia Núñez Martínez

El Sistema Cannabinoide Endogen (SCE) és un sistema de senyalització localitzat a tot l'organisme amb un paper important en el desenvolupament del SNC i que intervé en nombrosos processos fisiològics, entre ells, la ingesta. El SCE regula el sistema de la recompensa mitjançant la senyalització de la dopamina (DA) a la via mesolímbica. Ens els processos de recompensa, els nivells de DA al Nucli Accumbens (NAc) incrementen creant una sensació gratificant que impulsa a l'individu a seguir consumint el reforçador. Múltiples estudis descriuen un síndrome de dèficit del sistema de la recompensa cerebral caracteritzat per una regulació a la baixa dels receptors dopaminèrgics tipus 2 al nucli estriat tant en persones que presenten abús de substàncies addictives com ingesta compulsiva de menjar. Investigacions recents conclouen que certs aliments, sobretot ultraprocessats altament calòrics, tenen un alt potencial addictiu i, per tant, poden provocar tolerància, dependència i síndrome d'abstinència. A més, les dades epidemiològiques sobre l'obesitat son alarmants i impulsen l'estudi d'aquest comportament disfuncional i desadaptatiu i el seu paral·lelisme amb l'abús de substàncies.

EL CONSTRUCTO PSICOPATÍA EN LA INFANCIA Y LA ADOLESCENCIA

Sara Ochoa

Actualmente, el constructo de psicopatía parece haber quedado obsoleto para la comunidad científica, no se encuentra como tal en el DSM-5, ni en otros manuales de diagnóstico de los trastornos mentales para población adulta, ni para población infantil. La cuestión consiste en que estos trastornos tienen criterios que coinciden con las características conductuales de la psicopatía, pero no con las emocionales, cuando la psicopatía se caracteriza por una falta de empatía, una rigidez emocional y una insensibilidad muy marcadas. Podría ser relevante incluir un trastorno de psicopatía infantil como tal en los manuales diagnósticos, para facilitar el estudio de su etiología para poder prevenirlo y especificar su posible tratamiento, promoviendo una intervención en la infancia para prever una exacerbación de la psicopatía en la adultez. El trabajo se estructurará en los diferentes apartados que se hallarían en el DSM-5 si fuese incluido (definición, cuadro clínico, etiología, tratamiento, etc), se contrastará la información de artículos científicos diferentes para lograr una visión completa de cómo sería introducir la psicopatía en el manual. El objetivo es realizar una revisión del constructo de psicopatía infantil

en la actualidad, estudiándolo como trastorno en sí, más que como un conjunto de comportamientos asociados a otro trastorno.

FONTS DE RECLUTAMENT 3.0 I DIVERSITAT GENERACIONAL: DIVERGÈNCIES ENTRE PROFESSIONALS I ASPIRANTS

Sergi Olivares Gálvez

Les fonts de reclutament 3.0 han constituït una evolució en quant a les eines i tècniques que els professionals del reclutament fan servir a l'actualitat. No obstant això, les persones que busquen feina o es troben disposades a migrar-ne s'han vist involucrades en aquesta canvi de paradigma del reclutament. Així doncs, aquest treball ha pretès comprovar de quina manera els professionals del món del reclutament s'han adaptat a aquests canvis i de quina forma les persones aspirants a un lloc de treball fan servir les fonts de reclutament 3.0 atenent a la generació a la qual pertanyen. Aquests aspectes s'han volgut comprovar mitjançant un estudi qualitatiu realitzat a persones que treballen reclutant a personal, d'una banda, tot contrastant-ho amb un estudi quantitatiu sobre els hàbits de cerca de feina i d'ús de les eines de reclutament 3.0 per part de qui busca treball tant de forma activa com passiva. S'ha pogut comprovar que realment existeixen diferències en quant a l'ús d'aquestes eines per part d'ambdós grups d'estudi i, tanmateix, la variable d'edat juga un factor important en quant a quines eines es fan servir més habitualment que d'altres, tot i que poden haver altres variables que hi poden influir certament.

REPETICIÓ, COMPRENSIÓ I APLICACIÓ DEL CONEIXEMENT: TRES TIPUS DE TASCA EN L'AVALUACIÓ PER COMPETÈNCIES

Robin Olivé Tous

Un dels objectius del sistema educatiu actual és l'adquisició de competències en l'alumnat, fet que implica un aprenentatge basat en la comprensió dels continguts (significatiu) per a la seva posterior utilització. En aquest context, és necessari incloure metodologies d'avaluació centrades en aquest tipus d'aprenentatge. Per contra, varis autors han criticat l'ús únic i excessiu de mètodes d'avaluació orientats a la memorització, els quals fomenten un aprenentatge basat tant sols en la repetició (memorístic). La present investigació té com objectiu principal estudiar les diferències d'aprenentatge quan aquest és avaluat per mitjà de diferents proves. Per tal d'estudiar els aspectes esmentats, es va seleccionar accidentalment una mostra de 20 alumnes de 6è de primària, a cadascun dels quals se li assignà aleatòriament un tipus de prova: de record d'informació (A) o de relació de conceptes (B). Es van explicitar els continguts, el format i els criteris de correcció de la prova. Després d'un període d'estudi de 4 dies, els alumnes van realitzar la prova per la qual s'havien preparat (A o B), la prova restant, i un tercer tipus de prova (C), en la qual es plantejava una situació real que els alumnes havien de resoldre.

LA VIVÈNCIA DEL TRASTORN D'ANSIETAT GENERALITZADA

Elena Oliver Badia

El present treball gira entorn l'experiència vital d'una noia diagnosticada de Trastorn d'Ansietat Generalitzada (TAG) mitjançant la seva història vital. Es pretén doncs, observar i entendre la vivència de la noia des del seu punt de vista, tot analitzant l'impacte que aquest fet hagi pogut tenir en àmbits diversos de la seva vida. Per una banda, sabent els significats que confereix a la seva vida i a les seves relacions, i com aquestes interaccionen o es veuen modificades per alguns aspectes de la malaltia. Per altra banda, saber com viu i entén la malaltia, com interpreta aquesta experiència i quina autoimatge projecta d'ella mateixa en relació a aquest fet.

FACTORS INFLUENTS EN EL DESENVOLUPAMENT DEL TRASTORN D'ESTRÈS POSTTRAUMÀTIC

Marta Oliver Vallejo

El trastorn d'estrès posttraumàtic és un trastorn mental que es pot donar després d'experimentar un esdeveniment traumàtic, i que es desenvolupi o no depèn de certs factors de risc o protecció pre, peri i posttraumàtics relacionats amb la personalitat, els factors sociodemogràfics, el tipus d'esdeveniment i la genètica. L'objectiu principal és poder establir un patró de risc i un patró protector pel desenvolupament del trastorn en una població adulta, per així prevenir la seva aparició o poder identificar el més aviat possible a les persones amb major risc. Aquest procediment s'ha portat a terme a través de la anàlisi de diversos articles. Els resultats trobats a través de la literatura mostren que els factors que s'associen amb un patró de risc són la comorbiditat amb altres trastorns mentals, i la presentació de puntuacions més elevades en neuroticisme; l'exposició a esdeveniments intencionals com la guerra o les violacions i l'abús en la infància; certs factors sociodemogràfics tals com ser més jove, tenir un baix nivell socioeconòmic i d'educació, ser del sexe femení i tenir poc recolzament social; i finalment la interacció de tots aquests factors ambientals amb diversos genotips associats a un major desenvolupament de simptomatologia posttraumàtica.

EINES D'INTERVENCIÓ I PREVENCIÓ A L'ASSETJAMENT LGTB-FÒBIC

Carla Palacios Demestres

En aquest treball es procura fer una recerca acurada sobre quins són els mètodes que promou la Generalitat de Catalunya per tal d'erradicar l'assetjament LGTB-fòbic en els centres educatius a Catalunya. Alhora esbrinar què ofereixen Col·lectius i entitats conciençades amb la problemàtica esmentada i quins mètodes i eines proposen per tal de garantir el respecte i l'acceptació de la diversitat sexe-afectiva i de gènere a les escoles.

LOS FEMINICIDIOS ¿CUÁLES SON LAS CARACTERÍSTICAS DE LOS ASESINATOS DE MUJERES?

Sonia Palacios Vilchez

El feminicidio es un genocidio cometido por hombres contra las mujeres, y sucede cuando las condiciones históricas producen prácticas sociales que permiten atentados violentos contra la libertad y la vida de las mujeres. Puede adoptar dos formas: el feminicidio íntimo y el no íntimo, aunque actualmente se tiende a reducir el feminicidio al feminicidio íntimo. El presente trabajo tiene el objetivo de describir y analizar las características de los feminicidios ocurridos en España en el año 2014, a través de la recopilación y selección de los casos. El método utilizado ha sido la revisión bibliográfica mediante una búsqueda sistemática de la información en diferentes bases de datos. Los resultados obtenidos muestran que de los 58 casos de feminicidio íntimo ocurridos en 2014, 18 habían realizado denuncia previa. De las 18 mujeres asesinadas se han descrito sus principales características, concretamente la edad, el lugar y día del suceso, el tipo de agresor, la denuncia previa, los hechos ocurridos y el suicidio posterior del agresor. En conclusión, se observa que la mayoría de las víctimas fueron asesinadas con arma blanca en su domicilio, y que los hechos más denunciados fueron las amenazas y la violencia física.

CONSTRUCCIÓ DE LA IDENTITAT EN ADOLESCENTS D'ORIGEN MARROQUÍ

Laura Parente Galindo

En aquest treball tractaré la identitat focalitzant-me en alguns aspectes de la formació d'aquesta en joves adolescents d'origen marroquí. Per altra banda, també investigaré quin paper poden tenir les educadores i psicòlogues que estan en contacte amb elles i ells en la creació de la seva identitat. Per a fer-ho faré una revisió teòrica del concepte d'identitat, de la seva importància i dels mecanismes psicosocials implicats en la seva formació. A més, l'abordaré des del prisma de les filles i fills de persones migrades. Per últim introduiré el concepte de "Polifonia" de la mà de Michail Bahktin i el relacionarem amb el concepte d'identitat. Per a fer-ho empraré la metodologia qualitativa, en la qual hi trobem entrevistes tant en les joves adolescents com a les treballadores abans esmentades. Finalment realitzaré un anàlisi a partir de les entrevistes extretes en el context del marc teòric comentat anteriorment.

PROGRAMAS DE EDUCACIÓN PARENTAL EN LOS SERVICIOS SOCIALES COMUNITARIOS

Karla-Liseth Peralta Moncayo

Las familias atendidas en los centros de atención precoz (CDIAP) se encuentran en un momento en el cual hay una gran variabilidad de circunstancias debido a las dificultades de los hijos i/o vulnerabilidad económica o social. En ocasiones es difícil diferenciar la intervención con los padres de la intervención con los hijos, pero se considera sustancial seguir entendiendo a los padres como elemento clave con necesidades propias y por tanto, susceptible a intervenciones que mejoren sus capacidades parentales. Ante esta situación, se considera preciso plantear nuevas soluciones como los programas de educación parental, dirigidas a comprender las causas y mejorar las relaciones de convivencia familiar. El presente trabajo de tipo profesionalizador analiza las intervenciones que se realizan en el campo de la parentalidad mediante un análisis del contexto y tiene como objetivo principal mejorar las capacidades parentales de padres con hijos con necesidades especiales mediante la divulgación y propuesta de mejora de un programa de parental ya en funcionamiento. Finalmente nos plantea una discusión sobre el grado de eficacia de los mismos y la necesidad de diferentes agentes que actúen como redes de apoyo.

ESTILS DE LIDERATGE EN FUNCIÓ DEL GÈNERE: ESTUDI A L'EMPRESA CONFORAMA IBÈRICA

Mike Pereda Caceres

El lideratge és un procés comportamental que intenta influenciar als individus i als grups amb la finalitat d'aconseguir uns objectius determinats, desenvolupant una involucració social i psicològica que ho permeti. En el desenvolupament de les diferents aportacions sobre lideratge, van sorgir tres estils, entre d'altres, que han estat els més avaluats i analitzats en diferents investigacions: el transaccional, el transformacional i el Laissez-Faire. Alhora, un dels temes que ha acaparat major atenció en aquest camp, ha estat l'estudi de les possibles diferències entre els estils de lideratge entre homes i dones, on s'han obtingut resultats molt diversos, tot i que es manté que les dones apliquen un estil de lideratge transformacional, a

diferència dels homes, que n'apliquen un transaccional. Per analitzar i comparar els estils de lideratge i el gènere en l'empresa Conforama, s'ha passat el test MLQ en la seva versió curta als 128 participants, entre els que es troben els 7 líders dels diferents departaments. Els resultats han mostrat que l'empresa no es considera burocràtica o tradicional i que, per tant, les dones poden liderar sense emmascarament. A més, s'ha vist que les dones líders són considerades molt més transformacionals que no pas els homes, considerats clarament trasaccionals.

AVALUACIÓ D'UNA INTERVENCIÓ BASADA EN MINDFULNESS PER A PACIENTS AMB FIBROMIÀLGIA

Nora Pérez Chalabi

La fibromiàlgia és una afectació de dolor crònic que afecta el 2.9% de la població, cursa amb simptomatologia incapacitant (fatiga, dèficits cognitius) i presenta alta comorbiditat amb trastorns mentals (ansietat i depressió). No es disposa de tractament curatiu, fet que motiva la investigació clínica d'enfocaments complementaris. L'objectiu, és avaluar si una intervenció pilot en mindfulness de 6 setmanes s'associa a canvis respecte l'estat clínic, emocional, cognitiu, la qualitat de vida i la capacitat de mindfulness. Es tracta d'un estudi quasiexperimental amb mesures pretest i postest, amb l'administració de set qüestionaris d'autoinforme. La mostra és de conveniència intencional (N=9) amb participants diagnosticats de fibromiàlgia. Els resultats es presentaran a continuació. L'estat clínic millora (menys dolor). Els símptomes emocionals empitjoren (depressió/ansietat/estrès). En símptomes cognitius (autocompassió) no hi ha diferències. La qualitat de vida i les capacitats de mindfulness incrementen. Les diferències descrites no assoleixen significació estadística. L'estudi present no confirma que la intervenció de 6 setmanes de mindfulness generi canvis significatius en les variables avaluades. S'observa una tendència general de millora, però empitjoren els símptomes emocionals. En estudis futurs, s'haurien de tenir en compte possibles variables de confusió identificades en aquest treball.

IMPLICACIONES DEL PROGRAMA PAE-TPI EN EL FUNCIONAMIENTO GLOBAL DE LOS PACIENTES Y EN EL NÚMERO DE INGRESOS HOSPITALARIOS

Sandra Pérez Valcárcel

Los programas de atención temprana pretenden identificar aquellas personas que padecen un trastorno psicótico en sus fases más tempranas e identificar aquellas personas con alto riesgo de padecerlos con el objetivo de mejorar el pronóstico y el curso de la enfermedad. El Programa de Atención Específica para los Trastornos Psicóticos Incipientes (PAE-TPI) es un programa de atención integral y comunitario que se está desarrollando actualmente en Cataluña. El objetivo del presente estudio es analizar el efecto del PAE-TPI en el funcionamiento global y en el número de ingresos hospitalarios de los pacientes en comparación con el programa estándar (PE). Los participantes fueron reclutados de diferentes centros asistenciales de Cataluña y fueron evaluados en tres momentos diferentes para la obtención de los datos. Los resultados muestran diferencias significativas en el funcionamiento clínico en el PAE-TPI en comparación con el PE y una disminución significativa de los ingresos hospitalarios en el PE a los 12 meses de tratamiento. En conclusión, los resultados obtenidos pueden ser debidos a que los tipos de trastornos no se distribuyen de igual manera en los dos grupos y es posible que se encontrasen diferencias si se aumentara el tiempo de intervención a dos años.

LA NATACIÓ SINCRONITZADA COM UNA PRÀCTICA PER A LA MILLORA EN LA QUALITAT DE VIDA DE LES PERSONES AMB DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL

Raquel Picón Hernández i Inés Escayola Oliver

Molts estudis confirmen que la pràctica física esportiva té beneficis físics, socials i psicològics en persones amb discapacitat intel·lectual (DI). L'objectiu d'aquest treball és valorar si les persones amb DI, que practiquen natació sincronitzada obtenen una millora en la seva qualitat de vida, centrant-nos en les habilitats socials i la satisfacció personal. Per realitzar aquest estudi, es comparen dues mostres de persones amb DI i equilibrades en nombre de participants, gènere i edat. Una mostra (n=4) està formada per un equip mixta amb DI que practica natació sincronitzada. La mostra control (n=4) estarà formada per persones amb DI que practiquen natació ordinària, un esport individual. S'espera trobar una major satisfacció personal i una millora en les habilitats socials en les persones amb DI que practiquen natació sincronitzada. Com a segon objectiu, es realitza un assessorament per introduir i millorar possibles canvis als entrenaments perquè siguin més profitosos i enriquidors, fent que s'adaptin a les característiques de les persones amb DI per fer-li més fàcil el procés d'aprenentatge. L'estudi té com a punt fort que és un estudi pilot, però la mostra proporcionada és de mida petita, fet que no permet generalitzar els resultats obtinguts, però és un primer pas per poder seguir investigant.

ACT AUTOADMINISTRADA I SIMPTOMATOLOGIA DEPRESSIVA

Aina Pineda Comellas

La Teràpia d'Acceptació i Compromís (ACT) autoadministrada és cada vegada més prevalent i els seus beneficis són prometedors. L'objectiu principal del treball és examinar-ne l'eficàcia en la disminució de la simptomatologia depressiva.

Com a objectius secundaris es pretén la comparació amb el format cara a cara i l'estudi de les variables mediadores flexibilitat psicològica, salut mental positiva, format d'administració i nivell de guia. La cerca bibliogràfica s'ha realitzat mitjançant PubMed i s'han seleccionat articles sobre estudis controlats i aleatoritzats d'intervenció ACT en format autoajuda, no combinada amb altres teràpies, que incloguessin mesures pre i post intervenció sobre la simptomatologia depressiva. Els resultats indiquen que ACT autoadministrada pot ser igual d'efectiva que cara a cara i produir efectes significants en la reducció de la simptomatologia depressiva, associada a un increment en flexibilitat psicològica i parcialment associada a la salut mental positiva. Cert nivell de guia en les intervencions autoadministrades sembla augmentar l'efectivitat, però no sembla haver diferències significatives entre els diferents formats d'intervenció. El número d'estudis al respecte és escàs i la interpretació dels resultats podria estar limitada per biaixos en la metodologia i la presentació dels resultats, pel qual futura investigació és necessària.

L'ÚS DE LES NOVES TECNOLOGIES I L'ASSERTIVITAT

Ferran Pintó Haro

Les noves tecnologies han suposat gran impacte en la societat i en la vida de les persones. El telèfon mòbil és un dels aparells que més impacte ha tingut i més canvis ha comportat. Arran de tots els beneficis que aporta, també comporta efectes negatius, com el seu potencial addictiu. S'ha demostrat que hi ha diferents factors personals de risc que poden precipitar una addicció al telèfon mòbil. Un d'aquests factors on la literatura científica presenta resultats contradictoris és l'Extraversió. Ja que aquesta dimensió de la personalitat consta de trets diferents, el present estudi es proposa acotar l'anàlisi en un d'aquests: l'assertivitat. L'objectiu és conèixer si hi ha relació entre l'assertivitat i l'ús del telèfon mòbil sota la hipòtesis que les persones menys assertives faran un major ús del telèfon. Es pretenen observar les diferències en funció de tres factors de l'ús d'aquest aparell: el temps d'ús, la dependència i l'ús amb altres persones. Pel que fa al mètode, es va elaborar un qüestionari que avaluava, per una part, l'ús del telèfon mòbil i, per altra part, l'assertivitat. La mostra consta de més de 130 joves d'entre 15 i 25 anys.

EVIDÈNCIA DE L'EFICÀCIA DE L'ENTRENAMENT DE LES HABILITATS SOCIALS EN PERSONES AMB ESQUIZOFRÈNIA

Maria Inés Portero Fernández

Un dels propòsits de la psicologia clínica és aplicar la millor intervenció possible per cada pacient i busquem els tractaments psicològics amb recolzament empíric. Les relacions interpersonals són un element molt important per tenir i conservar els papers socials d'una persona, i és un factor determinant per la seva integració social i adaptació. Per això, necessitem tenir una sèrie de capacitats cognitives, conductuals i emocionals que ens permetin i facilitin la convivència i l'intercanvi social. L'esquizofrènia debilita aquestes relacions socials i interpersonals, i un bon ús de les habilitats socials sembla ser que pot alleujar alguns dels seus símptomes a part de facilitar la seva vida personal. L'objectiu principal d'aquest estudi seria comparar estudis per investigar l'eficàcia de l'entrenament de les habilitats socials en l'esquizofrènia, amb la hipòtesis de que sí que és eficaç. S'ha realitzat una revisió sistematitzada d'articles científics en bases de dades com SCOPUS i PubMed, incloent un total de 10 articles. Les principals conclusions que podríem extreure seria que la majoria de articles sí mostren evidència en que hi ha una efectivitat, però no podem corroborar que sigui només per l'entrenament en les habilitats socials, ja que la medicació té un pes molt gran.

REVISIÓ SOBRE L'ADDICCIÓ A LES XARXES SOCIALS I LA SEVA RELACIÓ AMB EL TRASTORN DISSOCIATIU

Marina Portillo De La Osa

Introducció: El recent increment de l'ús de les noves tecnologies i, en concret, de les xarxes socials, està resultant un problema d'addicció comparable a l'abús de substàncies. D'altra banda, el trastorn dissociatiu és una alteració de les funcions integradores de la consciència, la identitat, la memòria i la percepció de l'entorn.

Objectiu: Realitzar una revisió bibliogràfica exhaustiva per veure quins efectes té l'ús abusiu de les xarxes socials sobre la salut mental i, en concret, la relació que poden tenir amb el trastorn dissociatiu.

Mètode: S'ha realitzat una cerca d'informació a les bases de dades científiques més rellevants per a la psicologia. Algunes de les keywords han sigut "social network", "Internet addiction", "dissociative disorder", "mental health", i altres relacionades, tenint en compte la seva repercussió a la comunitat científica.

Resultats: Els resultats mostren una estreta relació entre l'addicció a les xarxes socials i problemes de salut mental, entre d'ells alguns dels símptomes del trastorn dissociatiu, a través de l'analogia amb les addiccions a substàncies d'abús. **Discussió:** L'addicció conductual a les xarxes socials pot comportar diversos símptomes psicopatològics, com l'ansietat, l'estrès o la depressió, amb directa comorbiditat amb els símptomes presents en el trastorn dissociatiu.

CRISIS PSICÓGENAS NO EPILÉPTICAS: DIAGNÓSTICO DIFERENCIAL CON EPILEPSIA

Amalia Prat Avià

Una crisis psicógena no epiléptica (PNES) es un episodio paroxístico en donde se observa un cambio de conducta y de conciencia junto con otras manifestaciones motoras y sensoriales anormales. De forma superficial, las PNES son muy similares a las crisis epilépticas. Es por eso que en el trabajo realizado se ha hecho una revisión sistemática de la bibliografía disponible que aporta información sobre las PNES y su diagnóstico diferencial en relación con la epilepsia. Para llevar a cabo este objetivo, se ha realizado una búsqueda exhaustiva de artículos escogiendo todos aquellos que contenían términos en lengua inglesa relacionados con las PNES, con su diagnóstico diferencial y con la epilepsia. Los artículos revisados se han obtenido de las bases de datos Web of Science y PubMed. Se han obtenido un total de 7.742 resultados de los que finalmente se han seleccionado 50. El análisis de los resultados obtenidos indica que el diagnóstico diferencial de PNES con otras crisis es un proceso largo, costoso y muy complejo que puede requerir de muchos recursos humanos, económicos y de mucho tiempo. El vídeo-EEG junto con el historial clínico es, por el momento, el recurso más eficaz para poder hacer un diagnóstico certero de PNES.

L'ORIGEN DE LA GENERATIVITAT

Carla Prats Lucas

El treball es centra en la generativitat, l'actitud favorable envers l'orientació i cura dels demés, es pot expressar a través d'activitats com el compromís social, i es dona en l'etapa de la vellesa. Degut a l'increment de població de persones grans i a l'envelliment actiu d'aquests, s'opta per aprofitar-ho i dur a terme un bé social. L'objectiu principal es basa en determinar els elements que afavoreixen el sorgiment de la generativitat en l'etapa de la vellesa. Es relaciona amb les experiències vitals, diferències individuals i rols adquirits al llarg de la vida. Es duu a terme una recerca bibliogràfica i entrevistes semiestructurades a una mostra de set persones de seixanta-cinc anys en endavant. Es constata que hi ha relació entre les experiències vitals i el sorgiment de la generativitat, entre d'altres. També es relaciona amb les necessitats humanes, algunes de les quals es poden cobrir a través d'actituds i comportaments generatius. Posteriorment s'elabora una guia adreçada a professionals que estan en contacte amb persones grans, per tal de detectar habilitats i competències en persones que estiguin sensibilitzades en un tema. I així fomentar la generativitat en elles i crear xarxes de suport en diferents àmbits socials.

ESTUDI DE LES ALTERACIONS PSICOPATOLÒGIQUES I COGNITIVES EN EL PACIENT CRÍTIC

Raquel Prieto Baluenga

El pacient crític és el que ha sofert una inestabilitat orgànica, estructural o funcional, i ha estat en una situació de risc. L'objectiu del meu treball ha estat realitzar una revisió bibliogràfica per tal de poder conèixer les alteracions que poden acabar sofrint aquests pacients i els factors de risc i precipitants que actuen en l'aparició d'aquestes. Apreciar aquests factors és important per saber com es poden prevenir les alteracions conseqüents i es poden donar intervencions més primerenques i més individualitzades i multidisciplinaries. A més, es podrà millorar la qualitat de vida del pacient i s'afavorirà la seva recuperació. Cada pacient es troba un temps determinat en l'UCI, on es donen els cuidats i tractaments adequats, però aquesta també es pot percebre com un entorn estressant, on trobem dificultats per minimitzar sorolls i lluminositat i on moltes vegades es veu limitada la capacitat de comunicació del pacient. A més, durant les estàncies en aquesta unitat hi ha certa susceptibilitat a l'aplicació de anestèsies i a patir estats com el delirium. De forma posterior, es donen en molts casos alteracions cognitives que afecten a la memòria i concentració, i alteracions psicopatològiques com ansietat, depressió, estrès, TEPT y síndrome de cuidats intensius.

HISTORIA DE VIDA SOBRE EL CÁNCER DE MAMA. ESTUDIO DE CASO ÚNICO

Cristina Prieto Marin

Esta investigación cualitativa consiste en la narración de la experiencia personal y subjetiva del cáncer de mama, mediante la técnica Historia de Vida, de caso único. Los dos objetivos son: describir la experiencia desde la detección del bulto hasta el diagnóstico e indagar si ha producido efecto su enfermedad en el funcionamiento familiar. En cuanto el análisis de contenido de los resultados permite construir categorías del significado.

Conclusiones del primer objetivo: Aceptación de su nueva condición de persona enferma, viviéndolo como varios duelos, pérdida de la feminidad, cambio de rutinas, resigna a caer en la estigmatización. Los sentimientos van variando entre miedo, ira, negación, inseguridad, incertidumbre y aceptación.

Conclusiones del segundo objetivo: En el círculo familiar se construye una nueva identidad de vulnerabilidad o rol de enferma y cuidadores, sobreprotección, cambio de rutinas, limitando su independencia y autonomía. Siente una despersonalización de su identidad.

El diagnóstico de cáncer genera un quiebre biográfico en su curso, iniciando varios procesos de duelos físicos y psicológicos. Se genera una oportunidad de fortalecimiento familiar, adaptación y proceso de reflexión colectivo, como postula Lea Baider (2003). La participante se ha readaptado a los nuevos retos, aprendizajes, creencias y valores desde su nueva condición (Bruner, 1991).

L'ABORDATGE DEL FEMINICIDI A CATALUNYA A PARTIR D'UN REPÀS PER LES CAMPANYES DE SENSIBILITZACIÓ FETES DES DE 2010 I ELABORACIÓ D'UNA PROPOSTA D'INTERVENCIÓ

Irlanda Puente Mercadé

El concepte de femicidi està reconegut com el genocidi contra dones. Succeeix quan les condicions històriques generen pràctiques socials que permeten atemptats violents contra la integritat, la salut, les llibertats i la vida de nenes i dones. Actualment, els femicidis conformen una problemàtica global que augmenta any rere any. Davant d'aquest fet és necessària una urgent conscienciació ciutadana. És essencial la creació de campanyes que aportin un missatge clar d'acord amb els objectius proposats i que siguin eficaces i duradores en el temps. El present treball té per objectiu conèixer com s'està abordant aquesta problemàtica a Catalunya, analitzant les diferents campanyes de sensibilització contra la violència de gènere que s'hagin fet des del 2010 fins l'actualitat per part del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat, així com elaborar una campanya audiovisual pròpia. L'anàlisi realitzat s'ha centrat en els elements bàsics que componen qualsevol comunicació, emissor, receptor, missatge i canal. Els resultats principals mostren diferències respecte el públic objectiu i l'objectiu de les campanyes; a vegades buscar la complicitat de la societat, altres buscar-ne el rebuig. A mode de conclusió, s'han trobat tres missatges diferenciats que s'han intentat transmetre en els últims anys: rebuig cap a la violència de gènere; esperança cap a les víctimes i implicació social.

IMPLICACIÓ DEL SISTEMA DE LES OREXINES EN LA NARCOLÈPSIA

Anna Puig Aznar

La narcolèpsia és un trastorn neurològic que cursa amb una alteració dels patrons del son. I, malgrat presentar-se amb una prevalença relativament baixa, es tracta d'un quadre sever amb un gran impacte sobre el rendiment, les relacions socials, la qualitat de vida i els aspectes socio-econòmics dels pacients. El coneixement sobre la fisiopatologia d'aquest trastorn, ha avançant molt durant els últims anys. Existeixen evidències clarificadoras de la relació entre la narcolèpsia i la disfunció del sistema d'orexines, però la causa que provoca la pèrdua de neurones que sintetitzen orexina i com prevenir-ho, segueix sent difícil de determinar. Així doncs, l'objectiu principal d'aquest treball és realitzar una revisió sistemàtica, basant-se en la informació científica actual, sobre la influència del sistema de les orexines en la narcolèpsia, concretament en la de tipus I. Els resultats de la recerca bibliogràfica indiquen que la major part de les investigacions actuals sobre aquest tema pretenen demostrar que la pèrdua de neurones orexinèrgiques, en pacients narcolèptics, és deguda a un mecanisme autoimmune. algrat això, hi ha una necessitat de descobrir nous biomarcadors per identificar amb precisió que aquests pacients pateixen un procés "autoimmune", ja que podrien respondre millor a les futures teràpies immunes.

EFFECTE D'UN ESTAT EMOCIONAL NEGATIU INDUÏT SOBRE L'EXECUCIÓ DE TASQUES D'ATENCIÓ

Alba Pujol Busqueta

Les diferents funcions i capacitats del nostre cervell treballen de manera conjunta, per tant, és important conèixer la relació que hi ha entre elles. Darrerament s'ha estat estudiant la influència de l'estat emocional sobre la capacitat d'atenció i, la gran majoria d'autors, han observat que aquesta és força significativa, de manera que l'atenció disminueix quan la persona experimenta un estat emocional negatiu. Partint d'aquesta hipòtesis, l'objectiu del treball és observar si realment la inducció a un estat emocional negatiu afecta en l'execució de tasques d'atenció. Per a dur a terme l'estudi, s'ha seleccionat la mostra mitjançant un mostratge no probabilístic i el mètode de les quotes; els instruments utilitzats han estat el qüestionari Self-Assessment Manikin, un recull d'imatges del Nencki Affective Picture System i el test Toulouse-Piéron; i l'anàlisi dels resultats s'ha fet a partir del programa estadístic Stata i de la prova U de Mann-Whitney. Tot això ha permès confirmar la hipòtesis plantejada ja que s'ha observat una disminució significativa en la capacitat d'atenció de les persones que experimenten un estat emocional negatiu.

REVISIÓ D'APLICACIONS DIRIGIDES A AFAVORIR EL BENESTAR EMOCIONAL DE POBLACIÓ UNIVERSITÀRIA AMB SIMPTOMATOLOGIA DEPRESSIVA

Maria Ramajo Teixidó

La simptomatologia depressiva en població universitària constitueix un problema sever que afecta no sols al benestar psicossocial de l'individu sinó al seu rendiment acadèmic amb l'impacte vital que això pot tenir en aquest moment rellevant del desenvolupament de la persona. L'objectiu d'aquest treball és, per una banda, examinar les principals aplicacions existents que estiguin centrades en reduir o prevenir la simptomatologia associada a la depressió i, per altra banda,

descriure el seu marc teòric psicològic subjacent, així com les principals tècniques psicològiques implementades. Per assolir aquests objectius, s'ha utilitzat una metodologia de revisió bibliogràfica, a través de tres grans bases de dades científiques (PubMed, PsycINFO i Google Acadèmic), obtenint un total de dotze treballs que compleixen criteris d'inclusió. D'aquests, vuit articles fan referència a la intervenció mitjançant aplicacions, mentre que els altres quatre fan referència a procediments de cribatge per a simptomatologia depressiva. Els resultats mostren diverses limitacions de les aplicacions disponibles en el mercat. Malgrat tot, les solucions mHealth per prevenir o millorar la simptomatologia depressiva en població universitària són una eina prometedora amb moltes potencialitats, però és necessària més recerca superant les limitacions existents fins l'actualitat per seguir avançant en aquesta línia de coneixement amb clares implicacions pràctiques.

EL SEXISMO Y LA DISCAPACIDAD INTELECTUAL

Cristina Ramírez Giménez

La motivación para este estudio ha sido poder evaluar el sexismo que padece este colectivo para comprobar si sería conveniente hacer una educación sexual más exhaustiva. La hipótesis de la que parto es que tanto en población normal como en discapacidad intelectual, debería haber el mismo tipo y grado de sexismo. El instrumento utilizado para llevar a cabo este estudio ha sido Inventario de sexismo ambivalente: adaptación, validación y relación con variables psicosociales traducido por Cárdenas, M., Lay, S., González, C., Calderón, C., Alegría, I (2010). Respecto al método, el diseño de la muestra se basa un diseño factorial intersujeto 2x2. La muestra fue escogida de forma incidental. Los resultados han mostrado la presencia de interacción. La diferencia entre algunos grupos ha sido significativa, especialmente entre control y discapacidad. Los efectos simples han mostrado una diferencia no significativa entre ambos sexos en el grupo control y significativa entre ambos sexos en el grupo de discapacidad en el sexismo hostil. La discusión sobre el estudio giraría en torno algunas cuestiones, como que las mujeres del grupo control han dado los resultados más altos en sexismo o la gran diferencia que hay en un mismo sexo para los diferentes grupos.

PROPOSTA PER A LA MILLORA DEL DIAGNÒSTIC PRECOÇ PER A PACIENTS AMB ESQUIZOFRÈNIA I EL POSTERIOR TRACTAMENT AMB TERÀPIA FAMILIAR

Cristina Ramos Calderón

El pacient amb esquizofrènia és aquell que presenta en el seu quadre clínic símptomes com poden ser al·lucinacions, deliris, llenguatge desorganitzat o símptomes negatius que afecten a la vida quotidiana del individu, a més per poder diagnosticar-lo s'han de descartar altres causes com poden ser les drogues, malalties orgàniques o altres trastorns afectius. El meu treball es centra en una proposta per a la millora de la detecció precoç de l'esquizofrènia en subjectes en alt risc de patir-la, ja que la identificació primerenca del trastorn proporciona beneficis per el pronòstic d'aquest. D'igual forma, es centra en proposar el posterior tractament amb teràpia familiar. La teràpia familiar sistèmica permet incloure a la família en el procés de recuperació del pacient identificat, i potser aquí resideix la seva funcionalitat, ja que un dels sistemes en que les persones ens desenvolupem és el de família. Amb la cerca bibliogràfica que he realitzat he vist que el que jo pensava es dona més enllà en la pràctica clínica.

MÚSICA I MEMÒRIA DE TREBALL

Júlia Reina Castellón

La memòria de treball ha estat molt estudiada en diverses tasques cognitives però no s'ha realitzat gaire recerca sobre l'expressió musical. Aquest treball té com a objectiu aprofundir en la observació de relació o no relació entre la memòria de treball i música. Per realitzar aquesta investigació s'ha agafat una mostra de 15 músics i 15 no músics (universitaris, mitja de 21 anys), els quals se'ls hi ha administrat les següents proves: record serial de paraules i de pseudoparaules (proves verbals), test de matrius i test d'amplitud visual Katakana (proves visuo- espacials) i la prova Clau de números del WAIS III (velocitat de processament, aprenentatge associatiu). Finalment, s'ha observat que els músics puntuen significativament més alt en les proves verbals, en el test d'amplitud visual Katakana i en la prova Clau de números. En les altres proves no hi ha diferència significativa però sí una tendència a puntuar més alt els músics que els no músics. Per tant, s'ha conclòs que en general els músics tenen una memòria de treball més bona, més concretament en el bucle fonològic (proves verbals), en aspectes visuals i, una major velocitat de processament i associació de diversos estímuls.

FAMÍLIA COM A FACTOR PREDISPOSANT I MANTENIDOR DELS TRASTORNS ALIMENTARIS DE L'ANORÈXIA I LA BULÍMIA

Laura Restoy Villarejo

Els trastorns alimentaris constitueixen una problemàtica creixent, pel que és indispensable la prevenció dels factors de risc de la seva aparició i manteniment. No obstant això, el coneixement de les causes, que són plurideterminades, és incomplet. Malgrat que s'ha senyalat la seva influència, no s'ha trobat cap patró consistent del funcionament familiar i

predomina una manca d'articles científics, sent molts de caire hipotètic o descriptiu. La present revisió sistemàtica d'estudis dels últims 5 anys pretén clarificar en el major grau possible la relació que s'estableix entre la variable família i les variables adquisició i pronòstic de l'anorèxia i la bulímia nervioses. S'ha realitzat una cerca sistemàtica avançada mitjançant Web of Science Core Collection, seguint uns determinats criteris de selecció que han permès delimitar-la. Els 31 articles obtinguts s'han sotmès a uns criteris d'inclusió i exclusió específics, i finalment la revisió s'ha centrat en 12 articles metodològics. Els resultats d'aquests, a través de l'anàlisi de diferents variables concretes, globalment indiquen que el factor familiar adquireix un pes en l'adquisició i/o manteniment dels trastorns alimentaris, o, al menys, es dona una associació destacable entre la disfuncionalitat en diferents nivells del nucli familiar i la presència d'aquests trastorns.

IMPLICACIÓ DE LA DURADA DE LA PSICOSIS NO TRACTADA EN EL PROGRAMA D'ATENCIÓ ESPECÍFICA A PERSONES AMB TRASTORN PSICÒTIC INCIPIENT

Mar Retamero Ribé

Aquest estudi té l'objectiu de determinar si la implementació del Programa d'Atenció Específica a les persones amb Trastorn Psicòtic Incipient (PAE-TPI) redueix la durada de la psicosis no tractada (DUP) en comparació amb el Programa Estàndard. A més a més, també s'ha analitzat l'associació entre la DUP i indicadors d'efectivitat (número d'hospitalitzacions després d'un any de tractament, dies d'hospitalització, símptomes psicòtics positius, símptomes psicòtics negatius, símptomes afectius, funcionament social, funcionament laboral, funcionament escolar i qualitat de vida) i les diferències entre una DUP llarga i una DUP breu. És un estudi quasi-experimental, longitudinal de seguiment a un any de dos cohorts de pacients realitzat en CSMA, CSMIJ i HDA repartits arreu del territori català entre el 2011 i el 2013. La mostra inclou 236 participants d'entre 13 i 37 anys amb psicosis incipient (afectiva o no afectiva) i una evolució inferior a 5 anys. Els resultats mostren una reducció de 74 dies de la DUP en el PAE-TPI ($U=3825.500$, $p=0.004$) i no s'han trobat diferències en els indicadors d'efectivitat segons el curs de la DUP. S'ha conclòs que la introducció del PAE-TPI comporta una reducció de la DUP que no es troba en el Programa Estàndard. En quant a la associació entre la DUP i els indicadors d'efectivitat, les conclusions suggereixen que la durada de la psicosis no tractada podria actuar com un marcador de risc enlloc d'un factor pronòstic independent.

LA RESILIÈNCIA EN ELS FILLS DE LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE. DESCRIPCIÓ I ANÀLISI

Irene Rey Jornet

La violència de gènere és un fenomen que tristament ens acompanyades de fa molts anys. L'any 2014 es va produir un canvi en favor de les seves víctimes, ja que es va permetre la consideració dels fills de la parella com a víctimes directes del fenomen, permeten així la intervenció amb ells. L'objectiu d'aquest projecte és conèixer el tractament restaurador que reben, centrant-nos específicament en el treball emocional que es realitza. S'ha realitzat una revisió qualitativa d'un conjunt de publicacions que recullen informació tant de la resiliència en sí i els seus beneficis com del seu desenvolupament dins la reparació de la victimització. Es descriu detalladament què és la resiliència, i s'analitza com influeix en aquest procés de tractament i quins beneficis aportaria a llarg termini en el desenvolupament personal d'aquestes víctimes. Veiem que, tot i que el seu desenvolupament aporta grans beneficis en aquests menors, la seva pràctica no es troba tan estesa. Per tant seria adient poder seguir treballant per a la seva inclusió en la intervenció amb les víctimes, podent així afavorir el seu procés de recuperació i reduint el màxim possible les conseqüències negatives que aporta el fenomen de la violència de gènere.

ESTRATÈGIES DE LES DONES DIRECTIVES PER CONCILIAR LA TRIPLE CÀRREGA

Jordi Reyes Caldera

L'objectiu principal del treball és identificar quines són les estratègies que duen a terme les dones directives a la seva vida personal i familiar cap a la conciliació amb el seu càrrec laboral. La hipòtesi formulada d'aquest estudi és: El col·lectiu femení en alts càrrecs de direcció té més dificultats a conciliar dels tres àmbits, l'àmbit personal. Per tal de donar resposta a això, s'ha utilitzat un disseny transversal descriptiu. El mostreig utilitzat és un mostreig probabilístic conglomerat. Les tècniques emprades en l'estudi són: Com a metodologia quantitativa, la creació d'una enquesta, la qual compta amb la participació de 132 persones (homes/ dones) del Vallès Occidental d'entre 18-60 anys que treballen actualment. I, com a metodologia qualitativa, una entrevista semiestructurada passada a 6 dones en alts càrrecs directius. Els resultats estrets de l'anàlisi estadística de l'enquesta i del descriptiu de l'entrevista fan concloure que la conciliació de la triple càrrega per part del col·lectiu femení en alts càrrecs directius es fa possible gràcies a fer-ne ús d'eines d'organització temporal, gestionar i optimitzar el temps de cada àmbit, treballar amb intensitat i constància els tres àmbits i mantenir bona comunicació i recolzament dels agents socialitzadors del seu dia a dia.

ANÀLISI DE LA "TALKING CURE" DE RIVERS COM A TERÀPIA CONTRA EL SHELL SHOCK I EL SEU PAPER EN LA RECUPERACIÓ DE SIEGFRIED SASSOON

Amanda Ribell Delgado

Durant la Primera Guerra Mundial el Shell shock va provocar la retirada de milers de soldats del camp de batalla sota la prevalença de símptomes físics sense causa aparent, els quals eren tractats mitjançant teràpies físiques. La finalitat d'aquest treball és estudiar la teoria de W. H. R. Rivers sobre el tractament psicològic –i no pas físic– d'aquest trastorn, incorporant alhora la visió del poeta, soldat i pacient Siegfried Sassoon. En concret, es tracta de conèixer quin va ser l'impacte de la teoria de Rivers tant a la seva època com a les posteriors, i estudiar l'origen de les seves concepcions, en especial, el concepte "d'autognosi" i les conseqüents implicacions. L'estudi es complementa alhora incorporant la visió del pacient, Sassoon, qui ens fa partícips de les seves experiències gràcies als seus escrits. Aquesta investigació teòrica s'ha basat en la recerca i revisió bibliogràfica tant de fonts primàries (escrits de Rivers i de Sassoon) com secundàries, permetent conèixer com la teoria de Rivers va ser pionera en el seu moment, i com l'augment d'aproximacions de la psicoanàlisi en els anys posteriors van deixar-la en un segon pla. Rivers, encara no ser el primer en fer servir el terme "autognosi", va transformar-lo en una exitosa teràpia que va ajudar a pacients com Sassoon a superar el shell shock.

CONSEQÜÈNCIES DE L'ADDICCIÓ AL MENJAR OBESOGÈNIC

Anna Ricart Rull

Durant les darreres dècades, el terme d'addicció al menjar ha anat cobrant importància en la literatura científica. Per una banda, s'ha relacionat amb el consum en augment de productes ultraprocessats i els seus efectes adversos per a la salut i, d'altra banda, amb l'augment crític dels nivells d'obesitat en la població, així com de les malalties relacionades. Amb l'objectiu d'observar si aquest trastorn es podria arribar a classificar dintre del grup de les dependències a substàncies en el DSM-5 a partir dels seus símptomes comportamentals, les seves conseqüències en la vida quotidiana de les persones i els seus substrats neurològics, s'ha realitzat una revisió sistemàtica, tot agrupant diverses fonts d'informació, de les quals s'ha pogut observar que un excés en l'augment de l'alliberació de dopamina en el nucli accumbens, induït pel consum de productes ultraprocessats, pot estar relacionat amb una desregulació del sistema del reforç similar al que succeeix després del consum de drogues d'abús. A més, també s'ha observat la implicació del sistema endocannabinoide, com a mecanisme compensatori per a disminuir l'ansietat que produeix la manca de les dues substàncies, conclouent, per tant, que existeixen substrats neurològics i comportamentals comuns entre l'addicció al menjar ultraprocesat i altres tipus d'addiccions a substàncies.

ADICCIONES A LAS PANTALLAS EN INFANCIA Y ADOLESCENCIA: FACTORES DE RIESGO Y PROTECCIÓN

Sara Rivera Montiel

Las nuevas tecnologías como internet, redes sociales y juegos on-line han impactado en nuestra sociedad y sobretodo en la población infantil y juvenil. La psicología se ha interesado por el estudio de estas nuevas adicciones clasificándolas dentro de las adicciones conductuales, todo y que no existe una definición consensuada. El objetivo del presente trabajo es conocer los factores de riesgo y protección en la población infantil y juvenil en las adicciones a las pantallas y nuevas tecnologías. El método utilizado ha sido la revisión bibliográfica de 16 estudios empíricos, con población infantil y adolescente, publicados entre los años 2009 y 2017 y la búsqueda se realizó a través de Google Scholar y Psycodoc. Los resultados muestran diferencias significativas entre géneros en el uso de las nuevas tecnologías; factores de riesgo relacionados con características y recursos personales y sociales, así como el papel fundamental del control parental en la regulación del uso desadaptativo de las nuevas tecnologías y el manejo del estrés como factor clave en el desarrollo de conductas adictivas.

Palabras clave: Adicción nuevas tecnologías, adicción videojuegos, factores de riesgo, infancia y adolescencia.

LA RECERCA DELS ORÍGENS EN L'ADOPCIÓ: CAUSES I CONSEQÜÈNCIES

Laura Rodríguez Blanco

En els darrers anys, s'ha incrementat la demanda de la recerca dels orígens per part de les persones adoptades. L'objectiu d'aquest treball és analitzar quins són els motius que porten a buscar els orígens i les conseqüències que comporta establir contacte amb la família biològica. Per a dur a terme la investigació, s'ha realitzat una revisió sistemàtica de diferents fonts bibliogràfiques, consultant bases de dades i incloent literatura gris mitjançant cerca manual. En relació a les motivacions, es mostra perquè s'inicia un procés de recerca, què es busca i a qui. Les persones busquen omplir una part de la seva persona per construir una identitat més completa. Pel que fa a les repercussions del retrobament, malgrat aquest no resulti ser com s'esperava, solen ser positives pels membres de la tríada adoptiva. En síntesi, els estudis revisats apunten a que la trobada amb la família d'origen comporta nombrosos beneficis per a la relació de les persones adoptades amb la seva família adoptiva i per a la formació de la seva identitat.

ES EFICIENT L'ÚS DEL RECLUTAMENT 2.0 EN LES PYMES?

Marc Rodríguez Fernández

L'objectiu principal d'aquest Treball de fi de Grau és la creació d'un manual del bon ús de les noves tecnologies en el reclutament 2.0 per les PYMES. Aquesta necessitat sorgeix a partir de dues entrevistes realitzades a una PYME i una multinacional. A partir de les entrevistes s'extreu la necessitat de la creació del manual a causa de la desconexió per part de les PYME d'aquestes eines i el seu ús, principal motiu pel qual no poden gaudir dels avantatges d'aquestes eines i han d'usar mètodes de reclutament tradicionals i menys eficients. L'anàlisi de l'entrevista permet extreure els factors principals que seran l'eix vertebral en l'elaboració del manual. La creació del manual aportarà una eina per ajudar a les petites i mitjanes empreses a millorar l'eficiència del mètode de reclutament. Seria convenient valorar en un futur l'impacte real del manual i la seva utilitat pràctica amb el feedback d'una empresa. Tanmateix seria adequat realitzar més entrevistes per poder detectar nous factors a incloure en pròximes revisions del manual.

VALORACIÓN PSICOLÓGICA DEL TESTIMONIO DE PERSONAS CON AFECTACIÓN INTELECTUAL

Mª Del Carmen Rodríguez García

El principal obstáculo que se encuentran las víctimas con discapacidad intelectual en el acceso a la justicia Española es la poca credibilidad que se les otorga en contraposición al resto de víctimas. El presente trabajo revisa el estado actual de la cuestión con el objetivo de ver si las herramientas utilizadas hasta la fecha son adecuadas para dicho colectivo, así como dar a conocer la figura del facilitador. La literatura utilizada fue encontrada en las bases de datos PsycINFO, Dialnet y en la hemeroteca on-line de la Unidad de Atención a Víctimas con Discapacidad Intelectual. También se realizaron una serie de entrevistas semi-estructuradas a tres expertos en la materia para contrastar la información encontrada. De los resultados de la búsqueda y de las entrevistas se deduce que las herramientas utilizadas para evaluar la validez del testimonio tales como el Sistema de Análisis de la Validez, no son adecuadas para las personas con afectación cognitiva, pues pueden causarles efectos negativos. A pesar de ello, no hay ninguna herramienta estandarizada y adaptada para dicho colectivo. Por ello es importante el papel que tiene el facilitador pues se ha visto que su apoyo puede reducir los efectos adversos derivados del proceso judicial.

ESTUDIO DE CASO SOBRE LA COMPAGINACIÓN DE LA CARRERA UNIVERSITARIA Y LA CARRERA COMO GOLFISTA

Paula Rodríguez Gutiérrez

El objetivo de este trabajo ha sido mostrar un estudio sobre la compaginación de una carrera universitaria y un deporte, lo que se conoce como Carreras Duales. Concretamente, la combinación de universidad con un deporte específico como es el golf, para así poder ver los posibles facilitadores y/o las posibles barreras que obtienen de esta compaginación. Para el estudio de estas barreras y/o facilitadores de la Carrera Dual conformada por estudios universitarios y el golf se ha trabajado mediante estudios de casos, lo que ha implicado la recogida y registro de datos sobre un caso y la preparación de un informe o una presentación del mismo. En este estudio se ha realizado con una muestra de 5 sujetos; 5 deportistas de entre 22 y 29 años, golfistas actualmente amateurs, 3 de ellos cursando o habiendo cursado un grado universitario. Para la recolección de datos se han utilizado entrevistas semi-estructuradas y la observación total. Tras contrastar la información de las entrevistas con la observación, se vieron diferencias entre los jóvenes que han estudiado una carrera universitaria y los que únicamente dedican su tiempo golf.

CÓMO EL ESTIGMA SOBRE EL TRASTORNO MENTAL AFECTA AL TRATAMIENTO DE LA ESQUIZOFRENIA

Mireia Rodríguez Moreno

El estigma social se torna en una carga de padecimiento que puede acentuar la gravedad del trastorno mental, constituyendo un obstáculo para el transcurso del tratamiento. Por ello, el eje central del trabajo profundiza sobre cómo repercuten los estigmas de las enfermedades mentales en el tratamiento y desarrollo de la esquizofrenia, abriendo la puerta de la "doble enfermedad" donde las personas que padecen esquizofrenia sufren los síntomas propios del trastorno a la vez que enfrentan los efectos del estigma social. La comparación de los diferentes estudios y el recorrido histórico a través del estigma y las enfermedades mentales, muestra las barreras sociales a las que se afronta una persona con esquizofrenia y cómo afecta negativamente a su tratamiento. Este estudio bibliográfico, aparte de mostrar el impacto del estigma en la esquizofrenia, busca formas de reducirlo mediante el estudio de métodos utilizados con anterioridad en diferentes campañas anti-estigma de la esquizofrenia y otras enfermedades mentales.

LA FASE PRODRÓMICA DE LA PSICOSIS Y SU DETECCIÓN

Denise Marlen Rodríguez Obando i Azucena Serrano Cuadra

Objetivo: Dar a conocer el estado actual de la detección precoz en psicosis centrándonos tanto en la sensibilidad como especificidad de los instrumentos de evaluación utilizados para ello, con el fin de averiguar su viabilidad y por lo tanto evitar el tratamiento de falsos positivos.

Método: Revisión bibliográfica de documentos científicos fiables y actualizados, de los últimos diez años, utilizando las bases de datos google académico, dialnet, psycInfo, PubMed, Medes, Scopus, Psycodoc y Web of science.

Resultados: Se seleccionaron 24 artículos. En la mayoría de estudios llevados a cabo, los instrumentos más utilizados han sido: CAARMS, SIPS/SOPS, ERlraos y PQ, los cuales, a día de hoy, son los que proporcionan unos resultados más fiables en cuanto a sensibilidad y especificidad. Sin embargo, respecto a esta última existen todavía ciertas carencias.

Conclusiones: Las intervenciones precoces basadas en la combinación de neurolépticos junto con la TCC, intervenciones grupales o psicoeducación, en los clasificados como UHR (Ultra High Risk), está siendo contraproducente para los llamados falsos positivos puesto que la aplicación de dichos fármacos, que cuentan con escasa evidencia científica, pueden tener efectos perjudiciales en el cerebro de estos pacientes.

SENSACIÓN DE CONTROL PARA EL BIENESTAR EN PACIENTES Y SUPERVIVIENTES ONCOLÓGICOS

Andrea Rodríguez Reina

El cáncer es una enfermedad grave con un gran potencial de causar un intenso impacto en la vida del paciente diagnosticado. En una gran parte de las personas que lo padecen va asociado la disminución de diferentes aspectos como pueden ser notables deterioros en el estado físico y funcional. Así mismo, se trata de una enfermedad muy relacionada con la incertidumbre y se suele pensar como algo impredecible con gran sufrimiento e incluso la muerte. El objetivo principal de este trabajo fue revisar la literatura disponible relacionada con la presencia de percepción de control, experimentada de manera natural o inducida sobre el paciente, a través de una intervención psicológica. Además de investigar, en qué medida se asocia a una mejor calidad de vida en el paciente y superviviente oncológico. Por último se examinó si se trata de un efecto principal o secundario de dichas intervenciones. En cuanto a la búsqueda de información, se describe un proceso de revisión de tres fases en las siguientes revistas: Psicooncología de la Sociedad Española de Oncología Médica; Journal of Cancer Survivorship; Psycho-oncology de la International Psycho-oncology Society (IPOS).

LA CONDUCTA ADAPTATIVA EN ALUMNES AMB INTL-LIGÈNCIA LÍMIT I D.I. LLEU

Andrea Rodriguez Valero

Les persones amb Intel·ligència Límit (IL) tenen com a característica que es troben en una situació complicada ja que fan front a una realitat que no ha estat fàcil d'entendre i que no s'ha enfocat de la manera que deuria. Per fer un diagnòstic a una persona d'IL s'hauria de trobar que obté puntuacions al quocient intel·lectual (QI) entre 70-85, el que es considera "normal" estadísticament i absència de discapacitat. A la realitat podem veure que es troben amb moltes dificultats per adaptar-se a l'entorn. Molts cops aquestes diferències no es veuen de manera clara fins arribada l'adolescència i l'entrada a l'ESO, moment en el qual han de realitzar adaptacions curriculars i ens molts casos el canvi a una escola d'educació especial. En l'investigació que he portat a terme realitzo un estudi per tal de mesurar i comparar la conducta adaptativa en dos grups d'alumnes segons diagnòstic clínic (IL i DI Lleu) que cursen la ESO al mateix centre d'educació especial. D'aquesta manera, la mesura de la conducta adaptativa i la valoració dels suports que reben, ens podria donar informació alternativa útil sobre quines semblances i/o diferències trobem per tal de fer intervencions en el desenvolupament de l'alumne.

INTERVENCIÓN EN HIJOS E HIJAS ADOLESCENTES EN SITUACIÓN DE VIOLENCIA DE GÉNERO

Alba Roldán Regalón

Recientemente se ha empezado a considerar a los y las menores que conviven en familias en las cuales se da violencia de género como víctimas de esa violencia. La razón es que los y las menores que experimentan estas situaciones, sufren las consecuencias de esa violencia aunque no vaya dirigida explícitamente a ellos y ellas. Estas consecuencias se reflejan en diferentes ámbitos: físico, conductual, emocional, cognitiva y social. En esta revisión bibliográfica se ha pretendido encontrar intervenciones psicológicas orientadas a tratar esas consecuencias en menores que se encuentren en la etapa de la adolescencia. En cuanto a los objetivos específicos, se han querido encontrar intervenciones dirigidas exclusivamente a la evitación de la transmisión intergeneracional de la violencia, uno de los posibles problemas que pueden presentar estos menores. Se han considerado diferentes estudios de entre los años 2011 y 2015 y se han agrupado los resultados obtenidos teniendo en cuenta las similitudes y diferencias en las intervenciones encontradas. En los resultados, únicamente en 5 de los estudios dirigidos a la intervención de menores víctimas de la violencia de género se encontraban intervenciones específicas para adolescentes. De ellos, solo uno estaba dirigido a la prevención de la transmisión intergeneracional de la violencia.

ESTUDIO SOBRE LA FELICIDAD A LO LARGO DEL CICLO VITAL

Alex Romaní Rivera

Nuestra sociedad se ha interesado siempre en estudiar los problemas de las personas, pero hasta hace poco no nos hemos interesado en el estudio de todo lo que funciona bien, y que podría funcionar aún mejor: el objetivo principal de este estudio es conocer los factores que influyen en el bienestar humano a lo largo del desarrollo en la vida, desde el nacimiento hasta la muerte. Es decir, comprender cómo las personas somos felices. Para hacerlo, se requiere un acercamiento multidimensional para dar con resultados válidos y completos, ya que la felicidad no es algo que se pueda medir desde el laboratorio: hay que salir ahí fuera y preguntar mediando cuestionarios, entrevistas, observaciones participantes y muchas experiencias. ¿El dinero da la felicidad? ¿Tenemos miedo a ser felices? ¿Es la felicidad algo innato en el ser humano? El contexto en el que vivimos nos afecta constantemente, y después de preguntar a niños, adultos y ancianos, nos damos cuenta de que 1 de cada 2 personas dedica la mayor parte de su tiempo a ocuparse de cosas que NO prefiere hacer. Aunque la mayoría de nosotros pensamos que somos más felices que los demás, 9 de cada 10 personas te dirán que buscan ser felices. El intentar conocer cómo los individuos son felices, es el primer paso para conseguir una sociedad global mucho más feliz.

LA SEROTONINA, "HORMONA DE LA FELICIDAD", CAUSANT DELS TRASTORNS DE L'ESPECTRE AUTISTA (TEA)?

Xènia Romeo Millán

Les patologies d'espectre autista (TEA) són trastorns del desenvolupament d'etiologia desconeguda, incidència dels quals ha augmentat un 78% en els últims 10 anys (OMS, 2017). Aquest fet podria associar-se a l'ús generalitzat de medicaments i dietes que potencien la serotonina i biomolècules afins. En aquest context, l'objectiu és indagar i informar sobre el paper que desenvolupa la serotonina en l'origen i tractament dels TEA, mitjançant un procés de revisió bibliogràfica entre els anys 2013 i 2018. Els resultats obtinguts destaquen que la desregulació del sistema serotoninèrgic durant l'embaràs podria afectar al neurodesenvolupament i la connectivitat neuronal del embrió, precipitant l'aparició d'aquests trastorns. Per aquest motiu, podria haver un major risc de TEA quan les mares han estat exposades a inhibidors selectius de la recaptació de serotonina (ISRS) i altres antidepressius. Els possibles efectes negatius es relacionen amb el genotip (gen transportador de 5-HT), anomalies congènites i esdeveniments perinatals negatius. Respecte els estudis de farmacoteràpia, s'ha demostrat la presència de nivells elevats de serotonina a la sang en persones amb TEA, i s'ha investigat el possible valor profilàctic de la disminució de serotonina com a tractament d'aquest trastorn, però aquests estudis són molt limitats, contradictoris i molts tenen esdeveniments adversos substancials.

EL DIVORCI COM A FACTOR ESTRESSANT EN L'APARICIÓ DE PSICOPATOLOGIES INFANTILS: REVISIÓ

Laura Romero Gómez

L'objectiu general és estudiar la relació entre el divorci dels pares com a factor estressant i l'aparició de psicopatologies infantils a través de la revisió bibliogràfica. Els objectius específics són recercar bibliografia contrastada i validada des de la perspectiva clínica i sistèmica de les psicopatologies infantils i estudiar els factors psicosocials que intervenen. S'han consultat el servei físic de biblioteques de la UAB, les principals bases de dades de consulta en psicologia, els repositoris de revistes catalanes, el RecerCAT, el Dialnet, el DOAJ i Google Scholar. Posteriorment a la recerca bibliogràfica s'ha procedit a la lectura analítica rigorosa i a la contrastació de la informació obtinguda en la totalitat de documents. En el cas dels trastorns del vincle, depressió, ansietat i de conducta es considera el divorci com a factor estressant; de mal pronòstic i agreujament dels símptomes en el TBP i TDAH i un factor de risc envers la conducta suïcida. Tenint en compte que el divorci dels pares ha resultat ser en la majoria de les psicopatologies infantils un factor estressant, de mal pronòstic o que augmenta la vulnerabilitat ens qüestionem perquè no existeixen estratègies de prevenció que vetllin per la salut mental d'aquests infants en risc.

ESTATS AFECTIUS I PERCEPCIÓ DE LA DISTÀNCIA VERTICAL: SI ESTIC NERVIOSA, A QUANTS METRES ESTÀ AQUELL PUNT DE MI?

Alba Rosa Lorente

Fins a quin punt la percepció de la distància vertical és objectiva? Els nostres estats afectius poden influenciar en que percebem més o menys distància? Aquestes són algunes de les qüestions que han anat sorgint en la línia d'investigació d'aquest camp. Diferents estudis mostren com la distància vertical que percebem pot variar depenent de si la calculem des d'un punt superior o des d'un punt inferior, fent que, en general hi hagi més sobreestimació de la distància si es realitza el càlcul des de dalt cap a baix. Alhora, aquest biaix perceptiu per si sol també pot rebre la influència dels nostres estats afectius en quant a, per exemple, que el sentir por en un moment determinat pugui fer que percebem més metres dels que realment hi ha. Aquests fets estan relacionats amb com els nostres mecanismes i estats poden modular la percepció en determinades situacions per tal de buscar la nostra supervivència. Amb l'objectiu de comprovar i verificar aquests dos

punts principals, es realitza un estudi empíric amb metodologia d'experiment in-situ intrasubjecte enfocat en el camp de les vies ferrades, un context on tant la percepció de la distància vertical com els diferents estats afectius estan implicats.

COM VIUEN LES FILLES EL DIVORCI DELS SEUS PROGENITORS? ESTUDI DE TRES CASOS

Berta Rubio Cubero

Cada cop és major el nombre de famílies que s'enfronten al divorci en la nostra societat. Aquest procés genera un període d'inestabilitat que es viu de manera diferent en cada membre de la família i en aquest estudi ens centrem en les filles. El principal objectiu és conèixer com viuen tot el procés, entenent-lo des d'abans de que es produeixi la separació física entre progenitors fins passat el període d'inestabilitat post-divorci. Per estudiar la seva vivència analitzarem: el seu paper en els conflictes matrimonials, el seu afrontament als canvis, el seu primer any després del divorci i la pertinença a una família reconstruïda. L'estudi s'ha realitzat a partir de tres casos que van passar pel divorci dels seus progenitors en edats diferents i s'ha fet una comparació entre si. S'ha seguit una metodologia qualitativa, ja que els resultats s'han extret d'entrevistes semiestructurades que posteriorment han estat analitzades pel programa Atlas.ti. Els resultats indiquen que el divorci genera canvis, un impacte emocional i un període d'inestabilitat que estan força determinats per la cooperació entre progenitors i el rol que ocupa la filla en el procés. A més, s'ha trobat diferències segons l'edat, indicant que és un factor rellevant.

POLY-FRIENDLY THERAPY: LES NO MONOGÀMIES CONSENSUADES PORTADES A TERÀPIA

Laura Ruiz Iglesias-Fernández

Encara que la major part de persones que acudeixen a teràpia tenen relacions monògames, el nombre d'individus involucrats en relacions No Monògames Consensuades que comencen a anar a consulta està en augment. Tot i amb això, hi ha una manca de literatura i recerca basada en l'evidència que pugui guiar a professionals de la clínica a l'hora de treballar amb aquestes persones. Així doncs, els pacients no només s'han d'afrontar a la falta de coneixement sobre el tema en el món terapèutic, sinó també a prejudicis per part d'alguns professionals que patologitzen aquestes pràctiques. A través d'una revisió, s'ha procurat investigar les dificultats i problemes específics que poden aparèixer en aquest col·lectiu, així com també fer paleses les habilitats terapèutiques necessàries per a treballar amb les NMC. I finalment, s'ha indagat respecte quins tractaments poden ser útils i efectius per a aquestes persones. D'alguna manera, tot i que s'hagi pogut comprovar aquesta necessitat de seguir investigant sobre el tema perquè terapeutes tinguin eines útils, eficaces i no patologitzadores, també s'ha intentat oferir un material útil per a aquells professionals que vulguin saber com actuar davant d'aquests casos.

LA DEPRESSIÓ INFANTIL EN EDAT PREESCOLAR

Glòria Ruiz Ruiz i Judith Ruiz Gómez

El trastorn de depressió major és un problema actual de salut pública que requereix especial atenció i coneixement. El següent treball persegueix dur a terme una anàlisi sobre els diferents estudis que contemplen la depressió infantil en edat preescolar, tot fent una revisió del concepte, epidemiologia, comorbiditat, diagnòstic diferencial, factors de risc, avaluació i tractament per a la depressió en edat preescolar. Degut a les mancances lingüístiques dels infants a l'hora de relacionar-se amb els altres, diagnosticar la depressió infantil pot ser un procés difícil. Malgrat això, és molt important fer una detecció a temps de la depressió, ja que si no podrien veure's afectades les habilitats socials, emocionals, cognitives i interpersonals de l'infant i els vincles afectius amb els seus progenitors. Cal remarcar que la depressió en edat preescolar la majoria de vegades no es manifesta amb símptomes com plors, tristesa persistent, etc; sinó que dels 3 als 6 anys la depressió s'expressa majoritàriament a través d'irritabilitat i apatia.

THE INFLAMMATORY ETIOLOGY OF SCHIZOPHRENIA

Queralt Sales Nomen

Schizophrenia is a highly disabling chronic mental disorder that affects approximately 1% of the population; however, there is still not a wide scientific agreement about its etiology. Many possible causes have been considered but this systematic review focuses on the role of inflammation in the development of schizophrenia, which is a hypothesis that has gained strength during the last few years. A systematic review has been conducted using articles from databases such as Web of Science and PubMed. Results show that scientific evidence supports the fact that immune and systemic body imbalances, some of which can be derived from infections, in those who present a genetic vulnerability, can trigger a psychotic outbreak. Treatment applications have also been considered since anti-inflammatory or antibiotic medications have proven to be effective when treating patients diagnosed with schizophrenia. The main conclusions of this review are: there is scientific evidence that suggests the importance of neurotoxic inflammatory processes in this disorder; and, a shift on how

we understand the pathogenesis and pathophysiology of schizophrenia might help develop more efficient and even healing treatments, yet more research has to be done.

COMPARACIÓ D'INTENCIONS D'ENGANY I TRAMPA EN EL FUTBOL

Miquel Àngel Salvà Reda

Antecedents: El concepte d'engany es refereix a les infraccions de les regles per obtenir un benefici incorrecte. Encara que el món esportiu ha dedicat molt esforç i treball a investigar sobre el Fair play, no hi ha pràcticament cap estudi que s'hagi centrat a conèixer quina predisposició hi ha a enganyar en les pedreres del futbol espanyol.

Objectius: Per tant en aquest estudi, a partir del Cuestionario de Disposición al Engaño Deportivo" (CDED, Ponseti, et al., 2012), es podrà conèixer quin és el grau d'engany, trampa i astúcia dels joves futbolistes que procedeixen de dos clubs amb distinta filosofia per a la competició, i si existeixen diferències entre les categories infantils, cadets i juvenils.

Mètode: Participants: 92 jugadors, 44 club (A) i 48 club (B), edat mitjana de 15,45 anys (DT=1,88). Disseny quantitatiu transversal.

Resultats: Els resultats principals indiquen que els jugadors del club (A) presenten en conjunt una major astúcia i disposició a l'engany que els jugadors del club (B), però no s'han identificat diferències entre les diferents categories.

Conclusions: La filosofia del club per a la competició pot tenir influències en els joves esportistes.

ANÁLISIS DE LA DISTORSIÓN DE LA IMAGEN CORPORAL EN POBLACIÓN NORMAL. ¿ES SOLO COSA DE PATOLOGÍA?

Patricia Sanazario González i Lidia Muñoz Pérez

La distorsión de la imagen corporal en algunas psicopatologías ha quedado constatada en la literatura científica, así como su influencia en numerosos aspectos como la satisfacción vital, entre otros. No únicamente se circunscribe a población con psicopatología, sino que también se ha hallado en población normal, y es nuestro objetivo investigar si esto se cumple en población normal universitaria. Así, nuestra hipótesis de partida relaciona la existencia de distorsión de la imagen corporal, con una mayor influencia de diferentes fuentes, y una mayor insatisfacción corporal. Se ha realizado un estudio ex post-facto a partir de un muestreo de conveniencia. Se ha medido la distorsión de la imagen corporal mediante una comparación de medidas estimadas y reales, la interiorización del ideal estético mediante el CIMEC-26, y la satisfacción corporal mediante el QÜIC. El análisis de datos descriptivo y la regresión realizada apoyan la existencia de distorsión de la imagen corporal y la influencia de los ideales estéticos imperantes, así como su efecto diferencial sobre la satisfacción en las diferentes partes del cuerpo contempladas. En conclusión, los resultados van en la misma dirección que la hipótesis inicial, lo que indica que la presencia de distorsión de la imagen corporal no se limita únicamente a población psiquiátrica.

NECESSITATS I RESPOSTES A LES ADOPCIONS EN RISC. ANÀLISI DELS MODELS D'INTERVENCIÓ ACTUALS

Aura Sanchez Ribas

Després de l'intens i accelerat increment de l'adopció internacional a l'Estat Espanyol, i especialment a Catalunya, durant la primera meitat de la dècada dels 2000, se supera l'anomenat "BOOM" de l'adopció amb un descens progressiu d'aquest fenomen. Tot i això, en l'actualitat, la presència de l'adopció internacional a Catalunya segueix essent elevada, ja amb adopcions constituïdes: nens adoptats, adolescents i adults. Persones, que han estat víctimes d'abandonament en edats primerenques i, a vegades, també de negligència, abusos o institucionalització. Vivències, que podran afectar el seu desenvolupament i integració familiar, social, escolar, etc. L'objectiu d'aquest estudi és analitzar comparativament els models d'intervenció actuals en l'àmbit de l'atenció postadoptiva i les adopcions en risc, principalment a Catalunya. La investigació s'ha dut a terme, majoritàriament, a partir d'entrevistes dirigides a professionals de diferents serveis de referència, per una banda, d'atenció postadoptiva i acompanyament (CRIA, Fundació Vidal i Barraquer i Adoptia) i, per l'altra, d'intervencions en crisi amb presència freqüent de simptomatologia (Amalgama-7, ITA i Recurra-Ginso). Tant uns com altres, semblen apuntar a l'atenció integral de les persones adoptades i les seves famílies, des d'una perspectiva cada vegada més multidimensional, per fer front a la complexitat d'aquest col·lectiu.

RELACIÓN ENTRE PERSONALIDAD MEDIDA CON TCI Y RESPUESTA AL TRATAMIENTO PSICOLÓGICO EN ANOREXIA NERVIOSA: REVISIÓN SISTEMÁTICA

Daniel Sánchez Serrano

Tener una buena respuesta al tratamiento en anorexia nerviosa se define como la ausencia de los síntomas del trastorno y mantenimiento de un IMC normal al menos durante 3 años (Amianto et al., 2017), y el abandono es un problema importante ya que tiene un rango entre 20 y 51% (Fassino, Abbate-Daga, Pierò, Leombruni & Rovera, 2003). El Modelo Psicobiológico de Cloninger investiga siete factores de personalidad que hace referencia al temperamento y carácter (Cloninger, Svrkic & Przybeck, 1993) utilizando el instrumento Temperament and Character Inventory (TCI, 1993).

El objetivo de este trabajo es evaluar las características de personalidad medidas con TCI y su relación con la respuesta al tratamiento y/o abandono en pacientes con anorexia nerviosa. Esta revisión incluye 19 artículos seleccionados siguiendo los criterios de inclusión en 3 bases de datos. Pacientes con altas puntuaciones en Autodirección, Cooperación, Persistencia y Dependencia de la Recompensa tienen buena respuesta al tratamiento, y una baja puntuación en Evitación del Daño se asocia a una buena respuesta al tratamiento.

EUGENESIA LIBERTARIA Y EUGENESIA FRANQUISTA. DOS PROYECTOS SOCIALES DIFERENTES EN LA ESPAÑA DE LA GUERRA CIVIL

Pablo Sánchez-Crespo Pifarré

El objetivo de este trabajo es la comparación crítica de dos de las propuestas de Eugenesia existentes en la década de los años 30 enfrentadas en la guerra civil española. La concepción de eugenesia de cada autor, difiere en función de su orientación política y esto tiene implicaciones a nivel social. Desde la construcción de la identidad femenina y su relación con la maternidad, hasta la concepción del amor libre, pasando por un análisis sobre la condición humana, incluyendo las variables de raza, clase o género. Para ello, elegimos a dos autores de posturas contrapuestas, Vallejo-Nájera: uno de los principales ideólogos del franquismo y psiquiatra de prestigio de la época y Félix Martí Ibáñez, médico y psiquiatra, activo militante de la CNT quién estuvo al frente de la Conselleria de Salut i Assistència Social de la Generalitat en 1937. Pese a que la derecha católica en España se oponía tradicionalmente a la eugenesia en todas sus formas, Vallejo-Nájera encontró la forma en que el discurso eugenésico podía aplicarse desde una perspectiva nacional-católica. Por otro lado, Félix Martí defiende y trata de aplicar algunas de las posturas más revolucionarias en torno al debate sobre la Eugenesia que existía en el país.

AUDIOVISUAL AND LITERARY MATERIAL DIDACTIC GUIDE FOR EUROPEAN'S WIDE PROJECT TO OVERCOME THE EFFECTS OF CHILD-WITNESS INTRAFAMILY VIOLENCE

Mara Santa

This guide collects both audiovisual and literary material related to intra-family violence, aiming to be an useful tool for teachers to help witnesses and their classmates. This issue is still poorly socially perceived even with its consequences, so this material is expected to help overcoming them, as art and creativity may be easier ways for young students to understand the situation they or their friend are going through. Tales are important for children's cognitive development as they can think over the stories, learn new vocabulary and increase memory and communication skills, helping them to put into words their experience, explain what happened and how they feel about it, making it easier for professionals to assist them, and this is essential to return them to stability and prevent further consequences. Moreover, the importance of the opportunity to collaborate with an European project as WIDE not only supports the guide with its information but also guarantees a real destination and use to it, as there are teachers already working or interested in the project itself. The guide was developed using internet and library resources after context and theoretic research and has teachers as a reference of the value of the guide.

ALTERACIONES PSICOPATOLÓGICAS EN LA FAMILIA DEL PACIENTE CRÍTICO

Laura Sauter Soler

Objetivo. En el ámbito psicológico existen pocos artículos que investiguen las alteraciones psicopatológicas que se pueden producir en la familia de una persona en estado crítico ya que la mayor parte de artículos están escritos desde el punto de vista de la enfermería. El objetivo principal de esta revisión bibliográfica es valorar el impacto psicológico en la familia de una persona en estado crítico, además del impacto socioeconómico y contrastar los posibles tratamientos que se hayan desarrollado.

Método. Para poder llevar a cabo la investigación, se ha realizado una revisión sistemática de artículos científicos consultando bases de datos Mendeley, Scopus, PubMed y Psychinfo, con una restricción de fecha de 10 años de antigüedad. Se han revisado los abstracts y en los casos necesarios los artículos completos.

Resultados. Se han seleccionado finalmente un total de 19 artículos escritos en inglés, los cuales han utilizado muestras de familiares o cuidadores de pacientes que están o han estado en la UCI y los instrumentos que han usado para valorar el tipo de psicopatología son test estandarizados.

Discusión. Las alteraciones psicopatológicas más comunes en familiares de pacientes en estado crítico son, Trastorno por Estrés Postraumático, ansiedad, sintomatología depresiva, trastornos del sueño y fatiga.

MOTEMO GAME 2.0: MOTIVANT A TRAVÉS DE LA LUDIFICACIÓ

Núria Segarra Subirats i Mariona Duran Casas

Projecte emmarcat en l'àmbit de la gamificació que ha consistit en ludificar l'assignatura de "Processos psicològics: Motivació i Emoció" de primer del grau de Psicologia de la UAB. L'objectiu ha estat incrementar la motivació intrínseca, la satisfacció, l'assistència a l'aula i l'aprenentatge dels estudiants a través d'una sèrie d'activitats ludificades - presencials/virtuals i individuals/col·lectives-. A més, s'ha creat un catàleg d'incentius relacionats amb diferents perfils motivacionals i exposats a la Motemo-Shop o botiga virtual gestionada a través d'una economia de monedes. Alhora, s'han dissenyat recursos per al docent i activitats i dinàmiques setmanals narrativitzades pels participants i en contingència amb els continguts de l'assignatura, a partir de les quals es poden aconseguir mèrits, punts acumulables en un rànquing i monedes. Una sèrie d'instruments de creació pròpia han permès l'obtenció de dades com el perfil motivacional, les expectatives prèvies al joc, la satisfacció dels participants així com l'impacte en l'aprenentatge i l'assistència a la docència. Els primers resultats indiquen un impacte favorable en les diferents dimensions avaluades.

PERMEABILITAT INTESTINAL: LA BARRERA INTESTINAL COM A MODULADOR DEL CERVELL I EL SISTEMA IMMUNITARI. QUINA ÉS LA SEVA IMPLICACIÓ EN LA SALUT?

Clara Serra Arumi

L'intestí és un dels òrgans habitualment més menystinguts del nostre cos. La comunitat científica, però, ha vist com està implicat en molts processos que passen dins nostre, i que per tant, va més enllà de la funció, ja coneguda, d'obtenir els nutrients suficients per viure. L'objectiu principal és realitzar una revisió teòrica sobre l'estat actual dels treballs d'accés lliure que estudien la permeabilitat intestinal publicats a partir de l'any 2000 en les bases de dades PubMed i Web of Science. El buidatge dels articles s'ha realitzat de manera qualitativa classificant els articles segons els apartats temàtics que es tractaran. S'abordarà la importància i el funcionament real de l'intestí, no de manera aïllada, sinó en relació, mútuament moduladora i reguladora, amb el cervell i també el sistema immunitari, i d'altres sistemes i òrgans del cos, tot per comprendre com la permeabilitat intestinal hi té efectes. També per explicar què s'altera en cada una de les malalties relacionades amb aquest eix permeabilitat intestinal-cervell-sistema immunitari que s'està estudiant. Per acabar parlant dels possibles tractaments que es plantegen a nivell intestinal per aconseguir reestablir l'homeòstasi en aquesta barrera i millorar el curs de les patologies relacionades, entre les quals els trastorns mentals.

EL CAS JUANA RIVAS I ELS SERVEIS PSICOLÒGICS QUE VAN INTERVINDRE

Montse Serrano Asensio

El meu treball es basa en l'estudi de cas de la Juana Rivas i com a objectiu principal, conèixer quin va ser el paper dels serveis psicològics que van inferir, concretament, el punt de trobada i el CIAD (Centre d'Atenció i Informació a la Dona). La metodologia utilitzada en aquest treball es el mètode qualitatiu que s'utilitza per descobrir i refinar preguntes d'investigació. Els participants han estat el recull de notícies que parlin del cas, ja que amb les persones que en formen part no he pogut parlar i dues psicòlogues que han estat entrevistades, una del punt de trobada i l'altre del CIAD. Els instruments que he fet servir per cercar informació han sigut Pubmed, Psychinfo o Dialnet entre d'altres, també tots els mitjans de comunicació que he trobat notícies del cas, per la anàlisi de la informació he utilitzat l'Atlasti. Al cercar la informació i les entrevistes he pogut veure que els dos serveis psicològics estan clarament diferenciats, i que tot i a vegades treballar conjuntament, el servei que ofereixen són per persones amb situacions diferents. I que el CIAD sigui el servei que més es veu en els mitjans de comunicació és clarament beneficiós per la Juana Rivas.

EL CÁNCER DE MAMA Y SU AFRONTAMIENTO: UNA HISTORIA DE VIDA

Dènia Serrano Díaz

Mi trabajo trata el cáncer de mama desde la perspectiva de la experiencia. Es decir, pretendo conocer cómo construye y afronta su experiencia una afectada de cáncer de mama mediante una historia de vida. El diagnóstico de cáncer de mama supone una situación difícil de afrontar, no sólo por el hecho de enfrentarse a la enfermedad y a su tratamiento, sino también por las alteraciones que nos podemos encontrar como por ejemplo la de su imagen, entre otros aspectos, que pueden tener repercusión en la persona afectada. A más, su entorno personal y social, como familiares y amigos, consisten en una fuente de apoyo fundamental para poder sobrellevar todo el proceso ya que es un diagnóstico que te hace cambiar el ritmo de vida por completo. Todo esto y mucho más se ha analizado en este trabajo dando a conocer la información que nos ha facilitado la persona entrevistada. Por lo tanto, no trataré de analizar el término cáncer, ni de saber cómo diagnosticarlo o qué tratamiento y cuidados son los más correctos, sino de describir esa vivencia y todo lo que ello conlleva.

PROTOCOL D'INTERVENCIÓ: REDUIR L'INVESTIMENT EN DONES MASTECTOMITZADES

Valeria Serrano Enrich

Aquest projecte està basat en crear un protocol d'intervenció, el breu i eficaç possible (3 mesos), destinat a dones que han experimentat una mastectomia a causa del càncer de mama. L'objectiu principal del projecte és reduir l'Investment o el grau d'importància o pes que, aquestes dones, atribueixen al seu aspecte físic per definir el seu autoconcepte. Per això s'ha dissenyat una teràpia, d'enfocament cognitiu-conductual, dividida en diferents blocs a treballar i amb sessions tant individuals com grupals. D'altra banda, ha sigut creada a partir de la informació extreta d'entrevistes, la distribució de l'Inventari ASI i de les respostes donades en una enquesta creada pel disseny de dit projecte. Finalment aquesta intervenció es donaria per exitosa, en termes generals, si aquestes dones recuperen o milloren la imatge que tenien d'elles mateixes abans de dita experiència i així millorar la seva qualitat de vida dia a dia.

PERCEPCIÓN PARENTAL DE LAS CONDUCTAS REALIZADAS EN LAS ACTIVIDADES DEPORTIVAS DE SUS HIJOS/AS

Jose Antonio Serrano Muñoz

INTRODUCCIÓN: En el deporte existen diferentes agentes sociales como la familia, los entrenadores o los propios compañeros que intervienen en el desarrollo de los deportistas. En este estudio nos centraremos en las familias y sobre todo en el nivel de implicación en las actividades deportivas llevadas a cabo por sus hijos.

OBJETIVO: El objetivo principal de este estudio es delimitar y conocer como los padres y madres se implican en las actividades deportivas de sus hijos/as, examinando los diferentes estilos de implicación parental, es decir, si sus conductas están más relacionadas con un perfil de apoyo o por el contrario de presión hacia sus hijos/as.

MÉTODO: La muestra elegida está formada por 65 participantes, 33 padres y 32 madres. Para evaluar el nivel de implicación y las actitudes de los padres y madres, utilizamos el Cuestionario de Implicación de los padres en el Deporte - PISQe-.

RESULTADOS Y CONCLUSIONES: El análisis estadístico muestra que, los padres y madres perciben que realizan conductas de apoyo hacia sus hijos/as y no de presión en las actividades deportivas que realizan. En este estudio también quisimos observar si existían diferencias en la percepción dependiendo del género del progenitor, pero no se encontró ninguna diferencia significativa.

MARÍA LUISA NAVARRO, MERCEDES RODRIGO, REGINA LAGO. DIFICULTATS EN EL CAMÍ DE TRES PIONERES DE LA PSICOLOGIA ESPANYOLA

Aina Serrano Pedrol

A l'Espanya de finals del SXIX s'hi respirava un ambient regeneracionista que cercava la millora social d'un país en el que l'àmbit científic i tecnològic es trobaven en una situació de notable endarreriment respecte a altres països. En aquest context també va prendre força la lluita de les dones per aconseguir una millora en els seus drets, i és per això que en aquest treball analitzarem la biografia i les aportacions de María Luisa Navarro, Mercedes Rodrigo i Regina Lago, tres dones considerades pioneres en el camp de la psicologia a Espanya. El treball s'ha dut a terme fent una recerca intensiva i una selecció acurada de publicacions, articles, llibres de text i tesis doctorals referents a la vida i obra d'aquestes tres dones. S'ha analitzat la informació biogràfica dels documents dividint-la en 6 camps d'estudi: procedència, nivell d'educació, trajectòria professional i aportacions a la psicologia, exili, mecanismes d'exclusió i mecanismes de resistència. Després d'analitzar la biografia d'aquestes tres dones podem concloure que els mecanismes d'exclusió als que van haver de fer front van ser determinants en la seva trajectòria, tant en l'àmbit professional com en el personal.

DESENVOLUPAMENT ONTOGÈNIC DELS SISTEMES DE MEMÒRIA EN ELS PRIMERS ANYS DE VIDA

Maria Solé Ventura i Laia Pascual Costa

En la revisió bibliogràfica present, s'ha volgut comprovar quines estructures cerebrals estan implicades en el desenvolupament dels diferents sistemes de memòria per observar quins són els canvis que es produeixen en aquests sistemes amb l'edat. Així doncs, l'objectiu d'aquest treball de recerca és observar des de l'etapa fetal fins a l'adulthood com es van desenvolupant els diferents sistemes de memòria.

Mètode: Revisió de les investigacions i els estudis de diferents autors per contrastar els resultats dels objectius de la revisió bibliogràfica.

Resultats: Integració de resultats dels articles responent als diferents apartats quant a la relació entre els sistemes de memòria existents i les estructures cerebrals implicades, posant èmfasi en el desenvolupament i mètodes d'avaluació, aprofundint en el vincle establert entre mare-fill, així com en les hipòtesis explicatives actuals sobre l'amnèsia infantil.

Discussió: els resultats ens indiquen de la relació directa entre el desenvolupament de les estructures cerebrals i dels sistemes de memòria, que es donen fins i tot abans del naixement, els quals resulten enfortits pel vincle establert entre mare-fill, recolzats per l'aprenentatge i van més enllà de la primera infància.

TRACTAMENTS DE POTENCIACIÓ COGNITIVA EN ANIMALS VELLS QUE ACTUEN SOBRE ELS RECEPTORS GLUTAMATÈRGICS

Patricia Soler Salmerón

Actualment existeixen múltiples tractaments per tal de controlar el deteriorament cognitiu propi de la vellesa, tractaments com l'estimulació intracranial, l'enriquiment ambiental i el farmacològic. El present projecte està destinat a una revisió bibliogràfica, per tal d'investigar, analitzar i contrastar els diferents tractaments de potenciació cognitiva existents. Concretament, donat l'efectivitat i la implicació dels tractaments farmacològics que actuen sobre els receptors glutamatèrgics, es presenta un estudi comparatiu on es reflecteixen els pros i contres dels diferents tractaments amb fàrmacs que actuen sobre els receptors glutamatèrgics AMPA (com p.e. les Ampakines), NMDA (com la D-cicloserina o la D-serina) i mGlu5. A grans trets, els resultats de les diferents línies d'investigació mostren un efecte positiu dels diferents fàrmacs, on existeix un alentiment de la pèrdua cognitiva en animals vells que pot ser extrapolat en éssers humans.

EFICACIA DEL ENTRENAMIENTO COGNITIVO EN NIÑOS Y ADOLESCENTES CON TDAH: UNA REVISIÓN SISTEMÁTICA

Andrea Soro Joly

Introducció: El Trastorno por Déficit de Atención con Hiperactividad (TDAH) es un trastorno frecuente que afecta la memoria de trabajo y otras funciones ejecutivas, generando un deterioro a nivel escolar y social. En los últimos años emergen diversos programas de entrenamiento cognitivo como alternativa a la mejora de la sintomatología del TDAH. Así, el objetivo del presente trabajo es realizar una revisión sistemática sobre la eficacia de estos programas en población infanto-juvenil.

Método: Utilizando la base de datos Pubmed, se realizó una revisión sistematizada de estudios que valoraran la eficacia del entrenamiento cognitivo computarizado en sujetos TDAH en comparación a sujetos controles. Los artículos se seleccionaron según criterios de inclusión/exclusión previamente establecidos.

Resultados: Los resultados obtenidos arrojan evidencia contradictoria sobre la eficacia de estos programas sobre los síntomas de inatención y de hiperactividad/impulsividad. La mayoría de estudios no han encontrado resultados significativos cuando se comparan las puntuaciones post-intervención entre los grupos experimental y control, exceptuando aquellos donde se observan diferencias cuando la evaluación post-tratamiento es realizada por los padres.

Conclusiones: La evidencia sobre los beneficios del entrenamiento cognitivo en la reducción de los síntomas no es concluyente hasta la fecha. Más estudios son necesarios para valorar la eficacia de estos programas.

LA CARRERA POST-ESPORTIVA: ESTUDI QUALITATIU DE TRES EX-BASQUETBOLISTES D'ELIT

Poi Soto I Mollfulleda

Objectius: L'objectiu d'aquest treball és el d'avaluar la carrera post-esportiva de tres ex-basquetbolistes d'elit i les seves experiències i com les van viure. Per això, s'han tingut en comptes aspectes com: la constant d'haver seguit una carrera dual, quin tipus de retirada van tenir i la situació acadèmica i/o laboral.

Mètode: Estudi qualitatiu dut a terme a partir d'entrevistes semi-estructurades. El treball es desenvolupa a partir d'un qüestionari previ i a l'entrevista semi-estructurada, dividida en tres subcategories - la carrera dual, la retirada i la carrera post-esportiva -, que s'ha fet amb cada ex-basquetbolista. Les dades i la informació s'ha analitzat a partir del contingut verbal i no-verbal obtingut a les entrevistes.

Conclusions: A partir de les entrevistes veiem que el cursar una carrera dual pot comportar beneficis emocionals i cognitius (p.e., aprenentatge/coneixement, benestar emocional); que tenir una retirada voluntària ajuda a reduir el possible estrès o sensació d'estar perdut al principi d'haver-se retirat, i que, a l'estudiar una carrera no relacionada amb l'esport, parteixen de zero com qualsevol altra persona, amb la diferència que es troben alguns handicaps (p.e., edat avançada, cap experiència laboral) i que, amb el sistema educatiu actual, la carrera dual és gairebé impossible.

RELACIÓ ENTRE SIMPTOMATOLOGIA DEL TRASTORN PER DÈFICIT D'ATENCIÓ AMB HIPERACTIVITAT (TDAH) I NIVELL SOCIOECONÒMIC. UN ESTUDI AMB ALUMNES DE SECUNDÀRIA A SABADELL

Laura Sust Farriol

El TDAH es un trastorn amb una alta incidència a la població infanto juvenil sobre el qual es molt necessària la investigació. Un dels punts on s'està investigant son els seus factors de risc mes concretament el nivell socioeconòmic. Sobre aquesta qüestió hi han molts estudis que han trobat la relació, però alguns tenen resultats contradictoris. Aquest estudi té l'objectiu de veure si existeix relació entre problemes atencionals i el nivell socioeconòmic en una mostra de 91 estudiants de 2n de

la ESO de la ciutat de Sabadell. Per a fer-ho s'ha utilitzat el qüestionari de Conner's, la versió curta de l'autoinforme, i el Qüestionari de Classe Social creat per la Universitat de Oviedo l'any 2013. S'ha trobat una relació estadísticament significativa entre el índex de TDAH i el nivell socioeconòmic ($r=-0.4074$ $p<0,0001$) també entre la subescala de Inatenció ($r=-0.3569$ $p<0.0005$), per a les subescales de Hiperactivitat i Problemes de Conducta aquesta relació ha resultat ser no significativa. En investigacions futures cal estudiar com es dona aquesta relació per a poder veure quines són les altres variables que afecten i poder dissenyar bons plans de prevenció i diagnòstic i atenció precoç.

LA RECONSOLIDACIÓ DE LA MEMÒRIA: UNA NOVA EINA TERAPÈUTICA PER EL TRACTAMENT DE L'ESTRÈS POST-TRAUMÀTIC

Marta Tomàs Escoruela

La recuperació de la memòria pot fer tornar una memòria consolidada a un estat làbil un altre vegada, després del qual la memòria és reestabilitzada a través de la síntesis de proteïnes. La descoberta de la reconsolidació obre la porta a una nova finestra temporal de plasticitat en la qual el contingut d'una memòria consolidada pot ser alterat. Aquest fet ha tingut implicacions per condicions clíniques com l'estrès post-traumàtic (EPT). Fins ara, els tractaments per l'EPT s'han basat en l'extinció però les taxes de recaiguda són elevades, ja que els símptomes reapareixen al cap d'un temps. Gràcies al fenomen de la reconsolidació s'han pogut plantejar tractaments més eficaços per aquesta psicopatologia. Els objectius d'aquesta revisió sistemàtica són per una banda definir i descriure el procés de reconsolidació de la memòria i per l'altre, analitzar quines aplicacions té el procés de la reconsolidació en el tractament de l'EPT. Per fer-ho s'ha limitat la recerca als últims 10 anys i s'han seleccionat 46 articles que coincidien amb els criteris de selecció i qualitat prèviament establerts. S'han trobat tractaments farmacològics i comportamentals que permeten esborrar o modificar memòries i tenen un efecte persistent. Els resultats són prometedors, tot i així, futura recerca és necessària.

EFFECTES DE LA RESTRICCIÓ CALÒRICA DURANT L'ENVELLIMENT: ANÀLISI COGNITIU I HORMONAL

Alba Tomeo Martínez i Uxue Gonzalez Armando

L'augment en l'esperança de vida de les societats actuals s'ha associat a un increment de la prevalença de malalties relacionades amb alteracions del funcionament del sistema nerviós central. En aquest sentit, noves línies d'investigació centrades en l'estudi de la relació entre l'alimentació i l'envelliment han plantejat la restricció calòrica (RC) com un mètode que podria millorar l'envelliment neuronal i els mecanismes de plasticitat sinàptica, i en conseqüència els processos cognitius subjacents. El present estudi té com objectiu avaluar els efectes de la RC en els nivells hormonals d'insulina, leptina, corticosterona i IGF-1, per veure com es relacionen amb el deteriorament de l'aprenentatge i la memòria durant l'envelliment normal. Per dur-lo a terme es van estudiar 3 grups experimentals, rates velles en RC, rates velles en alimentació ad libitum i rates joves. Per valorar l'aprenentatge espacial i la memòria se'ls va realitzar la prova conductual del Laberint Aquatic de Morris i a continuació, un anàlisi de sang per valorar els nivells hormonals. Els resultats han mostrat que la RC permet facilitar l'adquisició de l'aprenentatge espacial, així com la seva retenció i les hormones més implicades en aquests processos són la insulina i la leptina de forma inversa i l'IGF-1 de forma directa. Finalment, podem concloure que la RC és un procediment efectiu per millorar els efectes de l'envelliment cognitiu com el declivi dels processos d'aprenentatge i memòria.

COM LA TRANSICIÓ JÚNIOR-SÈNIOR GENERA ANSIETAT PRECOMPETITIVA I AFECTA L'AUTOCONFIANÇA EN JUGADORS DE BÀSQUET FORMATS A CATALUNYA. UNA VISIÓ DES DE TRES PUNTS DE VISTA. FUTUR, PRESENT I PASSAT

Arnau Torello Camps

Tot esportista passa per un procés maduratiu provocant una millor adaptació amb el seu entorn. En molts esports, aquesta maduració s'intenta emmarcar des de la infància en categories/etapes curtes on els períodes entre aquestes etapes en diem transicions i són claus perquè l'adaptació sigui beneficiosa. Molts estudis però, remarquen la transició de l'etapa júnior (17-18 anys) a sènior (17-18 anys, fins a la retirada esportiva) anomenada TJS, com una de les més complicades en què s'enfronten. A més, aquest període coincideix amb el pas de la secundària a estudis superiors. Molts doncs, no aconsegueixen l'adaptació correcta en aquesta etapa, provocant entre d'altres l'abandonament de l'esport practicat. Aquest estudi té com a objectiu avaluar l'ansietat precompetitiva i l'autoconfiança que genera la TJS a través del qüestionari CSAI-2R i contrastant aquesta informació amb entrevistes semiestructurades. Nou joves promeses del bàsquet català són la mostra de l'estudi des de tres punts de vista diferents. Etapa júnior (Futur), període de transició (Present) i etapa 2n/3r any de sènior (Passat). La investigació ens mostra els resultats esperats. Els jugadors que es troben en plena TJS tenen més ansietat precompetitiva així com els jugadors amb més anys a sènior, mostren nivells més alts d'autoconfiança. Com a conclusió veiem com la TJS afecta en els nivells d'ansietat precompetitiva però que gràcies a la seva autoexigència poden regular-los.

(SENSE TÍTOL)

Paula Torner Tarrés

(Sense resum)

VALORACIÓN DE LOS ASPECTOS PSICOLÓGICOS DEL ACOSO SEXUAL EN EL ENTORNO LABORAL ACTUAL

Mónica Torrecillas González

Hoy por hoy la igualdad entre hombres y mujeres es un derecho universal reconocido por la ley, aún así, diversas realidades muestran que la igualdad plena es, hasta el momento, únicamente teórica. Un ejemplo de ello es el acoso sexual laboral, un tipo de violencia de género que provoca en las víctimas que lo padecen estados de ansiedad, depresión, estrés y baja autoestima, entre otros. Además, en la mayoría de los casos no se denuncia a la persona que acosa, agravando aún más la situación.

El objetivo del presente trabajo es realizar una revisión de los aspectos psicológicos que influyen y modulan este tipo de acoso. Para ello se ha recopilado información de diferentes fuentes documentales, se ha realizado una entrevista a la Asociación de Víctimas de Acoso Laboral de Cataluña, que se dedica a la acogida de las personas afectadas, y se ha realizado una encuesta a 150 personas para saber cuál es su percepción sobre esta problemática. Los resultados muestran una carencia de información actualizada y una falta de estudios que comprueben la validez de los programas de prevención y de la funcionalidad de los protocolos de actuación, además de una falta de visibilidad social.

REVISIÓN DE LOS ANÁLISIS PSICOSOCIALES DEL MOTIVO DE USO DE PSICOTRÓPICOS: FACTORES SOCIALES DESENCADENANTES DEL CONSUMO DE ANTIDEPRESIVOS EN POBLACIÓN ADULTA

Ana Torres Barros

La depresión se conoce como una problemática de salud de importancia dentro de la población Adulta en el contexto de occidente y de culturas con características semejantes. Se asocia con múltiples problemas orgánicos, mentales y sociales. De modo que requiere la intervención de ayuda externa a la persona que padece el trastorno, implicando el seguimiento de un tratamiento que resuelva los conflictos generados por el trastorno afectivo. Sin embargo, en varios casos, no solo el trabajo profesional conduce a los adultos con dicho trastorno al uso de psicofármacos antidepresivos. Es por ello que el presente estudio pretende indagar sobre los factores psicosociales que llevan a las personas a practicar un tratamiento psicofarmacológico para tratar el trastorno depresivo.

POLÍTICAS PÚBLICAS SOBRE LA VIOLENCIA CONTRA LA MUJER: CATALUÑA-BARCELONA Y NORUEGA-TRONDHEIM

Noelia Torres Inglés

El feminicidio es conocido en la actualidad como el asesinato de una mujer por el hecho de ser mujer y, es uno de los crímenes más crueles que a día de hoy se siguen cometiendo. Aprovechando la oportunidad de realizar el programa Erasmus+ en la ciudad de Trondheim, Noruega, el presente trabajo de tipo revisión-teórico tiene como objetivo realizar un estudio comparativo de las políticas públicas en relación al feminicidio y a la violencia contra las mujeres en general, ofreciendo una descripción de estas políticas en los contextos de Cataluña-Barcelona y Noruega-Trondheim. Esta comparativa puede aportar una gran oportunidad para considerar distintas medidas implementadas en Noruega, que hipotéticamente puedan llevarse a cabo en el contexto de Cataluña-Barcelona. El método utilizado se ha realizado a partir de cuatro fases en las que se lleva a cabo la búsqueda de artículos científicos, políticas públicas y la integración de los resultados. Los resultados que se destacan del presente trabajo son las descripciones de las políticas públicas del tema tratado en cada contexto. Las conclusiones de éste se expondrán en función de estos resultados.

ECONOMIA CONDUCTUAL I EXPLAINAWAYTIONS: L'ESTUDI DE LA PRESA DE DECISIÓ

Joan Tura Altayó

Aquest treball es basa en l'estudi de la presa de decisió. Fins a la segona meitat del segle XX, es considerava que tots els individus prenen les seves decisions de forma racional, l'anomenat "Homo economicus" o "Econs". Posteriorment, psicòlegs com Kahneman i Tversky i economistes com Richard Thaler van qüestionar aquesta afirmació, tot descrivint diferents biaixos que afectaven les persones en la presa de decisió. En aquest projecte, es fa un recull de les principals aportacions en el que ara es coneix com Economia conductual, i s'expliquen diferents contra-arguments que es van donar als primers passos d'aquesta disciplina. En aquesta línia, es realitza un experiment amb l'objectiu de comprovar si les persones realitzen estratègies racionals i refutar un d'aquests contra-arguments (també coneguts com "explainawaytions"), com és el cas de l'aprenentatge. Per finalitzar, també es comenta les implicacions que l'Economia conductual té en diferents àmbits com la política de donació d'òrgans o els mercats financers, principalment.

FRIKIS APASSIONATS. ESTUDI DE LA CULTURA FANDOM I EL BENESTAR EMOCIONAL

Clàudia Umbert Vilà

Ser friki és un adjectiu acompanyat de molts estereotips, sovint negatius, rebutjats socialment i associats a una imatge obsessiva, inusual i extravagant. Aquest treball es centra en estudiar la relació entre tenir aficions vinculades a la cultura fandom, juntament amb la Passió i la Flexibilitat Mental. La mostra, composta per 223 participants, va respondre un qüestionari on es recollien diferents activitats identificades en aquesta cultura, l'Escala de Passió de Vallerand i l'AAQ-II, responnent a la variable de flexibilitat. D'aquesta mostra, 100 participants es van obtenir al Saló del Manga i, els altres 123, via online. Els resultats principals indiquen una mostra apassionada per aquesta cultura, tot i no poder demostrar la existència directa entre l'origen de l'afició, el ser friki, i l'equilibri emocional. D'altra banda, s'ha trobat resultats significatius respecte la manera com aquesta afició és viscuda a través de la passió, harmoniosa o obsessiva, té efectes sobre el benestar general. Aquest estudi permet trencar amb l'estereotip clàssic associat al frikisme, demostrant que no és l'afició la que marca l'equilibri emocional, sinó com aquesta està integrada amb la resta d'aspectes i activitats de la persona, conformant així un equilibri entre la passió i la salut emocional.

LA IGUALTAT D'OPORTUNITATS EN L'ÀMBIT LABORAL DE LA SALUT MENTAL. SITUACIÓ ACTUAL DELS EQUIPAMENTS COMUNITARIS DE L'HOSPITAL SAGRAT COR

Anna Vacas Amills

En aquest projecte, l'objectiu ha estat analitzar la situació de les dones en l'àmbit laboral de la salut mental, en relació a la igualtat d'oportunitats. L'estudi s'ha portat a terme als equipaments comunitaris de l'Hospital Sagrat Cor de Martorell, comprovant si les accions detallades en el Pla d'igualtat s'implementen de manera efectiva en els diferents equipaments i analitzant els rols de treballadores que ocupen càrrecs directius. S'ha portat a terme un anàlisi triangular de la situació a través d'entrevistes semiestructurades a les directives, qüestionaris a 150 empleats dels diversos equipaments i una observació participant a la comarca del Berguedà. Els principals resultats indiquen que des de la mateixa organització, la igualtat d'oportunitats està inclosa en les polítiques de recursos humans, promovent tot tipus d'accions a favor de la igualtat entre dones i homes. Tanmateix, existeix un desconeixement per part dels mateixos professionals. Tot i que des de l'organització s'impulsin accions a favor, cal que cada persona, a títol individual, es sensibilitzi i actuï proactivament a favor de la igualtat. No és un aspecte a treballar únicament des de l'organització; cal un treball de conscienciació sensibilització per part de tota la societat i a nivell individual en matèria d'igualtat.

PROGRAMA D'EXPRESSIÓ CORPORAL MITJANÇANT LA DANSA DIRIGIT A PERSONES AMB TRASTORN DEL DESENVOLUPAMENT INTEL·LECTUAL (TDI) I/O MALALTIA MENTAL (MM)

Paula Valenzuela Cabrera

En el projecte desenvolupat durant el curs 2017-2018, es presenta l'elaboració d'un taller emmarcat dins de la intervenció psicosocial, on s'ofereix un programa personalitzat d'expressió corporal mitjançant la dansa dirigit a persones amb Trastorn del Desenvolupament Intel·lectual i/o Malaltia Mental. A partir de darreres investigacions en l'àmbit de la dansa associada a aquests col·lectius i a una prèvia revisió bibliogràfica, el taller es contextualitza dins del marc teòric d'autonomia on es considera que el grau d'integració de la persona no resideix únicament en aquesta, sinó en la mateixa societat, on escassegen les eines i metodologies necessàries per a la diversitat. S'avaluen les necessitats i/o carències que s'observa dins d'un grup inicial format per 6 persones -voluntàries a participar-, de les llars-residències del Taller Jeroni de Moragas de Sant Cugat del Vallès. Sent el mateix participant qui guiarà les activitats al taller, finalment es va construint un programa on l'expressió corporal mitjançant la dansa treballarà per a donar resposta a aquelles necessitats prèviament identificades, vetllant per a la millora quant a la comunicació no-verbal, les habilitats socials i/o l'expressió d'emocions.

L'EVOLUCIÓ DE LES TEORIES DE LA INTEL·LIGÈNCIA

Natalia Valero Pau

Amb l'aparició de l'escala Stanford-Binet del coeficient d'intel·ligència de Terman (1925), els tests de CI es reconeixien com els instruments principals per determinar les diferències intel·lectuals que existeixen entre els essers humans i la valoració d'aquest coeficient intel·lectual es considerava suficient per senyalar si la seva capacitat estava per sobre de la mitja, situant-lo en el grup dels "superdotats". En la actualitat, es conceptualitza la superdotació com un concepte multidimensional i dinàmic a partir de teories recents, dins de les quals diferents factors juguen un rol que porta a aquesta modificació. En aquest treball, es fa un repàs cronològic de les diferents teories que hi ha hagut al llarg dels anys veient el canvi i l'evolució que ha tingut el terme "d'intel·ligència" i com s'ha acabat arribant fins a conclusions que avarquen més aspectes de la capacitat intel·lectual humana com són la teoria de les intel·ligències múltiples de Howard Gardner, per acabar fent una comparació entre els dos grans enfocaments que hi ha: l'estàtic-psicomètric i el dinàmic.

ADICCIÓN AL JUEGO DE APUESTAS EN LOTERÍAS EN ESPAÑA: EPIDEMIOLOGÍA

Sandra Valle Vives

Objetivo: La prevalencia a la adicción al juego presenta una tendencia creciente durante los últimos años, y existe gran evidencia empírica sobre esta condición clínica. Sin embargo, muy pocos trabajos se han focalizado en el estudio concreto del subtipo de juego a loterías. El objetivo de este trabajo es estimar cuál ha sido la frecuencia de ludopatía específica a loterías en España en población clínica de pacientes con diagnóstico de adicción al juego, y cuál es el perfil de los sujetos que solicitan asistencia terapéutica para este problema.

Método: La muestra incluye un total de n=3.662 pacientes que en la primera visita al Hospital Universitario de Bellvitge fueron diagnosticados de trastorno de juego con adicción a loterías. Se evaluó la frecuencia de este subtipo en relación a otros juegos adictivos.

Resultados: Se ha producido un incremento en la consulta por adicción a loterías durante la última década. El perfil de jugador adicto a loterías se caracteriza por sexo masculino y edad avanzada.

Discusión: Los resultados de este estudio constatan una tendencia creciente durante los últimos años en la prevalencia de consultas por adicción a loterías en España, ya sea como motivo principal de consulta o secundario. Las diferencias obtenidas asociadas al sexo y el grupo de edad tienen implicaciones clínicas para el diseño de herramientas de detección precoz y protocolos de intervención.

LA INTEROCEPCIÓ EN ELS TRASTORNS ALIMENTARIS: UNA REVISIÓ SISTEMÀTICA

Roser Vallvé Gispert

L'objectiu d'aquesta revisió sistemàtica és veure si hi ha diferències interoceptives del cor entre diferents trastorns alimentaris i en comparació amb un grup control, amb tal de trobar noves maneres d'atendre i intervenir en la complexitat dels trastorns alimentaris. La cerca d'articles s'ha fet a les bases de dades Pubmed, PsycINFO i Web of Science, utilitzant unes paraules clau que engloben tots els trastorns alimentaris i les diferents mesures de interocepció del cor, tot emprant criteris d'exclusió d'articles. Alguns dels articles van trobar diferències en la interocepció del cor entre el grup amb trastorn alimentari i el control, però els resultats van ser contradictoris entre articles. A més, altres articles van trobar que no hi havia diferències entre ambdós grups. Per tant, no s'ha pogut extreure una conclusió clara sobre l'efecte dels trastorns alimentaris sobre la interocepció del cor. La majoria d'articles comptaven amb pocs participants, usaven mètodes diferents, o tenien altres possibles biaixos que fan difícil extraure conclusions; també hi ha molt pocs articles originals sobre aquest tema, pel que seria d'interès la creació de nous estudis relacionats amb la interocepció del cor i els trastorns alimentaris que comptin amb més participants i que emprin el mateix mètode per a facilitar la comparació entre estudis.

FLUIR AMB L'EMOCIÓ

Wanda Vegara Simón

Les emocions es troben en tots els aspectes de la nostra vida, influint-nos en el nostre pensament i comportament. Avui en dia sabem que aquelles persones que tenen més èxit en la vida són les han après competències relacionades amb la intel·ligència emocional (IE). Aquest aprenentatge representa una millora que afecta a múltiples aspectes de la vida, i és més senzill i efectiu si es dona en la infància. Per aquest motiu, aquest treball inclou el disseny, realització i avaluació d'un projecte d'IE de 6 sessions d'una hora per a infants de 8 a 10 anys. A diferència d'altres, s'enquadra en el model d'IE de Mayer i Salovey, inclou tasques per a casa amb l'objectiu de consolidar i practicar l'aprenentatge, així com dues activitats transversals on es treballa la identificació i expressió de les emocions i per altra banda, l'atenció plena mitjançant activitats de loga i Mindfulness. És un projecte pràctic, ja que inclou jocs, dinàmiques de grup, reflexions i acceptació del moment present. En definitiva, l'objectiu és que els/les infants es responsabilitzin de sí mateixos/es facilitant eines perquè aprenguin a autogestionar-se i a respondre a les exigències de l'entorn tenint en compte tant les seves necessitats com les dels altres.

EL CAMÍ ENTRE LES AFIRMACIONS "SÓC TDAH" I "TINC TDAH": ANÀLISIS DE LA NARRATIVA CONSTRUÏDA DELS ESTUDIANTS DE LA UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA DIAGNOSTICATS AMB TDAH

Núria Ventura Pérez

El Trastorn per Dèficit d'Atenció i Hiperactivitat és un trastorn del neurodesenvolupament, que genera controvèrsia. Els infants diagnosticats amb TDAH, quan arriben a l'edat adulta arrossegueuen aquest diagnòstic. En la major part dels casos, no es fa una revisió del diagnòstic, podent ser aquest un factor que ha determinat la seva trajectòria vital, acadèmica i social. A la Universitat Autònoma de Barcelona, cada any arriben nous estudiants amb el diagnòstic sota el braç i amb unes necessitats concretes. Per això, l'objectiu d'aquest estudi és conèixer la narració construïda envers el Trastorn per Dèficit d'Atenció i Hiperactivitat per part dels estudiants de la Universitat Autònoma de Barcelona, diagnosticats amb aquest trastorn al llarg de la seva infància o adolescència, per tal de comprendre com la seva mirada influeix en el seu discurs.

Mitjançant una metodologia qualitativa, es van fer entrevistes semiestructurades a 3 estudiants de la UAB diagnosticats amb TDAH, per posteriorment realitzar una anàlisi temàtica. Els resultats mostren com els aspectes acadèmics i socials són rellevants respecte la seva mirada i la patologització del trastorn. Destaca també la capacitat crítica sobre el TDAH que han desenvolupat en els darrers temps.

RESTRICCIÓ CALÒRICA I MECANISMES DE PLASTICITAT SINÀPTICA IMPLICATS EN L'ENVELLIMENT COGNITIU

Maria Vera Trives i Aleix Andrés García

La intervenció dietètica basada en la restricció calòrica durant la vida adulta ha demostrat incrementar l'esperança de vida i afavorir la preservació cognitiva tant en humans com en models animals. No obstant els mecanismes fisiològics subjacents als seus efectes preventius són poc clars. El present estudi pretén avaluar l'influència de la restricció calòrica en el rendiment de les capacitats d'aprenentatge i memòria al Morris Water Maze, comparant els grups de rates: joves (YG), velles en restricció calòrica (RC) i velles ad libitum (AL) i quantificar els receptors de glutamat -NMDA i AMPA- i la proteïna Sinaptofisina relacionats amb els mecanismes de plasticitat sinàptica a l'hipocamp (HPC) i el còrtex prefrontal (CPF). I finalment estudiar la correlació entre l'expressió de receptors i l'execució espacial. Els resultats mostren una millor capacitat d'aprenentatge espacial de YG i RC respecte AL, així com una major quantitat de receptors AMPA2 a l'HPC. No s'ha trobat correlació estadística entre les proves conductuals i la quantitat de receptors i Sinaptofisina. Aquest estudi aporta evidències sobre els efectes positius de la restricció calòrica per pal·liar el deteriorament cognitiu associat a l'envelliment, en la línia d'algunes investigacions, tot i trobar controvèrsies en relació a l'expressió de receptors.

ELABORACIÓ D'UN PROTOCOL DE BON ÚS DELS VIDEOJOCOS PER ELS NENS I NENES DE PRIMÀRIA

Maria Del Mar Vicens Mora

La popularitat dels jocs electrònics (o videojocs) han impulsat la preocupació respecte a la influència que aquests tenen sobre els nens i joves avui dia i, fins ara, no hi ha evidències pautades sobre el seu ús, tot i ser un dels medis dominant pels més joves de la casa. Per tant, sembla que hi ha una necessitat d'entendre com afecten els videojocs en els nens i especificar les avantatges i inconvenients que tenen aquests sobre el seu desenvolupament cerebral i psicosocial. L'objectiu d'aquest treball és l'elaboració d'un protocol de bon ús dels videojocs on es recopilen una sèrie de pautes basades en evidències empíriques dirigides, especialment, als nens, pares, educadors i professionals de la salut per tal d'assegurar un benestar psicològic i social dels nens de primària. Per aconseguir l'objectiu, s'analitzen els efectes de l'ús continuat dels diferents tipus de videojocs per tal de protegir un ús mòrbid, i definir els factors de risc d'un ús patològic. La intenció d'aquest treball és proporcionar una síntesi accessible del coneixement disponible sobre l'impacte que tenen els joc electrònics i minimitzar els riscos d'una possible futura addicció.

L'EFICÀCIA DE LA TERÀPIA COGNITIU-CONDUCTUAL EN EL TRASTORN OBSESSIU-COMPULSIU EN POBLACIÓ ADULTA: UNA REVISIÓ SISTEMÀTICA

Jan Viladoms Pastó

Antecedents: La Teràpia Cognitiu-Conductual (TCC) és un tractament amb extens suport per al tractament del Trastorn Obsessiu-Compulsiu, ja que s'ha demostrat que l'exposició és un factor clau en aquest trastorn. Tot i així, existeixen poques revisions sistemàtiques de l'eficàcia d'aquesta teràpia en el TOC. D'aquesta manera, s'ha trobat pertinent realitzar una revisió sistemàtica de l'eficàcia de la TCC en el TOC en població adulta.

Metodologia: S'han utilitzat les bases de dades PsychINFO, PubMed i EBSCO host utilitzant les següents paraules clau: "Cognitive Behavior* Therap*" o "CBT" en combinació amb "Obsessive Compulsive Disorder" o "OCD", també en combinació amb les paraules "efficacy" o "effectiveness".

Resultats: Catorze van ésser els estudis finalment seleccionats, després de l'aplicació dels criteris d'inclusió i d'exclusió. Els estudis suggereixen que la TCC es la teràpia més utilitzada en àmbits clínics a l'hora de tractar el TOC, que mostra eficàcia davant del tractament de símptomes i cognicions del TOC, i pot reduir els abandonaments de teràpia.

Conclusions: Finalment, tot i que la informació no és abundant, es pot concloure que la TCC es una teràpia eficaç per tractar el TOC, i que se seguirà aplicant en àmbits clínics durant els pròxims anys.

EFFECTES BENEFICIOSOS DE L'EXERCICI FÍSIC SOBRE ELS DÈFICITS COGNITIVUS EN PACIENTS AMB DANY CEREBRAL TRAUMÀTIC

Elena Villabona López i Mireia Seijo Rigau

El traumatisme cranioencefàlic o TCE (Traumatic brain injury, TBI, en anglès) és una alteració en les funcions cerebrals produïda per l'impacte d'una força externa que constitueix una de les principals causes de mort i de discapacitat a llarg

termini, i per a la qual existeix una considerable diversitat de mètodes terapèutics aplicables. No obstant, al no constar actualment un tractament específic per a abordar la lesió original, es considera la teràpia amb exercici físic com a potencialment efectiva per a aquests pacients. L'objectiu general del present treball, per consegüent, és analitzar els estudis precedents en pacients amb TCE en els quals s'ha aplicat aquesta teràpia, per avaluar els seus efectes en les funcions cognitives i en trastorns emocionals. En base a aquest objectiu s'ha dut a terme una cerca bibliogràfica a partir de les bases de dades Pubmed i Psychinfo i s'han emprat criteris propis en la selecció dels articles, tant els d'estudis experimentals com els de revisions sistemàtiques. Globalment, els resultats indiquen que l'exercici té efectes positius tant en les funcions cognitives com en els trastorns emocionals, però és convenient interpretar aquests resultats de forma prudent ja que alguns estudis presenten limitacions en el seu disseny.

EFFECTES DE L'ESTIMULACIÓ DEL SISTEMA NERVIÓS DEL REFORÇ SOBRE LA FACILITACIÓ DE LA MEMÒRIA DECLARATIVA I L'ACTIVITAT CEREBRAL: AUTO VS. HETEROADMINISTRACIÓ

Alba Villacrosa Ruiz i Sandra Gutiérrez Martínez

L'estimulació elèctrica del sistema neural del reforç ha demostrat modular positivament l'aprenentatge i la memòria. Les formes d'aplicar-la són o bé mitjançant l'autoestimulació pel propi subjecte (ICSS), o bé l'estimulació per una persona externa (DBS). L'objectiu del projecte consisteix en veure quina resulta més efectiva a l'hora de consolidar l'aprenentatge visoespacial en rates. La hipòtesi de treball defensa que l'ICSS tindrà majors efectes sobre l'aprenentatge i la memòria respecte a la DBS perquè suposadament genera l'activació d'un nombre major de regions corticals. Això s'ha posat a prova aplicant els tractaments d'estimulació elèctrica posteriorment a les sessions d'aprenentatge en el laberint de Morris. Les avaluacions conductuals revelen que a partir de la segona sessió d'adquisició es mostren diferències significatives entre els grups d'estimulació elèctrica i el control, però no s'observa un efecte superior en un dels dos tractaments. Tanmateix, sembla que hi ha un efecte accelerador de la DBS respecte a la ICSS, ja que aquest últim tractament facilita abans la memòria i l'aprenentatge. L'estudi immunohistològic revela que s'han trobat diferències en l'expressió del gen c-Fos a l'hipocamp, al còrtex motor primari i al nucli accumbens. Això posa de manifest l'existència de patrons d'activació diferenciats dels dos procediments d'estimulació elèctrica.

ADAPTACIÓN SOCIAL, EMOCIONAL Y CONDUCTUAL EN PERSONAS CON ALTAS CAPACIDADES

Alba Villen Denia

El objetivo de esta revisión es analizar si las altas capacidades influyen en la adaptación social, emocional y comportamental de la persona. La metodología se basa en unos rigurosos criterios en la selección de los artículos, puesto que hay conclusiones diversas sobre qué marco teórico y metodología seguir, provocando así resultados no coincidentes. Se encuentra que en la adaptación social son un grupo heterogéneo y que varía según su perfil intelectual y su (auto)percepción. Por otro lado, en la adaptación emocional, hay una disparidad de resultados para responder si los dotados presentan más riesgo de tener problemas psicológicos que sus iguales no dotados y, además, se observa que la resiliencia, los estilos parentales y la etapa evolutiva son relevantes. Por último, en la adaptación conductual no hay diferencias significativas entre dotados y no dotados en problemas conductuales y que la cultura, el género y la motivación son significativos para que una persona termine desarrollando sus habilidades. Se concluye que las altas capacidades influyen, pero no son determinantes en la adaptación social, emocional y conductual, puesto que variará según la interacción que tenga con otros factores.

“LA VICTIMITZACIÓ SECUNDARIA EN VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE”. UNA VIOLÈNCIA QUE DOMESTICA

Judith Viñas Gómez

La Violència de Gènere suposa conseqüències directes que afecten greument a les dones, ja siguin físiques, psicològiques o socials, a més a aquestes conseqüències se li han de sumar aquelles que es desencadenen quan la dona entra en el procés judicial, un cop decideix denunciar. Aquest treball pretén ser una revisió bibliografia de la protecció de la dona en la nostra societat durant el procés judicial i contrastar-la amb entrevistes directes a diferents agents que intervenen en el procés, àmbit judicial, psicològic i policial, i amb el testimoni personal sobre la vivència en primera persona de tot aquest procés. Amb l'objectiu de fer una reflexió sobre els recursos i dificultats que existeixen o poden existir a dia d'avui en el nostre sistema. S'ha pogut veure que hi ha deficiències no solvades en el nostre sistema penal, reconegudes pels diferents professionals, i una resposta comú a tots ells i és la dificultat d'extingir la victimització secundària. El problema major vist en aquest procés és la manca de coordinació entre els diferents sistemes que intervenen, i la necessitat d'un sistema d'actuació en xarxa amb tots els agents implicats.

SENSIBILITAT A LA COMUNICACIÓ ONSTENSIVA HUMANA EN PRIMATS NO HUMANS: UNA REVISIÓ SISTEMÀTICA

Caterina Viver Cloquell

La importància de la pragmàtica i la cognició social en l'estudi dels orígens del llenguatge no ha estat prou reconeguda en la literatura comparada dels últims anys. En l'espècie humana Csibra i Gergely (2006) evidencien que la presència de senyals ostensius-referencials, com per exemple el contacte visual i els canvis en la direcció de la mirada, generen en el nadó un biaix en la interpretació de la informació que es tradueix en percebre aquesta com a generalitzable a nous objectes i situacions. Des d'una perspectiva comparada es pretén contestar a la pregunta de si la sensibilitat en primats no humans a aquests tipus de senyals respon a alguna funció que, com en el cas de l'espècie humana, va més enllà d'atreure l'atenció del subjecte. La metodologia utilitzada ha estat una revisió sistemàtica de la bibliografia existent. Els resultats obtinguts mostren divergències entre els paradigmes tant conceptuals com metodològics en què s'emmarquen els estudis realitzats fins el moment, la qual cosa dificulta la seva comparació per arribar a respostes concloents.

NAIXEM HUMANS, PERÒ NO HUMANITZATS. PAS DELS VALORS DEL MACROSISTEMA A L'INFANT A TRAVÉS DE LES PEL·LÍCULES INFANTILS

Mònica Xifré Solé

Naixem humans, però no humanitzats; sociables, però no socialitzats; morals, però no moralitzats. L'herència o naixement biològic ens dona el ser, però no la manera de ser. La humanització, socialització o moralització són processos propis del desenvolupament de la persona i es produeixen al llarg de tot el cicle vital. Actualment, la televisió està sent un agent socialitzador molt important i indispensable a la majoria de llars. La televisió és transmissora de cultura, coneixement i valors; mitjançant l'adquisició de valors configurem i desenvolupem la singularitat humana, construïm la pròpia persona. En el present treball s'ha realitzat l'anàlisi de la pel·lícula Zootrópolis amb els objectius d'estudiar com i quins valors i antivalors del macrosistema es reflecteixen a les pel·lícules infantils, esbrinar si els valors i els antivalors presents a les pel·lícules són captats i entesos pels infants de 8 a 10 anys i descobrir l'opinió dels infants sobre la utilitat de les pel·lícules infantils com a eines d'educació en valors. A mode de conclusió, s'han trobat múltiples valors i antivalors a la pel·lícula analitzada i, tot i que no han estat tots identificats pels subjectes, els més representatius sí que ho han estat. Tots els subjectes consideren que aprenen amb les pel·lícules i que el que perceben com a incorrecte ho poden criticar.

RELATIONSHIP BETWEEN THE COACH COMMUNICATIVE STYLE AND THE USE OF COPING STRATEGIES IN RHYTHMIC GYMNASTICS ATHLETES

Tania Zimmerlein Chamorro

In the course of the last few years, sport has become a source of great interest for psychology. Minority sports such as rhythmic gymnastics ,count on numerous investigations about physical issues, but they lack of research on the psychological aspects as the coping strategies, neither in how the communicative style of the coach can affect into this strategies.

The main objective in this project, is to compare the communicative style of the coach and the use of coping strategies to deal with stress and anxiety during the competition in rhythmic gymnasts, and which kind of coping strategies are they using the most.

The administration of different inventories to 35 gymnasts ,grouped by levels of training (elite or federated) and ages, and their 7 respective coaches, allows us to compare how the coach's own communicative style, and the perception that gymnasts have of this, affect the coping strategies used in competition.

It was observed that, in general, federated gymnasts obtained higher scores in the use of coping strategies during the competition. But there was a non-significant relationship between the perception of the communicative style of the coach and the perception of the gymnast. Therefore, if there is no direct relationship between the strategies offered and those obtained, there will be no relationship in the use of these.

GRAU EN LOGOPÈDIA

L'OPTIMITZACIÓ DEL PROCÉS D'APRENTATGE LECTOESCRIPTOR EN INFANTS AMB SÍNDROME DE DOWN

Marina Martinez Ramos

Si ho pensem per un moment, ens adonem que la nostra concepció del món, els nostres coneixements i experiències, estan en gran mesura, fonamentats en el llenguatge escrit. Aquest projecte té com a objectiu suggerir un mètode d'aprenentatge lectoescriptor, ajustat a les característiques generals dels alumnes amb Síndrome de Down, i amb la finalitat d'assolir un nivell de lectura i escriptura funcionals per tal de facilitar la seva inclusió educativa, social i laboral; així com desenvolupar el seu nivell cognitiu. Aquesta investigació està basada en una recerca teòrica sobre les característiques cognitives i les metodologies més adequades per als alumnes amb SD, i en la informació i experiència recollida de professionals d'associacions, fundacions i escoles. Els resultats mostren que, a causa de la gran variabilitat individual en les manifestacions d'aquesta síndrome, sumat amb les qualitats pròpies de cada alumne, no hi ha una metodologia idònia per a tots els casos. Tot i això, s'han pogut recollir un seguit de recomanacions i suggeriments que poden optimitzar aquest procés en la gran majoria d'alumnes, per a que puguin accedir a la lectura i contribuir de manera decisiva a la incorporació d'aquestes persones al món que els envolta.

LA SÍNDROME DE WILLIAMS: COM ÉS EL SEU LLENGUATGE I QUINES ESTRATÈGIES EL PODEN MILLORAR?

Maria Saez Montllor

La síndrome de Williams és una condició genètica associada a una discapacitat intel·lectual moderada, alteracions mèdiques i uns trets facials característics deguda a una pèrdua de 26-28 gens en el cromosoma 7, a la regió 7q11.23. Des del punt de vista logopèdic, aquesta síndrome és molt interessant perquè tot i que els afectats tenen més bon nivell en quant a fonologia que altres persones amb el mateix nivell de discapacitat intel·lectual, tenen problemes sobretot en contingut i ús del llenguatge. Paradoxalment també el llenguatge expressiu és millor que el comprensiu. Aquest treball consta: per una banda d'un estudi que avalua els aspectes lingüístics de cinc nens amb síndrome de Williams d'entre 6 i 8 anys. D'altra banda, d'un llibret dirigit a les famílies i l'escola on s'explica com és el llenguatge en aquesta síndrome i quines estratègies són útils per optimitzar-lo. Amb la logopèdia podem millorar el llenguatge d'aquests infants i per poder intervenir adequadament, primer hem de conèixer com és el seu perfil lingüístic. A més, s'ha comprovat que la intervenció naturalista aporta millores en nens amb dificultats lingüístiques. Ajuden als adults que interactuen amb l'infant en contextos naturals, a impulsar el desenvolupament de la comunicació i el llenguatge a partir d'estratègies. És per aquest motiu, que el llibret elaborat està pensat per entregar-lo a l'Associació Catalana de Síndrome de Williams.

EFICÀCIA DE LA INTERVENCIÓ LOGOPÈDICA DE TIPUS NATURALISTA EN UN INFANT AMB LA SÍNDROME DE TREACHER COLLINS

Aina Juanpere Bernal

El rol del logopeda juga un paper molt important a l'hora d'intervenir a un nen però també als seus pares. És per això que a poc a poc van agafant força mètodes d'intervenció com el naturalista, que aposten per facilitar el desenvolupament del llenguatge dels nens en situacions quotidianes, a través d'estratègies que els ofereixen els seus interlocutors propers i buscant facilitar la generalització per part de l'infant. L'objectiu d'aquest treball és facilitar el desenvolupament del llenguatge en un infant amb alteracions del desenvolupament a través d'una intervenció naturalista i observar-ne l'eficàcia. Per fer-ho s'ha realitzat una anàlisi del context gràcies a eines com l'entrevista basada en rutines i l'ecomapa. Aquestes han permès conèixer les necessitats de la família i establir els objectius que després s'han treballat amb ells a través d'estratègies i activitats. Passat un temps determinat s'ha realitzat una segona anàlisi qualitativa gràcies a la qual hem obtingut els resultats. Aquest han estat en general favorables pel que fa a l'evolució de l'infant i han permès concloure que la intervenció naturalista era la millor opció per intervenir en aquest cas i també que aquest tipus d'intervenció requereix molta dedicació, temps i interès tant per part del logopeda com sobretot per part dels familiars.

EVOLUCIÓN HISTÓRICA DE LA INTERVENCIÓN NATURALISTA Y REPERCUSIONES EN LAS FAMILIAS DE HIJOS CON SORDERA Y TEA, DESDE UNA PERSPECTIVA LOGOPÉDICA

Elma Yuleitty Ulloa Veliz

La finalidad de este proyecto es plasmar en conjunto la base científica recopilada de la Atención Temprana circundante a las prácticas centradas en la familia y en contextos naturales, en el ámbito de la comunicación y el lenguaje, todo esto remontado desde sus inicios hasta la actualidad. Se evidencia el avance de estudios preliminares y la labor del logopeda,

destinados a elaborar una serie de enfoques que implican la participación activa de las familias, de los profesionales en diversas disciplinas y por supuesto la del infante sujeto a tratamiento, de manera que configuren una intervención basada en la colaboración y el mutuo apoyo. Asimismo, en su contenido se enuncia la repercusión en el sistema familiar ante el diagnóstico de sordera y TEA en sus hijos. Del mismo modo, se detallan dos tipos de estrategias ecológicas, una de ellas es la metodológica, que está dirigida a reforzar las prácticas de los profesionales en atención temprana y la segunda es la orientada a las familias, con el fin de mejorar las interacciones con sus hijos, consiguiendo así resultados óptimos en sus diadas. Como temas de discusión, primero se realiza una comparación entre los dos conjuntos de familias antes mencionados, fundamentada en los aspectos teóricos que se llevan a cabo en situaciones cotidianas reales, y segundo, se profundiza en los modelos de intervención logopédica aplicados en la práctica clínica. En efecto, el conjunto de la información recopilada tendrá una clara incidencia positiva en nuestra formación como profesionales en logopedia, que a la vez enriquecerá y pulirá nuestros conocimientos destinados a la intervención con los niños en edades tempranas.

ACTUALITZACIÓ BIBLIOGRÀFICA DE L'ÚS DELS SISTEMES ALTERNATIUS I AUGMENTATIUS DE LA COMUNICACIÓ EN NENS I NENES AMB UN DIAGNÒSTIC DE TRASTORN DE L'ESPECTRE AUTISTA I PARLA LIMITADA O NO FUNCIONAL

Maria Albà Roselló

L'objectiu d'aquest treball és dur a terme una revisió teòrica per entendre i situar-se en la perspectiva actual dels SAAC aplicats a nens i nenes amb un diagnòstic de Trastorn de l'Espectre Autista i parla limitada o no funcional. Concretament, es pretén s'actualitzen dades sobre l'eficàcia dels SAACS, la importància de l'entorn en la intervenció i les línies d'investigació actuals. Després d'una selecció dels articles que es consideren vàlids per l'estudi i que segueixen els criteris d'inclusió, es fa un buidatge de la informació i s'extreuen els resultats. Tots els estudis revisats mostren efectes positius pel que fa al llenguatge i la comunicació quan s'utilitzen SAACs en la intervenció. Les publicacions també defensen la importància d'incloure en la teràpia l'entorn social de l'usuari. A més, es defineixen les característiques consensuades per diferents professionals sobre com ha de ser la recerca en aquest àmbit. Com a conclusió final, aquest treball fa un resum de l'eficàcia provada de la Comunicació Alternativa i Augmentativa i dels diferents tipus de SAACs existents. També fa un recull dels estudis relatius a l'entorn més pròxim de l'usuari amb SAAC, on es demostra la rellevància d'aquest per a obtenir millors resultats. Per últim, dona pautes per als futurs investigadors d'aquesta temàtica.

INTERVENCIÓ NATURALISTA AMB UN INFANT D'AGONSTICAT D'AUTISME

Alicia Cabello Ruiz

La intervenció naturalista és un recurs de teràpia logopèdica orientat a donar estratègies a la família per tal de millorar les dificultats del infant. Hi ha diferents autors que defensen aquest tipus d'intervenció i cada cop és més utilitzada en la pràctica logopèdica. En aquest treball s'ha posat en pràctica la intervenció naturalista amb un infant de 5 anys i mig diagnosticat d'autisme, per tal d'ajudar als pares en aquelles rutines en les que el nen presenti més dificultats. S'ha dut a terme una entrevista familiar i una observació directa, i s'ha fet un Ecomapa i una puntuació de les rutines. Un cop analitzat això, s'han plantejat uns objectius a treballar amb el nen i els pares. S'ha comprovat que hi ha hagut millores en tots els objectius treballats. A través de les recomanacions i materials aportats als pares, aquests han tingut estratègies per millorar les dificultats del nen en les rutines, i així millorar també l'ambient familiar. També s'ha comprovat que la motivació i el temps que dediquen els pares entorn a la intervenció, és fonamental per l'èxit d'aquesta. Aquests resultats, però, són subjectius, ja que només han sigut analitzats per part dels pares.

ESTRATÈGIES ADREÇADES ALS MESTRES DE PRIMÀRIA PER FACILITAR EL DESENVOLUPAMENT ACADÈMIC DELS INFANTS AMB TEL

Carla Chacón Benítez

L'objectiu principal d'aquest treball és proporcionar estratègies als mestres de primària que potenciïn la seva capacitat per facilitar el desenvolupament acadèmic dels infants amb TEL. Per abordar aquest objectiu s'ha realitzat una àmplia recerca bibliogràfica que ha permès obtenir les dades relatives al perfil lingüístic dels infants amb TEL i un recull d'estratègies generals d'assessorament escolar. En segon lloc, s'ha seguit d'un disseny d'enquesta transversal amb un mostratge no aleatori a propòsit, que s'ha passat a una mostra de 5 logopedes del CREDA de Catalunya Central, per conèixer quines són les dificultats lingüístiques més freqüents dels infants amb TEL i quin impacte tenen sobre el seu desenvolupament acadèmic. Finalment, s'ha elaborat el recull d'estratègies seleccionant i adaptant de manera precisa aquelles que més s'adaptin a les NEE dels infants amb TEL. Els resultats indiquen que les dificultats lingüístiques dels infants amb TEL afecten totes aquelles àrees acadèmiques en les quals el llenguatge és mediador de l'aprenentatge i aquest fet posa en manifest la

importància de l'assessorament escolar. Es conclou que és necessari realitzar més estudis sobre el desenvolupament lingüístic i acadèmic dels infants amb TEL i també més estudis que comprovin l'eficàcia de l'assessorament escolar.

LA FIGURA DEL LOGOPEDA DINS L'ESCOLA INCLUSIVA

Helena Ibern Xirau

L'escola inclusiva és un recurs educatiu que cobreix totes les necessitats educatives dels infants, atenent la diversitat social. Així doncs dóna especial atenció a alumnes amb necessitats educatives específiques, ja que poden ser vulnerables a l'exclusió. Té com a objectiu assegurar un nivell bàsic d'educació de qualitat per a tots. Per assolir-lo es beneficia d'una varietat de recursos i de figures professionals, entre elles la logopeda. A través de l'anàlisi basat en entrevistes a diferents escoles, s'ha realitzat una recerca del paper del logopeda a l'escola contrastant els diferents perfils entre la mostra obtinguda i s'ofereix una proposta formal de les funcions del logopeda a partir de les dades recollides sobre els aspectes positius ja presents a les escoles. Els resultats obtinguts han mostrat, entre d'altres, que el logopeda gairebé en cap ocasió té cabuda dins l'aula i el treball és multidisciplinari. Així doncs, entre les diferents propostes de millora cal destacar una transdisciplinarietat entre professionals dins l'àmbit educatiu i més formació a logopedes en diferents aspectes. Aquest treball va dirigit sobre tot a logopedes que s'estiguin formant i vulguin conèixer la realitat del paper del logopeda dins l'àmbit educatiu actualment.

SCREENING ESPECÍFIC DE COMUNICACIÓ I LLENGUATGE

Adriana Palacios Suarez

La comunicació i llenguatge són els primers aprenentatges que realitzem els éssers humans i formen la bases dels aprenentatges posteriors. A partir de conèixer el procés d'adquisició de la comunicació i el llenguatge s'elabora un instrument de recollida d'informació específic de comunicació i llenguatge dirigit a l'etapa infantil, en concret a edats de 3 i 4 anys, amb la finalitat de poder afavorir la detecció precoç de trastorns primaris com el REL (retard específic del llenguatge) i TEA(trastorno espectre autista), i secundaris com pèrdues auditives, trastorns de la fluència i el ritme i de la veu. És un material destinat a l'ús dels mestres de educació infantil, per això la implementació d'aquest material s'ha dut a terme en una escola de Badalona, on hem pogut valorar si compleix amb la seva finalitat, a més de ser fàcil d'aplicar, ràpid i útil com un screening.

LA DISLÈXIA I LES DIFICULTATS LECTORES EN ELS INFANTS AMB EL CATALÀ COM LLENGUA MATERNA

Anna Rojas Morales i Camila Ariosa Puente

En el present estudi s'ha fet una comparació dels errors comesos en la lectura de paraules i la velocitat lectora entre nens/es que utilitzen la seva llengua materna i altres llengües. En aquest, cas s'ha utilitzat la prova PROLEC-R en llengua catalana amb infants d'aproximadament 9 anys cursant quart de primària. A l'estudi s'inclouen 335 nens/es amb altres llengües maternes (L1) a part del català, com són: el castellà, el català amb altres llengües, el castellà amb altres llengües i altres llengües. S'ha comprovat que els nens/es que tenen Català com a L1 presenten menys errors en la lectura de paraules que la resta de grups, però no llegeixen necessàriament més ràpid que la resta. De fet, s'han trobat més infants al grup de velocitat lectora molt lent en català com a L1 que en castellà com a L1. S'ha observat també una clara relació entre la velocitat lectora i els errors comesos durant aquestes paraules: els nens/es amb dificultats de lectura tendeixen a presentar velocitats de lectura lenta o molt lenta. En canvi, els nens/es sense dificultats tenen velocitats de lectura normal o ràpida. A més, cal remarcar que els nens/es diagnosticats amb dislèxia presenten resultats inferiors en els dos aspectes estudiats.

DISSENY D'UNA ACTIVITAT: 'TWISTER – AGUDITZA LA TEVA VISIÓ'

Yana Ursu

1: Introducció: Una activitat lúdica mitjançant un disseny elaborat, augmenta la capacitat d'aprenentatge, obtenint un valor educatiu. Estimulant les habilitats del individu que es vol millorar.2: Objectiu: Dissenyar una activitat, per potenciar la discriminació visual i millorar les habilitats que acompanyen aquesta àrea. 3: Metodologia: Seguir l'objectiu del disseny, mitjançant una pauta i regles del joc. Dins de la metodologia, apareixen els següents apartats: *Objectiu del joc: Realitzar una correcta lectura de la grafia dins de la paraula proporcionada, al mateix temps seguir la instrucció i moure l'extremitat al punt indicat. *Instruments del joc: 1 tauler, 2 ruletes, (una ruleta amb les grafies. I una altra ruleta amb la indicació de la posició), petites fitxes, amb paraules que continguin les grafies v/b, g/j, p/q, i/l. *Participants del joc: Importància de que hi hagi la presència d'un adult per guiar el joc. Individual/grup reduït(+ 6 anys). *Procediment del joc: Coordinar les tirades. Primera tirada per obtenir la grafia i el color. Segona tirada per aconseguir la indicació de l'extremitat i portar a terme el

joc, recordant sempre l'objectiu. 4: Intervenció: Ha de ser útil per potenciar l'objectiu pactat, concretament millorar la discriminació visual del pacient i les habilitats que intervenen conjuntament, entre d'altres objectius. A fi que, la intervenció sigui correcta, amb avantatges i un resultat positiu pel pacient. Fer entendre als pares, que les sessions logopèdiques són un treball continu, d'aquí la importància d'una intervenció naturalista. Conscienciar, que la intervenció en un context natural, afavoreix un vincle, una interacció, augmenta la comunicació i el llenguatge.

IMPLICACIONS DE LA CONSCIÈNCIA FONOLÒGICA EN L' ACTE MOTOR DE L'ESCRITURA

Marta Belmonte Sanou

Molts estudis coincideixen en la idea que la descodificació i codificació fonològica de les paraules és el nucli central de l'aprenentatge de la lectura i l'escriptura. Però són pocs els que han estudiat la seva relació amb l'adquisició del traç. L'objectiu d'aquest estudi ha estat fer una aproximació a dita relació a partir d'un treball de camp basat en proves objectives administrades a un grup de 21 infants d'entre 5 i 6 anys. Les proves van ser el test de consciència fonològica P.E.C.O i una prova d'escriptura en còpia de 5 paraules estímuls sobre una tauleta digitalitzadora. Posteriorment, es va analitzar l'escriptura amb el processador Ductus i a partir d'una taula de valoració qualitativa. Tots els resultats van ser tractats estadísticament per trobar els coeficients de correlació i les significances. Els resultats mostren la relació negativa existent entre alguns dels paràmetres implicats en l'escriptura manual, com ara el Gazelift i la trajectòria total, i la consciència fonològica. Això fa pensar que una major habilitat fonològica ajuda a que els participants tinguin un major control del traç i una major integració de la forma. A més, els resultats mostren que la consciència sil·làbica és la que més relació té amb els paràmetres analitzats de l'escriptura i no pas la consciència fonètica, com afirmen varis autors.

ESTIMULACIÓ COGNITIVA EN PARKINSON

Laia Valverde Velasco

El Parkinson té molta varietat de símptomes i la logopèdia pot intervenir en l'estimulació cognitiva d'aquests usuaris. L'objectiu d'aquesta investigació és comprovar que l'estimulació cognitiva, a partir de la psicomotricitat, millora la qualitat de vida de les persones amb Parkinson. S'ha utilitzat metodologia qualitativa que ha permès avaluar 13 participants dividits en el grup control (GC) i l'experimental (GE). Se'ls ha passat el Parkinson Disease Questionnaire-39 (PDQ-39), el test del rellotge (TDR) entre d'altres i s'ha fet observació participant per avaluar l'evolució. Com a resultats, i tenint en compte el PDQ-39, destacar que no hi ha diferències en la percepció de la qualitat de vida i que el TDR mostra un manteniment del deteriorament cognitiu. Aquests resultats són similars en els dos grups. Tot i així, els resultats extrets de les observacions, dels qüestionaris als professionals i de les opinions dels propis usuaris mostren una millora en l'estat d'ànim, la participació en les activitats, la comunicació, els moviments, la parla i la respiració dels participants del GE. En conclusió, es necessitaria més temps per comprovar la millora de la qualitat de vida, però hi ha millores en aspectes anímics, motors i logopèdics.

L'AFECTACIÓ COGNITIVA I L'AFECTACIÓ DE LA PARLA EN PACIENTS AMB PARKINSON

Mercè Clapés i Arfelis

La malaltia de Parkinson és una de les malalties més comunes del sistema nerviós central. Es creu que afecta un 1% de la població superior als 60 anys. Un dels àmbits on afecta és la parla, concretament a la respiració, fonació, prosòdia i articulació. Per altra banda, també incideix en l'aparició de demències i trastorns cognitius. L'objectiu d'aquest treball és comprovar si hi ha una relació directa entre l'afectació cognitiva i l'afectació a la parla. Per a fer-ho, s'ha passat el Test de Disàrtria de Robertson i s'ha avaluat la parla espontània de 21 pacients de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau de Barcelona. Aquests pacients han estat distribuïts en dos grups segons el Test del Rellotge: grup cognitiu normal i deteriorament cognitiu lleu (DCL). Els resultats, en general, mostren més afectació en els pacients amb DCL. Per tal de poder extreure conclusions cal un estudi més complet i exhaustiu i també un nombre de pacients més ampli.

REVISIÓ SISTEMÀTICA DE LA INTERVENCIÓ LOGOPÈDICA EN LA MALALTIA DEL PARKINSON

Andrea Garcia Garcia

L'objectiu d'aquesta revisió serà fer una valoració de la recerca de tots els estudis d'investigació de les diferents afectacions del Parkinson com son la disfàgia, la disàrtria i els trastorns de deglució i com la logopèdia l'abarca amb la seva intervenció, comprovar si realment hi ha o no intervenció logopèdica en pacients que pateixen aquesta malaltia i si hi ha seguiment en aquesta amb resultats positius o no, així també comprovar si hi ha investigació suficient en la intervenció logopèdica per a la simptomatologia del Parkinson que afecta a la parla, llenguatge i deglució.

CONCIENCIA DE HIPOFONÍA Y SU RELACIÓN CON EL ESTADO ANÍMICO EN PERSONAS CON ENFERMEDAD DE PARKINSON

Raquel Peinado Arrontes

Teniendo en cuenta que en la Enfermedad de Parkinson la hipofonía, así como otras alteraciones vocales, son un síntoma frecuente como consecuencia de la disartria hipocinética y de la misma forma también lo es la depresión y la sintomatología depresiva, el presente trabajo tiene como objetivo principal ver si hay una relación directa entre estos síntomas. El estudio parte de una muestra de 17 pacientes con Enfermedad de Parkinson, se han utilizado diferentes herramientas para obtener los resultados: el Inventario de Depresión de Beck (BDI-II) para evaluar la sintomatología depresiva y el CAPE-V y el software Praat para valorar las alteraciones vocales. Además, también se pretende observar el nivel de percepción de las alteraciones vocales en la vida de estas personas con el Voice Handicap Index (VHI-10) y ver si la percepción expresada corresponde a la que perciben las personas de su entorno; para obtener los resultados se ha realizado una comparativa de la percepción del propio paciente con la de las personas cercanas a ellos.

PROPUESTA DE UN PROTOCOLO DE EXPLORACIÓN DE LOS SÍNTOMAS BULBARES EN LA ELA

Cristina Español Jaime

L'ELA és una malaltia degenerativa de curs progressiu que afecta les neurones motores. Es manifesta principalment amb debilitat muscular, pèrdua de força, fasciculacions i espasticitat. En algun moment de l'evolució apareix afectació bulbar i progressivament s'altera la musculatura de la cara, el coll, la llengua, la faringe i la laringe. Aquesta afectació dona lloc a alteracions de l'articulació i la intel·ligibilitat de la parla o disàrtria en un 80% dels pacients. També causa trastorns de la deglució, o disfàgia. A més, la progressiva debilitat de la musculatura respiratòria impedeix generar fluxos d'aire efectius per tossir i així poder evitar complicacions derivades de la insuficiència respiratòria. En aquest treball es proposa una eina d'avaluació de la musculatura encarregada de la parla, la respiració i la deglució de les persones afectades amb ELA d'una manera més eficient, explorant l'estat de tota la musculatura en el mateix protocol; amb l'objectiu de sintetitzar informació i facilitar al logopeda les estratègies necessàries per tal que el pacient mantingui la seva autonomia durant el major temps possible.

CONEIXEMENTS I CREENCES DE LOGOPEDES I DOCENTS ENVERS ELS INFANTS BILINGÜES

Laura Pais i Faidella

Donat el desenvolupament bilingüe i les seves implicacions en els casos d'alteracions lingüístiques o cognitives continua sent un tema força desconegut, diversos estudis arreu del món s'han plantejat quines idees i coneixements sobre el bilingüisme tenen els professionals que estan en contacte amb infants bilingües i si es senten competents per tractar-los. Aquest treball té com a objectiu identificar els coneixements i les creences de logopedes i docents que estan en contacte amb nens bilingües a Catalunya i saber si aquests coneixements i creences coincideixen amb el què diuen els estudis empírics sobre el desenvolupament del llenguatge típic i atípic en infants bilingües. Per a assolir aquest objectiu, es va crear un qüestionari que es va administrar a un grup de 51 logopedes i de 52 docents. Els resultats indiquen que la majoria de mostra no considera perjudicial que un infant amb un desenvolupament atípic de llenguatge sigui bilingüe i estigui exposat a llengües diferents a casa i a l'escola, tot i així, les preguntes que fan referència a la pràctica de la seva professió no recolzen les idees exposades, ja que, per exemple, no aconsellarien el bilingüisme a un infant amb un desenvolupament atípic del llenguatge.

ERRORS DE FUSIÓ BILINGÜE EN PARLA ESPONTÀNIA

Mar Florit Florit

L'objectiu principal d'aquest treball és recollir errors de fusió bilingüe en parla espontània, estudiar-los i analitzar-los. En base al marc teòric, la proposta d'estudi és analitzar des del punt de vista fonològic cada segment dels targets dels errors fusió bilingüe per esbrinar si existeix alguna regularitat en la producció d'aquests que expliqui el perquè es produeixen. La principal hipòtesi és que es detecti en el corpus analitzat alguna regularitat en el punt de canvi de llengua i que aquest es produeixi coincidint amb la frontera sil·làbica de la paraula. El procediment ha consistit en analitzar el punt de canvi de llengua i la frontera sil·làbica del corpus d'errors recollits. Pel que fa als resultats, en el 65% dels casos coincideix la frontera sil·làbica amb el punt de canvi de llengua i el 35% no. D'altra banda, en el 59% dels casos coincideix el punt de canvi de llengua en vocal i en un 41% en consonant. D'acord amb els resultats, la hipòtesi plantejada queda refusada ja que en base a aquest estudi no es pot establir que existeix alguna regularitat en la producció d'aquests tipus d'errors. Tot i així, queda recolzada la modularitat del procés de producció.

BILINGÜISME I DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL

Raquel Díaz Paniagua

Fins fa relativament poc temps es creia que els nens que creixen en entorns bilingües podien tenir dificultats per adquirir dues llengües o no arribar a la màxima competència en ambdues. Aquesta creença es multiplicava quan es tractava de nens amb discapacitat intel·lectual, incloent la recomanació per part de logopedes d'eliminar una de les llengües. Aquesta recomanació és contraposada a l'abordatge més actual dels infants bilingües amb problemes de llenguatge, basat en l'estimulació de la comunicació en entorns significatius per a l'infant per així motivar l'ús i assentar l'aprenentatge. L'objectiu d'aquest treball és fer una revisió bibliogràfica sobre si el bilingüisme és possible en la discapacitat intel·lectual, si implica algun desavantatge lingüístic o bé és una opció recomanable, i si comporta beneficis. La revisió mostra que el bilingüisme no causa cap efecte negatiu en el desenvolupament lingüístic dels nens amb discapacitat intel·lectual, i fins i tot resulta beneficiós pel nen per les oportunitats d'aprenentatge que comporta el fet de no quedar aïllat de l'entorn i la comunitat. Tanmateix, els articles revisats evidencien la manca de recerca suficient i encoratgen a aprofundir en els efectes del bilingüisme en les persones amb discapacitat intel·lectual, especialment en els possibles efectes cognitius positius.

LA COMUNICACIÓ ANIMAL I EL LLENGUATGE HUMÀ: EL CANT DELS OCELLS

Elisenda Izcara López de Murillas

Sabem que la comunicació és un terme molt general i que n'hi ha diferents tipus. Volem saber fins a quin punt estan connectats el llenguatge humà i la comunicació animal. En el cas de la comunicació animal ens trobem amb 3 tipus de canals comunicatius i el que utilitzem els humans és el vocal-auditiu. Dins d'aquest tipus de comunicació, ens trobem amb diferents animals, com les balenes i els ocells cantaires. Aquests últims són els que més ens interessin, ja que els seus cants presenten moltes similituds amb el llenguatge humà, com la sintaxi i l'aprenentatge vocal, on també hi trobarem un període crític. Per tal d'extreure conclusions i observar si realment trobem semblances, hem dut a terme un treball experimental amb un ocell de l'espècie *Lonchura striata domestica*. En aquest treball, hem gravat diferents produccions i posteriorment hem analitzat la seva estructura amb el programa Praat que ens permet obtenir els espectrogrames de cada cant. D'aquesta manera extraurem uns resultats que ens indicaran si realment existeixen aquestes semblances sintàctiques o no.

LA COMUNICACIÓ HUMANA, BUSCANT RESPOSTES EN EL COMPORTAMENT COMUNICATIU DELS PRIMATS

Iban Morales Fugarolas

Com a futur logopeda, el meu interès per la comunicació humana i els seus trastorns és evident, donat que aquesta professió centra gairebé exclusivament, a excepció de la deglució, els seus esforços en l'avaluació, diagnosi, prevenció i rehabilitació dels trastorns relacionats amb la comunicació humana. Per aquest motiu el treball de fi de grau busca aprofundir sobre quines bases han permès que l'acte comunicatiu humà sigui tant ric permetent el desenvolupament lingüístic en l'espècie humana i no en altres espècies, sobretot si ens centrem en la qualitat de les vocalitzacions. I d'aquesta manera obtenir un domini i un coneixement el més ampli possible de l'essència de la comunicació. El treball agafarà un caire filogenètic, on s'analitzarà el comportament comunicatiu dels animals i es buscarà comprovar algunes hipòtesis que es pregunten alguns autors, com per exemple si l'humà és l'únic capaç de crear un sistema de comunicació obert i il·limitat amb un sistema recursiu que pot operar en una àmplia gamma d'elements. Alguns autors creuen en la importància d'aquesta comparativa per resoldre aquestes qüestions. "El comportamiento animal se sitúa con una aplicación explícitamente humana, como el puente que se tiende progresivamente entre la Biología y las Ciencias Sociales y que hará del comportamiento animal una disciplina de creciente interés intelectual en los años inmediatamente venideros" (Eisner & Wilson, 1978). "Desde siempre el comportamiento animal ha fascinado a nuestra especie humana que ha buscado en él analogías y puntos de referencia para indagar sobre el suyo". (Perinat, 1993). "Either way, these are established hypotheses, a refrain that highlights the importance of comparative approaches to the faculty of Language" (Hauser, 2002). Concretament em basaré en la literatura científica que parli d'aquesta qüestió en relació a primats, que presumeixen sistemes conceptuals rics, d'aquesta manera, la informació trobada em permetrà conèixer quines convergències i divergències trobem en comparació amb alguns primats, a nivell de sistemes conceptuals subjacents més o menys rics, sense deixar de banda els processos perceptius i expressius de determinades espècies vers la humana.

ESTUDI DE LES VARIABLES COMUNICATIVES EN LA INTERACCIÓ ENTRE MARE-FILL DES D'UNA PERSPECTIVA ECOLÒGICA

Miriam Repiso Santana

El model ecològic o naturalista defensa la importància de les interaccions que s'estableixen entre el nen i els elements de l'entorn, començant pels pares i els iguals. L'objectiu d'aquest treball és conèixer i analitzar les variables comunicatives que es donen entre mare i fill a partir d'una perspectiva ecològica, analitzant dos casos reals diferents formats per mare-fill, aquest últim amb discapacitat intel·lectual i TEA en ambdós casos. Mitjançant una entrevista a les mares i un registre

en vídeo d'una mateixa rutina en els dos casos, s'han pogut conèixer diferents aspectes com els pensaments de cadascuna de les mares, les rutines amb els seus fills, etc.; i, d'altra banda, s'han observat i analitzat les diferents variables comunicatives que s'estableixen entre ells. L'anàlisi qualitatiu de les diferents entrevistes i dels registraments en vídeo, promou la importància del treball amb la família en aquests tipus de discapacitats. Els resultats coincideixen majoritàriament amb l'evidència empírica. Per concloure, aquesta metodologia utilitzada i els resultats obtinguts possibiliten l'ofertament d'estratègies a les mares per tal de potenciar encara més les seves interaccions amb el seus fills, juntament amb l'orientació i assessorament a les famílies.

ELS SORDS PARLEN. GUIA D'ESTRATÈGIES PER A ESCOLES D'EDUCACIÓ INFANTIL I PRIMÀRIA AMB ALUMNAT SORD

Angela Serena Ferro

El llenguatge permet als éssers humans la comunicació. L'audició és la via habitual per adquirir el llenguatge i és la principal via per la qual els infants aprenen tot allò que no és evident. El context de l'escola és un eix fonamental pel que fa a la intervenció en el desenvolupament del llenguatge oral dels infants. L'objectiu d'aquest treball és dotar d'estratègies als professionals per afavorir i garantir tant el bon desenvolupament del llenguatge oral com la inclusió educativa de l'alumne sord. Mitjançant l'observació directa en una escola d'agrupament d'alumnat sord i la recerca de material ja publicat, s'ha obtingut com a resultat una guia d'estratègies per a escoles d'educació infantil i primària amb alumnat sord. La guia pretén oferir una sèrie de recursos per orientar a nivell pràctic als professionals que treballen a escoles d'educació infantil i primària amb alumnes amb sordeses.

SORDESA: ANÀLISI DE LA DIMENSIÓ LÈXICA EN INFANTS AMB IMPLANT COCLEAR

Bàrbara Molina Mañes

El món de l'audiologia protèsica està en constant evolució, produint que infants amb sordesa puguin escoltar els sons del seu entorn i adquirir el llenguatge oral de la mateixa manera que els seus iguals oients. No obstant, diversos estudis observen que presenten algunes dificultats. L'objectiu del treball és valorar si hi ha diferències en la dimensió lèxica del llenguatge i quins tipus de dificultats solen presentar els infants amb implant coclear respecte els seus iguals oients. Per portar a terme l'estudi, s'ha utilitzat una mostra de 12 nens i nenes, dels quals 6 porten implant coclear extrets del CREDAC del Vallès i de Girona. S'han emprat dues de les subproves del protocol PADIL (denominació i evocació) amb les seves plantilles de correcció per obtenir el número i tipus d'errors. Amb tot això s'ha creat una matriu de dades que, amb el programa estadístic STATA, s'han obtingut les mitjanes aritmètiques i el coeficient kappa de Cohen per valorar si el fet de portar l'implant influeix en l'àrea lèxica i quines són les dificultats. Els resultats mostren que els infants sords necessiten un major temps d'activació de les paraules i presenten més dificultats en l'evocació fonològica. En els altres components de la dimensió lèxica poden apreciar-se algunes diferències no destacables. No obstant, les limitacions de l'estudi ens poden donar només una orientació, degut a la seva limitada mostra.

LA INTERACCIÓ SOCIAL DELS ADOLESCENTS AMB DEFICIÈNCIA AUDITIVA SEVERA I PREGONA SIGNANTS

Anna Rodriguez Carrillo

El propòsit d'aquest estudi és analitzar com la pèrdua auditiva pot afectar al desenvolupament social de les persones amb sordesa. La manca o disminució d'un dels cinc sentits sensorials pot esdevenir un factor perjudicial en l'adquisició d'habilitats socials i d'interacció social dels individus. Fins a l'actualitat s'han realitzat diversos estudis i investigacions sobre les característiques, dificultats o limitacions de les persones amb hipoacusia en els diferents àmbits de desenvolupament humà. L'objectiu de la investigació és identificar quins són els problemes més habituals d'interacció amb les persones del seu voltant. Esta destinat a un conjunt d'adolescents signants amb sordesa severa i pregona i es realitzarà mitjançant una recerca d'investigació. El mètode es basarà en enquestes per esbrinar les dificultats típiques que pateixen i treure conclusions sobre les hipòtesis i els objectius establerts inicialment.

LA FONOLOGIA EN INFANTS SORDS AMB IMPLANT COCLEAR I EN INFANTS OIENTS

Mar Soler Passolas

L'audició és un dels aspectes que facilita un bon desenvolupament del llenguatge, però els infants amb problemes d'audició hi presenten dificultats. Un dels aspectes del llenguatge que es veu afectat és la fonologia. Aquest aspecte és el més determinant, ja que proporcionarà el suport fonamental de les següents línies lèxiques, morfològiques i gramaticals a seguir. L'objectiu d'aquest estudi és valorar la parla dels infants sords, classificar els errors fonològics realitzats pels infants sords i comparar-los amb els errors fonològics realitzats pels infants oients. La mostra utilitzada en aquest estudi van ser sis infants amb sordesa del CREDAG i del CREDA Jordi Perelló. Se'ls hi va administrar el P.A.DI.L, concretament la subprova Renarració. I per l'anàlisi fonològica es va utilitzar el protocol d'avaluació del desenvolupament fonològic en nens catalanopartans de 3 a 7 anys. Els resultats obtinguts mostren que el 100% dels infants sords produeixen processos de simplificació en la fonologia de les paraules i només el 16,6% dels infants oients en produeix. També s'ha trobat que tant els infants sords com els infants oients presenten els mateixos processos de simplificació en la fonologia de les paraules, tot i que els infants sords mostren un cert retard en l'adquisició fonològica.

L'AUTOESTIMA I L'ESTRÉS EMOCIONAL D'UNA PERSONA SORDA, LIGATS DE LA MÀ?

Tamara Espinosa Moreno

Aquest estudi valora la relació entre l'autoestima i l'estrés emocional de les persones sordes postlocutives, que han patit la pèrdua auditiva després de l'adquisició del llenguatge. La intencionalitat de la investigació és veure, a partir de tests/qüestionaris, si hi ha existència de proporcionalitat (directa o inversa) entre els valors dels dos aspectes en qüestió. A partir dels resultats obtinguts es planteja una nova línia d'investigació per poder fer la continuació del estudi i entendre més acuradament l'evolució de les persones sordes com a finalitat global.

LA CAPACITAT DE PERCEBRE EMOCIONS DELS JOVES SORDS I NORMOIENTS - AFECTA LA LLENGUA UTILITZADA A LA COMPRESIÓ DE LES EMOCIONS?

Rebeca Moreno Gordo

Les emocions són reaccions psicofisiològiques complexes del cervell davant un estímul extern o intern. La majoria es manifesten amb expressió facial i són iguals en les diferents cultures i idiomes. Hi ha llengües com la llengua de signes catalana (LSC), en les que el llenguatge no verbal i l'expressió facial tenen més importància que en altres. L'objectiu d'aquest treball és comparar la capacitat de percebre emocions de quatre grups de joves: normoients sense LSC, normoients amb LSC, sords sense LSC i sords amb LSC i veure si hi ha diferències significatives quant a la comprensió de les emocions. Els participants han estat 29 joves de 18 a 26 anys. L'instrument utilitzat ha sigut el Software PERVALE-S 2.0 que avalua la percepció i valoració de les emocions bàsiques i complexes, mitjançant l'atribució de l'emoció i del grau d'intensitat. En els resultats s'han pogut apreciar diferències entre els quatre grups. Els joves que tenen LSC (tant sords com normoients) gràcies a l'ús que fan del llenguatge no verbal i dels gestos facials, comprenen millor les emocions i atribueixen millor el grau d'intensitat en comparació amb els joves que no han adquirit la LSC.

ESTABLIMENT D'UNS ESTÀNDARDS PERCEPTIUS DE CONSENS EN L'AVALUACIÓ CLÍNICA DE LA QUALITAT VOCAL

Nora Baulida i Palomeras

L'avaluació de la qualitat vocal és un dels pilars clau de l'avaluació clínica de la veu. L'instrument d'avaluació clínica perceptiva de la qualitat vocal més avançat actualment és el Consensus Auditory- Perceptual Evaluation of Voice (ASHA, 2006). La seva adaptació B-CC CAPE-V (Calaf, 2017) ha demostrat ser vàlida i fiable pel seu ús en població castellanoparlant i catalanoparlant. Tot i això, la falta d'estàndards interns compartits pels avaluadors, sembla comprometre la seva fiabilitat interjutge. L'objectiu d'aquesta investigació és establir uns estàndards perceptius de consens en avaluació clínica perceptiva de la qualitat vocal utilitzant el B-CC CAPE-V que millorin la fiabilitat de les avaluacions amb aquest instrument. En el present estudi, s'han reclutat 12 logopedes experts en veu i 7 estudiants de logopèdia els quals han avaluat 5 mostres de veu per mitjà d'una metodologia orientada al consens inspirada en la metodologia Delphi. Els resultats obtinguts a l'estudi posen de manifest una manca de consens entre els jutges i per tant evidencien la necessitat de dur a terme futurs treballs d'investigació que estudiïn allò que els diferents professionals entenen per a cadascuna de les qualitats vocals d'interès clínic incloses en el CAPE-V a la cerca d'un consens que millori la fiabilitat interjutge de les avaluacions perceptives.

ESTUDI DELS PARÀMETRES ACÚSTICS I PERCEPTIUS DE LA VEU EN PACIENTS AMB NÒDULS

Laura Graff Macias i Judith Jorquera Curiel

La veu és l'eina fonamental de comunicació i de treball principal sobretot per aquelles persones on pel seu treball és imprescindible, com aquelles que es dediquen a la docència. Els nòduls són una de les principals causes d'afectació vocal i la prevalença és superior en el sexe femení. Són un teixit en forma de durícia que és generat en les cordes vocals de forma bilateral i és un dels trastorns més comuns per un mal ús o abús vocal, provocant disfunció en la veu tant a nivell de paràmetres acústics com perceptius. En aquest estudi, hem volgut veure si existeixen patrons en els paràmetres acústics i/o perceptius de la veu dels pacients amb nòduls amb els quals un Logopeda pot fer un pre-diagnòstic d'aquesta patologia. Amb una mostra de 80 usuaris, dels quals 41 formen part del grup control i els altres 39 del grup experimental, a través de l'enregistrament del fonema /a/ de tots ells, hem realitzat un anàlisi acústic amb el programa Praat dels paràmetres Shimmer, Jitter, Trencaments, HNR, HNRr i rugositat tipus 3 i una valoració perceptiva del Buf, rugositat tipus 1 i tipus 2. Un cop obtinguts els resultats, veurem si existeixen o no alteracions en la veu que siguin significatives i indicatives de la presència de nòduls.

EL MORDENT DE LA VEU AL LLARG DE LA VIDA DELS HOMES

Thaisma Galiano Expósito

En aquest treball trobareu una investigació sobre el mordent que és una percepció acústica de la veu la qual estimula la zona més sensible de l'audició i estimula l'orella de l'oïent. Una persona pot presentar mordent o no la qual cosa no significa que sigui patològica però si que haurà de forçar més la seva veu per tal d'imposar-se cosa que pot provocar un abús vocal i per tant una patologia. Més concretament aquest estudi tracta sobre la variabilitat del mordent al llarg de la vida dels homes, quin tipus de mordent predomina en cada etapa i si hi ha una diferència important d'una etapa a una altre. Per tal de realitzar aquesta investigació s'han analitzat les veus de 60 participants representat les diferents etapes de la vida, infantessa, adulta i velleja. Aquestes veus ha sigut gravades amb un micròfon i analitzades mitjançant el programa Praat.

ANÀLISI DE L'AUTOESTIMA VOCAL D'UN GRUP D'ADOLESCENTS DE TERCER D'ESO

Caterina Alomar Cortés

L'autoestima vocal es refereix al conjunt de pensaments, sentiments i avaluacions que fa una persona sobre la seva veu. Durant l'adolescència, l'autoestima vocal disminueix a causa del procés de muda vocal (el pas de laringe infantil a laringe adulta). Com que aquest procés és més accentuat en homes que en dones, és freqüent que els nois adolescents tinguin una autoestima vocal més baixa que les noies. L'objectiu d'aquest treball és analitzar l'autoestima vocal tant en veu parlada com en veu cantada d'un grup d'adolescents i veure com aquesta influeix a l'hora de participar en activitats d'oci on es fa ús de la veu. Els participants varen ser 22 adolescents d'un IES de Palma. Es varen recollir dades a través de qüestionaris individuals i dos focus group. Es va comprovar que l'autoestima vocal en veu parlada era més baixa en noies que nois. En canvi, en veu cantada tots dos sexes presentaven una autoestima vocal baixa i donaven molta importància al repertori que cantaven. També es va veure com els que rebien algun tipus d'educació vocal tenien una millor impressió de la seva veu i això els influïa positivament a l'hora de participar en activitats d'oci relacionades amb la veu. Per això, és essencial que les activitats d'oci relacionades amb la veu dirigides als adolescents tinguin en compte els gustos d'aquest col·lectiu i que els professionals tinguin eines per treballar amb la veu adolescent durant el procés de muda vocal masculí i femení.

DIFICULTATS VOCALS EN FUTURS MESTRES I LA IMPORTÀNCIA DE LA FORMACIÓ EN AQUEST ÀMBIT

Alba Perona Navarro

La veu és una de les eines de treball més importants que tenen els docents i per això hi ha una estreta relació entre els mestres i els problemes de salut vocal. En el meu treball es fa una anàlisi de part del perfil vocal dels estudiants de facultat d'educació a través d'un qüestionari creat pel grup de recerca EVES. Es focalitza en la percepció de la pròpia veu i dels factors que poden afectar-la en els estudiants: la percepció de la dificultat vocal, la percepció de la pròpia veu i la percepció de les variables que afecten a la veu. Les conclusions han estat que hi ha bastanta autoconsciència de la pròpia veu però una manca de coneixement d'eines i que hi ha factors que perjudiquen la veu més que d'altres. Pel que fa a la percepció de la pròpia veu, en general, hi ha una bona autopercepció de la salut vocal però a la veu cantada hi troben dificultats. Referent a la percepció de les variables que afecten a la veu, s'observa de que molts estudiants s'han de compaginar la feina amb els estudis, i que hi ha problemes de salut, factors externs i factors relacionats amb el cos, que afecten a la veu més freqüentment que d'altres.

DISSENY D'UN PLA DE PREVENCIÓ DE PATOLOGIES DE LA VEU PER A ENTRENADORS DE BÀSQUET

Irene Romera Martín

La veu és molt important perquè ens permet comunicar-nos. És necessari tenir-ne cura i utilitzar-la de manera correcta, sobretot aquelles persones que la necessiten professionalment. A vegades el context no és l'ideal i es fa un abús de la veu, provocant problemes vocals. Els entrenadors de bàsquet són professionals amb risc de patir alteracions vocals. L'objectiu d'aquest treball ha estat dissenyar un pla de prevenció de patologies de la veu per a entrenadors de bàsquet. Es recullen dades sobre factors de risc, handicap vocal, autoconsciència del risc vocal, comportament vocal i qualitat vocal a través d'observacions, qüestionaris, entrevistes i enregistraments a 10 entrenadors de bàsquet d'entre 18 i 30 anys. S'extreuen pautes i estratègies preventives per realitzar el pla de prevenció. Els resultats mostren que aquest col·lectiu no té consciència ni formació sobre els possibles problemes vocals que els pot ocasionar la seva activitat professional. Es conclou que és important subministrar un recull de pautes preventives als entrenadors de bàsquet per evitar l'aparició d'alteracions de la veu.

COM GESTIONEN ELS JOVES AMB DISFÈMIA ELS SEUS PROBLEMES DE FLUÏDESA A LA VIDA QUOTIDIANA?

Lucía Marfil Barquero

L'objectiu principal del treball és descobrir les estratègies que fan servir els joves amb disfèmia per gestionar els seus problemes de fluïdesa, a la vida diària. Això ens permetrà millorar la intervenció d'aquest trastorn de la fluïdesa. Aproximadament l'1% de la població conserva el quequeig de manera crònica fins a l'edat adulta, en la resta desapareix durant la infantesa. S'han dissenyat dos qüestionaris, en català i castellà, que han estat respostos per 61 participants, on es recollien diferents opcions sobre com afrontar un problema, basats en el model transaccional de l'estrès i l'afrontament (Lazarus & Folkman, 1984), adaptades a la disfèmia. Posteriorment segons les respostes s'ha classificat als participants en tres perfils. En quant als resultats principals, s'ha observat que la majoria dels participants no expliquen el seu problema, és a dir, no busquen recolzament en altres persones davant el fracàs. I, afirmen, que la seva autoestima es veu ferida. A mode de conclusions, destacar que sorprèn que hi hagi un percentatge tan escàs de persones que facin ús de les estratègies donades pels seus logopedes. Com a discussió, per tant, es creu seria important fomentar a les sessions el traspàs dels exercicis a la vida quotidiana i donar estratègies.

ESTIMULACIÓ DE LA MEMÒRIA VERBAL PER NOMS SUBSTANTIUS I VERBS EN PACIENTS AFÀSICS

Anna Catalán Guillén

Objectiu. Les alteracions derivades del dany cerebral, com l'afàsia, ocasiona diferents disfuncions en l'activitat cognitiva. L'estimulació cognitiva és una manera d'aconseguir millores en l'activitat cognitiva del pacient. Actualment existeixen diverses maneres de realitzar rehabilitació cognitiva, una novadora manera és mitjançant la telemedicina. En l'actual estudi s'observen els beneficis de la implementació d'un programa de telemedicina per a la memòria verbal de pacients amb afàsia motora, comparant així la diferència entre pacients en fase aguda i pacients en fase crònica. Mètode. L'estudi s'ha realitzat amb un total de 5 pacients de la comarca del Vallés Occidental i el Barcelonès, escollits aleatòriament, amb mesures pre-tractament i post-tractament. L'avaluació inicial inclou un screening cognitiu, per al qual s'ha utilitzat tres proves per a valorar la memòria verbal i el vocabulari. Durant un període de 6 setmanes, s'ha aplicat un programa d'estimulació cognitiva a través d'eines TIC a tots els pacients. Resultats. Els resultats mostren una notable millora en les puntuacions de les proves realitzades en el moment del post-tractament, i un augment en el llenguatge expressiu verbal dels pacients. Conclusió. La realització d'una teràpia d'estimulació cognitiva paral·lela a la rehabilitació de l'afàsia ajuda a millorar les dificultats en memòria verbal i en vocabulari en aquests pacients.

RELACIÓ ENTRE EL LLENGUATGE NO VERBAL I LA MEMÒRIA DE TREBALL

Erika Bello González i Sara Vera García

Existeixen molts estudis que parlen sobre la importància de la memòria i el llenguatge en els processos cognitius, però són pocs els que fan una breu pincellada sobre la significació que té el llenguatge no verbal sobre la memòria, més específicament, en la de treball. Amb el nostre treball hem volgut cercar, com a objectiu principal, si és certa aquesta relació entre llenguatge no verbal i la memòria de treball. A partir d'aquesta idea vam proposar la següent hipòtesis: Les persones que presenten bones habilitats de llenguatge no verbal, tenen millor nivell de memòria de treball? El procediment portat a terme per la nostra investigació va constar, de dues proves per analitzar el llenguatge no verbal, i de tres proves per mesurar la memòria de treball. La mostra és de dos grups diferenciats per gènere, amb l'objectiu de trobar si aquesta variable independent del gènere es troba afectada. Els dos grups fan un total de 28 participants. Un cop obtinguts els resultats de les diferents proves, hem fet un anàlisi estadístic dels diferents paràmetres, per tal de comprovar si les nostres sospites sobre el nostre objectiu i la nostra hipòtesis era certa i si el gènere es veu afectat.

INTERVENCIÓN TEMPRANA EN LA VELOCIDAD DE PROCESAMIENTO MEDIANTE TELEMEDICINA EN PERSONAS ADULTAS SANAS

Nerea González Romero

La estimulación cognitiva en adultos mayores ayuda a enlentecer la disminución de la velocidad de procesamiento, reduciendo así el conocido fenómeno de la punta de la lengua. El objetivo del trabajo es demostrar que una intervención temprana mediante telemedicina favorece a que este proceso normal del envejecimiento se ralentice. Para realizar la intervención se ha contado con 8 participantes sanos de entre 60 y 70 años a los cuales se les ha administrado el Test de Boston y el FAS Word Fluency, aunque al principio también se administró el Mini-mental State Examination para descartar una posible demencia. Dichos participantes han recibido el tratamiento de telemedicina durante un mes en sus correspondientes domicilios, en el cual debían realizar cinco actividades al día, cinco días a la semana. Así mismo, se ha observado que los participantes que reciben intervención mejoran los resultados al volver a administrarles las mismas

pruebas una vez finalizado el tratamiento. Cabe destacar que se observa más mejora en el bloque fonológico que en el semántico, ya que éste se mantiene prácticamente constante.

PAPER DEL BUCLE FONOLÒGIC I DE L'AGENDA VISUOESPACIAL EN L'ADQUISICIÓ DE VOCABULARI EN NENS/ES DE 4 ANYS

Anna Fortuny Carles

En aquesta investigació s'ha estudiat la relació entre els dos subsistemes de la memòria de treball (bucle fonològic i l'agenda visuoespacial) i el nivell de lèxic, en l'aprenentatge del nou vocabulari en català en una mostra de 32 nens/es de 4 anys, de llengua materna diferent. S'ha observat la importància de la llengua materna entre dos col·lectius (castellanoparlants i àrabs), amb unes característiques fonològiques i perceptives ben diferents. A més, s'ha analitzat les possibles diferències de gènere en la memòria de treball. S'han administrat diferents proves en funció dels components estudiats (bucle fonològic i agenda visuoespacial), procedents de la "Bateria de Test de Memòria de Treball" de Pickering, Baqués y Gathercole (1999) així com, la prova del Peabody (Dunn y Pereda, 1985) i una nova prova inventada de l'aprenentatge del nou vocabulari. Els resultats, extrets de l'anàlisi estadístic, mostren algunes relacions i diferències significatives entre els dos grups mostra, en determinats components de la memòria de treball i sobretot en la prova de vocabulari i en la d'adquisició de les noves paraules. En canvi, no s'evidencien massa diferències de gènere entre aquests components estudiats. Per tant, com a conclusió es podria afirmar que la memòria de treball incideix en l'aprenentatge del nou vocabulari i la llengua materna pot ser un factor influent en alguns aspectes valorats però no en tots.

POSSIBLES TRASTORNS PSICOLÒGICS DESPRÉS D'UN RETARD DEL LLENGUATGE

Laura Ricart Baqués

Objectiu: Conèixer les possibilitats que el retard del llenguatge esdevingui un factor de risc en l'aparició de psicopatologies en infants i adolescents. Mètode: S'han consultat diverses fonts (la majoria de bases de dades) per a definir i diferenciar els termes principals estudiats en aquest article, així com per estudiar la relació entre ells. Els criteris d'exclusió dels articles estan relacionats amb qüestions temàtiques, conceptuals i temporals. Resultats: El retard del llenguatge està relacionat amb l'aparició de psicopatologies durant la infància i l'adolescència. Concretament, s'ha estudiat la relació que hi ha amb els trastorns del neurodesenvolupament, del comportament, depressius, d'ansietat, de la personalitat i de l'espectre de l'esquizofrènia. Conclusions: Les fonts consultades no especifiquen una clara relació causal entre el retard del llenguatge i les psicopatologies estudiades. Per una banda, recolzen una major tendència a presentar trastorns del neurodesenvolupament quan hi ha antecedents de retard del llenguatge. Per altra banda, hi ha diversitat d'opinions pel que fa a la depressió, l'ansietat i els trastorns del comportament. Finalment, no hi ha suficient evidència com per a confirmar o no aquesta associació amb trastorns de la personalitat i de l'espectre de l'esquizofrènia.

CREACIÓ D'UN SCREENING PER AVALUAR EL LLENGUATGE I LA COMUNICACIÓ EN UNITATS HOSPITALÀRIES

Mireia Gayà Bofill

Dins l'àmbit de la salut, actualment, encara no existeix una eina conjunta a la xarxa hospitalària que permeti avaluar a tots els usuaris indiferentment del seu estat comunicatiu en primeres instàncies. A partir d'aquí, va sorgir l'objectiu principal del projecte: crear una eina, per a la primera exploració clínica del llenguatge i la comunicació de les persones ingressades a la unitat de neurologia, a partir de SAAC's. Arrel d'unes entrevistes a logopedes, es va descobrir, que era inviable realitzar-lo a través de SAAC's i, alhora, es van conèixer els test que estan actualment en ús: el test Barcelona, el Boston, i el PCA. Fet, que va dur a realitzar un anàlisi exhaustiu i una comparativa dels tres. Es va detectar un 100% de coincidències respecte els ítems, ja que en tots s'avalua: llenguatge espontani, comprensió i expressió oral, lectura i escriptura, però van aparèixer controvèrsies. Així doncs, se'n van poder extreure molts resultats, i d'aquests conclusions que van fer possible crear l'objectiu principal. A línies futures, aquesta eina d'exploració es posarà en pràctica en 5 dels hospitals de Catalunya per obtenir-ne crítiques i, així, poder realitzar les millores necessàries per tal que en un futur sigui factible i eficaç.

REVISIÓ DE LES METODOLOGIES EMPRADES EN LA INVESTIGACIÓ EN LOGOPÈDIA

Irina Xena Navarro

Les persones transsexuals no sempre desitgen modificar les característiques sexuals externes que no corresponen amb el gènere amb el que es senten identificades, però altres sí, com en el cas de homes que volen feminitzar-se la veu. Existeixen algunes tècniques per feminitzar la veu però la majoria dels especialistes coincideixen en que només una d'elles (Gltoplastia de Wendler), conjuntament amb la rehabilitació logopèdia pre i post operatòria és la més eficaç per garantir un bon resultat. L'objectiu d'aquesta revisió és comprendre la utilitat d'una intervenció logopèdia després d'una cirurgia per feminitzar la veu. Es realitza una primera cerca de les tècniques quirúrgiques i posteriorment es cerquen estudis

experimentals que continguin quins mètodes logopèdics utilitzen els professionals logopedes per aconseguir el to que el pacient desitja.

INSUFICIÈNCIA VELOPALATINA

Silvia Jucla Salaver i Roser Garcia del Aguila

El tema a tractar es basa en les insuficiències velopalatines, més concretament, els Bulbs velopalatins. La investigació sobre bulbs velopalatins, està sent realitzada a l'Hospital de Vall d'Hebron per un grup de prestigiosos metges. El treball que us mostrem a continuació, l'enfocarem en analitzar les funcions que desenvolupa la pròtesis, amb quines malformacions o fisures es pot arribar a utilitzar i quines són les projeccions que es poden preveure per a la utilització més eficaç d'aquest mètode. A més a més, també veurem quins han estat els mètodes que s'han utilitzat al llarg dels anys per tractar aquestes insuficiències, i veure com aquestes poden beneficiar també en la utilització del bulb velopalatí. Una de les hipòtesis realitzades en el treball per veure com pot beneficiar o afectar el tractament d'aquests problemes és que les pròtesis permetran al pacient una millor ressonància i una millor intel·ligibilitat obtenint els mateixos beneficis de la cirurgia sense tenir que passar per quiròfan, fet que millorarà en qualitat de vida.

PRESBIACUSIA EN LOS RESIDENTES DE CENTROS GERIÁTRICOS DE BARCELONA Y ESTRATEGIAS DE INTERVENCIÓN

Carol Lage Rial

La Presbiacusia es la pérdida progresiva de la capacidad auditiva por el proceso de envejecimiento. Ocasiona dificultad para entender las conversaciones, especialmente en ambientes de ruido. Quienes la sufren tienden a aislarse y acaba afectando a su calidad de vida. Se realizó un estudio de investigación sobre la Presbiacusia en pacientes que residían Geriátricos de Barcelona. La finalidad era detectar la frecuencia de esta patología y observar si existía presencia de deterioro cognitivo. Además, se pretendía averiguar si los centros eran conscientes del problema y si llevaban a cabo estrategias de intervención. Al mismo tiempo, el estudio quería dar visibilidad a la figura del Logopeda, capaz de desempeñar el abordaje multidisciplinar de la patología. Se consiguió realizar el estudio a 29 personas y los métodos utilizados incluyeron instrumentos de evaluación como cuestionarios pasados al centro y a los participantes, pruebas subjetivas como audiometrías, audiometrías verbales, test subjetivo auditivo y test cognitivo Pfeiffer. Una vez concluido el estudio quedó evidenciado que, la gran mayoría de estas personas, padecían pérdida auditiva y que, además, no eran conscientes de ello. Los centros no disponían de ningún protocolo de actuación, ni contaban con la figura del logopeda encargado de realizar la intervención.

IMPACTO DE LA POLIPOSIS NASOSINUSAL EN LA VOZ

Regina Dos Santos Estevez i Ester Gomez García

Los pólipos nasales se consideran una condición inflamatoria de la mucosa de la nariz y senos paranasales. Existe una predisposición genética a mantener un estado de inflamación persistente en la mucosa nasal. Están asociados a varias enfermedades sistémicas y locales, tales como la fibrosis quística, asma, rinitis y rinosinusitis crónica entre otras. No existe mayor incidencia de poliposis nasal en pacientes alérgicos y no alérgicos. El estudio del paciente debe incluir: endoscopia nasal diagnóstica, tomografía computada de nariz y senos paranasales. El tratamiento médico se realiza a base de esteroides orales y tópicos, cuando no resulta efectivo se debe realizar polipectomía endoscópica asistida con microdebridador. En la actualidad faltan estudios dedicados al análisis de la voz tanto en los pacientes afectados por pólipos nasales como en los pacientes sometidos a un tratamiento, es por ello que nuestro principal objetivo es conocer la repercusión de los pólipos nasales especialmente en la voz.

EL PAPER DEL LOGOPEDA EN TRAQUEOTOMIA PEDIÀTRICA: REVISIÓ BIBLIOGRÀFICA SOBRE LA LITERATURA ACTUAL

Aida Casén Baeta i Iria López Cacabelos

Introducció: les indicacions per realitzar una traqueotomia han augmentat en els últims anys. En la població infantil, les conseqüències que pateixen són nombroses i afecten a diferents funcions, principalment les àrees de comunicació i alimentació. L'objectiu d'aquesta revisió és fer un recull de tota la informació que hi ha en la actualitat sobre la pràctica logopedica en traqueotomia pediàtrica, per així determinar les funcions principals del logopeda i les àrees de treball. Metodologia: s'ha fet una cerca bibliogràfica en les bases de dades Web of Science, Pubmed, Medline en els últims 10 anys i s'han seleccionat aquells articles més rellevants. S'han establert criteris d'exclusió per descartar aquells que no fossin d'interès per respondre els nostres objectius. Resultats: Es necessari la presència d'un logopeda pel que fa l'avaluació i maneig de la disfàgia i determini si es candidat a vàlvules fonatòries que garanteixin la comunicació, ja que l'absència d'aquestes tindrà un impacte negatiu en el benestar del nen. Conclusions: Es posa en evidència la importància del treball multidisciplinari i la falta de protocols específics per als professionals que treballen amb aquests pacients per poder garantir la seguretat i la qualitat d'atenció brindada. Hi ha informació limitada sobre la practica del logopeda i es necessari treballar per aconseguir un refinament continu dels rols clínics mitjançant l'aplicació d'una practica rigorosa basada en l'evidència.

CANTEM PER TORNAR A PARLAR

Thais Nuñez Doladé

L'afàsia és un trastorn com a conseqüència d'una lesió cerebral en les àrees del llenguatge. L'afectació es pot donar en la producció i/o comprensió del llenguatge i també, en la lectura i l'escriptura. La reeducació del llenguatge es porta a terme fent teràpies individualitzades i adaptades a cada pacient, realitzades pel logopeda, per tal de recuperar les funcions comunicatives que s'han perdut. Actualment hi ha altres teràpies com la musicoteràpia que són molt importants i beneficioses. Hi ha estudis en afàsics que han demostrat que la musicoteràpia té un efecte positiu no només en el llenguatge d'aquestes persones si no també, a nivell emocional i social. El tractament amb musicoteràpia es porta a terme mitjançant un mètode que s'anomena teràpia d'entonació melòdica. En aquest treball d'investigació es busca reafirmar la importància d'utilitzar la musicoteràpia en aquesta patologia. L'objectiu principal ha sigut comprovar si hi ha un augment de la producció verbal després de fer un tractament amb cançons que contenen molts verbs. I també comprovar si s'ha produït un augment en la comprensió dels verbs. Es compta amb una mostra de 29 persones (23 al grup experimental i 6 al grup familiar). Els resultats van ser positius ja que va augmentar la producció i comprensió dels verbs.

ANÀLISI DE BABYPOD® I DISSENY D'UNA PRÀCTICA PER AL SEU ESTUDI

Sara Urpí Ariño

Aquest estudi teòric vol donar a conèixer l'existència d'un nou invent: El Babypod®, un dispositiu dissenyat per estimular el fetus en gestació a través de la música. La innovació que ofereix el dispositiu és que ho fa per via intravaginal, de manera que el so no ha de travessar les múltiples capes de l'abdomen matern i per tant, arriba al fetus d'una manera més directa. Amb aquest treball, en primer lloc vull incitar a la investigació i la recerca en aquest dispositiu, perquè els interessats puguin disposar de més informació i més punts de vista al respecte, ja que és un invent molt recent. En segon lloc, amb la informació obtinguda de la meua recerca, m'agradaria aportar una visió crítica de l'invent i dels límits de l'estimulació precoç i les noves tecnologies.

LA LOGOPÈDIA APLICADA A LA HIPOTERÀPIA

Addyela Norvelis Mendez Díaz i Berta Junqueras Pocerull

Avui en dia, l'1% de la població presenta un trastorn de l'espectre autista i és per aquest motiu que considerem important conèixer quins són els beneficis de la hipoteràpia en persones que pateixen aquest trastorn. En aquesta investigació ens hem proposat com a objectiu prioritari, comprovar quins són els beneficis d'assistir a un tractament d'hipoteràpia en un usuari amb autisme. I com a objectius secundaris, potenciar la interacció conjunta amb l'adult, augmentar el lèxic i mantenir els torns de parla. La metodologia implementada ha estat empírico-analítica, amb la finalitat d'observar la relació causa efecte entre el tractament i les millores de l'usuari, i experimental, on s'ha treballat amb un cas real. D'altra banda, ha estat de naturalesa qualitativa perquè s'han avaluat diferents aspectes (com llenguatge, intenció comunicativa, etc.) a partir de l'observació directa, l'entrevista als pares i una avaluació continuada del cas. La participant d'aquest treball ha estat una nena bilingüe (anglès i català) de quatre anys que presenta autisme. Els resultats de la intervenció han sigut favorables, ja que en general, la nostra usuària ha presentat millores en diverses àrees del desenvolupament, principalment en la comunicació. Com a conclusions es pot afirmar que s'han complert la majoria dels objectius treballats.

COMPARATIVA DE CORALS DE PERSONES AFÀSIQUES: CORAL CANTA SANT PAU VS. CORAL TALIQUEL

Alba Bru Roura

La musicoteràpia s'utilitza cada vegada més com a eina terapèutica per a pacients que han patit ictus o altres malalties, i que com a conseqüència tenen afàsia o qualsevol altra dificultat de comunicació i de llenguatge. De fet, són múltiples els autors i els estudis que demostren els beneficis d'aquest tipus de rehabilitació en activitats de grup, com són les corals de persones afàsiques. El present article tracta sobre les característiques que tenen les corals de persones afàsiques, centrant-se en com estan organitzades, com treballa cada una i quines són les estratègies adequades per treballar amb persones afàsiques. L'article es centra amb dues corals concretes: la Coral Canta Sant Pau de l'Hospital de Sant Pau (Barcelona), i la Coral Taliqual d'Olot. Partint d'una revisió bibliogràfica i en base a aquesta, es comenten les característiques investigades sobre les dues corals en concret. Es fa una comparació de les dues per tenir una idea de com ha de ser una coral d'aquest tipus. A partir de la informació comparativa de les dues corals, es dona a conèixer aquest tipus d'activitat lúdica i rehabilitadora, a més dels beneficis positius que se'n obtén.

UTILITAT DEL MOVIMENT I LA DANSA COM A TERÀPIA PER A LA INTEGRACIÓ DE LA PARLA I EL LLENGUATGE EN LA MALALTIA DE PARKINSON

Marta Daniel Llinas

En aquest projecte d'intervenció s'ha fusionat la rehabilitació pròpia per als trastorns de la parla i la veu en els afectats de Parkinson junt amb el moviment i la dansa, per tal de veure quins beneficis proporciona aquest tipus de teràpia als pacients. El moviment es va aplicar a l'hora de treballar els exercicis logopèdics i, la dansa, al final de cada sessió; on se'ls hi ensenyava una coreografia als usuaris.

ESTIMULACIÓ COGNITIVA LOGOPÈDICA A PERSONES AMB DETERIORAMENT COGNITIU

Keren Niquen Tapia

A l'àmbit logopèdic, l'estimulació cognitiva a persones grans encara és un terreny en exploració i desenvolupament. L'objectiu d'aquest treball és valorar científicament el funcionament de l'estimulació logopèdica a malalts amb pèrdua cognitiva per comprovar si és una tècnica viable. Per portar a terme la investigació, en l'avaluació es va utilitzar el MMSE - Examen Cognoscitivo Minimal i alguns subtests especialitzats amb el llenguatge de l'escala WAIS-IV. Per a l'estimulació es va utilitzar material didàctic propi. Es van trobar diferències entre el grup que rebia estimulació comparat amb el grup control, el qual no rebia. A més a més, no només s'ha trobat millora a l'àrea del llenguatge sinó que també a l'àrea cognitiva dels pacients. Per lo tant, s'ha constatat la millora en els pacients davant de l'estimulació.

DEMÈNCIA PER COSSOS DE LEWY: ELABORACIÓ D'UN PERFIL LINGÜÍSTIC

Cristina Pineda Vilanó

La demència per cossos de Lewy és la tercera causa de demència després de l'Alzheimer i la demència vascular que es caracteritza per la presència dels cossos de Lewy a l'interior del cervell que provoca fluctuacions cognitives, al·lucinacions visuals recurrents i estructurals, i característiques parkinsonianes. En aquest treball es vol mostrar que la DCL és una patologia que presenta un quadre clínic diferent al Parkinson i a l'Alzheimer amb simptomatologia i tractament propi. S'ha realitzat un perfil lingüístic i cognitiu d'un pacient de 78 anys que presenta una demència moderada cortical i subcortical amb dificultats de memòria, atenció, comprensió, fluència i evocació, després d'haver fet la descripció del cas i d'haver passat una sèrie de tests cognitius per avaluar quines dificultats presenta. Finalment s'han proposat dues activitats logopèdiques per eliminar aquest mutisme i augmentar el llenguatge espontani, i reforçar les tasques que mínimament té preservades.

EFICÀCIA DE LA INTERVENCIÓ LOGOPÈDICA ACTUAL EN DISFÀGIA OROFARÍNGIA NEUROGÈNICA EN PERSONES AMB DIVERSITAT FUNCIONAL

Júlia Filella Mercè

Objectiu: valorar l'eficàcia de la intervenció logopèdica actual en disfàgia en deu persones amb disfàgia orofaríngia neurogènica i diversitat funcional. Mètode: l'estudi es va realitzar amb dues persones amb traumatisme cranioencefàlic greu, dues amb anòxia encefàlica i sis amb paràlisi cerebral d'edats entre 30 i 45 anys. Es va dissenyar un pla d'intervenció adaptat a les necessitats de cada usuari i d'acord amb la base teòrica i les evidències disponibles de les teràpies logopèdiques actuals en disfàgia. S'avaluaven els aspectes morfoestructurals i funcionals mitjançant els protocols de l'Hospital Universitari Pedro Ernesto adaptats per l'EPL de l'Hospital de Sant Pau i Santa Creu (amb determinades modificacions), el grau de severitat de la disfàgia, el nivell d'ingesta oral (escala FOIS) i la freqüència i severitat del baveig (escala de Thomas-Stonell i Greenberg). La intervenció era d'una vegada per setmana durant 8-9 setmanes. Els criteris utilitzats per valorar l'eficàcia van ser els de Silva (2007). Resultats: tots els pacients milloren en alguna prova d'avaluació (tres també presenten algun empitjorament) però no suficients per produir un canvi significatiu en la condició de la disfàgia dels participants. Conclusió: la intervenció logopèdica actual en disfàgia no ha generat, en la majoria d'usuaris, les millores necessàries per considerar-la eficaç. Per contra, ha beneficiat a tots els participants de l'estudi.

REVISIÓ DELS TRACTAMENT LOGOPÈDICS EXISTENTS I LA SEVA EFICÀCIA EN LA INTERVENCIÓ DE LA DISFÀGIA OROFARÍNGIA DELS PACIENTS DIAGNOSTICATS AMB LA MALALTIA DE PARKINSON

Ariadna Boada Taulats i Cora Codorniu Codorniu

La disfàgia orofaríngia és un símptoma molt freqüent en els pacients diagnosticats amb la malaltia de Parkinson. En la pràctica clínica, existeixen diverses opcions de tractament. Malgrat això, és necessari estudiar-ne l'efectivitat per tal d'oferir una millora en la seva qualitat de vida i reduir la pneumònia per aspiració, actualment considerada la primera causa de

mort. Objectiu: analitzar i sintetitzar les últimes investigacions sobre les intervencions logopèdiques i la seva eficàcia per tractar la disfàgia orofaríngia d'aquests pacients. Mètode: s'han seleccionat els estudis publicats entre els anys 2008-2018 que segueixen els criteris d'inclusió establerts. Les publicacions han estat trobades a partir de bases de dades en format electrònic. Resultats: 18 estudis han estat inclosos i analitzats qualitativament a partir de l'escala d'evidència de Siwek. La revisió inclou tant enfocaments logopèdics rehabilitadors com compensatoris. Conclusió: alguns dels mètodes revisats obtenen resultats significatius post-intervenció i semblen ser efectius per tractar la disfàgia orofaríngia d'aquests pacients. No obstant això, en l'actualitat, manca evidència i recerca en aquest àmbit.

HISTÒRIA DE L'ATENCIÓ DE LA DISFÀGIA A CATALUNYA

Helena Algueró Casas

La disfàgia és el terme mèdic utilitzat per descriure qualsevol dificultat o impediment en qualsevol de les fases de la deglució. Avui en dia aquesta patologia afecta a una gran quantitat de pacients, impeding-los gaudir d'una bona qualitat de vida. En la majoria dels casos però, es pot rehabilitar. La intervenció de la disfàgia és força recent encara. Fins a principis de la dècada dels 70, era una patologia poc estudiada. Des d'aleshores s'ha avançat molt i actualment, tot i que no sempre ha estat així, els logopedes són els encarregats de rehabilitar-la. Amb aquest treball es pretén conèixer com el logopeda ha obtingut el rol d'especialista en la rehabilitació de la disfàgia, descobrir com els primers logopedes catalans es van enfrontar a les dificultats de diagnòstic i tractament d'aquest nou tipus de pacient, i comprendre com van abordar aquesta nova àrea d'intervenció.

ESTUDI DE LA SITUACIÓ DE LA LOGOPÈDIA A L'HOSPITAL D'IGUALADA I PROPOSTA DE MILLORA

Mariona Marcet Claramunt

La incorporació del servei de logopèdia en el marc de la sanitat pública catalana és un fet relativament recent. És considerada una professió sanitària però encara no apareix en la majoria de normatives que regulen els estàndards de qualitat dels centres sanitaris, com ara els hospitals. A més, falten dades il·lustratives d'aquesta realitat. El present treball tracta sobre l'anàlisi de la situació de la logopèdia a l'hospital d'Igualada i la realització d'una proposta de millora en format de pla funcional. Per una banda s'analitza la pràctica logopèdica dins aquest hospital, comarcal, públic i de referència d'un total de 122.909 habitants. Per altra banda s'envia un formulari als serveis de logopèdia hospitalaris d'altres hospitals catalans per tal de conèixer la seva realitat i facilitar l'elaboració del pla funcional. A partir de les dades obtingudes i la revisió bibliogràfica, es proposa un pla funcional d'un servei de logopèdia amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida de les persones afectades de disfàgia, afàsia, disàrtria i problemes de veu, tot reduint la despesa sanitària deguda a complicacions respiratòries, durada i reingressos hospitalaris. En primer lloc es justifica aquesta necessitat amb evidències científiques i més tard es planifica el servei especificant-ne els recursos materials i humans, els pacients que serien candidats a logopèdia, la metodologia del diagnòstic i el tractament i, finalment, el circuit assistencial que tindria lloc.